

KÂDIRİ NEFESİNDEN SOHBETLER

YAHŞİBEY CAMİİ. TİRE

III

HACI KÂMİL KARASU HZ.

2023

İmam-ı Birgivî Kùltür Sanat Eğitimi Okul ve Öğrencilere Yardım
Derneği

Temin Adresi

Mimar Sinan Mahallesi
Manyası Caddesi
Dış kapı no: 4
İzmir-Ödemiş

Dernek Başkanı

Fahrettin KANAT
0535 328 39 02

Yayına Hazırlayan

Şükran Düztaş – Asiye Atalay
Abdulkadir Aygöl

Kapak Tasarım

Hüseyin Salâhi Çiloğlu

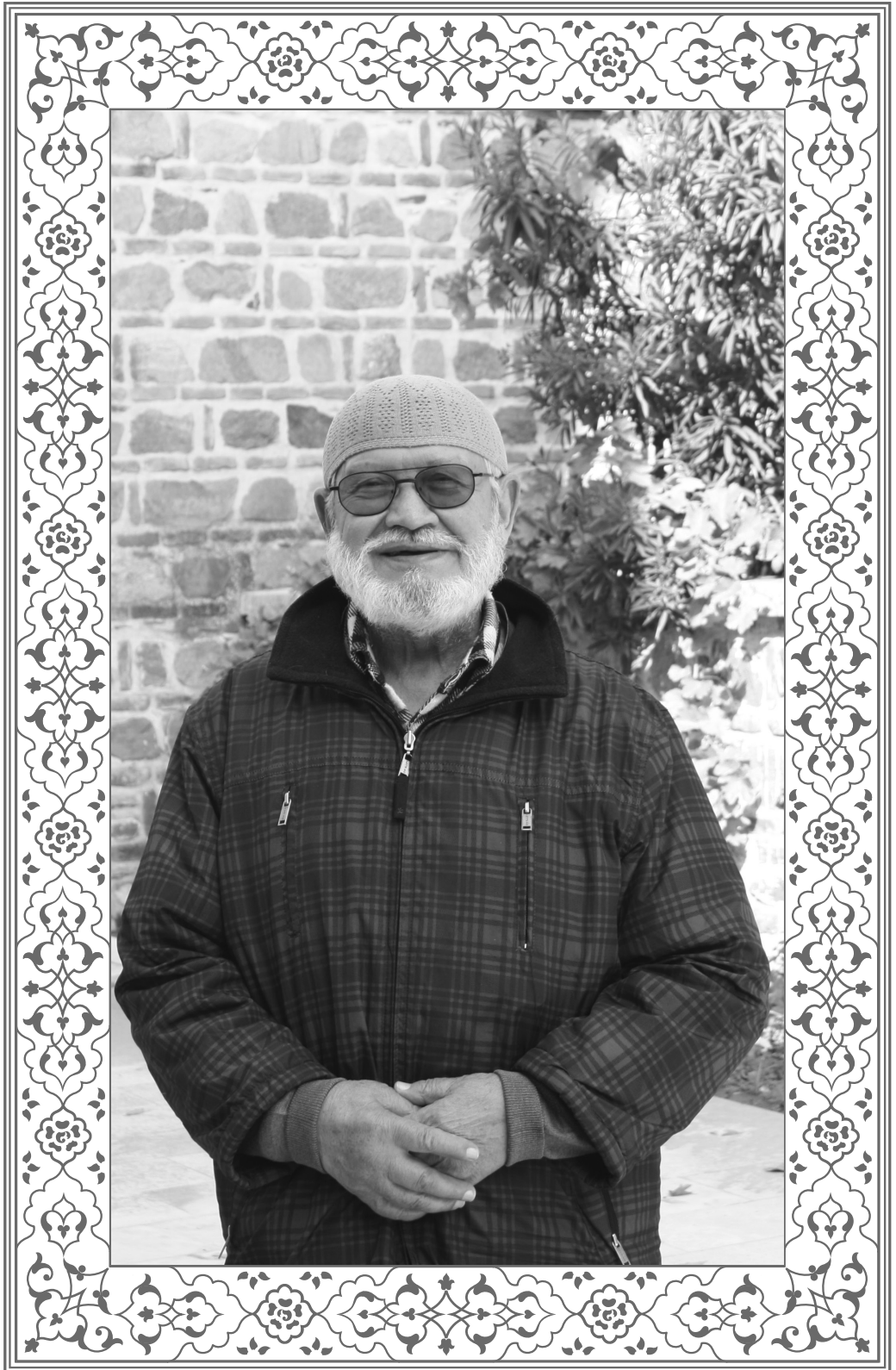

Baskı ve Cilt

Seçil Ofset
100. Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No. 77 Bağcılar İstanbul
0212 629 06 15

www.secilofset.com

2023

Rica

Muhterem okuyucularımızdan,

- Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed Mustafa (sallallâhü aleyhi ve sellem) başta olmak üzere bütün peygamber efendilerimizin; evlad-ı Resûlullah; zevcat-ı Resûlullah; sahabe-i Resûlullah; tâbiin; tebeitâbiin hazretlerinin,

- İmamımız imam-ı Mâturidî, imam-ı Eş'arî, imam-ı Âzam Ebû Hanîfe, imam-ı Şafiî, imam-ı Mâlikî, imam-ı Hanbelî ve Ödemiş'in sultanı imam-ı Birgivî, cemî imameyn hazaratlarının ve ulemâ-i müfessirin, ulemâ-i muhaddisin, fukahâ-i îzam efendilerimizin,

- Pirmiz Seyyid Abdulkâdir-i Geylânî, Seyyid Ahmed er-Rifâî, Seyyid Ahmed el-Bedevî, Pirmiz Seyyid İbrahim Düssukî, Pirmiz Şeyh Ebü'l-Hasan Ali Şâzelî, Pirmiz Şâhı Nakşibendî Muhammed Bahauddin, Pirmiz Hacı Bektâş-ı Velî, Pirmiz Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Pirmiz Hacı Bayrâm-ı Velî, Ahî Evran-ı Velî, Veysel Karanî, Aziz Mahmud Hüdâyî, Hüsâmeddin Uşşakî, Halvetî, Celvetî, Ruşenî, Gülşenî, Ahmed Yesevî, Tâcü'l-ârifin Ebü'l-Vefâ, Sühreverdî, Kübreverdî, Cibavî, Eşrefoğlu Rumî, Muhyiddin Arabî, Şeyh Şâbân-ı Velî, Sünbül Sinan, Ümmî Sinan ve cemî pîrân efendilerimizin,

- Büyük Şeyh Efendimiz Abdurrahim Tantavî, Abdurrahman Nişavî, El Hac El Hafız Ebubekir Baba Sıddîk-î Çorumî, Hacı Ali Efendimizin, Hacı Ali Haydar Efendimizin, Çorumlu Hacı Mustafa Babamızın, Nevşehirli Hacı Abdullah Babamızın, Tireli Hacı Kâmil Babamızın ruhu şeriflerine,

- Ödemişli Hacı Ali Adil Babamızın da ruhu şeriflerine,

Üç İhlas bir Fatıha göndermeyi ihmal etmemelerini istirham ederiz.

MUKADDİME (ÖNSÖZ)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ رَبِّ تَمِّمْ بِالْخَيْرِ

Bizleri yoktan var eden, varlıklar içinden insan kılan Allah'a nihayetsiz, hudutsuz hamdü senalar olsun. Bizleri hem insan olarak yarattı hem de iki cihanın fahri, övüncü olan Hz. Muhammed Mustafa (sav) Efendimize ümmet etti. Ne kadar şükretsek azdır.

Sâlât ve selâm alemlere rahmet olan, ümmetlerini çok seven, ümmetleri için göz yaşı dökken Ahmed-i Mahmud-u Muhammed Mustafâ (sallallâhü aleyhi ve sellem) hazretlerinin, onun ehl-i beytinin, ashâbının ve kıyamete kadar onların güzide yoluna tabi olacak olanların üzerine olsun.

Kur'an-ı Kerîm'de, Yunus Suresinin 62, 63 ve 64'üncü ayetlerinde (meal) *“Agâh olun (gözünüzü açın) Allah'ın evliyasına korku yoktur, onlar üzülmeyecekler de. Onlar ki iman edip takvâya sarılmışlardır. Onlara dünya hayatında da âhirette de müjde vardır. Allah'ın sözlerinde asla değişme olmaz. Asıl büyük bahtiyarlık işte budur.”* buyrulmakta, Allahu teâlâ kendisine dost olmanın iki temel şartını veciz bir biçimde ifade etmektedir. Görüldüğü üzere bu iki şart “iman etmek” ve “takvâya sarılmaktır.” Bu itibarla, kişinin Allahu teâlâ ile olan dostluğunun seviyesini imandaki yakîni ve takvâya karşı hassasiyeti belirler.

Üstadımız Tireli Hacı Kâmil Karasu (ks) hazretleri hakiki manada yakîn ve takvâ sahibi bir mürşid-i kâmil idi. Biz kendisinden, önüne arkasına başka sıfatlar gelmeksizin düz “Müslüman” olmanın erişilebilecek en büyük saadet olduğunu öğrendik. İrşat vazifesini ifa ettiği yaklaşık 13-14 sene boyunca tüm gayesi bir ademoğluna daha İslâm'ı anlatabilmektir. Dervişleri çoğu zaman nefislerine uyup dediklerini tutmakta gevşek davransalar da o aynı şeyleri defalarca anlatmaktan sıkılmaz, bilâkis her anlatışında simasında ilk günkü heyecan ve şevk belirirdi. Tepeden tırnağa iman dolu idi.

Efendi Babamızın en ayırt edici özelliği neydi deseler, hiç şüphesiz tevazuu idi. O insanların en mütevezzâlarındandı. Şairin *“Yıldızları tesbih*

tesbih çeker de, Namazda arka saf hizasındalar.” dediği erlerden bir er idi. Büyükle büyük, çocukla çocuk olur; herkesin seviyesine göre sohbet eder; şakalaşınca ondan neşelisi, ciddileşince ondan ciddisi bulunmazdı.

Hacı Kâmil Efendi Babamızın çok ağır hastalık gibi fevkalade önemli bir mazereti olmadığı müddetçe mutad olarak düzenlediği haftalık iki sohbet halkası vardı. Birincisi Cuma günleri Cuma namazı öncesinde Hafız Osman mescidinde düzenlediği “Cuma sohbetleri”, ikincisi de her Pazar günü öğle namazından sonra Yahşi Bey (*Yeşilimaret*) camiinde düzenlediği “Pazar sohbetleri” idi. Bu sohbetler umuma açık olup her seviyeden insanın istifadesine sunulmuştu. İnsanların her ikisinden de istifadesi büyük olurdu.

Hacı Kâmil Efendi Babamızın 19 Ekim 2019 tarihinde vefat etmesinden sonra ondan geriye düzenlediği sohbetlerin video kasetleri kaldı¹.

Kâmil Efendi Babamızdan sonra irşat vazifesi ile görevlendiren Ödemişli Hacı Ali Adil Efendi Babamız bu sohbetlerin yazıya dökülüp kitaplaştırılmasına büyük ehemmiyet atfetti. Ne var ki, emr-i hak vaki oldu ve Hacı Adil Babamız, 10 Aralık 2022 tarihinde, bu kitabın hazırlık çalışmaları sürerken vefat etti. Bizlere de onun manevi himayesi altında bu çalışmayı tamamlamak düştü. Bu kitapta göreceğiniz güzellikler, Hacı Kâmil Efendi Babamızın Kur’an ve Sünnetten aktardıklarıdır. Hatalar biz aciz kulların gözünden kaçanlardır.

“Kişi sevdiği ile beraberdir.”** Cenâbı Allah’tan ahirette Kâmil Babamız ve Adil Babamızla birlikte bizleri, peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salihlerle beraber kılmasını niyaz ederiz. Bu dünyada ayrıldık, o dünyada ayrılmamak üzere buluşmayı umuyoruz.

Gayret bizden tevfik Allah’tan.

---

¹ Hadisi şerifte “*Yeryüzü Hz. İbrahim Halilurrahmân gibi kırk kişiden boş kalmayacaktır. Yeryüzünde yaşayanlar onların duaları sebebiyle yağmura ve ilahî yardıma erişirler. Onlardan her ne zaman biri ölürse Allah bir başkasını onun yerine geçirir.*” buyrulmuştur (Taberânî, *el-Mu’cemu’l-Evsat*, c. IV, s. 247 (hadis no: 4101) – Heysemî hadisin isnadının hasen olduğunu ifade etmiştir - Heysemî, *Mecmau’z-zevâid*, c. X, s. 46 (hadis no: 16674)).

** **Buhârî**, Edeb, 96; **Müslîm**, Birr, 165.

İçindekiler Tablosu

İçindekiler Tablosu.....	5
Bazı Mühim Kavramlara Dair Malumat	6
TİRELİ HACI KÂMİL KARASU HAZRETLERİ	11
1) Hafız Osman Efendi	11
2) Tarikat Yoluyla İlk Tanışma	14
3) Baba Hakkı	15
4) Nazillili Hacı Ali Efendi.....	16
5) Yunaklı Hacı Molla Rahim Efendi.....	17
6) Diyarbakırlı Seyyid Zeynel Abidin Hazretleri	19
7) Çorumlu Hacı Mustafa Efendi.....	21
8) Nevşehirli Hacı Abdullah Baba.....	22
HACI KÂMİL TİREVÎ HAZRETLERİNE MANEVÎ GÖREVİN VERİLİŞİ	28
PAZAR SOHBETLERİ	32
1) 24.02.2008 tarihli sohbet	32
2) 13.04.2008 tarihli sohbet	56
3) 06.07.2008 tarihli sohbet	83
4) 13.07.2008 tarihli sohbet	111
5) 20.07.2008 tarihli sohbet	139
6) 27.07.2008 tarihli sohbet	167
7) 10.08.2008 tarihli sohbet	195
8) 24.08.2008 tarihli sohbet	223
9) 31.08.2008 tarihli sohbet	250
10) 05.10.2008 tarihli sohbet	275

Bazı Mühim Kavramlara Dair Malumat

Üstadımız Tireli Hacı Kâmil Efendi Hazretleri sohbetlerinde derin tasavvufî meselelere pek fazla girmez, konu olarak günlük hayata yönelik sade başlıklar seçerdi. Namaz, zekât, oruç, nafîle ibadetler, Allah sevgisi, Allah korkusu gibi hem şeriatın hem tasavvufun özünü oluşturan hususları nakış nakış işlerdi. Bununla beraber yer yer yüzeysel olarak birtakım tasavvufî terimler de kullanırdı. Bu kitapta istifadenize sunmaya çalıştığımız sohbetlerde de yüzeysel olarak birtakım tasavvufî terimlerden bahsetmektedir. Bu itibarla kitap boyunca geçecek olan tasavvufî terimlere dair genel bilgiler sunacağız. Aynı bilgiler ehemmiyetine binaen bu kavramların ilk geçtiği yerlerde dipnot olarak da verilmiştir.

Nefsin mertebeleri

Tarikatlar ruhanî tarik ve nefsanî tarik olarak ikiye ayrılır. Ruhanî yolda olanlar ruhu safileştirerek seyri sülûk ederler. Nefsânî yolu tercih edenler nefsi terbiye ederek giderler. Nefis yolundan giden mübarek insanlar nefsi yedi bölüme bölmüşlerdir. Bunlar nefis-i emmâre, nefis-i levvâme, nefis-i mülhime, nefis-i mutmainne, nefis-i râziye, nefis-i marziyye ve nefis-i sâfiye'dir. Bu nefis mertebeleri ile alakalı genel olarak şöyle bilgiler verilmektedir.

Nefis-i emmâre: Emreden nefis demektir. Yusuf Sûresi'nin 53'üncü ayetine istinaden bu isim verilmiştir. Bu ayette Yusuf aleyhisselâm'ın dilinden şöyle aktarılmaktadır: “*Nefsimi temize çıkarmıyorum, çünkü nefis cidden emmâredir (kötülüğü emredicidir)...*”.

Nefis-i emarenin bütün kâfir, münafık ve fasıkların nefsi oldukları, bu nefis mertebesindeki insanların çoğunluğunun imansız olarak öldükleri ve ebedî olarak cehennemde kaldıkları, buna mukabil bazılarının da iman üzere öldükleri kayıtlıdır. Nefis-i emmâreye hayvanî ruh da denir. Bu mertebedeki insan her türlü kötülüğü işler. Zina eder, içki içer, adam öldürür, kumar oynar... Hasılı her ne kötülük varsa nefsi ona yaptırır. Bu mertebedeki insan günah işleyince pişmanlık duymaz. Dilinden pişman olsa da bu pişmanlık gönlüne inmez. Bazen açıktan bazen de içten içe yaptığı kötülüğü zararsız ve hatta doğru görür. Kişi için ilk basamak emmâreden kurtulmaktır. Zira denildiği üzere emmâre

imansızlığa dahi yakındır. Böyle sondan el-Mümin ismi şerifiyle kalplerde iman çırasını yakan ve yanar tutan Allahu teâlâ Hazretlerine sığınırız.

Nefs-i levvâme: Kendini kınayan nefis demektir. Kıyamet Sûresi'nin 2'nci ayetine istinaden böyle isimlendirilmiştir. Ayet şöyledir: *“Ve nefsî levvameye (kendini kınayan nefse) yemin ederim.”*

Bu nefis mertebesinde dervişten günahlar sadır olmaya devam eder. Ancak işlediği günahtan hemen pişman olur. Gönlünde hakiki bir nedamet belirir. *“Ben böyle yapmayacaktım, ben bu işten uzaklaşacaktım.”* diye kendisini azarlar, sorguya çeker, ağlar. Ancak bu mertebedeki derviş pişmanlığın ardından tekrar günaha düşer. Nefs-i levvâmenin bir yönü emmâreye bir yönü mülhimeye bakar. Derviş gayretini sürdürürse mülhime müyesser olur. Ancak tekrar kötülöklere dalarsa emmâreye geri düşer.

Nefs-i mülhime: İlham alan nefis demektir. Şems Sûresi'nin 6 ve 7'nci ayetlerine istinaden böyle adlandırılmıştır. Bu ayetler mealen şöyledir: *“Ve nefse ve onu düzenleyene, kötülüğünü de iyiliğini de ona ilham edene (ant olsun ki) ...”*.

Nefs-i mülhimedeki derviş ilâhi emirlere uydukça aşk ateşi kalbinde yanmaya, çektiği zikirlerin lezzetini almaya başlar. Bu mertebedeki derviş Allah ve Resûlünü sevmeye başlamıştır. Arkadaşlarını görmeden yapamaz, hep onlarla olmak ister. Rüyayı sahihalar görmeye başlar. Günahlardan son derece sakınır. Gönlünde günah arzusu durmakla beraber levvâmenin aksine o arzuyu fiiliyata dökmez. Hasbel kader küçük günahlardan işlediği olursa da hemen tövbe eder, gözyaşı döker.

Nefs-i mutmainne: Mutmain olmuş nefis demektir. Nefs-i mutmainne, nefis-i râziye ve nefis-i marziyye Fecr Sûresi'nin 27 ve 28'nci ayetlerinde beraber anılmış olup bu ayetler mealen şöyledir: *“Ey nefis-i mutmâinne (mutmain olmuş nefis)! Rabbine dön, hem râziye olarak (sen O'ndan razı olarak) hem marziyye olarak (O senden razı olarak).”*

Nefsi mutmâinne makamındaki derviş tereddüt ve kuruntudan kurtulmuştur. Mülhimedeki kişi günaha karşı arzu duyup onu

işlemezken, mutmâinne makamında günahın arzusu da silinmiştir. Bu makamdaki dervişin hali son derece cömert olur. Gerçek dostuna bütün mallarını vermeye razı olur. Dahası “*Dost yoluna canını ver.*” deseler hemen boynunu uzatır. Bu mertebede ziyadesiyle kalp inceliği hasıl olur. Varlıkların kimini hali ile kimini dili ile anlar ve onlarla konuşur. Belki meleklerle sohbet eder. Bunlar gibi keşif ve keramete dair şeyler zuhur eder. Ancak bunlar takılıp kalınırsa dervişi karanlıkta bırakacak berzahlardır. Dervişin “*ilahi ente maksudi ve rızaike matlubi*” yani “*İlahi! Bütün gayem sensin, tek isteğim senin rızandır.*” düsturuna sarılması gerekir. Bu makamda şeytanın türlü suretlerle görünüp “*Ben senin yüce rabbimim.*” türünden sözler söylemesi olur. Dervişin şeyhi kâmil bir mürşid ise bu tehlikelerden kolayca kurtulur. Eğer şeyhi kâmil değilse Allah korusun sapıklığa düşme tehlikesi olur. Mutmainne makamı dervişin son, Allah dostlarının ise başlangıç makamıdır. Burdan ilerisi Allah’ın inayetidir.

Nefs-i râziye: Allah’tan razı olmuş nefis demektir. Bu mertebedeki derviş kaza ve kaderinde olan özelliklerin hepsine razı olup bir an bile Allah’ın rızasından ayrılmaz. Allah’ın her şeyi tam ve mükemmel olarak yerli yerince yaptığından pürüzsüz bir gönül hoşnutluğu ile emin olup Allah’ın her yaptığından kamilen razı olur. Bu mertebedeki derviş son derece yumuşak başlı olup mizacı, huyu ve tabiatı hoş ve sağduyu sahibi olur. Her nereye varırsa insanlar gayri ihtiyari kendisine hürmet eder. Bu mertebedeki dervişte “*ilahi ente maksudi ve rızaike matlubi*” yani “*Allah’ım gayem sensin. Tek isteğim senin hoşnutluğundur.*” sözü düstur olmuştur. Bundan dolayı bu mertebedeki derviş kendine görünen keşif ve kerametın hepsinden geçer.

Nefs-i marziyye: Kendisinden razı olunmuş nefis demektir. Bu mertebedeki derviş devamlı surette Allah’ın huzurundadır. Resûlullah’ın sünnetine uymuş ve onun ahlâkı ile ahlâklanmıştır. Kişiden keşif ve keramet zuhur eder ama o bunlara hiç iltifat etmez. Bu makamdaki kimselere büyük tasarruflar verildiği olur. Bu makam “irşat” ve “vahdet” makamı olup herkes bu makama varamaz.

Nefs-i sâfiye: Bu makamdaki kişide hayvanî ruhun sıfatları mahvolmuştur, hayvaniyetten arta kalan izler tamamen silinmiştir. Bu zatlarda sadece sultanî ruhun insaniyet sıfatları kalmıştır. Bu makamdaki

insanların hallerini değil insanlar, melekler bile bilmezler. Onların hali ancak Allah teâlâ bildirirse bilinir.

Not: Nefis mertebeleri hakkında daha detaylı bilgiler için Mehmed Nurî Şahî Nakşibendi Hazretlerinin Miftahü'l Kulûb (Kalplerin Anahtarı) isimli kitabına ya da Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretlerinin Marifetnâme isimli eserine müracaat edilebilir.

Fena mertebeleri

Fenâyı-zât: “Fenâ” kelime manası olarak “yok olma” demektir. Fenâyı-zât dervişin kendi heva ve arzularına uymayı terk etmeye gayret etmesidir. Hak yolunun yolcusu için her şeyden önce lazım olan sağlam bir iradedir. Derviş öncelikle kendi heva ve hevesini terk etmek için bir azim göstermeli, farzları eksiksiz yerine getirmeli ve mürşidinin tavsiye ettiği şekilde sünnetleri ve nafileleri ihya etmeye çalışmalıdır. Bu azim ve gayret olmadan yol alınmaz ki bu kararlılığa fenâyı-zât denir.

Fenâ-fi’ş-şeyh: Mürşidi kâmile bağlanan talip, şeyhini çok sever ve ona derinden muhabbet edip “*Allah’ın dostuna söz verdim.*” diye ihsan üzere yaşayıp, zikir ile meşgul olursa bir müddet sonra onun haliyle hallenmeye başlar. Bu ister istemez gerçekleşir. İmam-ı Rabbânî (k.s) “*Kişi sevdiğinin ahlâkıyla ahlâklanır, bu sevenin elinde değildir, sevgi bunu icâp ettirir.*” buyurmuştur. Bu kaide gereğince şeyhini çok seven de şeyhinin ahlâkıyla ahlâklanır. Hatta o seviyeye gelir ki geriye kendi ahlâkından bir şey kalmaz. Bu hale gelen derviş için “şeyhinde yok oldu” manasında fenâ-fi’ş-şeyh tabiri kullanılır. Allah’ın bir ikramı olarak keşif, rüya, hâl ve görüntü ihsan olunmuş olup fenâ-fi’ş-şeyh olan dervişler şeyhini düşünüp zikir yapmaya başladığında, şeyhinin suretini kalbinde algılar. Akabinde başlangıçta sanki televizyon ekranındaki karlama gibi şeyhini görmeye başlar. Sebat üzere giderse görüntü netleşerek, şeyhini manen görür.

Fenâ-fi’l-resul: Müridin fenâ-fi’ş-şeyh hali, bu makamın sonunda, Peygamber (sav) Efendimize dönmeye başlar. Şeyhi onu Peygamber (sav) Efendimize yöneltir. Derviş Resulü Zışan Efendimizin ahlâkına tam olarak bürünmeye başlar. Manevi olarak keşif, hâl vb. durumlar ihsan olunanlar nereye bakarsa Resûlullah (sav) Efendimizi görür. Resûlullah Efendimizin (sav) cemaliyle, kemaliyle, nuruyla

beraber olur. Kâinatta ne varsa, Resûlullah (sav) Efendimizin nurundan halk olunduğunu görür. Yanılacağı zaman Resûlullah Efendimiz hemen karşısına çıkıverir. Buna da fenâ-fi'l-resul denir.

Fenâ-fi'llâh: Fena mertebesinin son kısmı ve zirvesidir. Mürid nefs-i sâfiyeye gelince, eğer kabiliyetli ise yedi gök tabakasını, sekiz cenneti geçer. Kendisini fena ve yokluk sahrasında bulur. Mal ve mülkü, çoluk çocuğu, ibadet ve taati tamamen mahvolmuş ve kendisi de her şeyini yitirmiş, iflas etmiş ve Allah'ın amanında ondan yardım istiyor durumuna gelir. Kâinatta her ne varsa Allah'ın zatının tecellisine nispetle yok hükmünde olduğunu görür. Cenabı Zül-Celal Hazretlerinin zatında değil, sıfatlarında fani olur. Yani onun sıfatlarıyla sıfatlanır, ahlâkiyla ahlâklanır. Geriye kendisinden hiçbir şey kalmaz. Bundan sonra bütün kâinatta zerre zerre kendini görür. Yiyen de içen de tozan da O olur. Hadis-i Kudsî'de buyrulan "*Kulumu bir sevdim mi artık ben onun işittiği kulağı, gördüğü gözü, tuttuğu eli, yürüdüğü ayağı olurum.*"² sırrı tecelli eder. Buna fenâ-fi'llâh denir.

Bekâ-billah: Kendinden geçerek Allah teâlâ hazretlerinin sıfatlarında fani olan salikin Allah'ın huzurunda bâki ve var olmasıdır. Fenâ-fi'llâh'a eren kişiden geriye eser kalmamış, bekâ-billah'a eren de Allah ile beka bulmuştur. Bu makamda kişiye doğu, batı, insanlar, cinler, vahşi hayvanlar, bitkiler, hülâsa varlık aleminde ne varsa gösterilir. Karanlık gecede kara taş üzerindeki kara karıncanın ayak sesini işitir. Sonra kendisine Hakkânî bir elbise giydirilir ve şerîat-ı Ahmediyye'ye büründürülür. Daha sonra mülk alemine getirilir. Bu mertebelerin tam olarak anlatılması imkânsız olup Allah teâlânın ihsanından başka bir şey değildir.

---

² Buhârî, Rikak 38.

TİRELİ HACI KÂMİL KARASU HAZRETLERİ

1) Hafız Osman Efendi

10 Mart 1936 tarihinde, İzmir'in Tire ilçesinde Dünyayı teşrif eden Hacı Kâmil Tirevî Hazretlerinin büyük dedeleri aslen Aydın'ın Karacasu ilçesindedir. Annesi Fatma hatun, babası ise helâl rızka önem veren, arif ve fazıl kişiliğiyle bilinen Hafız Osman Efendi'dir.

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri henüz 5 yaşındayken annesi Fatma hatunu kaybetmesinin ardından babası merhum Hafız Osman Efendi'nin yüksek dinî terbiyesi altında yetişmiştir.

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri, babasının dinî hayattaki hassasiyetini bir anısında şöyle anlatmıştır:

“Annem, ben henüz 5 yaşındayken vefat etmişti. Çok varlıklı olan dedemin vefatından sonra ise hatırı sayılır bir miras kalmıştı. Dedemin vefatından sonra teyze ve dayılarım bir araya gelerek annemden dolayı bizlere kalan mirası pay etmemizi istediler.

Ancak İslâm fihhına göre annemiz, dedemizden önce vefat ettiği için kuşak atlıyor ve bize miras düşmüyordu.

Medeni Hukuk'a göre miras hakkımızdı. Bu çok nadir yaşanabilecek bir durumdu.

O günlerde babamız Hafız Osman Efendi, Mehmet ağabeyimi ve beni yanına çağırarak:

‘Evlatlarım, kanunen miras sizin hakkınız olsa da dinen hükmü biliyorsunuz. Bu konuda sizi serbest bırakıyorum. Yalnız sizden İslâm'a uygun bir davranış sergilemenizi bekliyorum.’ dedi.

Mehmet ağabeyim de benim gibi düşünerek dünya malına meyletmedi. Miras medeni kanuna göre bölündü. Mahkemelerle uğraşılmasın diye biz de kanuni hakkımızı kâğıt üzerinde aldık. Hemen arkasından bize düşen tüm mirası tekrar teyzem ve dayımlara iade ettik. Böylece hakkımız olmayan bir mirası almadık. Elhamdülillah...

Aradan bir süre geçtikten sonra teyzem bize iki büyük teneke zeytinyağı göndermiş. Çocuklar dinî hassasiyetleri icabı mirastan vazgeçtiler. Bari şu zeytinlikten alınan zeytinyağlarından onlara verelim, diye düşünmüş. Ancak ağabeyim de ben de bu zeytinyağlarını kabul etmedik. Bu yağların bizim adımıza, Allah rızası için fakirlere dağıtılmasını söyleyerek teyzemizi üzmeden geri gönderdik.

Hafız Osman Efendi'nin dine karşı hassas yaklaşımının tezahürü olan değer bir hadiseyi Hacı Kâmil Efendi Hazretleri şöyle nakletmektedir:

“Rahmetli babamız, bizim bankalarla bağlantımız olmasını istemez ve sık sık şöyle nasihat ederdi:

- ‘Evlatlarım, yolda yürürken bir bankanın önüne gelseniz, o bankanın süslü kaldırımlarından asla yürümeyiniz. Zira o süslü kaldırımlar faiz parası ile yapılmıştır. Bunun sizin ihlâsınıza, irfanınıza ve imanınıza zarar vermesinden korkarım.’

Babam Hafız Osman Efendi'nin hanın altında çay ocağı işletmeciliği yaptığı bir dönemde ben de kendisine yardım ediyordum. Bir gün beni yanına çağırarak şöyle dedi:

- ‘Oğlum, şu bankaya bundan böyle çay satışı yapmayın. Orası ile alışveriş yapmak artık benim içime sinmiyor.’

Oysaki müşterilerimiz içinde en fazla çay satışı yaptığımız yer o bankaydı. Aslında dinen bankaya çay satmamızın herhangi bir sakıncası yoktu fakat rahmetli babamın faiz meselesindeki hassasiyeti nedeniyle o günden sonra o bankaya çay satışı yapmadık.”

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri gençlik yıllarına ait bir hatırasını şöyle anlatmıştır:

“Bakkal işlettiğimiz yıllarda almış olduğumuz çeşitli kuru bakliyatlar çuvallar içinde olurdu. O zamanlar bakkalda fareler vardı. Biz fareler

için hiçbir zaman ilaç kullanmadık. Ne yapardık peki? Akşamları Tire'deki birkaç lokantaya gider, tüm yemek artıklarını isterdim. Ayrıca atılacak olan salata fazlalıklarını da alırdım. Bakkala gidince bütün yemek artıklarını büyük bir tepsiye koyardım. Salata malzemelerini, marulları tertemiz yıkayıp ince ince doğrar, onları da bir tepsiye koyardım. En sonunda bütün farelere seslenerek 'Sakin torbalarımıza dokunmayın, size koymuş olduğum şu yiyecekler ile karnınızı doyurun.' derdim. Sonra bakkal dükkânını kapatır, eve giderdim. Sabah geldiğimde tepsilerdeki tüm yemekler bitmiş olurdu ve hiçbir çuvalımıza dokunmadıklarını görürdüm, elhamdülillah. Yıllarca bu şekilde hiçbir fare bizim çuvalımızı delip de zarar vermedi."

Hacı Kâmil Efendi Hazretleri canlılara zarar vermeme hususunda devamlı olarak şu nasihatte bulunurlardı:

*"Kardeşlerim, kesinlikle hiçbir canlının canına kıymayınız. **'Sevap almak istersen öldür yılanı çıyanı, cemâl görmek istersen sakın kıyma bir canı.'**"*

Hacı Kâmil Tirevî Hazretleri bakkal işletmeciliği yaptığı döneme ait, 1963 yılında yaşadığı bir diğer güzel hatırasını şöyle anlatmıştır:

"Bir dönem bakkal işlettiğimiz sırada İzmir'den mal aldığımız toptancıya gitmiştim. Toptancı firması dört kardeş tarafından işletilmekteydi. İşlerin yoğunluğu ve dünyalık kazançları arttırma çabası nedeniyle bu dört kardeşin hepsi de bekâr kalmışlar. Tabiri caizse adamlar evlenmeye fırsat bulamamışlar. Firma yetkilileri tarafından büroya davet edildim ve bir kahve ikram ettiler. Kahveyi içerken büronun duvarına yeni asılmış olan bir tablo dikkatimi çekti. Tablo içine işyeri sahipleri şu cümleyi yazdırmışlar. 'Kahveni içerken dahi yeni bir hücum planı hazırla!'"

*Firma yetkilisi bana sordu, nasıl olmuş diye. Ben de cevaben eksik olmuş dedim. Nasıl yani, neresi eksik olmuş, diye sordu. Dedim ki "**Hiç Olmazsa Kahveni İçerken Allah'ı Hatırla**" diye yazsaydınız. Adamlar bu sözümü çok beğendiler ve teşekkür ettiler. Hemen o şekilde yazdırıp*

asalım dediler. Bende o zaman haftaya geldiğimde o yeni tabloyu görürüm inşallah dedim. Ve önümüzde ki hafta gerçekten de çok daha güzel ve süslü bir tablo hazırlanmış, aynen dediğim gibi yazılmış olarak gördüm elhamdülillah.”

2) Tarikat Yoluyla İlk Tanışma

Hacı Kâmil Tirevî hazretlerinin tarikat ile tanışmasına vesile olan kişi, babası Hafız Osman Efendi'nin Tire merkezde han (otel) işletmeciliği yaptığı dönemde hanın kâtipliğini yapan Sabri Efendi'dir.

Sabri Efendi aslen Tireli olup, uzun süre Zonguldak kömür ocaklarında çalışmış, bu dönem zarfında Kadirî-Rufaî tarikatından ders almış, güzel ahlâk sahibi, muttaki bir Müslümandır.

O dönemin Arapçası ve hitabetiyle tanınan meşhur hocalarından Sofu Hoca ile birlikte handa bazı geceler dinî ve ilmî sohbetler yapmaya başlayan Sabri Efendi, bir süre sonra henüz 15-16 yaşlarında olan Hacı Kâmil Tirevî hazretlerini de bu sohbetlere davet ederek ilim ve sohbet meclisleriyle tanışmasına vesile olmuştur. Katıldığı bu gece sohbetlerinden çok büyük manevi lezzetler alan Hacı Kâmil Tirevî hazretlerinin özellikle Kadirî ve Rufaî yoluna karşı kalbinde bir sevgi ve aşk hali doğar. Babası Hafız Osman Efendi'nin de Abdulkadir Geylânî hazretlerine olan derin muhabbetinin etkisiyle bu sevgi ve aşk hâli artarak devam eder. Öyle ki kalbindeki manevi yolculuğunda çok önemli bir yere sahip olacak olan Abdulkadir Geylânî hazretlerine karşı duyduğu bu aşk ve muhabbet zamanla Hacı Kâmil Tirevî hazretlerinin ruhunu adeta yakar, kavurur. Hatta hüznü olduğu zamanlarda kitapçı komşusunun vitrininde yer alan Abdulkadir Geylânî hazretlerinin eserlerine bakarken, üzerinde yazan “Seyyid Abdulkadir Geylânî” ismini gördükçe içi huzurla dolar, teselli bulur ve gözleri yaşarırdı.

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri tasavvufa karşı bu muhabbetini fark ederek kendisine özel alâka gösteren Sabri Efendi hakkında *“Eğdi, büktü, pişirdi ve bir yola soktu. O yol ki saadet yolu, ebedi mutluluk yolu, tarikat yoluydu. Allah ondan razı olsun. Biz hâlâ Sabri Efendinin ruhuna Yasin-i şerif okur, dua ederiz.”* demişlerdir.

3) Baba Hakkı

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri muhterem babalarına karşı tam bir itaat içerisinde hareket eder ve sürekli onun hayır dualarını almaya gayret gösterirdi. Bu husustaki titizliğini ve hassasiyetini gösterme babında şu iki misal yerinde olacaktır kanaatindeyiz:

Bunlardan ilki oğlu Abdulkadir Karasu'nun isminin konulmasına ilişkin hadisedir. Hacı Kâmil Tirevî hazretleri 1963 yılında dünya evine girmiştir. Eşi Sabiha hatundan biri henüz doğmadan, sekiz aylık iken kaybetmiş olduğu, diğerleri hayatta olan Abdulkadir ve Fatma isminde üç evladı olmuştur. Oğlu Abdulkadir'in ismi daha o doğmadan kendisine rüyasında manen bildirilmiştir. Bu konuyla ilgili olarak Hacı Kâmil Tirevî hazretleri şunları aktarmıştır:

Eşim ilk çocuğumuza hamile olduğunda bir rüya görmüştüm. Rüyamda bana bir oğlumuzun olacağı ve isminin de Abdülkadir olacağı bildirilmişti. Ancak bir teamüldür ki bizde büyükler varken çocuğa isim koyma hakkı onlarındır. Bu vazife bize düşmez. Ancak çocuğun isminin Abdülkadir olacağı hakkında manevi bir ikaz da var. Ben babama usulüne uygun bir şekilde bu manevi durumu anlatmaya çalıştım. Rahmetli babam Abdülkadir ismini duyunca hemen duyulandı ve gözlerinden iki damla yaş geldi. 'Tamam oğlum, bu ismi ben teklif etmiş gibi koyalım inşallah.' diyerek, şerefle kabul etti.

İkinci misal olarak da şu hadiseyi Hacı Kâmil Efendi Hazretlerinden nakletmekte fayda görüyoruz:

"Ablamın kayınpederi olan dünürümüz, halk arasında İmamişi Efendi diye bilenen rahmetli Hacı Hafız Mehmet Evcil'in evinin bitişiğinde kiralık bir evi vardı. İmamişi Efendi, bahçe kapısı ortak olan bu eve güvenilir bir kiracının gelmesi konusunda bir ara babama fısıldamış.

İmamişi Efendinin evi mukim, güzel bir ev olmasına rağmen diğer kiralık ev eski püskü, kırık dökük, karanlıktı. Yani ikamete pek münasip bir ev değildi. Ancak bahçe kapısı ortak olduğu için mübarek, güvenilir bir komşunun gelmesini arzuluyormuş.

Ben de o zamanlar yeni evliydim. Bir ev tutmuş ve altı aylık kirasını da peşin vermiştim. Bir ara rahmetli babam beni yanına çağırdı ve aramızda şu konuşma geçti:

- *Oğlum, yarın bir kamyon tut, eşyalarını yükle. Dünürümüzün yanındaki kiralık eve taşıyorsun.*
- *Hayırdır, nereden çıktı bu baba?*
- *Oğlum, sen Türkçe biliyorsun, değil mi?*
- *Baba, oturduğum evin altı aylık kirasını peşin verdim. Dolmasına henüz beş ay daha var.*
- *Oğlum, sen ne diyorsun, ben ne diyorum? Yarın kamyonu evinin önüne çek, eşyalarını yükle, İmamîşi Efendinin yanındaki eve taşın, o kadar oğlum.*

Ben de peki baba diyerek ertesi gün ev sahibimin yanına gittim, durumu anlattım. Kiranın geri kalan kısmını iade etmesi için ricada bulundum. Kadın bana altı ay için sözleşme yaptığını, bu yüzden kiranın geri kalan kısmını geri ödeyemeyeceğini söyledi. Ben de kendisiyle helâlleşerek evden taşındım.

4) Nazillili Hacı Ali Efendi

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri manevi bir işaret üzerine Nazillili Hacı Ali Efendi'nin dergâhında uzun yıllar hizmet etme imkânı bulmuştur. Aydın'ın Nazilli ilçesinde mukim olan Hacı Ali İştan Efendi (*Nazillili Hacı Ali Efendi*), dört tarikattan icazetli olmasına rağmen daha çok Nakşibendilik usulleri ile irşat görevini sürdüren, dönemin önemli mürşid-i kâmillerindendi. Tire'deki meclislerinde 13-14 yıl gönüllü hizmet etmiş olan Hacı Kâmil Tirevî hazretleri bu dönemle ilgili şunları anlatmaktadır:

“Nazillili Hacı Ali Efendi hazretleri, dönemin meşhur evliyasıydı. Tire'de bu zatın yetişmiş birçok talebesi vardı. Her biri sanki halife gibiydi. Hafız İmamîşi Efendinin mescidinde sabah namazları, seçkin bir cemaatle kılınır ve bu cemaatin çoğunluğu da Nazillili Hacı Ali Efendi hazretlerinin dervişleri oluştururdu. Biz de böyle güzel bir mescitte ve cemaat içerisinde 13-14 yıl hizmet etme şerefine erdik. Ben Allah'ın

izniyle her sabah erkenden mescidin kapısını açar, sobayı yakar, etrafı temizler ve ezanı okurdum. Elhamdülillah! Allah bizim gönlümüzü o mescide öyle bağladı ki yeni evli olmamıza rağmen bu görevimizi hiç aksatmadık.

Her sabah namazından sonra Nazillili Hacı Ali Efendi hazretlerinin halifesi Çapar Hacı Emmi “Hatm-i Hâce” yaptırırdı.

Ben, Hacı Ali Efendi hazretlerinden dersli olmamama rağmen bu zikir meclislerine katılır ve devam ederdim. Oradaki ağabeylerimin bazıları beni dersli zannederlerdi.

Her anı feyz içinde geçen bu zikir meclislerinde, sanki Nazillili Hacı Ali Efendi hazretlerinin ruhaniyetini sürekli yanımızda hissederdik. Nakşibendî usulü üzere dillerimizi üst damağımıza yapıştırır, hafî yani sessiz bir şekilde zikir yapardık. Hele bir de zekeratül mevt yani ölüm rabtası yapılırdı ki ondan çok büyük manevi lezzet alırdık. İşte böyle gençlik yıllarımızda Nazillili Hacı Ali Efendi hazretlerinin meclislerinde bulunarak manevi yolculuğumuzda bir aşk hâli, bir şahlanma durumu meydana geldi.”

5) Yunaklı Hacı Molla Rahim Efendi

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri ilk kez hacca gittiği 1967 yılında Konya'nın Yunak ilçesi, Adakasım köyünde bulunan Kadirî-Rufaî üstadı Hacı Molla Rahim hazretlerine intisap ederek ilk dersini almıştır.

Hacı Molla Rahim Efendi hem anne hem de baba tarafından Seyyid olup, âlim bir evliya idi. Köyün en zengini olan ve aynı zamanda cömertliği ile tanınan Hacı Molla Rahim Efendi bir gün Hacı Kâmil Tirevî hazretlerine “Oğlum, biz hiç zekât vermeyiz.” dediğinde, bunu duyan Hacı Kâmil Tirevî hazretleri “Nasıl yani Efendim?” diye şaşkınlığını dile getirmiş, Hacı Molla Rahim Efendi sözüne devam ederek “Oğlum, biz hiç zekât vermeyiz çünkü zekât verecek bir mal bırakmadan (malın üzerinden bir yıl geçmeden) hepsini Allah rızası için tasadduk ederiz.” demiştir.

Hacı Kâmil Tirevî hazretlerinin aktardığına göre, üstadı Hacı Molla Rahim Efendi çok cömertti. Hacı Kâmil Efendi Hazretleri bu hususta şunları söylemiştir:

“Adakasım köyünün en zengini hatta sahibi olan Hacı Molla Rahim hazretlerinin dergâhında her gün kazanlar dolusu yemekler pişirilir, bütün köy halkı ve ziyaretçiler bu kazanlarda pişen yemeklerden yerlerdi.

Hacı Molla Rahim Efendi, çok kibar ve ince düşünceli bir evliyaydı. Oğluna o yılın hasadını sattırır, elde edilen paranın bir kısmını erzak alımı için kullanır, bir kısmını da dergâhta halının altına koyarak ihtiyaç sahiplerinin oradan almalarını isterdi.

Büyük bir Peygamber (SAV) aşığı olan Hacı Molla Rahim Efendi, Peygamberimizin (SAV) adını duyduğunda hıçkırığa hıçkırığa ağlardı.”

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri Hacı Molla Rahim Efendi ile ilgili bir anısını şöyle anlatır:

“Bir gün Yunak’a Efendi hazretlerini ziyaret için yola çıktım. Yanıma da iki kutu baklava aldım. Yunak’a geldiğimde yolda bir derviş kardeşimiz beni karşıladı. ‘İzmir’den mi geliyorsun?’ dedi. Ben de ‘Evet’ dedim. Nereden bildiğini sorduğumda Hacı Molla Rahim hazretlerinin ‘İzmir’den bir evladımız gelecek. Elinde iki kutu baklava var. Git onu karşıla, yolda alıkoyma.’ dediğini söyledi. ‘Ben de seni elindeki kutulardan bildim.’ dedi. Ben, Hacı Molla Rahim hazretlerine geleceğimi haber vermemiştim. Mübareğin çok açık bir kerametine böylece şahit olduk. Elhamdülillah.”

Yine Hacı Kâmil Tirevî hazretleri, Hacı Molla Rahim Efendi ile aralarında geçen bir başka hadiseyi şöyle anlatmaktadır:

“Bir dönem boğazlarımdan rahatsızlık yaşıyordum. O zamanlar telefon yoktu. Hacı Molla Rahim hazretlerine mektup yazarak ‘Efendim boğazlarımdan rahatsızlık yaşıyorum, bir süreliğine zikirlerimi ağzım kapalı, yani sessiz olarak yapabilir miyim?’ diye sordum. Efendi hazretleri cevaben ‘Oğlum, fisiltila da olsa cehrî zikir sayılır. Ağzını

kapatırsan hafî zikre girer, o ise bizim yolumuza uygun değildir.’ diyerek mektup yazmıştı.”

6) Diyarbakırlı Seyyid Zeynel Abidin Hazretleri

Hacı Kâmil Tirevî Hazretlerinin manevi olarak kendisinden istifade ettiği bir diğer zat da Diyarbakırlı Seyyid Zeynel Abidin hazretleridir. Şeceresi hem Hazreti Hasan’a hem de Hazreti Hüseyin’e dayanan çok muhterem ve mübarek bir insandır.

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri, Mehmet ağabeyiyle birlikte 1967 senesinde hacca gitmek üzere bir kafiye dahil olurlar. İzmir’den hareket eden kafiye, Zeynel Abidin hazretlerini almak üzere Diyarbakır’a uğrar. Mübareğin şehrin hemen dışında bir dergâhı vardır. Hacı Kâmil Tirevî hazretleri bu ziyaretlerini şöyle anlatır:

“Zeynel Abidin hazretlerinin dergâhına girdiğimizde yaklaşık bin kişinin katıldığı bir halakayı zikirle karşılaştık. Mübareği ilk gördüğümde sanki Peygamber Efendimizin (SAV) ruhaniyetini görür gibi oldum. Zeynel Abidin hazretleri dünyada gördüğüm en yakışıklı kişiydi. Zikir esnasında elinde iri taneli bir tespih olduğu halde zikri yönetiyordu.

Zikir esnasında dervişler tarafından hançer burhanı ve Kadirî huruç hareketi yapılıyordu. Biz daha önce de böylesi burhanları duymuş ve görmüştük ama o meclisteki kadar hiç etkilenmemiştik. Bir de diğer tarikatlarda genellikle burhanları şeyh efendiler yapıyordu. Zeynel Abidin hazretlerinin dergâhında ise dervişler yapıyordu.

Orada bir gece misafir kaldıktan sonra ertesi gün hac yolculuğu için tekrar yola çıktık. Zeynel Abidin hazretleri bölgede çok tanınan bir zat olması nedeniyle gümrüklerde hiç zorluk yaşamadık.

Zeynel Abidin hazretleri dünya malına meyletmeyen, cömert biriydi. Öyle ki kendisine sunulan ikramları herkesle paylaşır ve dağıtılmasını isterdi. Hatta bir portakal soyulsa herkese birer dilim dahi olsa paylaşırdı.

Mübarek, geceleri çok az uyur, uyuduğunda da ayaklarını asla uzatmazdı. Kendisine bir yastık verilirse diz çöker, yastığı ikiye bükerek dizlerinin üzerine koyar ve onun üzerine başını koyarak bir saat kadar istirahat ederdi.

Zeynel Abidin hazretleri beni çok severdi. Hac süresince yanında olmamıza müsaade ettiğinden hep birlikte olurduk. Medine'deyken ibadetlerimizi Peygamber Efendimizin (SAV) mübarek kabri saadetlerinin yanında yapardık. Ben çok kalabalık olması sebebiyle ve yer bulamayacağız kaygısıyla sürekli telaşlanırdım. Mübarek ise 'Hacı Kâmil oğlum acele etme, sen elimi tut.' derdi. Sanki her gün manevi olarak yerimiz ayrılmışçasına Peygamberimizin (SAV) kabri saadetlerini ziyaret ederdik. Mübareğin sol kolu Peygamberimizin (SAV) kabri saadetlerine, sağ kolu ise benim omuzuma temas ederdi."

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri, Zeynel Abidin hazretleri ile ilgili bir başka anısını şöyle anlatır:

"Otobüs şoförümüz Cemal Ağa'nın oğlu Enver, tasavvuf yolunu bilmediğinden Zeynel Abidin hazretlerine gösterilen saygıyı anlamıyor 'Ne var bu adamda? Herkes ona saygı gösteriyor ve onu imam ediniyor.' diye söyleniyordu. Az sonra Şeyh Efendinin de aramızda olduğu bir sohbet ortamında Şeyh Efendi bir ara şoföre dönerek:

- 'Bak oğlum, otobüsün sileceklerini açık bırakmışsın.' dedi. Şoför

- 'Hayır, kapalı.' deyince, Şeyh Efendi eliyle otobüsün camını göstererek işaret parmağını sağa, sola hareket ettirdi ve

- 'Oğlum bak çalışıyor, görmüyor musun?' dedi. Bu esnada silecekler hareket etmişti.

Şoför bu duruma çok şaşırarak 'Kapalıydı bu ya!' dedi. Şeyh Efendi elini indirince silecekler durdu. Şoför, 'İşte durdu' deyince Şeyh Efendi elini tekrar kaldırıp parmağını hareket ettirdi ve silecekler tekrar hareket etmeye başladı. Şoför bunu yapanın Şeyh Efendi olduğunu anlayarak 'Bunu siz yapıyorsunuz Efendim.' diyerek Zeynel Abidin hazretlerine gösterilen ilginin sebebini açıkça anlamış oldu.

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri, Zeynel Abidin hazretleri ile olan bir başka hatırasını şöyle anlatmaktadır:

“Hacdan dönerken Şam’a uğradık. Şam’da Mehmet ağabeyimle dolaşırken bir tatlıcıya girdik. Orada tatlı kültürü çok yaygındı. Ağabeyim de tatlıyı çok seviyordu. O sırada Zeynel Abidin hazretlerini gördük ve hemen kendisine tatlı ikram etmek için içeriye davet ettik. Mübarek ‘Oğlum, bana hiç teklif etmeyin, zira çok rahatsız ediyor, o yüzden ağzıma alamam.’ diyerek ikramı geri çevirdi. Aslında mübarek çok ince düşünüyor, kendisini dünyaya meylettirecek hiçbir şeye yaklaşmıyordu.

7) Çorumlu Hacı Mustafa Efendi

Hacı Kâmil Tirevî hazretlerinin manevi yaşamında etkili olan bir diğer kişi de Çorumlu Hacı Mustafa Anaç hazretleridir. Hacı Kâmil Tirevî hazretleri, üstadı Hacı Molla Rahim hazretlerinin 1980 yılında Hakk’a yürümesinden sonra, zaman zaman Tire’ye dervişlerini ziyarete gelen Çorumlu Rufaî üstadı Hacı Mustafa Efendi hazretlerinden ders alarak ona intisap etmiştir. Çorumlu Hacı Mustafa Efendi hazretleri, dönemin birçok evliyası tarafından “**zamanın kutbu**” diye nitelendirilen meşhur bir mürşid-i kâmilidir.

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri, Çorumlu Hacı Mustafa Efendi hazretleriyle ilgili bir anısını şöyle anlatır:

“Arkadaşlarımızla birlikte Çorum’a üstadımızı ziyarete gitmiştik. Akşam zikir ve sohbet oldu. Saat gece yarısını geçmişti ki yol yorgunluğuyla biz de istirahat için odamıza çekildik. Teheccüd namazına uyanamayabiliriz kaygısıyla kendi aramızda kılıp da mı yatsak diye konuşurken Hacı Mustafa Efendi hazretleri odamıza girdi. Biz de üstadımıza soralım dedik. ‘Efendim, yorgun olduğumuz için teheccüd namazını kılıp da mı yatalım yoksa kalkıp da mı kılalım?’ diye sorduk. Mübarek bize çok zarif bir cevap vererek ‘Evlatlarım kılıp da yatalım, kalkıp da kılalım inşallah. Neden fazla kıldınız diye dövmezler.’ dedi.”

Çorumlu Hacı Mustafa Efendi hazretleri dünya malına hiç değer vermezdi. Bu konuyla ilgili Hacı Kâmil Tirevî hazretlerinin anlattığı bir anısı şöyledir:

“Çorum’a dışarıdan gelen üç kişi Şeyh Efendiyi ziyaret etmişlerdi. Ziyaretleri sırasında işe ihtiyaçlarını olduğunu bildiren bu kişilere Şeyh Efendi, verimli bir bağının yevmiye (gündelik ücret) karşılığında çapalanması görevini vererek iş imkânı sağlamıştı. Üç dört gün sonra işçiler Şeyh Efendinin yanına gelip işi bitirdiklerini söyleyerek paralarını almış ve gitmişlerdi. Birkaç gün sonra Şeyh Efendi bağa gittiğinde çapa yapılmadığını görmüş ve insanların dürüst olmamalarına, helâl kazanca önem vermemelerine çok üzülmüştü.

O gece Şeyh Efendinin yaşadığı bu olaydan ötürü ibadetlerinde aksamalar meydana gelmiş ve bu durum manevi huzursuzluğa sebebiyet vermiş. Sabah olunca Şeyh Efendi bir dervişini çağırarak ‘Oğlum, Kızılırmak’ın kenarındaki bağı akşama kadar sat, gel. Sakın satmadan gelme.’ demiş. Derviş üstadının neden böyle bir şey yapmak istediğine bir anlam veremese de kendisine verilen görevi yerine getirmek için huzurdan ayrılmış. Aynı günün akşamı bağı değerinin çok altında bir fiyata satarak Şeyh Efendinin yanına dönmüş. Şeyh Efendi bağı kaç paraya dahi satıldığını sormadan dervişine hayır dua etmiş. Bunun üzerine derviş dayanamayarak ‘Efendim çok verimli bir araziye değerinin çok altında bir fiyata sattırdınız ve çok zarar ettiniz. Bu davranışınızın sebep-i hikmeti nedir?’ diye sormuş. Şeyh Efendi ‘Evladım biz Allah rızası için geçireceğimiz bir tek gecemizi hiçbir dünyalık mala değişmeyiz. Bir gecemizi de bir bağa satmayız.’ demiş.”

8) Nevşehirli Hacı Abdullah Baba

1984 yılında Çorumlu Hacı Mustafa Efendi hazretlerinin Hakk’a yürümesinden sonra 1985 yılında Nevşehirli Hacı Abdullah Gürbüz Efendi’ye manevi irşat görevi verilmiş, böylece dergâhın yeni şeyhi Hacı Abdullah Baba hazretleri olmuştu. Hacı Kâmil Tirevî hazretleri, Çorumlu Hacı Mustafa Efendi hazretlerinden sonra Nevşehirli Hacı Abdullah Baba hazretlerine intisap etmiştir.

Hacı Abdullah Baba hazretlerine, 2004 yılında Hakk'a yürümesine kadar bağlılığını devam ettirmiş ve kendisinden çok büyük manevi destekler görmüştür. Nitekim Hacı Abdullah Baba hazretleri, Hacı Kâmil Tirevî hazretlerinin yetişmesine büyük özen göstermiştir.

Hacı Abdullah Baba hazretleri bir sohbet meclisinde Hacı Kâmil Tirevî hazretleri ile ilgili şu güzel anısını paylaşmıştır:

“Sivaslı Ahmet Turan Gümüş, Burhan Kepenek, Hafız Ali Akgül ve birkaç kardeşimizle kebabçı Kâmil Efendinin dükkânına gittik. Kendisi çok muhterem ve salih bir insandır. Kâmil Efendi ‘Efendi Baba, bana bir Hu de.’ dedi. Ben de ‘Sebebini söylemezsen olmaz.’ dedim. ‘Ne olur Efendim, bir Hu deyin.’ diye ısrar edince ben tekrar, ‘Sebebini söylemezsen olmaz.’ diye cevap verdim. Bunun üzerine anlatmaya başladı:

‘Bugün rüyamda Buğday Dede hazretlerinin oraya Peygamber Efendimiz hazretleri (SAV) geldi. Birkaç tane de enbiya vardı. Cihâr-ı Yâr-i Güzîn hazretleri de oradaydı. Sizi çağırdılar ve Resûlullah Efendimiz (SAV) ‘Evladım Abdullah Efendi gel.’ dediler. Peygamberimizin (SAV) huzuruna geldiniz ve selâm verdiniz. Kendisi iki elinizden tuttu ve ‘Şimdi sana Hu diyeceğim, sen de içine çek evladım.’ dedi. Üç defa ‘Hu, Hu, Hu’ dedi ve arkasından ‘Hu ism-i Azâm’dır, ecelden başka her derde şifadır. İnsanların niyeti üzerine ümmetime ‘Hu’ de evladım.’ diye buyurdular. Peygamberimiz (SAV) sizi pervane gibi döndürdüğüce siz ‘Hu’ diyordunuz. ‘Hu’ dedikçe yerlerde tomurcuk tomurcuk güller açıyor, fidanlar çıkmaya başlıyordu. Siz üç defa böyle yaptıktan sonra uyandım. Benim kalbimde bir maraz var efendim, ne olur bana ‘Hu’ deyin.’ dedi. Ben de ‘Şimdi oldu dedim.’ ve ‘Hu’ dedim.”

Hacı Abdullah Baba hazretleri bir gün Ödemiş’e gelir. Ziyaretlerinden sonra dönemin Ödemiş Zâkiri olup Hacı Kâmil Efendi’den sonra dergâhın şeyhi olacak olan Ödemişli Hacı Adil Baba hazretlerine, hülâsa o dönem itibarıyla Hacı Adil Ağabey’e dönerek *“Hadi oğlum Tire’ye, Hacı Kâmil Efendi’yi ziyarete gidelim.”* der. Minibüse binip Tire’ye doğru yola çıkarlar.

Yolda giderken Hacı Abdullah Baba hazretleri ile aralarında geçen Şu konuŐmayı Hacı Adil Baba Şöyle anlatıyor:

- *Oğlum, Şimdi Hacı Kâmil bize yemeği hazırlamaya başlamıştır.*
- *Efendim, geleceğimizden kimsenin haberi yok ki.*
- *Gidince görürsün oğlum, bizim masayı Şimdiden hazırlamaya başlamıştır.*

Biraz yol aldıktan sonra Hacı Abdullah Babam konuşmaya devam etti:

- *MüŐteri bile varsa, masadan kaldırıp temizlemiŐtir. Biz gidinceye kadar o masaya kimseyi de oturtmaz.*

Tire'ye yaklaŐtıđımız sırada da:

- *Şimdi bize bir de kavun keser ki, bak bakalım ömründe bir daha böyle kavun yiyebilecek misin?*

Bütün konuŐmalardan sonra Tire'ye vardık, Hacı Kâmil Efendinin dükkânına yaklaştık. O gün Tire'nin büyük pazarı olduğu için her taraf kalabalıktı. Dükkânına yaklaŐınca baktım ki Hacı Kâmil Efendi dükkânın önüne çıkmış, sağa sola bakınıyor. Nereden geldiğimizi görebilmek için adeta parmaklarının ucunda etrafa bakınıp duruyordu. Karşıdan bizi görünce hemen koŐtu ve karşıladı. Abdullah Babam hazretleri bana dönerek:

- *Gördün mü ağa, ben sana söylemedim mi?*
- *Evet efendim, demiŐtiniz.*

Hacı Kâmil Efendi bizleri görünce sanki bayram etti. “*Efendim hoş geldiniz, Şeref verdiniz.*” diyerek bizi hemen içeriye davet etti. İçeri girdik, dükkân çok küçüktü. İçeride uzunca iki tane masa vardı. Birinde müŐteriler oturuyordu, diğerisi ise boŐtu. İki kişilik hazırlanmış olan bu masa bizim için hazırlanmış gibiydi. Abdullah Babam hazretleri Hacı Kâmil Efendi'ye dönerek:

- *Ağa hayırdır, sana kim haber verdi bizim geleceğimizi? Adil oğlum, yoksa sen mi arayıp haber verdin geleceğimizi?*

- *Hayır efendim, ben haber vermedim.*

Bu sefer Hacı Kâmil Efendi'ye dönerek:

- *Hayırdır oğlum, nereden haber aldın geleceğimizi?*

- *Efendim, kimse haber vermedi. Ben işte öyle hisseder gibi oldum, içime doğar gibi oldu.*

Abdullah Babam hazretleri bana dönerek “*Görüyor musun oğlum, ağabeyin sır veriyor, ser vermiyor.*” dedi. Sonra Hacı Abdullah Babam hazretleri, Hacı Kâmil Efendi'ye dönerek:

- *Peki oğlum, iki kişi geldiğimizi nasıl anladın? Ben yalnız da gelebilirdim veya 3-4 kişi de gelebilirdik.*

- *İşte efendim, iki kişi geldiğinizi görür gibi oldum.*

Yemeğimizi yedikten sonra Hacı Kâmil Efendi dolaptan iki porsiyon kavun çıkarıp önümüze koydu. Hacı Abdullah Babam hazretleri bana “*Oğlum, bak gördün mü, ben sana demedim mi? Ye bakalım, bak tadına nasılmış kavun?*” dedi. Ben “*Bismillah*” diyerek kavundan bir dilim aldım. Hakikaten o güne kadar ömrümde böyle bir kavun hiç yememişim. Daha sonraları Hacı Abdullah Babam hazretleri ziyaretimize geldiğinde mübarek sever diye kavun alır ve ikram ederdim. Abdullah Babam hazretleri bana “*Oğlum, ne kadar özenirsen özen, Hacı Kâmil'in kavunu gibi olmaz.*” derdi. Çok daha sonra bu kavun meselesini Hacı Kâmil Babama sordum. Dedi ki:

- *Oğlum, Abdullah Babam hazretleri kavun sever diye pazara kavun almaya gittim. Her tarafa baktım, aradım, lâkin bulamadım. Sonunda iki tane kelek kavun buldum, onları alıp size ikram ettim.*

Hacı Abdullah Baba hazretleri, yine dervişlerine Hacı Kâmil Tirevî hazretlerine rüya yorumlama görevi verilmişinden bahsederek “*Tireli kebabçı Hacı Kâmil Efendi var. Ona manen rüya tabiri görevi verildi. Rüyalarınız veya hâlleriniz olduğunda ona anlatabilirsiniz.*” demiştir.

Hacı Kâmil Tirevî hazretleri kendisine rüya tabiri yetkisinin bizâtihi Yusuf Peygamber (AS) tarafından manevi olarak verildiğini söylemiştir.

Hatta kendisi Yusuf Aleyhisselâm'a "Anlatılan rüyaları nasıl tabir edeceğim? Benim ilmim yok ki." diye sorduğunda Yusuf Aleyhisselâm kendisine "Evladım, sana rüyalar anlatılır. Anlatılan rüyalar içerisinde manevi olarak tabir edilecek çok az rüya olur. Öyle rüya olursa, konuşan senin ağzın olur fakat manasını biz sözleriz inşaallah." diye cevap verir.

Hacı Abdullah Baba hazretleri irşat vazifesi gereğince sık sık yurtdışı seyahatlerine çıkardı. Yine yurtdışında olduğu bir dönemde Ödemişli Hacı Adil Ağabey gördüğü bir kısım rüyayı Hacı Abdullah Baba hazretleri ile görüşme imkânı bulamadığı için dergâhta kendisinden önde olarak tahmin ettiği bir kısım ağabeylerine anlatır. Daha sonra Hacı Abdullah Baba hazretleri Türkiye'ye döner. Bir süre sonra da Ödemiş'e dervişleri ziyarete gelir. Gün boyu çeşitli sohbet programları olur. Akşam istirahat için Hacı Adil Ağabeyimizin evine misafir olur. Hacı Adil Ağabey, Hacı Abdullah Babanın istirahat etmesi için odasını hazırlar ve davet eder. Daha sonra Hacı Abdullah Babadan müsaade isteyerek odadan çıkmak ister. Bu sırada Hacı Abdullah Baba hazretleri ile aralarında yaşanan diyalogu Hacı Adil Ağabey şöyle anlatır:

- *Ağa gel bakalım, otur yanıma.*
- *Efendim, ben oturmuyayım. Geç oldu, siz çok yorgunsunuz, istirahat edin.*
- *Gel oğlum, gel, otur. Oğlum rüyan neyin yok mu? Anlat bakalım.*
- *Var efendim ama sabah anlatırım. Siz dinlenin, yorgunsunuz.*
- *Oğlum, rüyan var mı, yok mu diye soruyorum.*
- *Efendim sabahleyin anlatsam, siz bir dinlenseniz.*
- *Oğlum, senin şeyhin kim? Oğlum, sen rüyalarını kime anlatıyorsun? Sen onları bir şey zannedip, gördüğün rüyaları anlatıyorsun, onlar da senin rüyalarını kendileri görmüş gibi bana anlatıyorlar. Kim ki onlar? Biz kimin ne gördüğünü ne görmediğini bilmiyor muyuz? (Kızarak) Otur şuraya, anlat bakalım. Hayır olsun inşaallah.*

Peki efendim dedim ve tek tek gördüğüm rüyaları; ilki şöyle, ikincisi böyle diye anlattım. O da bana "Oğlum, ilk gördüğünü şuna anlatmışsın, ikincisini şuna anlatmışsın, üçüncüsünü falanca kişiye

anlatmışsın.” diyerek tek tek anlattığım kişileri isimleriyle bana söyledi. Ben “Evet, efendim.” dedim. Hacı Abdullah Baba hazretleri:

- *Yaa, oğlum. Bundan sonra hele birine bir şey anlat da gör halini.*
- *Peki efendim, anlatmam.*

Bir yıl kadar kimseye hiçbir şey anlatmadım.

Hacı Abdullah Baba hazretleri tekrar Ödemiş’e geldiğinde bana *“Oğlum, bundan sonra geceleri kibleye doğru dönerek şu koltuğa oturacaksın. Eline tespihini alacaksın, derslerini çektikten sonra ‘La ilahe illallah’ demeye başlayacaksın.” dedi.*

Rüyalarımı başkalarına anlatamamaktan dolayı çok sıkıntılı bir dönem yaşadım. Bu durum bir sene kadar devam etti. Efendim hazretleriyle Ödemiş’e geldiğinde tekrar görüştük. Bu sefer kendisine *“Efendim, siz sürekli dışarı gidiyorsunuz, yüz yüze görüşemiyoruz. Soracağım, danışacağım şeyler oluyor. Siz kimseye bir şey anlatmayacaksınız dediniz. Ben çok zorlanıyorum. Eğer müsaadeniz olursa yaşadığım, gördüğüm şeyleri Tireli Hacı Kâmil Ağabeyime anlatsam olur mu efendim?”* dedim. Hacı Kâmil ismini duyar duymaz *“Hah! Şimdi oldu oğlum.”* dedi.

Abdullah Babam hazretleri bana dönerek:

Elhamdülillah, evladımız adı gibi kâmindir oğlum. Anladın mı? Hem Allah ona manevi bir güzellik vermiş. Kendisine bir şey anlatılsa “Allah’ım bu kardeşimize daha güzelini ver, daha iyi hâl eyle, onun edebini, ahlâkını arttır.” diye dua eder. Allah da onun duası hürmetine anlatanların hâlini güzel eyler oğlum. dedi.

HACI KÂMİL TİREVÎ HAZRETLERİNE MANEVİ GÖREVİN VERİLİŞİ

14 Mart 2004 tarihinde Nevşehirli Hacı Abdullah Baba hazretleri Hakk'a yürümüş, mübareğin vefatından kısa bir süre sonra da Hacı Kâmil Tirevî hazretlerine manevi irşat görevi verilmişti. Bu görevin verilmesi ile ilgili Hacı Kâmil Tirevî hazretlerinin de bulunduğu bir mecliste dergâhın ağabeylerinden birisi müsaade isteyerek kendisinin de vâkıf olduğu manevi görev verilmesi hadisesini şöyle anlatmaktadır:

“Sevgili kardeşlerim! Tarih 21 Mayıs 2004. Nevşehirli Hacı Abdullah Babamın vefatından sonra çok üzüldüğüm için o sırada Muğla Köyceğiz’de ikamet eden oğlum beni teselli babında yanına çağırırdı. 21 Mayıs 2004’te -perşembeyi cumaya bağlayan geceri-yamda Tire’deydim. Efendimin bulunduğu cadde ve bizim olduğumuz mekân bir bütün halindeydi. Belki otuz bin, belki elli bin kişi vardı. Ben gelen misafirleri karşılıyordum. 12 Pîran hazretleri de oradaydı. Hepsinin sancakları ayrı ayrıydı; yeşil sancak, siyah sancak... Hepsi oradaydı. Efendim de oradaydı. Yemek yeniyor, Kur’an-ı Kerim okunuyordu. Vakit ikindiye doğru oldu. Az sonra güneş ziyası (ışığı) azaldı. O sırada anladık ki Resûlullah Efendimiz (SAV) teşrif ediyordu.

Bir müddet sonra Resûlullah Efendimiz (SAV) teşrif ettiler. Birden meydanda iki taraftan merdiveni olan büyük bir kutlama tahtı belirdi. Ben de gümüş bir tepsi üzerinde yemek ikramı yapıyordum. İkrandan sonra Resûlullah Efendimiz (SAV) bizzat ümmeti için bizim dergâhın duası gibi bir dua etti. Daha sonra üstadımız davet edildi. Efendim kürsüye çıktı. Peygamber Efendimiz (SAV) kendisine Kur’an okumasını söyledi. Kur’an okuduktan sonra bizzat kendisi günün manasını ifade eden bir konuşma yaptı. Daha sonra nurdan bir kâğıt üzerine mührünü basarak ‘Seni ümmetimi irşada görevlendiriyorum evladım.’ dedi ve kâğıdı kendisine takdim etti.

Bu rüyayı görünce Köyceğiz’de daha fazla duramadım. Pazar günü Tire’ye döndüm. Pazartesi günü sabahleyin erkenden Efendimi ziyarete gittim. Beni görünce Efendim ağlamaya başladı. ‘Oğlum, biz de gördük elhamdulillah, fakat sus.’ dedi bana. Ben de ‘Efendim siz bana sus diyorsunuz ama ben bunu anlatmak mecburiyetindeyim.’ dedim. Kendisi bana ‘Sus oğlum, bunu kimseye anlatma. Biz affımızı istiyoruz.’ dedi.”

Manevi görevin verilmesinden sonra Hacı Kâmil Tirevî hazretleri kendisine verilmiş olan bu kutlu görevi açıklamayarak uzun bir süre Peygamber Efendimizden (SAV) affını talep etmiştir.

Ödemişli Hacı Adil Ağabeyimiz, Tire’ye ziyarete gittiği bir günün akşamında Tire zâkiri Hacı Sümer Ağabeyimizin evinde arkadaşlarla birlikte ders yapmak üzere toplanırlar. Zikir meclisi kurulur. Hacı Adil Ağabeyimiz zikrullah esnasında yaşamış olduğu manevi hâli şöyle anlatmıştır:

“Zikir meclisi kurulduktan sonra Kelime-i Tevhid başladığı sırada bir manevi haberci geldi. Peygamber Efendimiz (SAV) ‘Hafız Osman oğlu, Hacı Kâmil derhal gelsin, bekliyorum.’ demiş. Bundan sonra bir anda Kâbe’de tavaf halinde olduğumuzu müşahede ettim. Çok büyük bir kalabalık vardı. Peygamber Efendimizin (SAV) bir tarafında Hacı Kâmil Babam hazretleri ve bizler, öbür tarafında ise diğer büyük peygamberler, Cihâr-ı Yâr-i Güzîn Efendilerimiz, sahâbe-i kiram hazretleri vardı. Saf bu şekilde uzayıp gidiyordu. Tavaf başladı. O esnada Peygamber Efendimiz (SAV) ‘Hacı Kâmil, artık görevini açıkla.’ dedi. Hacı Kâmil Babam hazretleri iki büklüm oldu. Peygamber Efendimiz (SAV) tekrar ederek ‘Anladın mı oğlum, artık açıkla. Bunun sakınılacak tarafı kalmadı, bekleyecek durumun yok artık.’ dedi. Hacı Kâmil Babam hazretleri cevaben ‘Efendim, biz affımızı talep etmiştik.’ dedi. Peygamberimiz (SAV) ‘Bunun sakınılacak, beklenilecek tarafı kalmadı.’ dedi. Tavaf devam etti. Başka bir konuşma olmadı.”

Hacı Adil Ağabeyimiz bu hadisenin ayrı ayrı zamanlarda tekrar ettiğini, kurulan meclisin içinde peygamber efendilerimizden,

sahâbe-i kiram hazretlerinden, Abdulkadir-i Geylânî hazretleri başta olmak üzere diğer piran hazeratından çoklarının yanı sıra Abdullah Baba hazretlerinin de hazır bulunduğunu açıkladıktan sonra en son gerçekleşen zuhuratı kısaca şöyle anlatmaktadır:

“Son zuhurat İstanbul’da gerçekleşti. Ticaret amacıyla İstanbul’da bulunuyordum. Akşam Hacı Muammer Ağabeyimizin de bulunduğu misafirhanede toplandık. Zikir meclisi kuruldu. Ben ömrümde o gece korktuğum kadar daha önce korktuğumu hiç hatırlamıyorum. Peygamber Efendimiz (SAV) çok celâlli bir şekilde geldiler ve ‘Tireli Hafız Osman oğlu, Hacı Kâmil’i bana getirin.’ dediler. Kim gidiyordu, nasıl haber ediliyordu bilmiyorum. Az sonra Hafız Osman amca ve Hacı Kâmil Babam hazretlerini getirdiler. Peygamberimiz (SAV) önce Hafız Osman Efendi’ye şöyle bir süre baktıktan sonra Hacı Kâmil Babama döndü ve ‘Oğlum vazifeni ne zaman açıklayacaksın?’ dedi. Kâmil Babam ‘Efendim biz affımızı talep ettik, affımızı bekliyoruz.’ deyince ‘Açıklıyor musun, açıklamıyor musun? Sen bunu mu bekliyorsun? Görevini derhal açıkla, yoksa bu geliyor!’ dedi. Elinde büyükçe bir kurşuna benzeyen sarımsı bir metal parça vardı. Uçaksavar mermisi kadar vardı. Daha sonra Peygamber Efendimiz hazretleri bana dönerek ‘Ne derse tut, kendisine tabii ol!’ dedi.

Ben ertesi gün hemen işlerimi yarıda bırakarak Tire’ye geldim. Efendimin evine gittim. Çok hastaydı. Ayakları son derece şişmişti. Hasta yatıyordu. Beni görünce ağlamaya başladı. Ben de zaten dayanamıyordum, ben de ağlamaya başladım. Epey bir süre ağladık. Sonra şu diyalog gerçekleşti.

- Efendim, ne yapacaksınız?
- Gördün işte oğlum, yapacak bir şey kalmadı. Ne dedi: ‘Ya açıkla ya da bu geliyor.’ dedi. Oğlum söz verdim. Sağlığım düzelir düzelmez bir İstanbul’a gitmem gerekiyor. İstanbul’a gidip gelelim, inşallah sen arkadaşlara haber verirsin. Camide toplanır, görevimizi açıklarız inşallah.”

8 Haziran 2006 tarihine kadar Hacı Kâmil Tirevî hazretleri kendisine verilmiş olan manevi irşat vazifesini açıklamayarak affını talep etmiştir. Ancak 8 Haziran 2006 tarihinde Tire Yeşil İmaret Camii'nde tüm Türkiye genelinden gelen zâkir ve bir kısım dervişler huzurunda bu kutlu görevini açıklamıştır. O gün akşam namazına müteakip kendisine manevi görevin verilmesini şöyle anlatmıştır³:

“Resûlullah Efendimiz (SAV), Cihâr-ı Yâr-i Güzîn ve 12 Pîran Efendilerimiz geldiler, bize bu vazifeyi verdiler. Allah'ın izni ve keremiyle. Biz biraz kendimizi hazır hissetmedik. Biz geciktirdik davayı. Evet demeyi geciktirdik, meydana çıkmayı geciktirdik. O da hayâımızdan, bir şey olmadığımızı bilmemizden, zayıflığımızdan, kendimizi hazırlamamış olmamızdan, haddimizi bilmekten mütevellit. Fakat ihtar, ihtar üzerine geldi. Haddimiz olmayarak biz bu göreve talip değiliz, çünkü kendimizi hazır hissetmiyoruz. Bir de böyle büyüklerin yerini doldurmak büyük bir handikap, büyük bir mesele. Allah'ın yardımı yetişecektir inşallah. Resûlullah'ın şefaati yetişecektir inşallah. O'nun sevdiklerinin himmeti yetişecektir inşallah. Israr, ısrar üstüne... Bu defa iş ihtar kadar gitti. İşte bize dediler ki “Bak ağa, eğer hemen meydana çıkıp kendini ortaya koymazsan, manevi bir kurşun gelip alt edecek seni.” İş buraya dayandı. Allah'ıma sığınırım, Allah'ıma sığınırım. O zaman mecbur kaldık vazifeyi almaya. Ama bu vazife dediğimiz şey; sizlerle kardeşlik hakkı, sizlerle Resûlullah'ın sancağı altında toplanma hakkı, sizlerle Cenâbı Haktan dilenme hakkı. Başka bir şey değil. Bu makam kardeşlerin omuzlarına binme makamı değil, kardeşleri omzumuzu alma makamı. Onlara hizmet etme, onlara hâdim olma, onlara hamallık etme makamı. Böyle güzellik var bu makamda inşallah. Allah muvaffak edecektir inşallah, bağışlayacaktır inşallah, dünyevi ve uhrevi sıhhatler verecektir inşallah. Âmin. Allah razı olsun.

---

³ İnternette videosu mevcuttur: https://youtu.be/KT_WFugUOJo

PAZAR SOHBETLERİ

1) 24.02.2008 tarihli sohbet⁴

(Himmet etmek dahil her şeyin Allah'ın izniyle olması ve tatlı dilin önemine dairdir)

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Siz burdan ayrılmadan Allah'ın ihsanı, lütfu hep üstünüzde olsun inşallah. Evvela Allah'ın rızası, Resûlullah'ın şefaati hep üstümüze olsun. Hedef noktadaki idealimiz, varmak istediğimiz nokta inşallahu Teala, imandır, ihlastır, Resûlullah'ın şefaatidir. Cenabı Hakk'ın rızasıdır. Onları bulmadan burdan gitmeyelim inşallah. Biz bir şey olmadığımızı biliyoruz. Bize bağlı olmadığımızı biliyoruz ama yine de üzerimize düşeni yapmakla mükellef olduğumuzu biliyoruz. Allah'ın ikramı ihsanı olmayınca, O'nun izni keremi olmayınca olmaz. Geçen söyledim himmet bile böyle: **Himmet edenle himmet edilen Allah'ın iznine tabiidir.**

Onları bulalım inşallah. Onlara sahip olalım, yalvaralım yakaralım. Allah'ın kapsamında dilenelim inşallah. Güzelliklerle meşgul ve meşbu (*dolu*) olalım. Sevmediği şeylerden uzak duralım. Hep rızayı gözetelim. Resûlullah'ın şefaatinin gözetelim inşallah. Uzaktan gelenler, yakında gelenler, hepinizin gözlerinizden öperim canlarım. Hepinizin ayaklarına, adımlarına sağlık. İnşallah muratlarınız olsun. Dünyada ve ahirette nurlara boyanın inşallah. En güzel şeyler ve Allah'ın ikramı ve ihsanı hep üstümüzde olsun inşallah. Şöyle bir girizgâh yapalım dedik.

Geçen hafta yukarıda da anlattım, birisi hayvan haklarından bahsetmiyorsun dedi de artık bir damla onlardan bahsettik. Ondan azıcık bahsediverelim. Tabii Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem'in sünnet-i

---

⁴ Sohbetin videosu şu linkten izlenebilir: <https://youtu.be/bxDu4xYgghM>

seniyyesinde olsun, tavsiyelerinde olsun, hayvan haklarına çok riayet etmek lazım geldiği hususunda emirler var, mutlaka tavsiyeler var, güzellikler var, Allah'ın izni keremiyle. Hayvan hakkı bazı noktalarda, insan haklarından daha önemlidir, daha üstündür. Çünkü ağzı dili söylemez mahluktur. Onları hoş tutma, onlara götüremeyecekleri yükleri sarmama prensibiyle hareket edelim inşallah.

Onların bir dilleri yok. Hani Süleyman Aleyhisselam gelmiş geçmiş. Süleyman Aleyhisselam hayvan dillerinden bilhassa kuş diline vakıf idi. Yunus ondan bahsederken şöyle diyor. Bakınız iş Süleyman'da değil yani.

“Süleyman kuş dilini bilir dediler
Süleyman var Süleyman'dan içeri.”

Bizden içeri bir biz bulalım inşallah. Merhamet yüklü, iman yüklü ihlas yüklü bir ben bulalım inşallah. Hakk'a yakın, Resûlullah'ın şefaatine ermeye amade (*hazır*)... Öyle bir biz bulalım, öyle bir ben bulalım inşallah içinizde. Hayvan haklarına çok dikkat edelim.

Tabii içimizde çok ziraatla iştilal edenler var. Hayvancılık yapanlar var. Benim kayınpederim de çiftçiydi. Hayvan, inek besliyorlardı. Böyle soğuk havalarda onların evine misafir gittiğimiz zaman birkaç yorganla bile üşüyorduk. O kendini fedakârlık fikrine kaptırmış... Doğum yapan hayvanlara yardım etmek için ahırlarda yatıverirdi. Bir çuval bir şey alıverirdi o doğum yapacak hayvanlar için... Doğumu çok yakın hayvanlar oluyordu. Tabii onlar seziyorlar [doğumun yaklaştığını]. Bu işlerin kompetanı (*uzmanı*) olmuşlar onlara yardım etmek için.

Tabiattaki... Allah diyelim yine biz. Ben tabiat kelimesini pek kullanmak istemiyorum. Sanki -haşa sümme haşa- tabiat derken Allah'tan bahseder gibi bahsediyor bazıları. Haşa sümme haşa.

Kayınpederim “Yaban hayvanları dağlarda kırlarda doğuruyor, doğum yapıyorlar ama bunlar yapamaz oğlum. Bunların yardıma ihtiyacı var. Onlar bizim himayemizde olduğu için, bizim ekmeğimizden, bizim samanımızdan, bizim otumuzdan besleniyor olduğu için onlar bizim yardımımızı beklerler. Çünkü öyle ola gelmiş. Çünkü o doğum yapacak

olan hayvanın anası da dedesi de ninesi de öyleydi. Yani böyle geldi böyle gidiyor. Ona yardım bizim vazifemiz oğlum.” derdi. Hatta daha ileri derecelerde sormuşlar:

Soru: Beslediğimiz hayvanlara helal haram noktalarında ne yapılabilir?

Bakın bu konuda bir sürü kayıtlar var, hadisi şerifler var, tavsiyeler var, Hakk’a riayet konusunda bir sürü emirler var yasaklar var. Hudâyinâbit (*kendi kendine yetişen bitkiler*) için bile -*takvada, fetvada değil suyun derinindeki hadiseler, takvada-* sahipsiz hayvanların rızkını sakın ha sahipli hayvanlara yedirmeyiniz! diyor. Bunlar hep kulağınızda bulunsun kardeşim. Otlaktır kimseler oraya müdahale etmiyordur, bir kısmı sahipli değildir, kimse sahiplenmemiştir, “benim” dememiştir. Ama yine de siz kendi hayvanlarınızı orada otlatmama yollarının çarelerini arayınız. Takvaya riayet noktasında inşallah. Helale harama son saniyesi, son salisesine kadar riayet etme noktasında inşallah gayretli olalım. Oraları dikkatli kullanıverelim. O kimselerin olmadığı bir yerde hayvanlarımızı otlatmak bir noktada dikkatli olalım.

Tabii belki imkânsız bir yerdeyse, hayvanın yemini başka bir yerde giderme cihetinde değilsen o zaman hayvanın açlığını gidermek bakımından onun rızkını belki bir kolaylaştırma vardır, belki bir halkayı genişletme vardır. Ancak gelişi güzel onun bunun tarlasında, onun bunun otlağında koyun otlatıyorlar, hayvan otlatıyorlar. Gerek büyükbaş hayvan gerek küçük baş hayvan. Bunlar hiç güzel şeyler değil. Dikkatli olalım inşallah.

Hatta eskiden padişahların atları vardı, biliyorsunuz. Bütün padişahlar binek olarak at kullanıyorlardı. Ama nerelere dikkat etmişler bakınız. Padişahların çoğu evliya zaten. Hepsi demiyorum ama çoğu. Din eğitimi almışlar, Allah korkusu almışlar, Resûlullah’ın şefaatinde ummuşlar. Güzellikler güzellikler üzere fikirlerini, karakterlerini, iradelerini bina etmişler. Binaenaleyh onların da ahırlarında bir heyet-i vüzeranın atları vardı. Vezir, vüzerâ (bakanlar kurulunun) atları, bir de padişahın atları vardı. Oralar “has ahır” idi. Fakat, kayıtları vardır görmüşünüzdür, çok padişahlar seyslere emir vermişlermiş: “Sakın ha bunlara ayrı, şunlara ayrı yem vermeyiniz! Bunlara ayrı şunlara ayrı

bakım yapmayınız. Adalet gözetiniz. Onlar da Allah'ın yarattığı hayvan, bunlar da Allah'ın yarattığı hayvan. Sakın ha fazladan beslemek gibi, itina göstermek gibi, biraz üzerine durmak gibi, daha fazla dikkate almak gibi birtakım kusurlara, hatalara düşmeyiniz.” diye. Bu şekilde seyislere emirler verirlermiş. Bakınız hayvan hakları konusunda ne kadar önemli. Ne kadar üzerinde durmuşlar ne kadar önem vermişler. Çok önemli kardeşim.

Resûlullah -sallallâhü aleyhi ve sellem- daha önce anlattım ama aklıma geldi. Sahâbe-i kiram gününde vukuu bulmuş bir hadise. Bir kadın varmış, hoş bir insan değilmiş. Ahlak-ı hamide sahibi değilmiş yani. Şimdi ben o kelimeyi kullanmak istemiyorum da *f.işe* diyelim, Allah muhafaza. Bu kadın yolda bir yerden bir yere giderken bakmış bir kuyu başında bir köpek mırıldanıyor. Dönüyor kuyunun etrafında. O kadın bakmış, kuyuda su var amma köpek nasıl yetişsin? İçeyim derken düşecek. Çıkarmış ayakkabısını o günün bahrinde ne varsa, işte bir ipe bağlamış. Kuyudan su çekecek ayakkabıdan başka kap yok. Ayakkabıya su doldurmuş köpeğe vermiş. Affedersin, Resûlullah'a soruyorlar sallallâhü aleyhi ve sellem.

-Ya Resûlullah, böyle bir şey vukuu buldu, bunun hakkı ne diyelim?

-Cenneti hak etti. Allah ona bu davranışından ötürü cenneti yazdı. Daha sonra bir daha böyle bir şey (*fuhşiyat*) yapmaz da eğer tövbesini yaparsa, tövbesi kabul oldu, yaptığı hayır da ta arşa ulaştı. Artık o kurtuldu. Kurtulanlar listesine alındı.

Bakınız hep Resûlullah gününden aynen bize geliyor bu hakikatler. Nesil nesil, halka halka, zincir zincir. Bu halka bize geliyor ama ibret alalım, bir ilham alalım, bize düşen manayı çıkaralım diye. Bakınız o dönemde başka bir mutfaktayken mutfaktan bir kedi biraz bir yiyeceğini çalmış. Kadın öteki taraftan pist diyene kadar kedi gitmiş. Kadın çok sıkılmış, çok sinirlenmiş. Muttaki (*takvalı/Allah korkulu*) bir kadın. Bakınız itikat sahibi bir kadın. Başını secdeden kaldırmayan bir cinsten. Ama bu olaya çok sinirlenmiş. Kediyi ya ertesi gün ya öğlen ya sabah tutmuş, sonra boğazına ip bağlamış ve bir ağaca derdest etmiş. Bağlamış oraya. Ne yemek vermiş ne ekmek ne su vermiş. Kedi

açlığından orda ölmüş gitmiş. Soruyorlar Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem'e.

-Ya Resûlullah bu kadın bizim mahallenin en muttaki kadınıydı. En Allah korkulusu, en peygamber aşığı bir insandı. Bu kadın hakkında ne diyorsunuz?

-Ta cehennem dibine yazıldı adı demiş. Bu kadar ittıkaya (*takvalı yaşantıya/Allah korkusuna*) rağmen, bu kadar ibadete rağmen, bu kadar aşk-ı ilahiye rağmen, bu kadar aşk-ı peygamberiye rağmen ta cehennem dibini boyladı, adı oraya yazıldı.

Allah'tan korkalım kardeşim. Allah bizi merhamet ile muttasıf (*vasıflı*) eylesin, merhamet ve şefkat insanların en yüksek duygularından birisi. Şimdi yine bir yerde okumuştum. Gazeteler yazdı Allah şahit. Ben bunun üzerinde çok durdum. Beni çok enterese etti bu haber. Ta 10, 15 sene evvelki, 20 sene evvelki bir hadise. Ankara'da memur bir adam. Kedi bir şeyleri almış, ben hırsızlık diyemiyorum, rızkını almış, sen de dikkatini koysaydın, tedbirini alsaydın, çaldırmasaydın. Sonra gazeteler yazdı. Adam kediyi tutuyor, bakınız bunlar hayvan hakları bakımından dikkate alınacak hususlar. O kediyi tutuyor, bir ağaca bağlıyor, üzerine gaz döküyor, bir kibrit çakıyor kediyi yana yana ölüyor. Tüyley ürpertici bir an. Aradan çok geçmiyor. Üç vakit diyor, üç vakit ne ise işte. Bazı vakitler az vakittir. Aynı günün içinde üç vakit var. Aynı haftanın içinde üç vakit var, aynı ayın içinde üç vakit var. Üç vakit sonra çok geçmeden bir tatil günü adamın kapısının önündeki arabası arıza yapmış, orasını burasını karıştırırken, bir şey bulamamış. Bir yerini de karıştırırken, biraz daha altına yatmış, iyicene kendini ileri doğru vermiş o esna da ateş almış araba. Nerden bir kıvılcım geldiyse, hikmet-i hüda. Size bir meçhulü anlatmak istemiyorum, bir hikmeti anlatmak istiyorum. Adamın eteği tutuşmuş, elbisesinin bir kısmı bir yere takışmış, adam orda yana yana ölürken bakınız en ibretimiz nokta bu, Allah'ın huzurunda konuşuyorum, bu husus tüyelerimi diken diken ediyor. Koşmuşlar, kurtaramıyorlar. Efrad-ı ailesi, mahallesi kurtaramıyor ama adam "Üstümden şu kediyi alın!" diye bağırıyor. Yanan kedi intikamını alıyor. "Üstümden şu kediyi alın!" diye bağırılmış adam. Ama hiç fayda etmemiş, yana yana orda ruhunu teslim etmiş gitmiş.

Bir olay daha anlatayım. Bunlar yaşanmış olaylar, bizatihi şahit olduk. Komşumuz vardı. “Adalı” derdik. Allah kusurunu günahını affetsin, iyi bir adamdı. Bu adam geçinememiş, gelmiş bizim evin oradaki havraların birine yerleşmiş. Şimdi orada yaşıyor desen de olur, yaşamıyor desen de olur. Havrada peynir ekmek yerken sandalyenin üzerine koymuş bir yere gitmiş. Bu esnada bir kedi peyniri kapmış gidiyor. Ben bunu gördüm yalnız. Allah şahittir. Bu kedinin arkasından koşarken hemen bir tane taş attı. Zıng dedi hayvan bir yarım metre yerden kalktı, pat diye düştü öldü. O keskin taş, tam beynine gelmiş, beynine saplanmış, patlatmış. Orada bir komşu vardı. Halis bir Müslüman. “Eyvah! Adalı amca, yandın sen!” dedi. Adalı tabi o zaman dipdiri, sapasağlam adam. O evinden ötürü [evindeki problemlerden] oraya gelmiş. O adam akabinde, anında öyle müşkül pozisyonlara düştü, öyle rahatsızlıklar yakasını sardı, öyle müzayaka (*sıkıntı, darlık, parasızlık*) hali, öyle fakirlik hali, öyle yoksulluk hali onu yakaladı ki. Ben bunu gördüm. Hemen kısa bir sürede adamı aldı gitti. O ısıraplarla, elemlemlerle, kederlerle, yaşadığı yaşadığı aldı gitti. Yani onun ölümüne vesile oldu. Aman kardeşlerim. Bu hayvan haklarına çok riayetkâr olalım. Merhamet, şefkat güzel bir şey. Belki çokları biliyor da yine de bir misal diye söyledim.

Kardeşlerimiz bilirler. Bizim bir bakkal dükkanımız vardı. Hanın ağzında (*girişinde*) ufak bir bakkal dükkanımız vardı. Orada on üç, on dört sene bakkallık yaptık, tabii yarısı dükkân; yarısı depo olarak idare ediyoruz. İçeride çuvallarımız var. Pirinç çuvalları, makarna çuvalları vs. Kaç yıllık bir mesele bu. Arkadaşlarımız bazen gülüyorlar. Böyle bir yaz günü, lokantalar var, oralardan akşam üstü lahanaymış, maruldur, domatestir, biberdir, yeşil salataydı, şuydu buydu alıyorum. Fakat yani bunu tabii çok zaman geçti diye anlatıyorum. Kimselerin farkına varmasını istemiyorum da. “Ne yapıyorsun sen bunu?” diyenlere; “eve götürüyorum” diyorum filan bir şeyler. O aldığım ürünleri leğenimiz var bizim, onun içine dolduruyorum o yaz günü. Sonra o leğeni dükkandaki pirinç çuvallarının, şeker çuvallarının o her türlü farelerin bayıldığı şeylerin ortasında azıcık bir boşluk var oraya koyuveriyorum. Abi ertesi gün sabahleyin geliyorum, fareler tertemiz etmişler, yemişler içmişler. Ama hikmet icabı -beni bir şey zannettiklerinden değil, kendimi bir şey zannettiğimden değil ama Allah müsaade etmiyor- bir tane çuval

delsenize yahu. Normalde bayılırlar o pirinçlere, makarnalara, nohutlara, fasulyelere, börücelere bayılırlar. Çuval çuval önlerinde. Delsenize, delmezler. Ben onlara acıdım diye, onlar da bize acıyor. Allah bize acıyor. Binaenaleyh, rabbim rahmet nazarıyla baksın inşallah. Üzerimizden rahmeti kesmesin inşallah.

Merhamet ve şefkat sevginin hemen altında yer alan en önemli unsurlar. Bazı derler ki merhametten dert hasıl olur [maraz doğar]. Hayır kardeşim. Biz ona iştirak etmiyoruz. Biz diyoruz ki sevgiden güzellikler hasıl olur. Allah'ın rızasına giden yollar doğar. Sevgiyi biz böyle anımsıyoruz, böyle algılıyoruz, böyle mütalaa ve telakki ediyoruz. Öyle yapalım inşallah. Şefkat ve merhamet insanoğlunun mümeyyiz (*seçkin*) bir vasfıdır. Yani göze batan, alınması lazım gelen, güzellikler manzumesi olan bir noktadır insanoğlunun. Bu güzellikleri yaşayalım inşallah. Bu güzellikler menfaat dolu, maddi ve manevi menfaat dolu.

Siz hayvanlara güzelliklerle muamele ettiğin zaman ne oluyor biliyor musunuz? Huzur doluyor içinize. İçinizde ürpertiler yok oluyor. Size taalluk eden, size tecavüz eden menfi güçler dış güçler sükût ediyor. Bir halka çeviriyor etrafınıza. Bir halka çeviriyor. Bir hâle⁵ meydana geliyor. O hâlenin içinde kalıyorsunuz. O huzur hâlesi, nur hâlesi, ikram ihvan hâlesi. Onun içine giriyorsunuz. Karşılıksız kalmıyor. Bir iyilik yaptığınız zaman, eğer ki ihlas ile yaptınızsa onu, hemen huzura erersiniz, mükafatını anında hemen görürsünüz diyor. Rabia radiyallahu anh'ın ayağına bir taş değmiş, kan revan olmuş. O ise gülümsüyor.

- Aman ya Rabia, ayağın kan revan olmuş, bu gülüş, bu tebessüm niye?

- Sabredenlere, tövbe edenlere, Allah'tan ikram bekleyenlere ne verileceği hemen saniyesinde karşıda gösterildi, ondan gülüyorum. Ruhuma huzur doldu. Ruhuma rahat doldu. Ruhuma inşirah doldu.

Binaenaleyh, sonraya bırakmıyor Allah. Eğer Allah ile hareket ediyorsan, Allah korkusu, Allah sevgisi, O'nun emrini tutmak noktasında eğer onun yasaklarından kaçmak noktasında hareket ediyorsan, Allah

---

⁵ Hâle: 1) Ayın, bazen de güneşin etrâfında görülen parlak halka şeklindeki ışık, ay ağıllı, ayla. 2) Bir nesnenin etrâfını çevreleyen dâire biçimindeki şey.

hemen, anında yetişiyor kardeşim. Sonraya bırakmıyor yani. Zaten biliyorsunuz Kirâmen kâtibin hasseneler ve seyyieleri yazıyor. Sağdaki melekler haseneleri, güzellikleri yazıyor; soldakiler de günahları, kusurları yazıyor. Hayır, bir saniye boş değil. Her yaptığımızın mutlak notunu alıyorlar, mutlak kaydını yapıyorlar. Orda bile Allah bize acıdığı için, bizi sevdiği için, bizi affa doğru, lütfâ doğru, hidayete doğru götürüyor olduğu için, Allah orda bile ne yapıyor? Bir hayır işlediğimiz zaman, bir güzellik bizden sadır olduğu zaman sağdaki melek tarafından hemen yazılıyor hanemize. Ama bir kusur, bir günah işlediğimizi zaman, yasağa doğru gidiş, bir yasağın içine doğru dalış tecelli etiği zaman Allah meleklerine “hemen yazmayınız, belki tövbe eder, belki benim hoşuma gidecek iyi bir amelle bunu kapatır, bunu gölgeler, bunu siler” diyor. Ne kadar güzel bir şey, hemen yazılmıyor yani.

Askerde hiyerarşi vardır biliyorsunuz. Bölük komutanını daha yüksek bir tabur komutanına şikâyet edeceksin yahut daha yüksek birime şikâyet edeceksin hemen dikkate aldırıyorlar. O şikâyeti hemen yaptırmıyorlar sana. “Bir gün düşün bakalım.” diyorlar. Sen bir müddet düşünüyorsun. “Yahu iyi ki ben bu şikâyeti yapmadım” diyorsun. “İyi ki beni engellemişler ya” diyorsun. “Başıma iş açardım. Bölük komutanıyla ters düşerdim, benim amirim ya” diyorsun mecburen. “Her zaman ben onun emrinde yaşarım. İyi ki bu hatayı işlememişim.” diyorsun. Binaenaleyh, hayvan haklarından doğru geldik buraya işte. Allah şefkat ile merhamet ile müzeyyen ve mücehhez eylesin kardeşim. İşlerimizi nurla aydınlatsın inşaallah.

Şefkat, sevginin hemen ardındaki temel unsur. Ondan sonra sevgiler başlıyor. Sevgi nedir? Sevgi, denize atılan bir taş gibidir. Halka büyür, büyür, büyür okyanusu kaplar. Biz o sevgileri bulanlardan olalım inşaallah.

Azıcık bir konu seçelim şuradan inşaallahu Teala. Allah yardımcımız olsun. Allah güzeli ve doğruyu bulmak ve yapmak nasip etsin inşaallah.

[Elindeki kitapçığı kastediyor] Biliyorsunuz bu kudsî hadistir. Doğrudan doğruya tavsiyelerdir. Kur’an’a girmeyen tavsiyelerdir. Cebrail aleyhisselam vasıtası ile emri ilahiye olan tavsiyelerdir,

vasiyetlerdir, emirlerdir. Amenna ve saddockna. Bunları da tabii tutmamız lazım geliyor. Bunlar işin özel tarafı, özet tarafı. Bize ilave ikramdır. Bunlarla amel edilir, bunlarla cennet bulunur, rıza bulunur. İnşallahu teâlâ.

“Ey âdemoğlu, dil bir aslandır, serbest bırakırsan seni yer ve mahveder.”

Bunu işliyorduk geçen gün yarım kaldı. Dil, insanı cennete de götürür insanı cehenneme ve helake de götürür. Dilimize sahip çıkalım. Bazı kardeşlerimize memleketlerinden çıkarlarken böyle yemin ettirirlermiş. Gurbete çıkıyor. Eline, beline, diline sahip ol. Ne kadar güzel bir şey. Hem kafiye uygunluğu var hem gerçeğe uygunluk var. Allah’ın izni keremiyle. Dil adamı mutlu da eder, bedbaht da eder. Dil insanı göklere de çıkarır, yakın kılar, dil insanın helakine sebebiyet de verir, cehennemin diplerine de atar. Allah korusun. Eskiden Padişahın birisi aşçısını çağırmış, saray aşçısına demiş ki:

- Oğlum, bana bugün dünyanın en güzel yemeğini pişir,

- Peki efendim.

- Adam, bir sürü dil aldırılmış. Dil böreği, dil haşlaması, dil kızartması, dil güveci, dil şusu, dil busu. Padişah:

- Oğlum bunların hepsi dil ya. Değişik bir şey görmedim.

- Öyle efendim.

- Dünyanın en tatlı yemeği bunlar mıdır?

- Bunlardır efendim.

- Öyleyse ben senden bir şey daha isteyeceğim.

- Buyurun efendim?

- Bana, en hoşlanılmadık, en kendinden uzak durulacak bir yemek getir, aş getir bakalım. Onu da bir tadayım bakayım nedir ne değildir.

Aşçı ertesi gün bir gün evvel getirdiği yemeklerin aynısını getirmiş. Padişah bakmış görmüş dün yediği şeyler.

- Oo aşçı sen şaşırдын mı?

- Efendim, kullanmasını bilene dil en güzel yemektir, kullanmasını bilmeyene en lain, en mezmum yemektir. Şevketli, devletli sultanımızsınız. Siz bunun ne demek olduğunu gayet iyi anlıyorsunuz. Padişah;

- Sen, derin bir adamsın aşçı, sen bize güzel bir ders verdin oğlum.

Binaenaleyh, bu dil yemeği tabii abi yahu. En güzeli o, en mezmumu, en laini de o. En nefret verici huyları taşıyan da o. Allah öyle yaratmış çünkü.

Geçenlerde anlattım kardeşlerime. Bizim han vardı. Eski püskü bir şey. Allah bizi oradan rızıklandırdı, Elhamdülillah; haşa horlamıyorum. Onun köşesinde demir bir direk vardı. Direğin her şeyini de demir yapmışlar, zaten gavur yapısı dediğimiz yapılardandı. Efendiler büyükler bilirler. Köşe demirler olsun, can alıcı noktaları hep koca vidalarla ray demirleri raptetmişler. O koca binayı o demir direklerle ayakta tutmuşlar. O avludaki direklerden bir tanesi yuvarlak demir, kocaman böyle geniş. Demir direk boydan boya. Bir gün, handa yatanlardan birisi veya başkası veya kendimizden birisi -o kadar araştırdık, o kadar araştırdık bulamadık bir türlü- yukarıdan aşağıya bir gece kireçle, badanayla veya beyaz boyayla, “Başını dilinden koru!” diye yazmış. Yukarıdan aşağıya. Kapıdan girer girmez gözümüze çarpıyor Allah şahit. Başını dilinden koru diye. Ne kadar güzel bir laf. Ne kadar büyük bir ikaz, bir ihtar. Yaa! O diller ne başları götürdü gitti. Ne başlar yedi gitti o diller. Aynı zamanda ne mutluluklar da verdi. İnsanları nerelere vardırırdı. İnsanları hedeflerine ulaştırırdı. Allah’ın rızasını buldurdu, Resûlullah’ın şefaatinde buldurdu. O diller çok önemli bir şey. O dilleri güzel kullanalım kardeşlerim.

Padişahın dediği gibi hani. Kullanmasını bilen için hep böyle zaten. Kullanmasını bilenler için hangi konu olursa olsun böyle. Bugün eline bir bıçak alıyorsun. Bıçak nedir? Kesici bir maddedir, Bunla elma soyarsın, ekmek kesersin, çeşitli günlük ihtiyaçlarını görürsün, bir tür medeni araçtır. Ama bıçağı menfi noktada kullanmaya kalkarsak adam öldürürsün, cinayet işlersin, bir sürü yasakları işlersin... O da bıçak o da

bıçak amma kullanmasını bilene. Kullanmasını meşru hale getirene. Böyle halledelim inşallah. Dilimizi güzelliğe doğru kullanalım. Hani kurguyu güzelliğe doğru kuralım inşallah. O güzellikler hayatımıza yansısın. Hareketlerimize davranışlarımıza yansısın. Güzellikler manzumesi halinde bizi gül bahçelerine götürsün. Gerçi gül bahçesinde yaşamak bizim kendimizin gül bahçelerine gitmemize bağlı kardeşim. Allah'ın ikramı üzerimize her zaman hazır. Biz gül bahçesine eğer talip isek, biz gül bahçesinin talibi isek eğer, Allah bizi o gül bahçesine sokacaktır. İkram edecek, ihsan edecek lütfedecektir ama biz talip olamıyoruz. Biz yanlışlıklar manzumesi içerisinde kalabiliyoruz ve o dar çerçevede ömrümüzü bitirip gidiyoruz.

Biraz açılalım, biraz genişleyelim. Biraz tasavvufu yaşayalım. Gerçi tasavvuf kim biz kim? İnceden incesi var çünkü. Fakat tasavvufun hiç değilse talibi oluruz. Ya biraz daha ince ince derine inmenin zevkini yaşarız. Onu arama, bulma gayreti içerisinde oluruz. Yoksa sıradan, şöyle geldi böyle gitti. Biraz daha incelmış olanlar, Hakk'a yakın olarak teslim-i ruh edenlere melekler "Hoş geldiniz Allah'ın misafirleri!" diyormuş. Mezarlığın kapısında "Hoş geldiniz Allah'ın misafirleri!" derlermiş. Böyle desinler inşallah bize ama böyle yaşayalım. Böyle hazırlıklı olalım inşallah. Allah yardım eylesin, Allah sevdiğiyle beraber eylesin.

Şimdi mesela din meselesinde bir yorum, bir telakki bir algılama meselesi de var. Şimdi biliyorsunuz eski Türkçede hareke vardır. Esre, üstün vs. biliyorsunuz. Şimdi bunlar olmayınca telakkiyi bırakıyor. Eski Türkçenin -eskimeyen Türkçe diye biliyoruz biz onu- yazılışında yazışmalarda onu ayrıca ele almak lazım. Bizim Allah razı olsun hocamız vardı. Onların ayrı ayrı dersini de veriydi kaç yıl evvel. Elli sene evvel belki daha fazla. Eski yazıda hareke kullanılmıyor kardeşim. Üstün, esre vb. harekeler kullanılmıyor. Ama yazısı Kur'an yazısı gibi. Hareke olmayınca bazen ne okuyacağını bilemeyiveriyorsun. Mesela gül ve tel aynı yazılıyor ama hem gül okunuyor hem tel okunuyor. Telakkiye, bire bir kelimenin gelişine, cümlenin bağlamına bağlı kalıyor yani. Onlar yoruma açık. Şimdi İstanbul'da Sultanahmet çeşmesi var. Dil, deyince o geldi aklıma. Şimdi örneğin menfi noktada bakanlar hani bir bardak getirmişler yarım bardak su bu nedir demişler. Olumsuz bakan menfi fikirlerle, muttaki iştilgal eden adam oo bardağın yarısı boş demiş. O boş

tarafını görüyor. Ama olumlu düşünene ve Hakk' a doğru gerçeklerin kişi baktığı zaman yarısı dolu bardak diyor, dolu tarafını görüyor. Türkçede de böyle Sultanahmet çeşmesinde şöyle bir yazı varmış Onu ben kaç yıllar önce okudum, çok hoşuma gidiyor.

“Gel Gül Ahmet çeşmesinden iç gülâb âsâ suyu”
(Gel, Gül Ahmed çeşmesinden gül suyu gibi sudan iç)

Bakınız gel de gül Ahmet'in çeşmesinden gülaba iç yani gül suyu iç. Bu çeşmeden gül suyu iç.

Amma olumsuz bakan gelirmiş de gelir şöyle okurmuş. Bakınız ne kadar bize ibret dolu. Bir şey sunuluyor burada. Bir algılama sunuluyor, burada bir mesaj var. İyiye doğru güzele doğru bir yönlendirme var. Başka birisi gelmiş. O bardağın yarış boş diyen adam gelmiş. Oku demişler;

“Gel Kel Ahmet çeşmesinden iç gilâb-âsâ suyu”
(Gel Kel Ahmed'in çeşmesinden killi, çamurlu suyu iç!)

Gel kel Ahmet demiş Kel Ahmet'in çeşmesinde gilaban iç, zehir iç. Aynı kelimeler aslında. Ama harekesiz yazıldığı zaman, cümlenin gelişine ve yoruma bırakıldığı zaman böyle iki türlü okunabiliyor. İyiye doğru, güzele doğru yorum yapanlar diyorlar ki “gel Gül Ahmet çeşmesinden gülâba”. Diğerleri ise “Gel kel Ahmet çeşmesinden iç gilaba.” diyor. Gilaba zehir demek.

Binaenaleyh biz o “Gül Ahmet” diyenlerden olalım. Güzele doğru yoralım inşallah. Menfilik kanımızda olmasın. Yanımızda olmasın, hayatımızda olmasın inşallah. Davranışlarımızda olmasın inşallah. İyiye doğru, güzele doğru yoralım inşallah.

Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem, bir yerden geçerken, böyle ibretimiz bir manzara görmüş. Çok zayıf, tüyleri dökülmüş, yağlı; kirli; paslı; elinden tutulur bir tarafı kalmamış bir köpek görmüş. Aman kokular saçıp durur etrafa. “Ya Resûlullah, oraya çok yaklaşmayınız, rahatsız olursunuz, şöyle biraz uzaktan geçelim. O sizi taciz eder, size rahatsızlık verir” demişler. Resûlullah gene yaklaşmış. Bakınız her şeyde bir güzellik aramak mesele. Her şeye güzel bakmak meselesi. Laşe olmuş o köpek, ölmüş, taaffün etmiş (*çürüyüp kokmuş*), kokular salmış.

Resûlullah onun yanından geçerken o kötü kokulara rağmen “Hey mübarek ne de güzel dişleri var, inci gibi dişleri varmış.” demiş. Oradan bir güzellik bulmuş çıkarmış yani. Bize atf. Bize mesaj. Her kötülüğün içerisinde, her yaramazlığın içerisinde bir güzellik çıkarmaya gayret edelim kardeşim. Bu güzellik içimizden gelmeli. Davranışımızdan gelmeli. Karakterimizden gelmeli. İrademizden gelmeli. İleriye bakışımızdan gelmeli. Bu bizim tabiatımız olmalı. Bu bizim has davranışımız olmalı. Ne olursa olsun, nerede olursa olsun güzel şeyler.

İki adam gidiyorlarmış yolda. Bir yaramazlık görmüşler. İkisi de evliyalardan, abidlerden, zahitlerden zatlar. Yaramazlık içinde bir kadın bir erkek görmüşler, Allah korusun. Birisi geçip gitmiş. Öteki bakmış, hemen cübbesini çıkarmış o yaramazlığın üstünü örtmüş. Önden gidene yetişmiş.

-Ya kardeşim benim, sen amma dikkatsizsin yahu. Geçtin gittin yaramazlığın üstünden. Aldırış etmedin, hiç ilgilenmedin.

-Hayrola ya bir yaramazlık mı vardı orada?

-Vardı ya yanından geçtin.

-Görmedim kardeşim yahu.

-“Ben” demiş “cübbemi çıkardım üstünü örttüm.”

-Çok iyi yapmışın kardeşim ben görmedim.

Şimdi müellifin burada kanaati (*yorumu*) var. Hani o, cübbesini çıkarıp örten var ya, o bir cennet kazandı. Amma hani o görmeden geçen var ya, onları mahcup etmeden, onları görmezlikten gelen o zat var ya işte o Resûlullah’a komşu oldu.

Lütfen kötülükleri iyiliklere çevirelim. Güzelliklerle hayatımızı geçirelim. Gül bahçelerinde geçirmek için böyle davranmak lazım. Yaramazlıklar içinde olmamak lazım. Komşularımızla, ev halkımızla, bize bed (*kötü*) muamele edenlerle... Bize bed muamele edenlere bile güzel bir dil, güzel bir lisan kullanalım. **Tatlı dil yılanı kovuğundan çıkarır. Acı dil insanı dinden imandan çıkarır.**

Birisi gelmiş size terslikler anlatıyor. Birisi gelmiş size kötülükten bahsediyor, menfiyattan ve menfiyattan bahsediyor.

Hoşlanılmadık şeyler söylüyor size. Eğer o sizi rahatsız ediyorsa dinlemeyiverirsiniz. Kale almayıverirsiniz. Ama sizin hakkınızda bir şey söylüyorsa. Birileri sizin hakkınızda bir şeyler söylemiş de o lafları size söylüyorsa o zamanda ikaz edersin: “Kardeşim, bunlar münafıklıktır yapmayınız.” dersin. İşte ben anlattım. Bize geldi adam:

-Ya filanca şöyle konuştu.

-Kardeşim biz onu severiz, o bize böyle bir şey söylemez, o bizim hakkımızda böyle bir şey demez.

-Dedi yahu.

-Kardeşim biz onu tanıyoruz. O kardeşimiz iyi bir niyet sahibidir. O bize böyle bir şey söylemez.

-Talla tulla dedi.

Yemin etti bu sefer.

- Kardeşim bak şimdi. Eğer bu adam bu lafı ettiyse ben onu yine affediyorum, hoş görüyorum. Ama ağzımdan çıkanı iyi dinle. O adam bu lafı ettiyse bir günah aldı. Ama sen o lafı bana getirip geldiğin için bin günah aldın kardeşim. Benim karşıma böyle sözlerle, böyle pis laflarla çıkma! Böyle kötölemelerle, böyle karalamalarla çıkma. Benim de akidemi bozma.

“Küfre yakındır” diyor kardeşim. Öteki bir günah işlemiş. “Münafıklık küfre yakındır” diyor. Kitabın tespiti bu. Allah korusun, Allah korusun, Allah korusun. Allah’ın en sevmediği bir şey. Bakınız dil neler yapıyor. Dil ha, bak dil deyimi var yine:

“Dili pak olanın, dini pak olur.”

Demek ki ne? Dil ile ilgili bir uygulama bu. Dini uygulamalarda dilin hizmeti var, dilin rolü var. Dilin hiç değilse emaresi var, ihsası var, iması var. Dili pak olanın, dini pak olur. Bizim dilimiz pak olsun kardeşim. Dinimiz de pak olur sonra.

Evet. Yine bu dil konusunda şöyle bir şey geldi aklıma. Bazı diller, bazı başları görüyor. Sultan Aziz olsa gerek... Usta bir damacıymış. İstanbul’dan ünlü damacılar gelirler sarayda dama

oyunlarmış. Dama zekâ oyunudur. Bir nevi zekâ oyunu. Tabii menfaate dayalı oynanmazsa kumar mevadına (*çeşidine*) girmez, beyin işletme mevadına girer. Biz onu tecviz ederiz edemeyiz, cevaz veririz veremeyiz işin orasında değiliz. Onun memuru da değiliz. Fakat bir hadise var burada. Bir olay, bir gerçek var. Bir gün bir Yahudi gelmiş, İstanbul'un meşhur damacısıymış. Kumaş Tüccarıymış. O gelmiş. Sadrazam ile (*baş vezirle*), sarayın muhkem bir yerinde dama oynuyorlar. Yani tüm Yahudilere şey yapmak istemiyorum. Yahudi Müslüman düşmanı, Türk düşmanıdırlar. Onlar güvenli değillerdir, şöyledirler böyledir. Evet biz de bu vasfından dolayı yola çıkıyoruz. Anlatılan şey bu diyor kitapta. Yahudi sadrazama;

-Oynasana ülen vezir, sıra sende. Seni mi bekleyeceğiz ülen.

Oradaki heyet-i vükela (bakanlar kurulu), diğer vezirler olsun, vekiller olsun deli olurlarmış. Baş vezir de aksine;

-Buyurun efendim, sıra sizin. Buyrun efendim. Siz oynayınız efendim buyurun. Siz kaybediyorsunuz efendim. Buyurun efendim, buyurun efendim, buyurun efendim buyurun...

Diğer vezirler deli olurlarmış. Bir gün böyle, iki gün böyle. Bir gün sadrazama sormuşlar.

-Aman efendim, siz en büyük nezaketle mukabele ediyorsunuz, tekellüm ediyorsunuz. O ise sizi tahkir tezyif ediyor. Biz hazmedemiyoruz.

Gülmüş aziz sadrazam. Bakın ne demiş.

-Vezir kardeşlerim. O buradan benden ayrıldıktan sonra şimdi evine gidecek, madamıyla muhatap olacak. Ona istediği şekilde hitap eder, hiç mesul olmaz. Ama ben sultanın baş veziriyim. Buradan çıkınca, padişahla muhatap olacağım. Ben dilimi böyle şeylere alıştırsam, ben böyle yaramazlıklara iştigal edersem, intikam almaya kalkarsam, ağzımdan padişahın karşısında da öyle bir kelime çıkarıveririm. O zaman da başım gidiverir benim. O madamıyla muhatap olacak, madamıyla konuşacak. İsteddiği şekilde konuşacak, ama benim durumum o değil. Benim muhatabım padişah. Ben böyle dil hatası yaparsam, boynumuzu veriveririz. Bana yazık olur.

-Saddak, saddak! Sen doğru söylüyorsun Sadrazamım.

O baş vezirmiş, Sultan Aziz'in baş veziriymiş. Velhasıl dil kardeşim. Güzel güzel, yumuşak yumuşak, tatlı tatlı, hoşça gidecek şekilde hitap ederken, cennete doğru gidiyorsunuz kardeşim. Düşmanımıza da dostumuza da güzel güzel. Ne demiş? Taş atana gül atın.

Dövene elsiz gerek
Sövene dilsiz gerek
İnsan gönülsüz gerek

Gönülsüz olalım kardeşim. Gönül, dili harekete geçirir. Dil, gönlün tercümanıdır. Ne kadar yapmacık olursa olsun, o yapmacıklar bir gün meydana çıkıverir. Ufacık bir şeyde tezahür ediverir, dışarı çıkıverir, dışarı vuruverir içerdeki yanlışlıklar, yaramazlıklar. Ama gerçekten samimi olarak kendimiz bu yolu seçtiysek, bu nezaketi kendimize şiar (*yol*) edindiyssek, öyle biat etmişsek, öyle hayatımıza geçirdiyssek, elbette ki yanılma noktamız gittikçe düşer. Sıfıra doğru iner gider. Hep kibar davranırız, hep güzel davranırız. Hep yapıcı davranırız, hep gönül alıcı davranırız. Dil kardeşim. İnsanı felakete de götürür, saadete de götürür. Ne demişler:

Bana benden olur ne olursa
Başım selamet olur dilim durursa

Dilimiz dursun biraz yahu. Lap diye ortaya atılma kardeşim. Bana benden olur ne olursa başım selamet olur dilim durursa... Dilimiz durmalı kardeşim. Ne diyor ağabeyciğim. "Söylersen doğruyu söyle..." Bak orda çok ibretamız bir nokta var, ince bir nüans, bir çizgi bu. Bu da beni çok enterese ediyor: "Söylersen doğruyu söyle, ama her doğruyu her yerde söyleme".

Her doğruyu her yerde söyleyemeyiz. Bugün sokaktan birisi geçiyor, hoşlanmadığımız bir insandır, affedersin, fahişedir. "Fahişe buraya bak" diyebiliyor musun? Biliyorsunuz öyle olduğunu amma diyemeyiz, demeyiz. Demememiz lazım. Söylersen doğruyu söyle. Fakat her doğruyu her yerde söyleme. Doğrunun söylenmeyeceği yer var. Ama orda yalan söylemek manasını tazammun etmez (*yalan söyleyelim manasına gelmez*). Bunu hemen ikaz ediyor antrparantez, hemen izahını

yapıyor. Doğruyu söylemediğiniz yalan söylediğiniz manasını tazammun etmez. Doğruyu söyleyemediğin zaman sükût et manasına gelir. Bari susmayı öğren. Bari sükutu öğren. O senin kazancın olur.

Susmak, dili durdurmak, onun getireceği felaketleri, kederleri toprağa gömmektir. Yok olmasına sebep olmaktır. Onların sana ulaşmasını engellemektir. Ama hep iyi niyet, hep iyi niyet. Güzellikler, hep hoşluklar, yani dinin temelinde olumluluk yatıyor kardeşim. Dinin temelinde tekellüm (*konuşma*) olarak da içgüdü olarak da bütün tasavvurlar, fikirler olarak da güzellikler yatıyor kardeşim. Temizlikler yatıyor. Sen her hâlükârda bir kısmını saklarsın, bir kısmını saklayamazsın kardeşim içinde bir yaramazlık varsa, bir sıkıntı varsa. Allah'ın hoşlanmadığı bir nokta varsa Allah onu ifşa ettirir. O yaramazlık bir gün gelir mutlaka senin ağzında çıkar. Mutlaka diline pelesenk olur. Mutlaka dilinden fırlar çıkar.

Binaenaleyh, aman dillerimize dikkat edelim kardeşim. Aman! Dillerimiz bizim cennetimiz. Aman! Dillerimiz bizim cennetimiz. Allah'a giden yolda, rızaya giden yolda, şefaate giden yolda güzellikler manzumesi. Dilimizi tutalım kardeşim. Ne diyor kardeşlerim. Son nefesimizde “La ilahe illallah Muhammeden Resûlullah” diye diye diye... “Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resulühü...” diye diye gidenleri hep gördük. Ama asık bir suratla, abus bir çehreyle... Tabii onlar nasıl gitti bir Allah bilir. Biz bir şey diyemeyiz. Feraseti, kerameti olan bilir. Biz bir şey bilmeyiz. Hülasa, biz bunları hep gördük kardeşim. Nasıl gidildiğini gördük. O diller doğruyu haykırdığı zaman, güzeli haykırdığı zaman; bütün güzellikler, bütün doğrular, ikramlar, ihsanlar ayağının dibine seriliyor. Öyle gidiyor.

Bakınız, ölüm esnasında insanlar nelerle karşılaşabiliyor, neleri yaşayabiliyor. Biz şunu gördük. Hiç unutmuyorum onu. Hasta bir ağabeyimiz vardı. Beyaz bir karyolası var, demir karyola. O zamanlarda karyolada yatmak bir meseleydi. Karyola bulmak bir mesele. Nerden bulduysa bulmuş, demirlerini beyaza boyamış. Ayak ucunda da ufak bir pencere vardı... Bu abimiz, hasta düştükten sonra epeydir koma vaziyetinde yatıyormuş. Bir şey yemiyor, içmiyor, söylemiyor... Kaç gündür komada, başında elem keder dolu ailesi varken bir gün bir anda doğrulmuş güler yüzle. Baya bir ufak pencere var, yüksekçe... “Şefa

geldin ya Resûlullah, şeref verdin ya Resûlullah, zahmet ettin ya Resûlullah, buyurun ya Resûlullah, buyurun ya Resûlullah.” diyor ve tevhit okuyor hemen *“La ilahe illallah Muhammeden Resûlullah. Eşhedü enla ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve habibihu ve rasuluh”* diyor üç defa. Pat yatağa düşüyor geri, teslim-i ruh ediyor. Böyle gidenler de var. Bunlar da insan. Bunlar da nefis taşıyorlar. Bunlar da bir türlü taalluklara, tecavüzlere muhatap olmuşlar ama onlara temayül etmemişler. Oralara dönüş yapmamışlar. Onlara itibar ve iltifat etmemişler. Hep Hakk’a doğru, hep Hakk’a doğru. Aman kardeşim, dillerimize dikkat edelim. Dilimiz cennetimizdir, dilimiz cehennemimizdir.

“Bak şu çeşmenin taşına, su içecek tası yok
Kırma insan kalbini yapacak ustası yok”

İnsan kalbi iki kelimeyle kırılıveriyor ağabeyciğim. Bu konuda şarkılar söylenmiş, şiirler yazılmış. Hani diyor ya *“dil yarası gibi yara bulunmaz.”* Meşhur bir şarkıdır. Gençliğimde çok söylenen bir şarkıydı. Dil yarası gibi yâre bulunmaz. Yaa! Dil yarası kazınmıyor kardeşim. Çıkıyor kardeşim. Silinmiyor kardeşim. O dil yarası ta derinlere nüfuz ediyor. Ta ebediyete kadar kalıp gidiyor. Eğer çaresine bakılmadıysa, eğer tövbesi yapılmadıysa, eğer aman denip ayaklarına kapanmadıysa o insanların, o yâre ebediyete kadar kalıp gidiyor. Tedavi edilmez yaralardan bir tanesidir dil yarası. Adam ne kadar affetse ne kadar hoşgörü sahibi olsa, kolay kolay dil yarasının izlerini silemiyor kalbinden.

Bilhassa kavgalarda, bilhassa karı koca münakaşalarında birbirinize bir daha yüzünüze bakılmaz derecede kırgınlık verecek kelimeler kullanmayınız kardeşim sakın ha. İnsanlık halidir, bir şeyler denilip söylenebilir, kadın erkeğine, erkek kadınına bir şeyler söyleyebilir. İnsanlık halidir, dargınlık halidir, bir sınırlılık halidir, olabilir ama *“Silinmeyecek izler bırakacak kelimeler söylemeyiniz.”* diyor. Sonra ola ki barıştıktan sonra, sen nasıl da iltifat etsen, ne kadar da yakın davransan, olur ki onun o gönlündeki yara tezahür eder, tecelli eder, dışa vurmasa da içinde kanama yapar, içini kanatır. Hep güzel şeyler söyleyelim kardeşlerim. Hep güzel şeylerle iştilal edelim kardeşlerim. Dil çok önemli. Her zaman söylüyorum bunu. Yine

söylüyorum bakınız: Dil bizim cennetimizdir kardeşim. Cennete böyle giriliyor: **Dil ile ikrar, kalp ile tasdik.** İman bile böyle. Dil ile ikrar, kalp ile tasdik -inşallahu teâlâ-

Biz güzellikler manzumesini aryalım bulalım kardeşlerim. Allah'ın emirlerini tutmak zaten güzellikler manzumesinin temel taşı. Allah'ın emirlerine itibar etmek, onun emirlerini dinlemek, onun emirleriyle amel etmek, bizim inancımızın, bizim ibadetimizin bizim hayatımızın temel taşı kardeşim. Bunlarla iştiğal edelim. Allah'ın emirlerine ittiba edelim kardeşim. Yasaklarından kaçalım kardeşim. Yasakları onun saymakla bitmez. Saymakla bitmez. Emirleri de saymakla bitmez. Ama bizim niyetimiz eğer emirleri tutmaksa, bizim niyetimiz eğer yasaklarından kaçmaksa, bunları başarabiliriz, becerebiliriz yahu. Hepsini tekmil olarak eksiksiz, noksansız bütün üniterleriyle hayatımıza geçirmek mecburiyetinde değiliz ama geçirenler var. Hayatlarını böyle bina edenler var. Hayatlarını böyle nurla dolduranlar var. Allah'ın huzuruna böyle gidenler var. Meleklerin bağıra bağıra *“Allah'ın misafirleri hoş geldiniz, Allah'ın kabul ettikleri, Allah'ın iltifat ettikleri... Cennet bahçelerine sefalar getirdiniz, ey Allah'ın sevgilileri!”* diye barbar bağırdıkları insanlar var. Onlardan olalım inşallah. Onlardan olalım inşallah.

Onlardan olmamız için bir sebep yok kardeşim. Daha bu dünyadayız. Daha kabre girmedik. Daha tövbe kapımız açık. İbadet kapılarımız açık. Yakın kapılarımız açık. Onları hayata geçirelim kardeşim. Öyle biat edelim inşallah. Onlarla iştiğal edelim. Onlar hayatımızın sembolü olsun. Hayatımızın manası olsun. Ruhumuz serinlesin, huzura erelim. Rahatlıklar üzere olalım. Adam *“Ben müzayaka (darlık) halindeyim”* -biraz maişet kıtlığı var- *“E ben nasıl rahat olacağım.”* diyor. Kardeşim eğer iman ile ihlas ile yaşıyorsan... Tabi ben sana bacağına uzat yat demiyorum. Yine rızkını arayacaksın, böyle armut piş ağzıma düş diyerek keyfine bak demiyorum. Yine rızkını arayacaksın ve bulduğun kadarıyla yetineceksin kardeşim. Ancak bak hemen hüküm geliyor arkasından. Ne o hüküm? **Allah, fakire fakirliği verir; ıstrabını, elemi kederini, acısını vermez.**

Eğer iman ehli olarak yaşıyorsak vermez. Adam *“Ben fakirim nasıl huzur bulurum”* diyor. Huzur bulursun kardeşim. Eğer Soframıza

oturduğumuz zaman bir kuru ekmek bile olsa, “*Bunu sen verdin Ya Rabbi. Bu benim rızkımmış Ya Rabbi. Bunu ancak sen verdin Ya Rabbi. Senden geldi Ya Rabbi. Bu rızkı benim için hayırlı eyle.*” diye diye, teşekkür ede ede yiyorsak onu, böyle algılıyorsak o rızkı, işte huzur o kardeşim.

Evlatlar da size hediye edilmiş Allah’ın hediyeleridir kardeşlerim. Bugün milyarları milyarları olup evladı olmayanlar var. Hikmet icabı. Hikmet icabı. Bir şey demeye gelmez. Saygıya layığı odur. Haşa itirazımız olamaz. Oldukları vakit de “*Şu evlatları bize verdin Ya Rabbi*” diye şükretmenin tadı, lezzeti doyuma ulaşır mı yahu? Bunların ölçüsü, endazesi var mı yahu? Şükretmenin, teşekkür etmenin, onun mülkünde onu yaşıyor olmanın zevkine varınca bunlar problem olmaktan çıkıyor kardeşim. Bunlar oyuncak oluyor. Bunlar teşekkürü vesile oluyor. Bunlar bize vaaz edilmiş hususlar. Bize emredilmiş hükümler. Bunlarla iştigal edeceğiz kardeşim. Bunlar bizi saadete götürecektir. Ancak böyle mutlu oluruz.

Adam “*O adam milyarder, o neden zengin?*” diyor. Yahu o zengin ama senin kadar huzurlu değil. Eğer iman ile ihlas ile yaşıyorsak ne kadar fakir olursan ol. Bak ne diyor? Biz kefiliz, haddimiz olmayarak: Eğer huzurlu bir ömür istiyorsan Allah’a güven, Allah’a inan, Allah’a rızkına teşekkür et! Yalnız dil ile değil ama. Hulus-i kalp ile hulus-i cenap ile Allah’ın rızkına teşekkür et. Mutlu olacaksın kardeşim. İçinde bir huzur olacak kardeşim. İçinde bir huzur olacak kardeşim. O teşekkürü hulus-i kalp ile hulus-i cenap ile yapıyorsan eğer, bütün varlık, bütün mevcudatın ile yapıyorsan eğer, Allah’ın lütfü, ihsanı, hidayeti üzerine geliyor kardeşim.

O lütuf sana güzellikler getirir, o lütuf sana bolluklar, bereketler getirir. Daha çok ikrama muhatap olursun eğer böyle yapıyorsan. Ama eğer isyan ediyorsan; “*Komşumda var bende neden yok?*” gibi haset ediyorsan... Bakınız burada gıpta, imrenme olabilir ama haset varsa, ona müsaade etmiyor din. Allah’ın izniyle inşallah. Bu çok ince bir mesele. Bir fıkra var onu anlatmayacağım, kırk defa anlattım çünkü. Kardeşim, haset en zor tedavi edilen bir husustur. Manevi bir hastalıktır. En zor tedavi edilen bir manevi hastalıktır. Çekememezliktir. Onun elinde olmasın, benim elimde olsun. Onun elindekini al, bana ver Ya Rabbi.

Onda olmasın bende olsun... Bu, hasettir. Bu en mezmum (*yerilmiş*) bir huydur. En mezmum, en melun (*lanetlenmiş*) bir ahlaktır. Ama gıpta. Gıpta helal. Sen onu hoş karşılıyorsun, sen onun elindekine imrendin mi? “*Ya Rabbi onun elindekinden bana da ver.*” dersin. Bu sefer yanlış yapmış olmuyorsun bak. “*Ondan al bana ver... Onda olmasın bende olsun...*” çok ayrı. Ama “*Onda da olsun, bende de olsun Ya Rabbi. Verdiğin şeyden bana da ver Ya Rabbi. Ben de imrendim Ya Rabbi. Benim kusurum günahım çok ama ona hangi cenaptan hangi canipten ikram ettiysen bana da öyle ikram ediver Ya Rabbi...*” demek gıpta. Bu helal, bunu isteyebiliriz. Ama “*Ondan al bana ver, onda olmasın bende olsun...*” demek katiyen mezmum. Katiyen melun (*lanetlenmiş*). Bu hissi içimizden atalım kardeşim. Bu haset dünyada en zor tedavi edilen hastalıkların başında gelir. Haset etmeyelim kardeşim. Sevgiyle yaklaşalım kardeşim. Ondakinden ben de isterim demeye sana izin verilmiş. Burada bir yasak yok denmiş. Ona imrendin madem, sana da veriyorum deyiverir Allah. Sen dilemekle mükellefsin. Dilenmekle mükellefsin. Ama öbür türlü ses karanlıklardan geliyor kardeşim. Onda olmasın bende olsun sesi karanlıklardan geliyor! Ama ona verdiğinden bana da ver Ya Rabbi, imrendim Ya Rabbi demek, böyle güler yüzle Allah’ın kapısını çalmak, O’nun kapsamında dilenmek... O ses aydınlıklardan geliyor. Sana verse de vermese de o aydınlıkların içindesin sen. Yanlış yapmamanın huzuru içindesin. Binaenaleyh, iyi şeyler isteyelim kardeşim. İyi şeyler bulalım inşallah.

Vakit oldu galiba. Bakın şurada bir şey var, şurayı okuyuverelim hemen, kısa okuyacağım. Vakit oluveriyor hemen. Suları da okuyacağız daha.

“Kalbinde bir kararına, vücudunda bir hastalık, rızıkında bir daralma ve malında bir azalma gördüğün vakit, iyi bil ki manasız ve anlamsız şeyler konuşmuşsundur.”

“O konuşmaların semeresidir” diyor bakın. O konuşmalar o manasız, o faydasız, o yaramaz laflar, konuşmalar kelimeler o bizi zararlara sevk eden söyleşiler, o mâlâyâniler-mâsivâlar nelere sebebiyet veriyormuş bakın. Nerden geldiğini bilelim yani. Adam “Azıcık dua ediverin” diyor. Ben dua ediveriyorum kardeşlerimize, dua çok güzel bir şey, helal bir şey... “*Hangi konuda dua edelim?*” kardeşim. “*E biraz*

benim maişetim dar.” E dua ediveriyoruz. Ama bu darlığın esbab-ı mucibesini arayacağız kardeşim. Bu darlığın sebeplerini araştıracağız. Bu darlığın hayatımıza nereden girdiğini mutlaka incelemeye tabii tutacağız. Bir daha okuyalım bakınız: *“Kalbinde bir karar, vücudunda bir hastalık, rızıkta bir daralma ve malında bir azalma gördüğün vakit iyi bil ki manasız ve anlamsız şeyler konuşmuşsundur.”* Onlara sebebiyet verir diyor. Manasız ve anlamsız, çirkin, mâlâyânî ve mâsivâ... Yani hoş olmayan, bir güzellik taşımayan, bir şeye hizmet etmeyen, müminin gönlüne ışık tutmayan kelimeler, cümleler mâlâyânî mâsivâyâ büründüyse, yanlışlıklar manzumesi halinde sıra sıra önümüze dizildiyse ve biz bunların farkında değilsek işte bunlara sebebiyet veriyor. O zaman rızıkımızda daralma, gönlümüzde karar oluyor ve müzayaka (*maddi darlık*) hali meydana geliyor. Bunlarda da kendimizi çekip çevirelim kardeşim. Bunlardan kendimizi müstağni kılalım kardeşim. Bunlardan uzak duralım kardeşim. Allah’ın emirlerine yapışalım kardeşim. Resûlullah’ın sünnetine yapışalım kardeşim.

Eğer Allah’ın rızası, Resûlullah’ın şefaati üstümüze olsun istiyorsak, biz onların yolunda olalım, onların yolunda ölelim kardeşim. Ne demiş o kaplumbağa; *“Nereye gidiyorsun?”* demişler de *“Ben Kabe’ye gidiyorum,”* demiş. *“Sen oraya varabilir misin?”* *“Varamasam da bari yolunda ölürüm”* demiş. Binaenaleyh, yolunda bari ölelim abiciğim. Hep bunu söylüyorum kardeşlerimize. Azrail aleyhisselam bizden emaneti almaya geldiği zaman bizi Allah’ın kapısında, Allah’ın huzurunda, Allah’ın rızasında bulsun inşallah. En büyük mazhariyet, en büyük mutluluk o. Arkadaşlarımız anlatıyorlar. Kapılardan girerken, rıza kapılarından, o cenazeler kabristan kapısından girerken daha orda yatan mümin ölüler hemen *“Aman benim yanıma aman benim yanıma koyun”* derlermiş. Öyle bir fark görecek ya, Allah’ın ikramı, ihsanı, rahmeti üzerlerine sadır olacak ya, o sebepten yani. Ötekiler ise böyle elem ve ıstırap yüklü girdikleri zaman onlar için de *“Aman benden uzak dursun, aman benden uzak olsun”* derlermiş. Onun eleminden, kederinden, onun feryad-ü figanından yanındakiler de rahatsız olurmuş. Allah bizi sevgilerle, şefkatlerle huzuruna varanlardan iman ile ihlas ile sevgilisi noktasına gelenlerden eylesin inşallah.

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evveline ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Ey yerlerin göklerin bütün mülklerin sahibi maliki haliki olan yüce Allah'ım. İki cihan serveri Muhammed Mustafa sallallâhü aleyhi ve sellem efendimizin mübarek hatırları için, senin o seni yaratmayacak olsaydım kâinatı yaratmayacaktım dediğin o sevgili resul, başımızın tacı, gönlümüzün sultanı iki cihan serveri Muhammed Mustafa hatırı için. Dünyevi ve uhrevi bütün işlerimizi kolaylaştırır ve güzelleştirir ve hayırlı eyle ve hibe eyle Allah'ım. İki cihanda bizi saadetlere selametliklere erdir Allah'ım.

Korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan, dünya fitnelerinden ve kabir azabından bizi koru Ya Rabbim. Maddi ve manevi bütün felaketlerden, şerlerden, kazalardan, belalardan, kötülüklerden, hastalıklardan, semavi ve arzî felaketlerden, sıkıntılardan, zararlardan, şerlerden, çirkinliklerden, tasallutlardan, tecavüzlerden, densizliklerden, dinsizliklerden, imansızlıklardan, ahlaksızlıklardan, hırsızlıklardan, uğursuzluklardan, huzursuzluklardan, iftiralarından, büyülerden ve sihirlerden ve zinalardan ve acılardan bizi koru Ya Rabbim.

Bize iman-ı kâmil, aşk-ı ilahiye, feyz-i ilahiye, sırr-ı ilahiye ve kalb-i selim ve ihlas ve huzur ve sağlık ve saadet ve bereket ver Ya Rabbim. Bizim iki cihanımızı aydın eyle Ya Rabbim. Resûlullah efendimizin yüce hatırı için; şu açılan ellerimizi, yalvaran dillerimizi geri çevirme Ya Rabbim. “*Ol dedi bir kerre var oldu cihân. Olma derse mahvolur ol dem hemân.*” diyor Süleyman Çelebi. Ya Rabbi şu açılan ellerimizle, yalvaran dillerimizle kapında dileniyoruz Ya Rabbi. Bizim dualarımıza ol deyiver oluversin Ya Rabbi.

Şurada bulunan cemaat-i müsliminin dahi özel olan, hususi olan, fakat helal olan, meşru olan, güzel olan muratlarını biz buradan kalkmadan ikram ediver, lütfediver, hibe ediver Allah'ım. Bizi iki cihanda aziz ediver Allah'ım. Boynumuzu bükme Ya Rabbim. Yüzümüzü karatma Ya Rabbim.

Ortadoğu'daki din kardeşlerimize -inşallahu teâlâ- sağlıklar, saadetler, selametlikler, bolluklar, bereketler ver Allah'ım. Onların da - inşallahu teâlâ- sıkıntıları bitmiş olsun inşallah. Üzerlerindeki kara bulutları dağıtıver Allah'ım. İlaçları yok, ışıkları yok, can kaygıları çok, aç biilaç yatıyorlar kalkıyorlar Ya Rabbim. Affediver Ya Rabbim. Onları da iki cihanda aziz eyleyiver Ya Rabbim. Onlara dua etmeye müsaaden var Ya Rabbim. Senin kapında onlar adına da dua ediyoruz, yalvarıyoruz Ya Rabbim. İkrâmı ile, ihsan ile, lütuf ile muamele eyle Allah'ım.

Ordumuzu, yurdumuzu, bayrağımızı, mukaddesatımızı, bütün güzel şeylerimizi, bütün kıymet verdiğimiz her şeylerimizi yücelerde eyle Allah'ım. Tezellül verme Ya Rabbim. Yerlerde sürüme, sürttürme Ya Rabbim. Kimselerin bir karış toprağında gözümüz yok. Ama bizim toprağımızda gözü olanlara da fırsat verme, imkân verme Ya Rabbim. Ve bizi inşallah tezellül makamına indirme Ya Rabbim. Bizi kimselerin boyunduruğu altına sokma Ya Rabbim. Hür olarak yaşadık, hür olarak huzuruna varmak nasip eyle. Bütün bir alemde bütün bir cihanda sulhu sükûn diliyoruz Ya Rabbim. Hiçbir art niyetimiz yok Ya Rabbim. Sen o sulhu sükûnu evvela bizim üzerimize nasip eyle Ya Rabbim. Ve bizi affeyle Ya Rabbim. Hıfz eyle hidayet eyle hibe eyle Allah'ım. Şuradan kalkmadan, cebimize, hanemize, soframıza Halil İbrahim bereketi ver. Bize verdiğin nimetlere ve rızıklara hamdü senalar olsun. Olmayanlara da bulamayanlara da lütfeyle Allah'ım. Dualarımıza ol deyiver olsun Ya Rabbim.

*Subhâne rabbike rabbi-l'izzeti 'ammâ yasifûn ve selâmun 'alâ-
lmurselîn, velhamdu lillâhi rabbi-l'âlemîn.*

El fatiha massalavat

2) 13.04.2008 tarihli sohbet⁶

(Ana-babaya isyan etmek, cimrilik ve koğuculuğa dairdir)

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Bizim yaramazlıklarımız, bizim kusurlarımız, bizim gevşek hallerimiz, mâlâyâni mâsivâ hallerimiz, O'nun tarafından af görecektir inşallah. Lütuf görecektir, hıfz görecektir, bizi bağışlayacaktır inşallah. Muradımız var.

Güzel şeyler yazıyorlar biliyorsunuz müçtehitler. Güzel müjdeler veriyorlar. Mümkün olduğu kadar, elimizden geldiği kadar, güzel şeyler yapmaya gayret ederiz inşallah. Azrail bizi güzellikler içindeyken bulsun inşallah. Allah'ın kapısında bulsun inşallah. İsyân ederken, itiraz ederken bulmasın. O'nun kapısından dilenirken bulsun. Azrail bizi öyle bulsun diyorum zira O'nun kapısında dilenmek bir şereftir. O'nun kapısında olmak bir şereftir. O'nun kapsından memnun olmak, O'nun kapısında dünyalık ve ahiretlik saadetler bulmak ve dilenmek en büyük bir saadettir. Allah kapısında eylesin. Bizi başka kapı aramaktan korusun. Böyle akıbetten kendi muhafaza eylesin. Kendi hıfzına, hidayetine alsın inşallah. Bizi korusun inşallah. Bizi bize bırakmasın. Büyükler öyle demiş: "Ya Rabbi ben beni bırakmadan sen beni bırakma." demiş. Biz bizi bırakmadan Allah bizi bırakmasın inşallah. Bizi bize bırakmasın inşallah.

Zayıfız, küçüğüz, zavallıyız, adiyiz, hatalardan hali (*ayrı/boş*) değiliz. Kusurlardan beri değiliz. Binaenaleyh, O'na sığındık, O'na dayandık, O'ndan istimdat ettik. O'ndan -inşallahu teâlâ- bizi bağışlamasını diledik. Güzelliğe doğru götürmesini diledik, bizim elimizden o tutsun inşallah. Bize destek olsun, köstek olmasın inşallah. Dostumuz olsun, hasmımız olmasın inşallah. Resûlullah Efendimizin yüce hatırı için bizi bağışlananlar listesine alsın inşallah.

---

⁶ Sohbetin videosu şu linkten izlenebilir: <https://youtu.be/3rd1DvxARKc>

Biliyorsunuz hadis-i kudsî okuyoruz hep. Hadis-i Kudsî; Resûlullah Efendimize Cebrail Aleyhisselam vasıtasıyla gelen özel emirler, özel nasihatler, özel tavsiyeler. Kur'an'a girmeyen ayet olmayan şeyler. Fakat Allah'ın kullarına çok özel tavsiyeleri. İnşallahu Teâlâ onların hizasında, onların takibinde oluruz inşallah. Kur'an'ın izinde oluruz inşallah. Allah'ın Resulünün, sünnetleri, hadisleri bize ışık tutar inşallah. Kur'an, her harfine her noktasına kadar bizim imanımızın karşılığıdır. Bizim imanımızın ayinesidir. Şek ve şüphe yok. Mutlaka... Allah korusun, Allah korusun onun bir harfinden bir noktasından şüphe eden "Ya hu bu da olur mu?" diyenin yandığı gündür.

Miras davasında memleketin tanınmış bir insanı vefat etmişti. Sonra evlatları gelmişler. Bir kız evladı, bir oğlan evladı var. Abisi biraz bonkör davranmış. Yani eli açık davranmış. Kız kardeşine hakkından fazlasını vermiş. Akşam namazına çıktım. Bize gelmiş:

-E abime söyle bana biraz daha versin.

-Kızım sana ne verdi?

-Şu kadar verdi.

-Senin hakkın bu kadar değil ki. Senin hakkın bundan daha az. Senin hakkından fazlasını vermiş. Git teşekkür et abine. Yoksa sen yanlışlıklar yaparsın. Resûlullah günündeki hadisat bu idi. Taksimat bu idi. Bak onu bile aşmış. Fedakârlık yapmış "Kız kardeşimdir." demiş.

- "Hayır!" dedi o kadın. Tüylerim diken diken oldu. "Öyle kanun o zamanda kaldı." dedi.

Allah korusun, işte böyle durumlar, Allah korusun dinden imadan çıkarır. Bir harfine itiraz olamaz. Bazıları korkuyorlar şeriattan. Şeriat, din. Şeriat İslâm'dır, İslâm'ın koyduğu kanunlardır, onun getirdiği güzelliklerdir yahu. Harikuladelikler manzumesi ya İslâm. Bizim kendi başımıza bulamayacağımız, yapamayacağımız işler. Erişmeyeceğimiz saadetler yahu. İslâm bu yahu. İslâm'ın bir ifadesidir şeriat.

O yüzden kardeşlerim, yanlışlıklar içinde ters birtakım mütalaalar, ters yorumlar, algılamalar artık bizi bir yere götürmezler. Bizi felakete götürürler ancak. Kur'an'ın bir harfine, bir noktasına bir nebzesine "Bu da olur mu?" dediğimiz zaman -Allah korusun, Allah

korusun- küfre düşeriz. Ha diyor ki bir kişi “Şu günahdır, şu haramdır, şu yasaktır. Ben bunları yapıyorum ama Allah’ın affına sığınıyorum.” derse o zaman imandan çıkmaz. O zaman Allah ile o kişi arasında bir köprü kurulur. Allah isterse affeder, lütfeder, hidayet eder, isterse cezalandırır. İsterse mücazata, isterse mükafata erdirir. Amma kabul etmek durumundayız yani. İtiraz asla ve kat’a bahis konusu olamaz. Din-i mübin-i İslâm ya. Her harfi mutlak manada derin hususlar ihtiva eder.

Eskici Dede’ye “Bize Fatiha’nın yorumunu yap” demişler. “Birinci yorum şu, ikinci yorumu şu, üçüncü yorumu şu, dördüncü yorumu şu, beşinci yorumu şu, altıncı yorumu şu...” demiş saymış hepsini. “Dede yedinci yorumu yapmadınız?” “O yorum bize kalsın artık, o bizim içimizde olsun, o yorum bize hitap etsin artık.” demiş. Bir Fatiha’nın yorumu müstesna bir yorum. Sayfalar dolusu, kitaplar dolusu ifadeler taşıyor da yine kâfi miktar yoruma açılmış olmuyor, yani bir Fatiha. Tek Fatiha böyle değil. Haşa sümme haşa. Bir İhlas mesela... Hazreti Ömer, Hazreti Ali, Hazreti Ebubekir Sıddık raduallahu anh, Hazreti Osman hepsi bir aradalar. Resûlullah, “Ya Ashabım, ya güzel kardeşlerim, hadi bakalım siz Kur’an okuyorsunuz. Hadi bakalım en evvel kim hatim edecek, aranızda bir müsabaka tertip ediyorum. Şimdi dağılın, hatmi bitirin gelin.” demiş. Hemen üç beş dakika sonra Hazreti Ali koşmuş, gelmiş.

-Ya Resûlullah ben tamamladım.

-Aman ya Ali, sen nasıl tamamladın bu hatimi?

-Ya Resûlullah, sen bir zaman demiştin ki “Bir ihlas okunması, bir hatim değerindedir”. Ben de ihlası okudum geldim.

-Saddak (*doğru*) ya Ali! Saddak ya Ali. Sen kazandın müsabakayı.

Bu kadar değerli. Bu kadar üstün. Her halinde trilyonlarca hikmetler gizli. Kur’an muciz, okuyan aciz. Surda şişeler getirmişler okuyuveriyoruz dediğimiz Kur’an’dan birkaç nebze. Okuduğumuz Kur’an’dan bir şey. Bizim okumamızdan ne olur, okuyacağımızdan ne olur? Hikmet bizim ağızımızda değil ki. Hikmet okuduğumuzda. Hikmet

Kur'an'da hikmet o Kur'an'ı azim-i şanda. Amenna ve saddakna. Mesele burada yani.

Dört dörtlük, iman ile muttasıf olalım kardeşim. Allah çok şeylerimizi, çok şeylerimizi affediyor da artık şüphelerimizi, tereddütlerimizi yahut bir nebze... -Allah korusun- affetmeye yanaşmıyor Allah. İçimizde altın harflerle “*Lailahe illallah Muhammeder Resûlullah*” yazsın kardeşim. Gönlümüzün, kalbimizin en derin köşelerinde altın harflerle yazsın. Ta ki ebediyete kadar, ta ki Resûlullah'ın sancağı altına kadar -inşallahu teâlâ- biz onu şahit gösterelim. Melekler şahit gösterebilir: Bu böyle yaşadı Ya Rabbi. “Bu böyle inandı Ya Rabbi. Bu böyle ahirete geldi Ya Rabbi.” Bunu desinler. Bunlar çok önemli şeyler. İki cihanlık saadetler satın alıyoruz böyle ama içimizi dışımızı bir turalım kardeşim. Riya, isyan, Allah'ın sevmediği şeyler, bir takım yanlış telakkiler, yanlış yorumlara içimizde pirim vermeyelim. Zaten Allah diyor ki;

“İçini bozanın işini bozarım.”

İşimiz bakkal dükkânı, işimiz şu ticarethane, bu ticarethane değil ki ya işimiz Allah, işimiz Allah'ın rızası, işimiz peygamberin şefaati. İşini bozarım diyor Allah. İçini bozanın işini bozarım. Hangi noktada mütalaa ederseniz, kendinizi hangi noktada algıyorsanız algılayınız bunu demek istiyor. İçini bozanın işini bozarım diyor Allah. İçimizi bozmayalım. Billurlar gibi olalım. İman ile muttasıf olalım. O iman, o ruh hem bu dünyayı hem öteki dünyayı aydınlatsın. Öyle bir nur ki Resûlullah'ta ayine olsun, Resûlullah'tan in'ikâs etsin (*yansısın*), aks etsin, oradan doğru gelsin inşallah. O'nun nuruyla varalım huzurlara inşallah.

Kardeşlerim bizim için en büyük tehlike -âlimi, abidi, zahidi, mürşidi kim olursa olsun- en büyük tehlike şüphelere düşmek. Şeytan, has kullara, Allah'a yakın kullara, Allah'ın sevgili kullarına, derinden derinden yaklaşır kardeşim. Resmen yaklaşmıyor. Bizatihi yaklaşmıyor. Derinden derine. İmalarla, ihsaslarla yaklaşıyor. Onu tuzağa düşürmenin yollarını arıyor. Onu kayba uğratmanın yollarını arıyor. Böyle ha. Peygamberlere bile yanaştı şeytan. Peygambere bile yaklaştı. Resûlullah Efendimiz başta olmak üzere bütün peygamberler Allah'ın özel koruması

altındaydı. Bir daire vardı etraflarında... Kimisine yüz metre kimisine beş yüz metre daire vardı etraflarında, o daire çizgisinin etrafında dolanıyorlardı şeytan ve nefis tuzakları... O dairenin çizgisini aşamıyordu çünkü Allah peygamberlerini koruyordu. Bizi de Allah korusun inşallah. Allah'ın himayesine sığınırız ama uyanık olmak en büyük lütuf kardeşim. Biz peygamber değiliz. Ama biz de koruma altındayız. “La ilahe illallah Muhammeden Resûlullah” dediğimiz zaman, “Ya Rabbi sana sığındık” dediğimiz zaman, “Ben beni terk etmeden sen beni bırakma” dediğimiz zaman biz kendimizi Allah'a teslim etmiş [ve korumasına girmiş] oluruz.

Ama bu sözler yaşantımıza aksedecek kardeşim. Yaşantımızda bunu algılayacak, bu sözleri yaşantımızın içine sokacağız. Ona adapte olacağız. Yani her an, her saniye... Geçen dedim işte. İçimizde bir polis bizi hep uyarıyor olacak. Hep ikaz ediyor olacak. O polis bizi doğruya ve güzele iletecek inşallah. O polis bizi yanlışlıklardan koruyacak inşallah, Allah'ın izniyle. Muradımız o yönde olacak. Temayülümüz o yolda, o yönde olacak. Biz bir şöyle bir böyle yaşarsak, o zaman ya görüdüğümüz gibi olmamış oluruz ya da olduğumuz gibi görünmemiş oluruz. O da insanlığında, İslâmlığında efendim temel haklarında, temel insani vasıflarında tahakkuku tecellisi noktasında zayıflık manasına gelir. Ya olduğumuz gibi görünelim ya görüdüğümüz gibi olalım.

Diyor ki: söylersen doğruyu söyle, her doğruyu her yerde söyleme. Hangi her doğru mesela? Biz her yerde hep doğruyu söyleyeceğiz. Bir mahkemeye akrabalarımızın şahidi olarak gittiğimiz zaman bile, en yakınlarımızın şahidi olarak gittiğimiz zaman bile biz doğruyu söyleyeceğiz. Onları değil Hakk'ı gücendirmemenin yollarını arayacağız. Doğrular bunlar. Söylersen doğruyu söyle. Bir de mesela tahkir tezyif noktasındaki husus var. Mesela şuradan bir fahişe geçiyor. Siz de biliyorsunuz ki o kadın bir fahişe. Ona “Ey fahişe baksana, sana şunu söyleyeceğim” diyemeyiz. En büyük bir tezyif, en büyük bir tahkir, Allah'ı gücendiren en büyük bir husus. Kimsenin yüz karasını yüzüne vuramayız. Yüksek ahlakın umdeleri bunlar.

Hani biliyorsunuz, Sırrı Sekatî'ye⁷ bir kadın gelmiş, bir konu var arz edecek, tam huzura çıkacağı zaman affedersiniz heyecandan, seslice gaz kaçırmış. Sırrı Sekatî, güler gibi olmuş orada, hemen yüzünü çevirmiş. Kadın donmuş kalmış. Ayıp etti ya artık şaşırılmış kalmış. Ne diyeceğini, nasıl hareket edeceğini bilememiş. Sırrı Sekatî; “Kızım sen benim kulaklarımın ağır işittiğini bilmiyor musun? Senin oradan söylediğini ben duymam, buraya gel, buraya gel” demiş. “Oh bee” demiş kadın. Hâlbuki Sırrı Sekatî Hazretleri yellemeyi duymuş yani. Ama o öyle söyleyince kadın “Oh be, ne güzel ya duymamış.” demiş. Gelip halini arz etmiş, cevabını almış gitmiş. İşte güzellik.

İki adam gidiyorlarmış yolda. Yol kenarında kesik var, تنها bir yer. Onun içinde bir kadın bir erkek bir yanlışlık yapıyor. Birisi geçmiş gitmiş. Arkasında kalan bakmış bir kötülük işleniyor orada, “bizden başka geçen de olur” diye düşünüp çıkarmış cübbesini örtmüş üstlerine, bari gözden irak olsunlar diye. Öndeki âlime yetişmiş.

-Yahu amma lakaytsın.

-Hayırdır ya?

-Ya orda zina işleniyor, sen olmamış gibi yürüdün geçtin.

-Öyle mi ya? Ben bir şey görmedim ki.

Yorumunu yapıyorlar şimdi. Diyor ki o cübbesini örten var ya evet bir cennet kazandı. Ee öteki? Görmedim diyen var ya, o Resûlullah'a komşu oldu. Bakınız... İslâm böyle güzelliklere namzet kardeşim. İslâm böyle güzelliklerle dolu. İslâm ahiret dini değil İslâm dünya dini. Oraya buradan gidiliyor. Oradaki kazançlar, buradan sağlanıyor. Burası hasat yeri. Ama burada ekeceksin, biçeceksin çalışacaksın, kendini ortaya koyacaksın, neyin var neyin yok seferber edeceksin. İslâm adına, doğruluk adına, güzel ahlak adına. Semeresini de orada alacaksın. Lütfa uğrayacaksın, hıfza uğrayacaksın, hidayete uğrayacaksın. Ondan sonra Cenabı Hakkın melekleri seni mezarın kapısında “Hoş geldin Allah'ın

---

⁷ Sırrı Sekatî ya da Serî-i Sakatî Hazretleri (ölümü: 867), erken dönem mutasavvıflardan ve evliyalardandır. Doğduğu Bağdat'ta ticaretle uğraşır. Maruf Kerhi'den feyiz almıştır. Cüneyd Bağdadi'nin şeyhi ve dayısıdır. Vera (Allah korkusu) ve takvası ile bilinirdi. Bîşr-i Hafî ve Hâris Muhâsibi'nin akrabasıdır. Bağdat'ta vefat etmiştir.

sevgilisi” diye karşılayacaklar. Bunu müşahede ehli söylüyor. Hoş geldiniz Allah’ın sevgilisi diye.

Oraya gidişler bizim bildiğimiz gibi ölüvermek değil kardeşim. Oraya gidişler çok değişik, çok şartlara ait. Ha bu şartları lehimize çevirmeliyiz. Amelimizle, işimizle, imanımızla, ihlasımızla İslâm’a yakışır yaşamalıyız kardeşim. İslâm’a adapte olmalıyız kardeşim. İslâm’ın nesine adapte olmalıyız? Güzelliklerine. İslâm’da zaten yanlışlıklar yok ki kardeşim. Geçen söyledim: “İslâmî terör.” Öyle bir terör olmaz kardeşim. İslâm’a terör giremez kardeşim. Hem İslâm hem terör olamaz kardeşim. Burada bir yanlışlık var. Deyimde yanlışlık var, telakkide yanlışlık var, yorumunda yanlışlık var, algılamada yanlışlık var. İslâm bir karıncayı bile öldürmeye müsaade etmiyor. İslâm’da bir kişiyi öldüren bütün insanları öldürmüş gibi olur diyor.

Binaenaleyh, İslâm’ın terörü olmaz kardeşim. İslâm’ın güzelliği olur, İslâm’ın uyumu olur. İslâm’ın Hakk’a yakın halde çok güzel ahlakın, bütün güzelliklerin tezahürü ve tecellisi olur. İslâm ancak bunu ifade etmiş olabilir. Evet, şimdi Cenabı Hak şöyle buyurdu:

“Cehennemleri kâbiller, anasına babasına isyan edenler, cimriler, koğuculuk edenler, malının zekâtını vermeyenler, zina yapanlar, faiz yiyenler, içki içenler, yetime zulmedenler, işine ihanet eden işçiler, cenazelerin peşinden bağıra çağıra -evet bu da yok işte bak- bağıra çağıra ağlayan kadınlar ve erkekler, haram mal toplayanlar, Kur’an’ı Kerim’i unutanlar, açıkça günah işlemekten utanmayanlar, hayâsız kişiler, komşusuna eziyet edenler için yarattım”.

Bakınız, baştan alalım o zaman. Allah cehennemi tasrih ediyor, sarahat veriyor. Bunları işlerseniz cehennem sizin, bunları işlemezseniz, bunlardan müstağni yaşarsanız size cennetimle, cemalimle, en güzel şeylerle ikram ve ihsan ederim diyor. Nedir?

Kafirler: küfredenler, bakınız İslâm o kadar geniş tutmuş ki çerçeveyi. Öyle toleranslı öyle hoşgörüle yaklaşmış ki, onlar kâfire bile kâfir demeyiniz diyor. Tahkir ve tezyif etmemek bakımından. Ama size bir kötülüğü olmuştur, İslâm dinine dış bilemiştir. Yanlışlıklar yapmıştır. Efendim, İslâm’a karşı durmuştur. Belki yarın iman ediverir diyor. Belki yarın iman ediverir. İhlas buluverir. Sizden kıymetli kul oluverir diye

tahkir ve tezyif edeceğinize onu kazanmaya bakın, onu kazanmaya uğraşın diyor.

Bakınız kâfirler cehenneme girecek, evet. Kafirler kimler? “La ilahe İllallah Muhammeden Resûlullah” diyemeyenler, miftahül cenneyi elde edemeyenler. Miftahül cenne ne? Cennetin anahtarı, Cennetin anahtarı ne? “La ilahe İllallah Muhammeden Resûlullah. Eşhedü enla ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve habibihi ve resulühü.” Bunu diyemeyenler kâfirler. Cenabı Resûlullah sallallahu aleyhi vesselam, sahâbe-i kiram gününde bunu diyemeyenlerden (*kâfirlerden*) olup da sizden aman dileyene sakın kılıç vurmayın dedi. O kadar kılıç harpleri, o kadar kan revan ama “aman dileyene sakın kılıç vurmayın nefsiniz için yapmış olurunuz.” diyor.

O zamanlar kılıç harplerinde savaştan evvel kendi başpehlivanlarını çıkarıyorlardı. Resûlullah Hazreti Ali’yi çıkardı, karşı taraftan da bir isim varmış o çıktı. Vuruştular. Öyle bir an geldi Hazreti Ali radiyallahu anh bir darbe ile onu alaşağı etti, adamın elindeki kılıcını attırdı. Tam dayadı kendi kılıcını o kâfirin boğazına, kâfir o anda Hazreti Ali’nin yüzüne tü deyip tükürdü. Eyvah dedi Hazreti Ali. Resûlullah’ın dediği oldu deyip bıraktı adamı.

-Seni bu sefer affediyorum.

-Aman ya! Hem tahkir ettim hem sana kılıç salladım hem İslâm’ın önünde seni mağlup etmenin yollarını aradım bu ne hal?

-Emir bizde böyle dedi. Eğer sen benim yüzüme tükürdükten sonra ben sana kılıç vursaydım, seni nefsim adına öldürmüş olacaktım. Eğer sen bana tükürmeden evvel ben senin boynunu vursaydım Allah için vurmuş olurum. Ancak tükürdükten sonra vurursam nefsim için, şahsım için vurmuş olurum ve günaha girerim, dedi.

İslâm’a bakınız kardeşim. İslâm bu kadar üstün mü? Üstün. O adamın adı aklıma gelmedi. Bu hareketten sonra o adam İslâm’a intikal etti ve Müslüman oldu.

Binaenaleyh, İslâm harp sahasında bile merhameti, şefkati, güzelliği, affetmeyi, toleransı, hiç terk etmemiş, hep sergilemiş. Güzellikler, güzellikler, güzellikler. Neden bir sürü insanlar İslâm’ı

tetkik edip Müslüman oluyorlar? Gerçek manada tetkik ediyorlarsa, gerçek manada inceliklerine eriyorlarsa, keşfediyorlar hakikati. Mutlaka teslim oluyorlar hakikate.

Binaenaleyh, kâfirlere bile “ülen kâfir” demeyi bed (*kötü*) karşılıyor İslâm. Belki yarın iman ediverir, belki yarın salihlerden oluverir diye. Bunu bile düşünmüş İslâm. Bu kadar hoş, bu kadar güzel.

Yahudi mahallesinde büyüdük biz. Hep Yahudiler vardı. Ben cebelleşmezdim. Hâkimiyet bizdeydi ama onları tahkir tezyif etmezdim. Ama onlar Türklere kötülük yapmaktan geri kalmazlardı. Onlar sinsi bir millet biliyorsunuz. Lanetlenmiş bir millet. Biz onlara hep toleranslı yaklaştık.

Hatta bir kardeşimize anlattım. Bir gün on-on üç yaşlarındayız-top oyarken bir şut attım ben, top gitti bir Yahudi evinin camını kırdı. Hemen kaçıştık tabii. Yahudice küfürler küfürler bize, arkamızdan bağıldılar. Sonra babama şikâyet etmişler, Allah rahmet eylesin. Babam beni çağırdı.

-Gel bakalım evin camını sen mi kırdın? Ama bak doğruyu söyle cezalandırmayacağım seni.

-“Evet baba bir şut attık kazayla oldu.”

-“Hadi gel” dedi, yanına bir mezura aldı. “Seninle o evi ziyaret edelim.”

Babam hani buraya kadar (*eliyle işaret ediyor*) sakal. Yahudiler bile saygı gösteriyorlar ona. Onlar bile sokaktalarsa eve giriverirler. Saygın bir insan. Kimseleri incitmez kolay beri. Neyse vardı, tak tak... Kapıya madam çıktı. Babamı gördü şaşırıldı.

-Madam, bizim oğlan senin evin camını kırmış, bak mezura getirdik. Hem özür dilemeye geldik, hem de camın ölçüsünü alıp taktırıvermeye geldik.

-Aman zahmet ettiniz, aman şöyle aman böyle...

-Oğlum sen camın ölçüsünü alıver, ben içeri girmeyeceğim. Sonra git filan yerden camı kestir. Sonra gel tak, özür dile ve müsaade isteyip çık dedi.

Böyle yaşadık biz onlarla. Sonra anmışlar, Hafız Osman bizim buraya kadar geldi, Hafız Osman bizim eve kadar gelip oğlunun yaptığı hata için özür diledi, şöyle böyle diye... Bir fevkaladelik saymışlar yani. Fevkaladelik saymışlar.

Tatlı dil yılanı kovuğundan çıkarır. Acı dil insanı dinden imandan çıkarır. Hafız Osman, başındayken, sen onlara bir şey diyeceksin ha? Dayağı sen yersin. Böyle böyle yaşadık yani. Hiç cebelleşmedik fakat bazı şeylerde yine cibilliyetlerini gösterdiler. Ama Kur'an'la sabit. Onlardan böyle bahsediyor onlar lanetlenmiş bir kavim. Allah'a sığınırız. Allah'a sığınırız.

Nitekim Ortadoğu'da işlenen bütün cinayetler hep onların işi. O İsrail devletinin bekası için, onun korunması için, desiseler, o Irak işgali, Afganistan işgali bilmem ne. Adnan Menderes'in gününde İran, Suriye, Mısır, Türkiye bunlar hep orda ayrı bir NATO şeklinde ayrı bir güç şeklinde teraküm edecekti. Ayrı bir güç olacaktı. Ama İsrail'in menfaatine olmayacaktı. Onun kaygısına, korkusuna olacaktı. Binaenaleyh, araya girdiler İngilizler, şunlar bunlar... Menderes'e gelmişler senatoya lider sen olacaksın; İran şahına gitmişlerdir sen olacaksın; Mısır kralına gitmişler, lider sen olacaksın; efendim, Suriye hafızına gitmişler; efendim Ürdün kralı Hüseyin'e gitmişler hep ayrı ayrı mavi boncuk vermişler. Lider sensin ha sana yakışır, sana yakışır. Bunlar bir araya geldiklerinde [liderlik için] kendi üzerinde durmuşlar hep. Ondan sonra o ayaklar sallanmaya başladı. Hepsi tükendi gitti. Harp Yahudilerin menfaati için. Onların korunması için. O İsrail devletinin hükümferma olması için. Ortadoğu'da jandarmalık yapması için. Onun hayatiyeti noktasında neler harcadı neler. Ne canlar üstüne ne canlar.

Ama ben şunu da söylüyorum. Ortadoğu'da da İslâm'ı çok iyi yaşıyorlar diyemem. Biz oralardan üç beş defa, on defa geldik geçtik, Irak'tan, Suriye'den, Ürdün'den. O zamanlar hep kara yoluyla oluyordu seyahatler, haclar, umreler. Oralardan geldik geçtik. Etüt ettik yani. O Şam'da olsun. Amman'da olsun, efendim diğer başka başkentlerde olsun Bağdat'ta olsun... At gibi, ot gibi gidip gelmedik yani. Bir şeyler inceledik, bir şeyler etüt ettik. Bir şeyler aradık nedir ne değildir noktasında. Oralarda da İslâm'ın yaşanmadığı Allah'ıma sığınarak söylüyorum, Allah'ıma sığınarak söylüyorum. Onlar da sağ olsun

birbirlerini yiyip durular. Dünyada hiç gördünüz mü siz iki Hristiyan devlet birbirini yesin. Bak birbirimize kırdırıyorlar kardeşim.

İngiliz başbakanı vardı, Churchill (*Çörçil*). Çok akıllı bir adam diyorlar ona. Hakikaten yaptığı konferanslarda olsun benzer liderlik konusunda namütenahi (*eşsiz*) zekâ gösterdi. Ona demişler ki:

-“Ya sizin askeriniz, İngiliz askeriniz ne zaman gelecek?” İngiliz askerî üniforması altında Hindistanlı, Avusturalyalı şuralı buralı bir sürü asker var ama hiç İngiliz askeri yok. “Sizin İngiliz askeri ne zaman harp eder yahu?” Gülmüş Churchill:

- Karşımızda harp edecek insan olmadığına.

Bu kadarcık. Düşünmüşler hala düşünmeye devam ediyor. Hala birbirimizi yiyoruz abiciğim. Şu Ortadoğu'nun haline bak. Ayıptır söylemesi ağzıma lokma koyarken aklıma Ortadoğu geliyor ya. Şimdi onlar ne haldeler acaba diye. Hele akşam yemeğinde. Onlar karanlıklar içerisinde. Işık yok, rızık yok, efendim can emniyeti yok, çocuğuna çoluğuna verecek sütü yok, yok, yok. Biz burada keyif yaşıyoruz. Ama doğudaki bir din kardeşinizin ayağına diken batsa eğer batıdaki din kardeşi bundan müteessir ve müteallim olmuyorsa, bundan etkilenmiyorsa, o acıyı ruhunda, bedeninde, en derin köşesinde hissetmiyorsa o iman kâmil iman değildir, olgun iman değildir diyor. Silkelenmek lazım. O acıları paylaşacağız kardeşim.

Diyorlar ki: Ben buradan dua ederim uzaktaki din kardeşlerimiz orada ne fayda görecek?

Olur kardeşim, neden olmasın? Duanın yeri-yurdu, noktası olmaz, kabul ediverir o yüce Allah çünkü. Biz ne kadar aciz, asi; O, o kadar yüce. Ha sonra bir şey daha söylüyor bu dua noktasında. Ortadoğu'daki kardeşlerime ben dua ederim, geçerse geçmezse bu benim meselem değil. Benim meselem ne biliyor musunuz kardeşlerim? Ben dua ederek onlara karşı lakayt olmadığımı biliyorum, onları hiçe saymadığımı anlatıyorum, onların acısını anlatıyorum, onların acılarıyla acılandığımı anlatıyorum, ıstırap duyduğumu anlatıyorum, onların acısıyla yaşadığımı anlatmak istiyorum. Bari mesuliyetten kurtulurum, lakaytlık haline düşmüş olmam inşallah.

Bunlar hepimiz için geçerli kardeşim. Yalvaralım, yakaralım. Çocuğumuzla, çoluğumuzla ama şöyle ama böyle sofralara oturduğumuz zaman, en azından bir has ekmek var soframızda. En azından zeytinimiz, peynirimiz veya şu veya bu. Soframız yani, bir sıcak soframız var evde çoluğumuzla çocuğumuzla yediğimiz. İşte onu alırken dualarımızı edelim. Ya Rabbi bize verdiğin nimetleri olmayanlara, bulamayan kardeşlerimize de inşallah ikram et, ihsan et, Ya Rabbi diyelim inşallah. Resmini çizelim inşallah. Onlara lakayt kalmadığımızın ifadesini kullanalım inşallah.

Olur mu yahu? Bak ne kadar açık söylemiş kaç yüz yıl evvel. Doğudaki bir din kardeşimizin ayağına diken batsa batıdaki bir din kardeşimiz onun acısını kendi vücudunda, kendi ruhunda hissetmiyorsa o iman, imanı kâmil değil. Olgun iman değil. Silkelemen lazım, tozun toprağın atılması lazım üstünden. Tевbe ile yine de tecrid-i iman etmek lazım. Bunların hangimiz düşünüyorum kardeşim? Yaşıyoruz burada işte. Çok şükürler olsun gene de, hiç değilse hamd ediyordur belki. İnşallah şükreden kullar listesine alınıyordur. Ama yetmiyor bakınız, hamd etmek, şükretmek burada yeterli değil kardeşim. Acıyı paylaşmak, ıstıraba ortak olmak. E şuna şuna şuna özel dualarda bulunmak... Bize lazım gelen bu. Kâfirler zaten inkâr halinde. E zaten kâfirler ama içimizdeki durum ne? İçimizdeki durum nedir? Acaba biz neyiz, ne değiliz onun muhasebesini yaptık mı? O kâfir zaten inkâr içinde. Biz Allah bir demişiz... Allah bir de onu kalbimize yazalım kardeşim. Bunu rayına oturacak şekilde, imanımızın etrafını fanus gibi kaplayalım kardeşim. Hem sönmesin hem toz toprak olmasın, bulanmasın. Nedir abiciğim? Allah birdir, Allah hepsindedir öncedir. Evveldir, mutlakdır. Hepsi ondan sonra gelir. İhlas nedir bakınız, geçenlerde söyledik işte:

İhlas ya Allah için ya değil.

Yapacağımız iş ya Allah için ya değil. Bunu sağlamak için de kendimizi sigaya çekelim kardeşim. Şimdi bakınız, soruyoruz yani Allah ne? Allah bir. Evet, tamam bunu ben bilhassa söylemek istiyorum, bilhassa ruhlara kazımak istiyorum kardeşim. Bilhassa imanın rayına oturması noktasında hiçbir zaman, hayatımızın hiçbir saniyesinde bizden irak tutulmamasını istiyorum kardeşim. Nedir o? Allah birdir. Nasıl bir? Bütün çocuğumuz, çoluğumuz, evimiz, barkımız şanımız, şöhretimiz,

paramız, pulumuz, dünyada neyiz varsa ondan evvel gelecek kardeşim.

Şimdi kontrol edelim bakalım. Gece hepiniz yatağa yastığa başınızı koyduğunuz zaman, kendinizi bir çekip çevirin bakalım bir cendereye sokun bakalım. Ben Allah'ı eşimden çok seviyor muyum? Ben Allah'ı çocuğumdan çok seviyor muyum? Malımdan mülkümünden çok seviyor muyum? Şanımdan şöhretimden çok seviyor muyum? Dünya metaından daha çok seviyor muyum? İhtimai mevkiimden daha çok seviyor muyum? Halktan daha çok seviyor muyum? Şundan bundan... sayın sayın sayın, ondan evvel gelmiyorsa şayet, yeniden tövbeler manzumesine sarılmak lazım. gözyaşlarıyla, secdelere kapana kapana... Adam o gün çok iyi kazanıyor, akli fikri onda kalıyor. Adam bugün hiç kazanmıyor, zararlar üzere kapatıyor dükkânını, akli fikri ondan kalıyor. Sabah kadar onunla.

Ben size söyledim. Büyüklerden bir zat, Çorumlu Hacı Mustafa Efendi vardı. Kızılırmak kenarındaki bağı için üç tane adam gelmişler, “Efendim biz onu çapalamaya talibiz.” demişler. “İyi” demiş “Kaç para?” “Şu para”. Gitmişler, üç gün sonra gelmişler. “Efendim biz çapayı yaptık, ücreti almaya geldik.” Hacı Metin vardı, onun hizmetine bakan. “Hacı Metin, bunların ücretini öde oradan.” demiş. Adamların ücretlerini vermişler. Ertesi gün, azıcık iri yapılı bir eşeği vardı, afedersin, ona binmiş. O bağa gidiyor bakmaya. Ne haldedir ne halde değildir, güzel çapalamışlar mı çapalamamışlar mı diye kontrol etmeye gidiyor. Hem gezmek ister hem tefekkür eder.

Varınca bir bakmış, adamlar bağın içine girmemişler bile. Hiç kimse girmemiş, bir çapa vurulmamış. Ülen çok sıkılmış mübarek. O gün eve gelmiş, abus bir çehre, asık bir surat. Hacı Anne “Ne o? Biraz bir şeye mi üzüldün sen?” demiş. Kolay kolay üzülmez ya, “Üzüldüm biraz” demiş. Ertesi gün Hacı Metin'i çağırıyor. Hacı Metin sağ daha. Onu çağırıyor.

-Hacı Metin bizim hani çapalamaya verdiğimiz bağ var ya...

-Evet efendim.

-Onu bugün akşam olmadan sat, sattım haberini bana getir.

-Aman efendim öyle bir bağ nasıl elden çıkarılır? Hemen satmak istersek acele satışı girer az fiyat veriler.

-Oğlum Hacı Metin, bir şey söylüyorum, lütfen bunu yap.

-Ne yapayım efendim?

-Bugün bana onu sattım geldim haberini getir. Şu fiyata de, üç de beş de yüz de bin de... Ama ben satıldığını duyayım, satıldığını bileyim.

Hacı Metin hakikaten seferber oluyor, komşularına, şehirde yaşayanlara şunlara bunlara, gidiyor hakikaten birisi ile oldu olmadı (*çok az*) fiyata mutabık kalıyor. Akşam geliyor efendim şu fiyata o bağı sattım diyor. Ha aferin Hacı Metin diyor. Ama Hacı Metin de merakta. “Acaba Efendi Baba durduğu yerde (*aniden*) neden böyle yaptı?” Hacı Metin de bağa gidip bağın çapalanıp çapalanmadığını görmemiş, soruyor:

- “Aman efendim sizi bu ticarete sevk eden, bu kadar acele hareket ettiren esbabı mucibe nedir? Gerekçe nedir?” Gülümsemiş mübarek;

-Oğlum, dün bağlara baktım geldim, bir çapa vurmamışlar, sabaha kadar onu düşündüm. Sinirlendim, sıkıldım bizim gibi ağzı çok Allah korkulu bir insana bu nasıl yapılır dedim, neden yapılınsı dedim. Uyudum uyandım hep böyle. Uyandım uyudum hep böyle. Gecemi zehretti benim demiş.

- “Ee yani efendim?” Bakın şu söz işte beni çok etkiliyor:

-Oğlum, biz bir gecemizi bir bağa değişmeyiz! En iyisi elden çıkarmak. Şimdi rahatladım işte. O bağ bizden ıradı (*uzaklaştı*), o düşünce bizden düştü.

Böyle bu işler. Hayat imtihanlarla dolu. Alimler, zahidler, abidler, hangi noktada olurlarsa olsunlar imtihanın dışında kalmıyorlar kardeşim. İmtihan onları da arayıp buluyor.

(*Kitaptan okumaya devam ediyor.*)

Şimdi kafirler dedik evet...Cehenneme girecek olanların birincisi kafirlerdir.

İkincisi anasına ve babasına isyan edenler... Bu, Allah'ın en önem verdiği hususlardan bir tanesi kardeşim. Genç kardeşlerimiz bilhassa bunu duysunlar. Tabii biraz yaşa erip de (*orta yaşlara varıp da*) yine de anne-babası veya annesi veya babasından herhangi biri sağ olanlar, hatta yanında yaşayanlar da olabilir... Ben herkese hitap ediyorum. Bu herkese hitap ediyor. Biz kim oluyoruz. Allah'a sığınırız...

Bakınız, Cenabı Hak benden sonra ana-baba diyor kardeşim. Bakınız, benden sonra ana baba. Ne kadar önemli ne kadar üzerinde durula durula sayfalar sayfalar yazılsa bitmeyecek bir konu. Benden sonra ana baba diyor. Bunun bilincinde olalım kardeşlerim, evlatlarım, güzellerim, genç kardeşlerim, lütfen.

Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem “anne babanızdan bir tanesi veya iki tanesi, anneniz veya babanız veya yalnız anneniz veya yalnız babanız yanınızda olabilirler, yanınızda kalabilirler, bu ileri yaşlarında sizin sofranızda oturuyor olabilirler, onlara öf bile demeyin.” diyor. Onlara o kadar değer veriyor ki cennet ancak onlarla bulunabiliyor. Ne diyor bak. “Annesi, babası yanında olup da yetişkin çağında cennete giremeyen Müslümana yazıklar olsun.” diyor. Bakınız ne kadar muhteşem bir ifade, harikulade bir edebiyat... “Annesi babası yetişkin çağındayken veya yalnız annesi veya yalnız babası yetişkin çağındayken yanında olup da cennete giremeyen Müslümana yazıklar olsun, ayıplarım onu” diyor. Yaa... Lütfen lütfen...

Başka birisi geliyor, sallallâhü aleyhi ve sellem Efendimize:

-“Ya Resûlullah bana öyle bir amel söyle ki o beni cennete götürsün.” Resûlullah buyuruyor;

-Annene iyilik et.

-Sonra ne yapayım ya Resûlullah?

-Annene iyilik et.

-Sonra ne yapayım ya Resûlullah?

-Annene iyilik et.

-Sonra ne yapayım ya Resûlullah?

-Babana iyilik et.

Üç kere anne dedi. Onun bastığı yerlerde cennet fişkırıyor. Onun bedduasını almazsak, memnuniyetini alırsak, duasını alırsak, cennetin kapıları ardına kadar bize açılıyor kardeşim.

Anne ve baba İslâm dininde mukaddes varlıklar kardeşim. Şimdiye kadar olanları bir tarafa atıveriniz genç kardeşlerim. Olmuştur bir hata, kusurlar şunlar bunlar... Ancak şuradan ayrıldıktan sonra inşaallahu teâlâ... Zaten biliyorsunuz da fakat bilmek ayrı yapmak ayrı kardeşim. Şuradan ayrıldıktan sonra eğer annenize babanıza kavuşmak, durumundaysanız, buradan kalktıktan sonra gidiverin boyunlarına sarılıverin kardeşlerim. Gidiverin ellerini öpüverin kardeşlerim. Allah size cennet borçlanıyor. Allah borçlanır mı yahu? Vad-i ilahiye var. Sadikul vadil emin (*vaadinde sadık ve emin olan*)! Resûlullah buyuruyor, sallallâhü aleyhi ve sellem: “Yetişkin çağındayken, annesi veya babası veya yalnız annesi veya yalnız babası yanında olup da cennete giremeyen mümine, Müslümana yazıklar olsun” diyor. Demek cennete girmenin bileti onlarda, açıkçası yani. Bugünün amiyane tabiriyle bilet. Cennetin bileti onlarda kardeşim. Az amelle çok kazanç. Onların duası pek çok kazancı huzuruza getiriyor. Defterimize yazılıyor. Pek çok konularda ulaşamayacağımız saadetler, mutluluklar, onların duasıyla tekevvün ediyor (*oluşuyor*). Onların duasıyla mümkün hale geliyor.

Cennete girmenin en büyük yollarından birisi, eline anahtarı alıp “al cennet senindir” dedirten hususlardan bir tanesi, anne ve babaya itaattir, saygıdır. “Aman öf bile demeyiniz sakın ha” diyor, öf bile demeyiniz. Çünkü onlar bizi en küçük çağlarımızda en aciz anlarımızda sarıp sarmaladılar. Anneler emzirmeye, babalar rızkımızı sağlamaya, gönlümüzü kırmadan bizi yaşatmaya, hasta olsak kendileri uykusuz kalma pahasına bizim saadetimize, bizim sağlığımıza hizmet noktasında namütenahi (*sonsuz*) seferber oldular. Biz unuttuk mu bunları yahu? Onlar çok lazım şeyler, onlar İslâm’ın ana vasıfları. Onlarla muttasıf olacağız. Onlar öyle güzel ahlak ki “Anneciğim” dediğin zaman, sonbahar rüzgarlarına uğramış kuru yapraklar gibi günahları dökülür diyor. Bakınız yahu. “Anneciğim” diye sarıldığınız zaman veyahut “Babacığim” diye sarıldığınız zaman sonbahar ağaçlarının sararmış yaprakları kuvvetli rüzgarlarda nasıl dökülüyorsa günahlarımız öyle

dökülüyor. Vad-i ilahiye var. Annenize babanıza sahip çıkın, annenize babanıza saygı duyun. Onlara tazim edin kardeşim. Onları en güzel şekilde yaşatmanın ve onların duasını almamanın yollarını arayın kardeşim. Bu bahtiyarlığa herkes eremiyor ki.

Bizim yetişkin çağımızda annemiz babamız yok ki. Ben beş yaşındayken öldü annem. Ben anasızlığı bilirim. Ah sağ olsaydı diyorum şimdi. Bir anasız gördüğüm zaman, bir anne duası almak lazım geldiği zaman yüreğim yanıyor. Ateşler düşüyor içime. Çünkü o anneyi ben doya doya yaşamadım. Ama şimdi bu farkı sizin üzerinizde görmek isteriz haddimiz olmayarak. Bu anneye babaya saygı konusunda, anneye babaya itaat konusunda, tazim konusunda, lütfen çok duyarlı olunuz, çok hassas davranınız. Onlar bizim cennete girecek anahtarlarımız. Cennetin kapısını açacak anahtarlarımız. Öyle mütalaa ve telakki ediniz lütfen.

Anne babamız da bazen her şeyi doğru söylüyor olmayabilirler. O durumda da “burasında yanlış yapıyorsun” demektense sükût etmek (*susmak*) ve sonra onları tatlı bir dille ikna etmek... Onları kırmadan, üzmeden, rahatsızlıklara düşürmeden, gözyaşlarına neden olmadan, izahını yaparız yavaşça.

Tabii anneler babalar da biraz vazifedar (*onlara da iş düşüyor*). Onlara da biraz tolerans düşüyor. Hoşgörü düşüyor. Biraz gençlere hak tanıma düşüyor.

Şimdi üç tane genç karşıdan gelmişler, ellerinde sigaralar. Bir köşeden de babaları çıkmış. Gençlerden bir tanesi onun evladı. Ülen bakmış elinde sigara. Oğlan iki arkadaşıyla beraber geliyor. Babasını görür görmez hemen sigarayı arkasına saklamış. Babası gelmiş, yaklaşmış.

-“Ne var lan elinde?” demiş. İki arkadaşının yanında.

-Baba bir şey yok, bak. (Bir elini arkasında tutup diğer elini babasına göstermiş genç)

-“Öteki elini çıkar lan” demiş babası, bunun üzerine genç elini değiştirmiş.

-Baba bir şey yok bak demiş.

-İkisini bir çıkar, demiş.

-Bu sefer ikisini bir çıkarmış, bir nefes sigara çekmiş, dumanını babasının yüzüne üff diye üflemiş ve “Bu var bu” demiş.

Böyle de yapmayalım yani. Onları isyana sevk etmeyelim kardeşim. Onları isyana düşürmeyelim. Onları zora sokmayalım. Biraz da kabahat bizim. Biz vazifemizi yapmamış oluyoruz. Eskiden gençliğimizde sigara içerdik. Sonradan Allah nasip etmedi. Evlendiğimiz sene bıraktık elhamdülillah. Han işletiyorduk. Han dediğimiz oteldir ama iptidai (*eski usul*) fakirhanedir. Tabii orada yatanlar kalkanlar var, kasamız var. Biz hanı bekliyoruz. Askerden evvelki hadise bunlar. Genciz diye babam erken gidiyor yatmaya. Sonra handa yatacak olanlar emanetlerini, paralarını bize teslim ediyorlar. Biz içeride ufacak bir kâğıda yazarız ne aldysak. Sonra da aldıklarımızı, kasamız var handa, oraya koyarız. Sabahleyin gelirler, şu kadar param vardı derler. Açar notlara bakarız, adamın ismini alırız. Sonra parasını veririz giderler. Yani bir çalma çarpma olmasın diye bize emanet bırakıyorlar. Tabi özel odalar değil. Üç dört kişi bir odada yatıyor. İki, üç kişi bir odada yatıyor. Fakirhane. Hep böyle düzgün insanlar alıyorduk.

Bir adam emanet verdi. Arkadaşla otururken dalmışım, adamın verdiği para cebimde kalmış, kasaya koymayı unutmuşum. Sabahleyin babam tabi namazdan sonra gelmiş. Ben de o gün geç kalmışım. Adam parasını istemiş. Babam arayıyor emanet kutusunda ama yok. “Bu cebinde unuttu yüzde yüz” demiş babam. Yavaşça eve gelmiş. Ben yer yatağında yatıyorum tabii. Evde karyolayı kim gördü yahu? Kim buldu? Yer yatakları, başımda böyle minder var. Yatarken pantolonumu gömleğimin üstüne koyarım. Babam gelmiş, ben uyuyorum tabii. Yavaşça o parayı ararken cebimdeki Bafra sigarayla, kibriti bulmuş babam, Allah rahmet eylesin. Tabii ben sigara içiyorum bilmiyor mu? Şimdi o emanet parayı almış. Pantolonumu yine böyle dürmüş, gömleğimi yine dürmüş, üstüne Bafra sigarasını, üstüne kibriti bırakmış. Şimdi bir uyandım ben. Baktım elbise bıraktığım gibi değil. Eyvah dedim. Babam celalli bir adam. “Şimdi ne diyeceğim Ya Rabbi! Ne diyeceğim Ya Rabbi!” “Elin sigarası” desem, elin sigarası benim cebimde ne arıyor. “Ben içmiyorum” desem, kibrit var. Ben şimdi giyindim gittim. Yan yan bakıyor, “hımm...” yaptı. O kadar, o kadar. O

bize bir ton dayaktan ağır geldi. “Hımm...” o kadar. Allah gani gani rahmet eylesin, yüzümüze bir şey, bir kelimecik bir şey söylemedi ama bir araba dayaktan beter. “Hımm...” o mesele bizi mahvetti, yerlere yatırdı.

Velhasıl biz de böyle davranalım. Toleranslı davranalım evlatlarımıza karşı, yumuşak davranalım, hoş görülme olalım inşallah. Onların saadetini bozucu, onların mutluluğuna gölge düşürücü hallerden sakınalım, çekinelim. Bilhassa yeni evli olanlar hanımlarıyla daha sıkı yaşadıkları, daha canlı oldukları için belki hanımlarıyla o anası babası arasında ufak tefek hadiseler vukuu buluyor. Çünkü bize çok aksediyor bu işler. Bilhassa telefonlarda, bilhassa şehir içi, şehir dışı arkadaşlarımızla işte şöyle böyle. Kâh anneler-babalar kâh gelinler-evlatlar pek çok bize müracaat ediyorlar. Biz kim oluyoruz da... Bir çözüm arıyorlar, bir teselli arıyorlar. Ben “okuyuvereyim” diyorum, “dua edivereyim” diyorum. Allah yardım eder inşallah.

Evlatlarımız canlarımızdır, genç kardeşlerimizdir artık onları ne diye bir dilim ekmeğe harcayalım yahu? Ne diye durdukları yerde müteessir, müteelim edelim. Onların saadetlerine niye gölge düşürelim. Onu istemeyiz tabii. Ama karşılıklı anlayışla yumuşak davranalım, hoşgörölme olalım, onların saadetini bozmayalım, onların mutluluğuna gölge düşürücü davranmaktan çekinelim. Biz toleransla karşılayalım, biz hoşgörölme karşılalım. Ha tabi, emir de evlatlara. “Sakın ha ana-babanıza öf bile demeyiniz” diyor. Sakın ha. “Benden sonra ana-baba geliyor, onları saymazsanız, onları tahkir tekzip ederseniz onlara isyan ederseniz ben de gücenirim” diyor. Bakın ne desin Allah daha? Ne desin Allah daha? Bunları tatbik edelim, hayatımıza geçirelim inşallah. Bunların üzerine hayatımızı adapte edelim. Evet...

(Kitaptan okuyor)

(Cehenneme girecekler) kafirler, anasına babasına isyan edenler, (üçüncü sınıf olarak) **cimriler...**

Şimdi cimrilik, telakkiye göre yoruma göre değişiyor. Zekât emri çıktığı zaman, Resûlullah’ın çevresinde zekât bakanlığı kuruldu. Ebubekir Sıddık radiyallahu anh hazretleri, nesi var nesi yoksa toplamış gelmiş.

-Aman ya Ebubekir ne yaptın sen? Çoluğuna, çocuğuna ne bıraktın?

-Onlara *iza vakıa* suresini bıraktım.

Büyüklerimiz bize günde bir defa vakıa suresini okuyunuz diye söylediler. Üç buçuk sayfalık bir şey. Neyse söylemek istediğim şey şu. “Aman ya Ebubekir ya yarın pişman olursan?” “Pişman olmam ya Resullallah. Gönül rahatlığıyla teslim ediyorum. Benim neyim var, neyim yoksa din-i mübin-i İslâm adına feda olsun” demiş.

Tabi şimdi bu konuda ayet var. Şimdi bu Resûlullah efendimizle Ebubekir Sıddık radiyallahu anh arasında geçen bir olay, bir mühim mesele, bir mühim misal. Ancak ayet-i kerime var. “Eli sıkı olma, cimri olma, pinti olma ama elindeki avcundakini de saçıp savurma, yarın pişman olursun” diyor⁸. “Yarın seni ayıplarlar” diyor.

Demek ki biz ne olacağız ağabeyciğim: “Hayr’ul-umur evsatuha (*İşlerin hayırlısı vasat (ortada/itidalli) olandır*).” Orta halli yaşamakta, her konuda orta halli olmakta, hayır vardır. Biz orta halli olacağız.

Şimdi cimrilik dedim, telakki noktasında yorumları algılamak noktasında herkes ayrı ayrı algılıyor. Şimdi bir de şu var, Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem, bakın bu çok ibretimiz bir şey. Efendimiz bu konuda buyuruyor ki “varlıkta ve darlıkta infak”. Allah Allah... Adam diyor ki; “yoklukta nasıl vereceğim?” Kardeşim varlıkta verdiği bin, darlıkta verdiği bir. Ama vermemek manasını tazammun etmez. Hiç vermemek, cimrilik, pintilik manasına tazammun etmez. Yine bir kuruş olsun infak etmek lazım diyor. Varlıkta ve darlıkta infak. Bak daha evvel misal gösterdim. Şair Nabi bu Naat-ı Şerif’in yazarı.

Sakın terk-i edebden kûy-ı mahbûb-ı Hudâ’dır bu
Nazargâh-ı İlâhî’dir Makâm-ı Mustafâ’dır bu

“Edebi terk etmekten sakın, zira burası Allah-ü Teala’nın sevgilisi olan Peygamber Efendimiz (s.a.v.)’in bulunduğu yerdir. Bu yer, Hak Teala’nın nazargâhı, Resul-i ekremin makamıdır.”

---

⁸ İsra Sûresi 29. ayet meali: “Elini boynuna bağlayıp cimri kesilme, büsbütün de açıp tutumsuz olma, yoksa pişman olur, açıkta kalırsın.” (Diyânet İşleri Meali (Eski)).

Bu eskiden İzmir-Hisar Camisinin kapısındaki mermere kazılı idi. Sonra hangi sebeptense aldılar, pek rastlamıyorum. Aman ha edebi terk etmeyin, makamı Mustafa'dır. Burası müstesna bir yerdir. Namütenahi bir yerdir.

Evet işte bu şair Nabi evinde çıkıyor, köşeyi dönüyor, bir dilenciye rastlıyor. Böyle ceplerini, şuralarını buralarını neresi olabilirse aranıyor üzerini, ama yok. Dilenci de ısrarcı, gitmiyor bir türlü. Nabi sinirleniyor, sıkılıyor, en son: “*Yok kardeşim, olsaydı verecektim, istersen ceketimi vereyim sana.*” diyor. Adam söylene söylene bırakıp gidiyor. Ama Şair Nabi de çok sıkılıyor, çok müteessir oluyor, müteellim (*elemli*) oluyor, bir şey veremedim diye. Eve dönüyor, “Ya Rabbim, sen bana verseydin de ben de buna verseydim, olmaz mıydı Ya Rabbi. Beni mahcup ettin beni mahrum ettin.” Hatiften bir nida geldi Nabi'ye. Şöyle dedi: “Ey Nabi! Dua et ki merhametin var paran yok. Ya tersi olsaydı. Ya paran olup da merhametin, şefkatin olmasaydı, işte fecaatin o zamandı.” diyor. O zaman şair Nabi hemen abdest alıyor secdelere kapanıyor “Aman Ya Rabbi sen en güzel yapansın, en güzeli verensin, en güzeli bilensin Ya Rabbi.”

Şefkat ve merhamet... İster ver ister verme. İster verebil ister veremiyor ol, şefkat ve merhamet... Bakınız, zekât emri geldiği zaman bir sürü tabii zenginler zekât veriyorlar. Fakirler müteessir, müteellim (*üzüntülü oluyor*). Üç, beş kişi Resûlullah'a müracaat ediyorlar.

-Ya Resûlullah biz zekâtтан mahrum kalıyoruz. Zenginler zekât sevabını bol bol kazansın, biz bundan mahrum kalalım, bu bizi çok üzüyor ya Resûlullah. Şöyle buyurdu Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem;

-Ey ashabım, siz tebessüm etmek bilir misiniz?

-Biliriz ya Resûlullah.

Tebessüm ediniz. Tebessümle bakınız. İşte siz de hayatınızı bu tebessümle geçirin, onların kazandığının on katını kazanın.

Dinin güzelliğine bakın yahu. Dinin tavsiyelerindeki güzelliğine bakın. Asık bir çehre, abus bir yüz, dine ters düşüyor. Tebessüm, güler yüz, tatlı dil, hoşgörü, müsamaha, en güzel şeyler, en güzel şeyler. Bu

güzel şeyleri bırakıp da kendi icadımız olan, şeytanın aldatması olan, nefsin yanıltması olan, güzel olmayan şeylere ne diye dalalım kardeşlerim yahu. Bu güzel şeyleri yapmak bu kadar zor değil ki. Bakın “zekât verenlerden on kat fazla kazanmak istiyor musunuz” diyor Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem. Güzel ahlak burada tahakkukunu tecellisini en güzel bir numune ile süslüyor. Burada bir vadi ilahiye var, bir vadi peygamberiye var. O fakir amma... Tebessüm etmek ne demek? Burada yalnız yüz güzelliği, yalnız yüz değil, yalnız iç güzelliği, tebessüm edebilme güzelliği. Bir tebessüm edebilmek burada halinden razı olmak manasını tazammun ediyor. O manaya geliyor aynı zamanda. Şikâyet etmiyor olmak manasına geliyor. O gülüşler, o tebessüm, o tebessüm edebilmek, orada fakirlikte, o kuru ekmeğe muhtaç iken Allah’tan razı olmak, Allah’a teşekkür etmek manasına geliyor.

Kuru ekmeğe muhtaçken dahi... Bakınız Efendimiz sallallâhü aleyhi ve sellem “gün gelecek ümmetim...” diyor. Hayat şartları bakımından, nasıl yaşamışlar onu anlatıyor bize bakınız. “Bir gün gelecek ümmetim buğday ekmeğinin yanına katık arayacak.” diyor. Bunları daha önce söyledim. O günkü buğday ekmeği böyle kaba taşlarda öğütülmüş, kaba saba bazlamalar. Nimettir ama o günlerin lüks ekmeğiydi... Buğday ekmeğini bulanlar, katık aramıyorlardı. Arpa ekmeği, efendim çavdar ekmeği benzeri şeyleri sirkeye olsun tuza olsun banıp yiyorlardı ama ekmeğin buğday ekmeğiye yanına katık arayanları ayıplıyorlardı.

Şimdi bizim sofralarımıza bakınız yahu. Evdeki hanım “bugün misafir vardı yemek yapamadım” dediği zaman, “şunlarla geçiniverelim” dediği zaman bakınız neler geliyor sofraya abiciğim: Domates geliyor, peynir geliyor, zeytin geliyor. Şimdi bizim sofralarımıza bakın yahu.

Bizdeki şuur, bizdeki iman şuuru zayıf kardeşim. Olumsuz demeyeceğim de biraz zayıf. Yüce Mevlâna bir gün evine geliyor. Bastığı yerleri öperiz, yüce Mevlâna. Hatunu, ya Mevlâna bugün evde de pek bir şey yoktu. Şöyle oturuverelim, yiyiverelim, tuza banıverelim diyor. Mevlâna iki damla yaş gözünde “*Ya hatun desene bugün evimiz peygamber evine benzedi.*” Telakkiye bakın, yoruma bakın, güzelliğe bakın, algılamaya bakın. Bütün güzellikler bunlar. Güzel ahlakın

umdeleri bunlar. Bunları yaşamak lazım, bunları hayatımıza geçirmek lazım. Bunlarla muttasıf olmak lazım.

Allah'ın verdiği nimete her hâlükârda teşekkür etmek lazım kardeşim. İsyân ile karşılamak neyimize yahu? Allah'tan ne alacağımız var bizim? Allah'a bizim borcumuz var. Onun bütün yap dediklerini yaptık da mı diliyoruz kardeşim? Onun bütün kaç dediklerinden kaçtık da mı diliyoruz kardeşim? Yoo... Salla pati bir hayatın içindeyiz, bir elimiz yağda olsun, bir elimiz balda olsun. Hep dünya hep dünya. Sana dünyayı dar etmek istemez Allah. Ama dünyayı dar eden kendimiziz. Telakkilerimiz, durumlarımız, algılamamız, imanımız, ihlasımız, zayıf halimiz... Biz şükretmek durumundayız, hamd etmek durumundayız. Çünkü mülkün sahibi Allah. Nimetin sahibi Allah. Her şeyleri veren o. Mutlak manada gözetleyip duran, saniye salise bizi gözetleyip duran o. Neden koydu bu kiramen katibini yahu? Güzellikler ve seyyieler saniye saniye yazılsın diye. Şimdi videolar şunlar bunlar kasetler var. Hiçbir saniye kayıt dışı değil. İşte aynı onun gibi Allah'ın melekleri takipte. Her an yazıda. Saniye salise kaybetmeden. Bütün halleri, bütün davranışları, bütün sözleri, bütün halkla teması, bütün ibadetleri, bütün neleri neleri kaydedip dururlar.

Hatta şöyle bir şey var. Büyükler, alimler diyorlar ki seyyieler, günahlar biraz tehirlî (*geç*) yazılır diyorlar. Belki tövbe ediverir, pişman olur der diye biraz sonraya bırakıyorlar. Ama güzel şeyler, ibadete müteallik, Allah'ın rızasına müteallik, Resûlullah'ın şefaatine müteallik işler yani güzellikler manzumesi anında yazılıyor. Güzelliklere tehîr (*erteleme*) yok. Ne güzel şeyler. Bizi cehenneme koymamak için, bizi cennetine koymak için Allahu Teala'nın koyduğu kanunlar. La ilahe İllallah Muhammeden Resûlullah diyemeyen cennete giremez diyor. Cennetin anahtarı bu işte. Müftahül cenne. Yalnız bunu demekle kalmayacağız kardeşim. Bunun icabını yaşayacağız. Bunun gereğini yerine getireceğiz. Kuru bilgi sadece, onun ne olacağı belli değil çünkü. Kuru bir lisan ile la ilahe illallah dersek, imanımızı bir fanus içine almamış oluyoruz. Bir koruma altına almamış oluyoruz. Allah öyle akıbetten korusun. İmanı kâmil ile inşaallah. Mükemmel bir iman ile inşaallah.

Ebubekir Sıddık radiyallâhu anh'ın, "sıddık" lakabı oradan geliyor zaten. Bunu hep söylüyorum. Ben böyle bir imana hayranım, ben böyle bir imana müştakım kardeşim. Resûlullah, miraçtan dönmüş. Tabii müşrikler etrafımı çevirmişler. İşte ben Miraç'a gittim, oradan Cebrail ile Burak'a bindim. Cebrail Aleyhisselam beni şuraya kadar götürdü. Oradan sonrasına, Cebrail de geçemedi. Allah'a mülaki (*kavuşan, görüşen*) oldum. Gülmüşler, yürümüşler kafirler. Ebubekir Sıddık radiyallâhu anh hazretlerine rastlamışlar.

-Ya, seninki bir şeyler söyledi.

-Kim ya?

-Muhammed, (sallallâhü aleyhi ve sellem)

-Ne diyor? Ya işte burada Ümmühan'ın evinden çıktık. Kudüs'e vardık, oradan Burak'a bindim. Allah ile mükaleme ettim (*konuştum*). Şuraya kadar Cebrail Aleyhisselam da gitti, oradan öteye o gidemedi dedi. Dinlemiş dinlemiş Ebubekir Sıddık.

-Bitti mi lafınız?

-Bitti.

-Bunu kendi ağzından duydunuz mu?

Bakınız buna hayranım ben, buna bayılmışım işte ben, buna müştakım işte ben.

-Evet duyduk.

-Bitti mesele yahu. O söylediye bitti. O söylediye şek şüphe, bir milyarda bir şüphe yok.

İşte iman budur. Ben buna müştakım. Ben buna hayranım. Allah bizi öyle bir imanla muttasıf eylesin. Öyle bir imanla süslesin. Bizi düzene koysun inşallah. Galiba sizi çok fazla oyaladım. Bir şey daha alalım.

(Kitaptan okuyor)

(Cehenneme girecekler) kafirler, ana-babasına isyan edenler, cimriler, bir de (dördüncü olarak) **koğuculuk**.

Koğuculuk (*dedikodu*), Allah korusun, hoş olmayan şeyler. Allah'ın sevmediği şeyler. Ahlakı mezmume (*kınanmış davranış*). Birileri hakkında yalan yanlış şeyler söylemek, filancadan filancaya laflar götürmek. Bunlar Allah'ın hiç hoşlanmadığı şeyler. Arabozucular cehenneme en önde girecek olanlar. Bir mübarek vardı. Darginları barıştırmak için yalan söylemek bile uygundur derdi. Onlar yalan demiyorlar da. Ee? Hud'a diyorlar. Yapıcı, yol gösterici manasını tazammun ediyor. Bakınız ara bulmak için... Normalde yalanla iman bir arada bulunmaz diyor. Yalanla iman aynı insanın vücudunda bulunmaz. Ya yalan ya iman ama bak burada ne diyor, tolerans açıyor. Bir parantez açıyor. Diyor ki, dargın iki kişinin arasını bulmak için yalan söylemek, ona yalan denmez hud'a denir diyor. Hud'a bir tolerans hali. Bir yakıştırma hali. Bir güzele doğru davet hali hud'a. O yalan defterine girmezsiniz, koğuculuğa karşılık böyle bir müsaade var. Daha geçen gün söyledim, bana bir kardeşimiz gelmiş. Geçen seneler oldu bu.

-Filanca senin için şöyle şöyle söyledi.

-Yahu o söylemez dedim.

-Söylüyor ya dedi.

-Biz onu seviyoruz dedim. O bize böyle bir şey söylemez.

-Talla tulla yemin etti söyledi dedi.

-Bak, iyi dinle beni. –Söylediği şeyler de hepimizin az çok bir yerlere varmış bir insan gibi gösterilen insan– Bak kardeşim hani o söyledi dediğin var ya.

-Evet?

-O söylediyse o lafı vallahi bir günah işledi.

-Aman ha dedi.

-Sen onu buraya getirip geldin bana aktardın ya. Bana duyurdun ya, sen bin günah işledin. Şimdi çık benim huzurumdan. Söyleyene de günahdır amma taşıyana bin türlü günah.

Yapmayalım kardeşlerim. Arabozucu olmayalım. Güzellikleri yayalım, güzellikler isteyelim, güzellikler bulalım kardeşim. Vaktinizi aldım kusura bakmayınız.

Es-salâtü ve’s-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve’s-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve’s-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve’s-selâmü aleyke ya seyyide’l-evvelîne ve’l-âhirîn, ve’l-hamdü lillâhi rabbi’l-âlemîn.

Ey yerlerin, göklerin, bütün mülklerin, sahibi maliki, haliki olan yüce Allah’ım. İki cihan serveri Mustafa sallallâhü aleyhi ve sellem Efendimiz Hazretleri’nin mübarek hatırı için, o senin “seni yaratmayacak olsaydım kâinatı yaratmayacaktım” dediğin, o sevgili, o gönlümüzün sultanı başımızın tacı, o mükemmel zatın hatırı için Ya Rabbim, bizi başıyla Ya Rabbim. Dünyevi uhrevi saadetlere, selametliklere erdir Allah’ım. Bizi affeyle, lütfeyle, hıfz eyle, hidayet eyle Allah’ım. Bize imanı kâmil, aşkı ilahiye, feyzi ilahiye, sırrı ilahiye ve kalbi selim ve ihlas ve huzur ve sağlık ve saadet ve selamet ve bereket ve şifalar ve şifalar ve sağlıklar ve sağlıklar lütfeyle Allah’ım. Bizi inşaallah iki cihanda aziz eyle Allah’ım.

Korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan, dünya fitnelerinden ve kabir azabından bizi kuru Ya Rabbim. Peygamber Efendimizin beş defa tekrar ettiği günde beş defa okuduğu bir duadır. Onu biz de bir defa daha okuyalım. Ya Rabbi korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan, dünya fitnelerinden ve kabir azabından bizi kuru Ya Rabbim.

Maddi ve manevi bütün felaketlerden, şerlerden, kazalardan, belalardan, kötülüklerden, hastalıklardan, semai ve arzî felaketlerden, sıkıntılardan, zararlardan, şerlerden, çirkinliklerden, tasallutlardan, tecavüzlerden, densizliklerden, dinsizliklerden, imansızlıklardan, ahlaksızlıklardan, hırsızlıklardan, uğursuzluklardan, huzursuzluklardan iftiralardan, büyülerden, sihirlerden ve zinalardan ve acılardan bizi kuru Ya Rabbim. Ya Rabbim! Bugün senin nân-ü nimetinle (*bağışınla, ihsanıyla*) perverde oluyoruz (*beslenip/yetiştiriliyoruz*) Ya Rabbim. Senin nimetine muhtaç kalanlar var Ya Rabbim. Ortadoğu’daki din kardeşlerimiz var, dünyanın neresinde olursa olsun mahrum ve mahkûm

yaşayan din kardeşlerimiz var Ya Rabbim. Onların üzerlerindeki kara bulutları alıver Ya Rabbim. Onları saadet ve selamete erdiriver Ya Rabbim. Gıdaları yok, ışıkları yok, evlatlarına verilecek ilaçları yok. Rızıkları çok az veya yok. Hep can kaygısı içindeler Ya Rabbim. Onların üzerinde gayri-insanî, gayri-İslâmî davranışlar sergileyen dış unsurları Ya Rabbim bertaraf ediver. Onların hükümfermâ hallerini üzerimizden kaldırıver Ya Rabbim.

Ordumuza, yurdumuza, vatanımıza, milletimize, bayrağımıza mukaddesatımıza zeval verme, yücelerde eyle Allah'ım. Zillet verme Allah'ım. Tezellül verme Ya Rabbim. Doruklarda olsunlar Ya Rabbim. Vatanımıza, düşman ayağı bastırma Allah'ım. Kimsenin bir karış toprağında gözümüz yok Ya Rabbim. Bizim toprağımızda gözü olanlara da fırsat verme, imkân verme, kuvvet verme Ya Rabim. Başımıza hükümfermâ olmasınlar Ya Rabbim. Din düşmanlarına da fırsat ve imkân verme Ya Rabbim. Dinimizi de -inşallah- yücelerde eyle Ya Rabbim. Bizi bağışla Ya Rabbim. Şurada hazır bulunan cemaati Müsliminin şuradan kalkmadan, meşru olan, güzel olan, helal olan, ne türlü muratları varsa; rabbim, buradan kalkmadan ikram eyle, ihsan eyle.

Cebimize, hanemize, soframıza, Halil İbrahim bereketleri ver. Bize verdiğin nimetlere ve rızıklara hamdü senalar olsun, olmayanlara, bulmayanlara lütfediver Allah'ım. İkram ediver Allah'ım. Sen her şeylere kadirsin Ya Rabbim. Yaratan ve yaşatanımızsın Ya Rabbim. Her şeyler ol dedin oldu Ya Rabbim. Bizim sen şu yalvaran dillerimize, ortaya koyduğumuz dualarımıza -inşallahu teâlâ- ol deyiver olsun Ya Rabbim.

*Subhâne rabbike rabbi-l'izzeti 'ammâ yasifûn ve selâmun 'alâ-
lmurselîn, velhamdu lillâhi rabbi-l'âlemîn.*

El Fatiha maassalavat

3) 06.07.2008 tarihli sohbet⁹

(Estetik ameliyat, hicrî ayların tespitinde aya bakma meselesi, Regaib gecesi, Receb-i Şerif'in önemi, dinin makamları olarak edeb, korku, perhizkârlık, sabır ve kanaate dairdir)

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Allah hepinizden razı olsun.

Uzaktan yakından geliyorsunuz, ne kadar güzel. Bu sıcak havada dünya menfaati için değil yalnız Allah rızası için [zahmetler] sineye çekiliyor. Bu [amelleriniz] Allah'ın yanında elbet kaybolmayacak, hoşça gidecek, amel defterlerinizin en güzel köşelerine yazılacaktır.

İvazsız garazsız (*hiçbir karşılık beklemeden*) geliyorsunuz. İvazımız, garazımız ne? Allah'ın rızasına teveccüh. Allah'ın rızasına müteveccih (*yönelmiş*) ivazımız garazımız. İvazsız, garazsız olunmuyor zaten. Gayesiz, idealsiz bu dünyada yaşanmıyor. İvazımız, garazımız, idealimiz, gayemiz, Allah'ın rızasına doğru, Resûlullah'ın rızasına doğru, sevdiklerinin himmetine doğru müteveccih (*yönelmiş*) olsun. Selamete müteallik (*selamete alakadar*) olsun. Cenâb-ı Hak her adımınıza cennet sevabı yazar inşallah.

“Zerre kadar hayır zerre kadar şer zayi olmayacak.” diye mutlak hadisler var, ayetler var^{**}. Yüce Allah... O yüceler yücesi, yaratan ve yaşatan yüce Allah... Bizi nasıl bir köşede unuttur? Nasıl amel defterimizi müzeyyen ve mücehhez kılmaz (*süsleyip donatmaz*)? Amel defterimizi, güzel amellerle [süslesin] inşallah-u Teala...

---

9 Sohbetin videosu şu linkten izlenebilir: <https://youtu.be/0qQTiA2t02Q>

** “Kim zerre kadar iyilik yapmışsa onu görür. Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onu görür.” (Zilzâl Süresi, 7-8)

Demin dediğim gibi... Bu sıcak havada bu kadar gelinip gidilen, kilometrelerce yollar, tutulan o oruçlar, nefsi ıslah yolunda sarf edilen gayretler hiç yabana gider mi? Gidebilir mi, mümkün mü?

Allah sizden razı olsun, gönlünüzün muradı olsun inşallah. Hepimizi dünyevi, uhrevi saadetler ihsan eden ameller beklesin. O amellere muvaffak (*başarılı*) kılsın. O'nun himayesi O'nun vikayesi (*koruması*), O'nun şemsiyesi altında olalım inşallah. O'nun koruması, O'nun yönlendirmesi altında olalım inşallah. Çaremiz O'na teslim olmak, O'nunla olmak, O'nun sevgili Resulüyle olmak, O'nun diğer sevdikleriyle olmak. Çaremiz bu kardeşim. Onların himmetlerini beklemek ve dilemek. Onlara yakın olmak. Onlara gönlümüzün en derin köşelerinde yer ayırmak, en güzel bir şey. Hiç mükafatsız kalır mı? Hiç karşılıksız kalır mı? Mümkün mü?

Velhasılı (*sözün kısası*), inşallah en güzel şeyler bizi bekliyor. Kusurlarımızı, günahlarımızı affeder diye düşünüyorum. Kendimizi bir şey zannettiğimiz yok. Burada yanlış bir fikre saplanmayalım.

**“Ben neymişim!” demek...
O bizi felakete götürür. Hiçliğimizi bileceğiz.**

Fenadan başlıyor iş. Fenâyı-zât, işte o fena, fani olmak, yok olmak manasında. Evvela kendi şahsımızda yok olacağız. Sonra kademe kademe. Resûlullah ve Cenâb-ı Hakk'ın rızasına kadar uzanan bir af ve mağfiret yolunun içinde olacağız inşallah. Allah bizi muvaffak eylesin. Kusurlarımızı günahlarımızı af eylesin inşallah.

Ufak bir şey aklıma geldi. Soranlar oldu. Bu hemen antrparantez (*sırası gelmişken*) bu konuyu, hemen alıverelim. Sonra görüşür konuşuruz inşallah.

Estetik ameliyat hakkında bize pek çok telefonlar geliyor kardeşim.

Estetik ameliyat iki türlü:

Birisi, var olan bir şeyi, eksiksiz olarak yaratılmış olan bir şeyi, daha güzel hale getirmek için, halkın takdirini almak için, halkın beğenisi almak için var olan ve güzel olan şeyi daha güzele çevirmek. Bu, yasak. Bu Allah'ın emrine muhalif (*karşı*) ve muarız (*ters*). O zaman O'nun

yarattığını beğenmiyor konumuna düşeriz Allah korusun. Allah'ı gücendiririz. Böyle haller çok soruluyor, bilhassa kadınlar arasında çok geçerli kardeşim. Erkeklerde de var. Eğer bir mazeret zuhur etmiyorsa, bir mazeret teşkil etmiyorsa Allah'ı gücendirir.

Ancak eğer hayatımızda, yaşantımızda bize hizmeti olan o azamız kusur üzere ise, eksiklik üzere ise bize hizmet edemiyor ise bu tedavi cihetiyle yapılan bir değişikliktir. Allah korusun kaza geçirmiş. Koluna, ayağına, gözünü, vücuduna birtakım arızalar hasıl olmuş. Oralarda kullanılamazlıklar, kullanamazlıklar meydana gelmiş. Bunların tedavisi ve telafisi cihetinde estetik helal kılınmış diyor sallallāhü aleyhi ve sellem. Olabilir diyor. Resûlullah döneminde bu var mıydı? Vardı. Nasıl vardı? Sahâbe-i kiram'dan birinin kılıç darbesi burnuna geldi. "Ne yapalım? ne yapalım?" diye düşündüler. Yarasını tedavi ettiler fakat burnu orda noksan kaldı. Resûlullah Efendimiz orda cevaz verdi. Dedi ki:

- Buna tam burnuna, eski burnuna benzer şekilde altından bir burun takınız.

Bakınız Resûlullah zamanında vuku bulan bir hadise bu. Kaynak oradan beri geliyor. Öyle olabilir. Bir noksanlık, bir aşıklık, bir hal oluyor yani. Haşa yüz karası hal değil de azada hizmet etmezlik meydana geliyor, o adamı üzüyor. O adamı artık herkes bana bakıyor gibi bir hal içine sokuyor. Bir eziklik, bir üzüntü hâkim oluyor ortalığa. Bunun telafisi için, bunu ortadan yok etmek için, bu duygudan onu yok etmek için olabiliyor böyle şeyler.

Sonra adam şunu da soruyor, -buna zaten hiçbir alim cevap veremiyor kardeşim- aza nakli konusu. Aza nakli konusuna hiç kimse cevap veremiyor. Nasıl cevap veremiyor? Şimdi böbrek nakli, karaciğer nakli, kalp nakli... Bizim biraderin oğlu var bu işlerde çok meşgul. Ege Üniversitesinde profesör. Hepsisi güzel de "İnsanların en faydalısı, insanlara en yararlı olandır"¹⁰. İnsanların en hayırlısı, insanlara en faydalı olandır. Bu hadisi şerifi öne sürüyorlar. Bir ayet var biliyorsunuz.

---

¹⁰ Buhârî, Mağâzî, 35.

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ

(*Elyevme nahtimu 'alâ efvâhihim ve tukellimunâ eydîhim ve teşhedu erculuhum bimâ kânû yeksibûn.*)

(O gün biz onların ağızlarını mühürleriz. Elleri bize konuşur, ayakları da kazandıklarına şahitlik eder)¹¹.

Manası? Bütün azalar yaptıkları işleri kendileri dile getirecekler. Sizin itiraz mekanizmanız yok oluyor. Sıfıra iniyor. Neden? Göz “benimle şunu yaptı.” Ağız “benimle şunu yedi.” diyor. Beyin “Şunu düşündü.”, kulak “Benimle şu haramı dinledi.” diyor. “Şu yasağı işledi, gerekçe olarak bunu söyledi.” diyor. Biz burada hüküm sahibi değiliz, haşa sümme haşa. Bizim ne ilmimiz var? Biz zayıfın, adinin, asinin, biriyiz. Ama laf geldi de burada bir şey söyleyiveriyorum. Diyor ki:

- Mesela adam göz veriyor, o göz hangisine [*hangi sahibine*] şahitlik edecek? Âlem-i ukba'da (*ahirette*) bu göz hangisine şahitlik edecek? Birinci sahibine mi? İkinci sahibine mi? Kulaktan kötü şeyler duydu veya iyi şeyler duydu. Veya ilk sahibi hayırlı bir insandı sonra şerre de hizmet etti. “Hangisine hizmet edecek?” diyor. Bunlar bir mesele yani. Ayetle sabit. Estauzubillah:

وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

(*ve tukellimunâ eydîhim ve teşhedu erculuhum bimâ kânû yeksibûn*)

-sadakallahul azim-¹²

Bütün azalar kendileri dile gelecekler. “Ben bunu yaptım/yapmadım.” dedirtmeyecekler size. Aza hangisini tesahup edecek (*sahiplenecek*), hangisine sahip çıkacak, hangisinin şahitliğini yapacak? Bu bakımdan ulema biraz tereddüde düşüyor. Ama pek çok kişi de yapılmasında uygunluk vardır diyorlar. Burası biraz muallakta kalıyor. Şer’i şerifte (*İslâm şeriatında*), dini mübin-i İslâm’da Resûlullah döneminde böyle bir şey olmadığı için örnek alınamıyor. Örnek

¹¹ Yasin Suresi 65. ayet.

¹² Yasin Suresi 65. ayet.

gösterilemiyor. Akıl, mantık, iman, ihlas burada yürürlüğe giriyor. Kur'an'da yok, hadiste yok, sünnette yok, icma-i ümmette yok. Efendim, imamların izahında yok. O halde burada iş bize düşüyor. Eğer bütün bunlarda yoksa aradığın husus, kitap böyle diyor. Bir meçhul (bilinmeyen) konu aradığın noktalarda yoksa, Kur'an'da yoksa, hadiste yoksa, sünnette yoksa, icma-i ümmette yoksa, kaynaklarda yoksa iman dolu göğsüne müracaat et diyor. Bakınız yalnız göğsüne değil! İman dolu göğsüne müracaat et diyor.

Oruç tutmak bahsinde de adam doktor raporu istiyor. Ama nasıl bir doktor? İşine geliyor o adamın, oruç tutmayacak. O sıcakta, kendini zora sokmayacak. [Mesuliyeti de] doktorun üstüne yükleyecek. Ama şeriatı Muhammediyye'de hazık (*uzman*) bir doktor olacak diyor. Hazık bir doktor. Hazık! Allah korkulu. Dinini, diyanetini bilen. Orucu tumanın, tutmamanın ne manalara getireceğini, ne zararlar ne faydalar getireceğini bilen bir doktor rapor verirse ancak o zaman sen oruç tutmazsın. Adamın işine geliyor tabii. Doktora gidiyor, zaten doktorun kendisinin namazla, oruçla alakası yok. Ohoo... O zaten [gelenin] neden geldiğini biliyor. O raporu istediğini biliyor. "Tabii tutma oğlum sen, senin mazeretin var." diyor. O [izin] geçerli değil. Hazık bir doktor olacak.

Şimdi buradan oruç tutmamaya, organ nakline girdik, şuna girdik buna girdik. E efendim estetik ameliyat bahsinde çok mecburiyet kaydı olmayınca, daha güzel görünme kaydı olmayınca, nefse giden bir amel olmayınca, o görünme meselesi olmayınca kendimize çekip çevirelim kardeşim. Birisi söylüyor ki "Doktorlar arasında, en çok parayı alan da estetik cerrahlar." diyor. Demek o kadar para var.

Estetik ameliyat bir ihtiyaca bağlı olabilir. Adam trafik kazası geçirmiştir. Veyahut Cenâb-ı Hakk'ın hikmeti icabı biraz sakıncalı doğmuştur ya da tam bir normal insan hayatı üzere değildir hayatı. Noksanı vardır. Eksiği vardır, sakıncası vardır, sıkıntısı vardır. Bunları izale (*yok etme*) bakımından, bunları yok etmek bakımından bir ameliyat lazımsa, bir işlem gerekliyse o yapılabilir. Hayatına tesir ediyorsa, adamın ayağı sakatsa mesela. Ayağını ameliyat ettirecek tabii ki yahu. Kolu sakatsa ameliyat ettirecek tabii ki. Gözü sakatsa gözünü ameliyat ettirecek. Ama işte bir mutlak mecburiyet halinde olacak. Normal

hayatını yaşamasına engel teşkil edecek durumda olacak ki o operasyona müracaat edebilsin. O, ona vasıl olabilirsin (*ulaşabilirsin*). Ancak geliş güzel, şuram/buram daha güzel olsun diye yapıyorsa, o zaman diyor ki kitap “Allah’ın yapma dediği bir şeyi yapmış olursunuz, Allah’ın yarattığını beğenmemiş olursunuz.” diyor. O’ndan daha iyi mi yaratacaksınız diyor? Herkes dünya güzeli değil kardeşim.

Renkler ve zevkler münakaşa götürmez. Bakıyorsunuz abiciğim, en umulmadık bir adam, çok özür dilerim, bir kadına âşık oluyor. Bakıyorsunuz o kadın dünya güzeli bir kadın değil. O adamda demek ki renkler ve zevkler münakaşa götürmez hale geliyor. Allah bir kulu öyle yaratırken onu sevecek, övecek gönüller de yaratıyor. Allah, bunun burasını boş bırakmıyor. Ama işin burasında ki inceliği, biz fark etmiyoruz. Bu sefer gönül meselelerinden yavaş yavaş madde meselelerine dönüp gidiyor işler. Bize geliyor şimdi.

- Efendim, filancaya biz talip olacağız nasıl bir insan?

- Kardeşim, ben nasıl bir insan olduğumu bilemem. Söylediğiniz insan bizim çok iyi tanıdığımız bir insan değil. Fakat o insanlar gelselerdi. Sizin için benden malumat isteselerdi o zaman ben ne diyecektim kardeşim? Siz nasıl bir insansınız?

- E biz iyi bir insanız.

- E onlar da iyi bir insanlardır. Hiç kimse yoğurdum ekşi demez. Bu nasip meselelerinde “Bize öyle bize bir şey yapıver, bir nazar ediver.” [olmaz]. Mübareklerden bir tanesi, öyle derdi Çorumlu Hacı Mustafa Efendi: “*Bizim huzurumuza gelirken, bakalım gönlümüzdeki şeyi bilecek mi? diye hayal kurup gelmeyin. Bizi müteessir ediyorsunuz.*” derdi.

Bir de bu olay var. Herhangi bir hususta kendimizden bahsederken şöyle diyoruz. Biz sizden biriyiz. Kardeşlerinizden, arkadaşlarınızdan aile fertlerinizden biriyiz yahu. Biz sadece kardeşiz yahu. Sizinle kardeş olmak şerefi bize yeter de artar. En büyük bir mazhariyettir, en büyük bir muzafferiyettir. Bu bize bir şereftir. Bunun şerefi bize yeter. Başka şeyler aramayalım kardeşim.

Biz müneccim değiliz, kâhin değiliz. Böyle şeyler [içimden geçeni bilecek mi gibi düşünceler] çok vuku buluyor herhalde Allahu

alem. Böyle gelmeyelim, böyle gitmeyelim, bunları düşünmeyelim. Allah'ın izni keremiyle. İnşallah güzel şeylerle, gerçek şeylerle, perde arkası değil de perde önü şeylerle meşgul olalım inşallah. Hayatımızı müzeyyen kılmanın yollarını arayalım inşallah. Hayatımızı Resûlullah'ın emrettiği şekilde yaşamının yollarını arayalım inşallah.

Bakınız yakında Regaip gecesi geçti. Bu Regaip gecesini kısaca anlattık. Hemen tekrar kısacık anlatıverelim. Bahsetmeden de geçmiş olmayalım. Allah'ın izni keremiyle. Yine bir kardeşimiz sordu, onu izah ettik arkadaşımıza.

Perşembe günü Cemaziyelahirin son günüydü. 29'uydu. Son günüydü. Fakat Perşembe günü neden Regaip Gecesi sayıldı? Bilirsiniz Arap ülkelerinde bir ictima var. Ne o? Kısaca ayın, dünyanın ve güneşin aynı hizaya gelişi, birbirine gölge etmeyişi, birbirine engel olmayışı. Aynı, birbirine engel olmadığı hizadaki saniye. Bu Arap ülkelerinde baz alınmış. Ne demek baz almak? Ölçü alınmış. Bir ayın bitişi, onlarda öteki [ayın] başlangıcı sayılıyor. Mesele bundan ibaret. Perşembe günü sabaha karşı 02.00'da ictima vaki oluyor. Ay, güneş ve dünya bir noktaya geliyorlar, bir hizaya geliyorlar ve ictima vuku buluyor. Bu Arap ülkelerinde [böyle düşünülüyor], Arap ülkeleri değil de Ehli sünnet ve'l cemaat fırkalarında bizim gibi düşünüyorlar, bizim gibi düşünmeyenler de bu ictimayı baz alanlar günün başlangıcı sayıyorlar. Biz öyle değiliz.

Biz Cenâb-ı Resûlullah'ın buyurduğu gibi rüyete bakıyoruz. Nedir rüyet? Görmek. Hadiste Resûlullah (s.a.v) "Ay görününce oruç tutunuz, ay görününce bayram ediniz." buruyor. Bunu daha evvel de söyledim.

Tire'de Arpacılar köyü var. Oranın adı Arpacılar değil, Ayabakıcılar köyü. Babam anlatırdı. Babamın sağlığında bunlar hep yaşandı. Böyle çok eski tarihlere dayalı değil. Daha düne kadar geçerliliğini korudu. Tire'nin aya en güzel bakılabilen noktası, o Ayabakıcılar köyüymüş. Şimdi Arpacılar oldu. Allah'ın izni keremiyle.

İki tane atlı çıkıyor, gözlüyorlar. İki tane dindar, güvenilir, sözü sazi yerinde, bir şey söylediği zaman sözü yerinde, güvenli iki tane insan. Ayı gördükleri zaman hem bağıyorlar hem atlarla iniyorlar, feryat figan.

“Ay göründü! Ay göründü!” diye. Bayram yapılacaksa bayram, Ramazansa Ramazan. Bunlar rüyet (*ayı göz ile görme*). Resûlullah (s.a.v) emir buyurduğu; “Ay göründü, bayram ediniz. Ay görünmedi, durunuz, yarın ediniz.” Biz rüyet ararız. Biz görüntü ararız. Ehli sünnet ve’l cemaat fırkası görüntüye bakar.

Tire’de, Türkiye’de saat 3.22’de, yani üçü yirmi iki geçe Recep ayı giriyor diyelim. Ehli sünnet ve’l cemaate göre rüyet (*ayı göz ile görme*) vaki oluyor o zaman. Ne oluyor? Regaip yakalanmış oluyor. Regaip tahakkuk, tecelli etmiş oluyor. Regaip gecesi diyoruz ya. O gün Amine Validemizle, efendim Hz. Abdullah’ın zifaf gecesi. Regaip gecesi vuku buluyor.

Kafalarda problem kalmasın diye söylüyorum. Bakınız bugün teknoloji, yüksek bilim, öyle noktalara gelmiş ki. Hangi saatte rüyet olacak belli. Bu takvimler dünden hazırlanmış değil, bir yıl evvelden hazırlanıyor. Hangi saatte, hangi noktadan rüyet olabileceği. Avustralya’nın bilmem ne sahilinden rüyet olacak diyor. Teknoloji bu kadar ileriyken, ben kendimi neden yorayım yahu? Benim başımda Diyanet İşleri Başkanlığı var. Benim mesuliyetimi almış. Bana en güzel şeyleri saniye saniye anlatmaya yetkili. Teknolojinin en üst noktalarıyla hareket ediyor. En üst buluşlarıyla hizmete gidiyor.

Dünyada en güzel yaratık olarak Hz. Yusuf aleyhisselâm gösterilir. Hz. Yusuf namütenahi (*sonsuz, sınırsız*) bir güzelliğe sahip. Öyle yaratılmış, hikmet icabı. Namütenahi bir güzelliğe sahip. Gelenlerin geçenlerin yüzüne bakmaya kıyamadığı bir tip. Fakat, Hz. Abdullah’taki güzellik nur şeklinde tecelli etti diyor. Şekil güzelliği değil. Biz burda Hz. Yusuf’u tahkir-tezyif (*küçük görme*) etmiyoruz. Onu küçültmüyoruz, onu aşağılamıyoruz ama mukayese etmeye de sokmuyoruz. Çünkü Hz. Abdullah’taki güzellik, nur şeklinde tecelli ediyor. Bakanlar bir daha bakamıyormuş. Hz. Abdullah Kureyş kabilesinin gözdesi, Abdulmuttalib’in oğlu. Kureyş kabilesinin dışından yirmi dört tane kabile reisinin kızı Abdullah’la evlenmeye razıyız, murat ettik diyor. Böyle bir yaratılış içinde Hz. Abdullah. Böyle bir güzellik, böyle bir namütanahilik hale gelmiş. Nurdan yüzüne bakılamazmış. Regaip gecesi zifaf olmuş, o gün Hz. Âmine’ye intikal etti o nur, diyor. Allah’ın izni keremiyle.

Hiz. Abdullah'ın kız kardeşi, Hiz. Resûlullah (s.a.v) Efendimizin halası Safiye Validemiz anlatıyor. Hiz. Âmine'nin doğumunda başında ben bulundum, ebesi bendim, bir nurdur kapladı ortalığı, ne olduğunu bilemedik, lambalar yandı zannettik, yıldızlar düştü zannettik diyor. Anne karnından alındı, hemen secdeye vardı diyor.

İki peygamber namûtanahi dünyaya geliş şeklinde tecelli ediyor. İsa peygamber de “**Eşhedü en la ilahe illallah**” diyerek “Muhammeden Resûlullah” demeden Allah'ın birliğini, tevhit ederek geldi. Fakat diyor İsa aleyhisselâm kelime idi, onunki tekellüm (konuşma) idi. Resûlullah'ın gelişı, fiiliyattı, bizatihi (*kendiliğinden*) yaşamak, Allahu Ekber, diye secdeye varışıydı. Nur, nur üstüne, etraf aydınlandı, evler aydınlandı, gökler aydınlandı, böyle bir geliş vuku buldu diyor. Ondan sonra sûtannesi Halime'ye veriliyor. Resûlullah'tan biraz bahsetmek istedim çünkü, öyle bir hadise ki ben bunu böyle telakki ediyorum, böyle yorumluyorum, böyle algılıyorum kardeşim. Bizim var oluş sebebimiz bu.

Dünya, dünya hakiki medeniyeti, hakiki güzelliğı, hakiki Cenâb-ı Hakk'ın ikramını, ihsanını, lütfunu, ancak O'nun, gelişıyla kutladı. Bu gelişle kazandı. Neden? Cenâb-ı Hak buyurmadı mı? “Seni yaratmayacak olsaydım, kâinatı yaratmayacaktım.” demedi mi? Dedi. O halde Resûlullah'ın vücudunun temelini atıldığı gece bu gece. Dolayısıyla kâinatın var oluş sebebinin asıl nedeni bu gece. En büyük bir gece, en büyük bir gün.

Regaip ragibenin çoğulu. Ne demek ragibe? En çok rağbet edilen, en çok onurlandırılan, en çok saygı duyulan, en çok sevilen, en çok huzurunda eğilinen, en çok muteber (*saygın*) demek. Ragibe, Regaip... Harikulade bir olay kardeşim. Bizim var oluş sebeplerimizden bir tanesi. Başlıca sebebi. Cenâb-ı Hak: “*Seni yaratmayacak olsaydım kâinatı yaratmayacaktım.*” dedi.

O halde O'nun yaratılıyor oluşunun noktası o gece konuyor. Harikulade bir olay. Receb-i Şerif, zaten kendi başına harikulade. Muharrem ayında dokuz tane harikulade olay var. Recep ayında da bir sürü olaylar var. Resûlullah (s.a.v) “Aylar arasında en çok saygı duyduğum ay Receb-i Şerif'tir.” diyor. “Eğer ümmetim üzerine farz

olacağını sanmasaydım Receb-i Şerifi oruçla geçirirdim.” diyor. Hepsini değil ama Recebin pek çok gününü oruçlu geçirirdi.

Bir de Recep-i Şerif, haram ay. Bir de en büyük özelliklerinden bir tanesi hiçbir ayda bulunmayan hiçbir Arabi ayda bulunmayan bir husus Recep ayında tahakkuk, tecelli etti. Recebe verildi bu mazharı muzafferiyet. Ne o? Hem *Regaip gecesi* hem *Mirac-ı Nebevidir*. Recebin içinde iki namütenahi gece var. İnşallah-u Teala idrak edeceğiz.

Recep haram ay, haram ayların en önemlisi. Hz. Musa gününde bir olay oluyor. Kitaplar hayran oluyorlar, müellifler hayran oluyorlar. Bir tanesi özür dilerim saklısı gizlisi yok, bir delikanlı bir kıza âşık oluyor. Arkasından gide gele, gide gele onun gönlünü alıyor. Bir yerde, bir odada birleşiyorlar. Pencereye gözü ilişiyor, delikanlının. Bakıyor bir hilal, pırıl pırıl.

- Bu hilal ne hilali?

- Recebi şerif hilali, diyor kız.

Aylardır, yıllardır, arkasından koşmuş bak. Şundaki iman güzelliğine, şundaki Receb’e duyulan saygıya bakınız. Daha kıza elini sürmeden hemen giyiniyor kuşanıyor. Aman bu ayı atlatalım. Aman bu ayı gücendirmeyelim. Aman bu Allah’ın şerefli ayından nasıbdar olalım, payidar olalım. Biz de payidar olalım diyor.

Cenâb-ı Hak, derhal Cebrail aleyhisselâm’ı yolluyor. Recebe saygının getirdiği muhassalaya (*neticeye*) bakınız. Vücuda getirdiği muhassalaya bakınız. Cebrail aleyhisselâm’ı Musa’ya yolluyor.

- Ya Musa! Git o genci ziyaret et. Benim teşekkürlerimi söyle.

Recebe saygısından ötürü Cenâb-ı Hak, teşekkür ediyor kardeşim. Nefsini yenmiş, palas pandıras sırtına elbisesini almış, kaçmış. Bu günah burda işlenmez demiş.

Recep ayında yaşanan diğer bir olay da şu. İki ordu savaşıyorlar. Biliyorsunuz, iki ordu o günkü harpler muvacehesinde ordular elli metre mesafede duruyorlar, tek tek geliyorlar, orduların pehlivanları birbirlerini vuruyorlardı. Bir güç denemesi, bir güç gösterisi olarak öyle olagelmiş. Böyle bir adet gelişmiş.

İşte tam o iki pehlivan geliyorlar, birbirini yenmeye hazır iki ordunun iki pehlivanı. Pehlivanların hatta birisinin Hz. Ali diye söyleyenler var, orasını bilemiyorum. Tam birbirlerine kılıç çekecekler, bir münadi (*tellal*) çıkıyor:

- “Dur!” duruyorlar.

- Bakınız Recep göründü. Bakıyorlar Receb-i Şerif. İncecik bir hilal.

- “Durr!!” diye bağıyor komutanlar. Herkes geriye. İki tane bilenmiş, hazırlanmış bütün teçhizatı ile harbe hazırlanmış, harbe kendini vermiş, harbe adanmış o koca ordular birbirine bir defa saldırmadan, siz de geriye, biz de geri diyorlar. Receb-i Şerif’in hatırına bakınız, Receb-i Şerif yabana atılır bir ay değil.

Recep’te ne yapalım?

Ben geçen gün bir kardeşimize söyledim. Recep’te ne yapacaksınız kardeşim. “Recep ayında Allah’tan gayri neyin varsa at.”

Bu ticaretini, şunu bunu at demek değil. Gönlünden at demek yani. Allah’tan gayri her şeyi gönlünden çıkar.

Çünkü Allah’tan gayrıyla yad eder oluyoruz. Yad et yad et, biraz hoşlanılmayan hususlar biraz malayani biraz mâsivâ, Allah’tan gayri şeyler bizi yönlendirmeye, bizim aklımızı çelmeye kalkarsa biz onun peşine takılırsak Receb-i Şerif, yabana gider.

Receb-i Şerif’te başka şeyler düşünmek yok kardeşim. Ticaretin yine yerinde olsun. Ama gönlün Allah’la olmalı. Bütün zevkler, bütün hayatın, tüm varlığıyla, bütün mevcudatı ile, hayatın bütün üniteleriyle hep geçerli olacak ama gönlümüzde olmayacak. Gönlümüzde Allah olacak Receb-i şerif’te.

Buhara’da Bahattin Nakşi hazretleri:

- Haydi çocuklar, azıcık gezelim demiş. Oradan bir talebe;

- Ben kalacağım hocam, demiş.

- Oğlum, kalıp ne yapacaksın?

- Allah’ı zikredeceğim, demiş.

- Peki oğlum, demiş.

Talebeleriyle beraber çarşıya çıkmışlar, Buhara’da dolanıyorlar. O mübarek pazar yerine bir yere gelince aniden duraklamış, ne olduğunu bilemeden talebeler de duraklamışlar ama sezmişler bir şeyler olduğunu. Bir fevkaladelik var. Gözünü dikmiş mübarek, orda kumaş satıcı bir çocuk varmış, yirmi yaşlarında bir genç kumaş satıyormuş. Ölçüp durur, satıp durur, alıp durur, verip durur bütün işlemler elinden geçiyor. Bir fevkaladelik sezmemiş tabii talebeleri. Bahattin Nakşi Mübarek, nazar etmiş. Bakmış, o kalemler, o kitaplar, o hesaplar, o paralar, onu hiç mi hiç entereze etmiyor. Ee? Kalbini öylesine bağlamış ki Allah’a öylesine bağlamış ki Bahattin Nakşi’nin durduğunu görmemiş. Niçin kendisine nazar ettiğini görmemiş. Öylesine Allah’ına vermiş kendisini. Seni bir işle meşgul görsünler kaydı ordan geliyor işte. Bahattin Nakşi hazretleri biraz duraklayıp kendine gelince talebeleri sormuş:

- Efendim, bir fevkaladelik oldu, ne oldu?

- “Çok kısa bir şey söyleyeceğim çocuklarım.” demiş. “Hani, arkadaşlarınızdan ben zikredeceğim diyen birisi vardı, camide kaldı. O talebe, buradaki gencin işini görüyor, bu genç de camidekinin işini yapıyor.” demiş.

Bakınız gerçekte, perde arkasındaki hakikatte, arkadaşınız bunun hesaplarını, kitaplarını yapıveriyor, dünya işleriyle meşgul oluyor, bu da onun yerine Allah ile meşgul oluyor demiş. Bu kadar. Allah ile meşgul olacağız kardeşim. Ben ekmek paramı çıkarmayacak mıyım? Çıkaracağım kardeşim. Ama bugün çok kazandım diye sevinme, yarın az kazandım diye üzülme!

Binaenaleyh, bu yalnız Recep’e ait iş değil. Her zamanki iş ama bilhassa Recep’te.

Ben diyorum ki kardeşlerimize, yahu sabahleyin uyandın, bir besmele çektin. Sabah namazına kalkacaksın diyelim. “Bugün günlerden ne?” diye düşünürüz değil mi? Salı, Çarşamba, Perşembe... Ama sen bugün “Receb-i Şerif” de kardeşim. Bugün Receb-i Şerif de, için ürpersin, tüylerin diken diken olsun. Sen başka bir insan ol Recep’in insanı ol, Receb-i şerif ile yat kalk, Receb-i Şerif ile aydınlan, Receb-i

Şerif ile nurlan. Receb-i şerifin içinde olduğunu anla. Bir başka insan ol, o anda tüylerin diken diken olsun. Anla ki Receb-i şerif seni avucuna almış. Receb-i Şerif seni rahmetine daldırmış, Allah'ın izni keremiyle. Anla ki Receb-i şerif çok başka bir ay, çok başka bir gün, çok başka bir dem. Bunun idrakinde ol. Receb-i şerif müstesna bir ay. Neler neler ...

Hep anlatılıyor ama şunu demek istiyorum. Biz Receb-i Şerifi sıradan aylar gibi, sıradan günler gibi algılar olduk kardeşim. Ben buna çok üzülüyorum. Bu genel manada böyle hale geldi. Yani biz mi dejenere olduk, yoksa böyle dünya metana fazla düşkün oluşumuz mu bizi bu hale getirdi, bilmiyorum. Bunu her zaman söylüyorum, Tireliler bilirler, saklısı yok. Tire'de yaşlılar bilirler. Tire'de Kurban Bayramı'ndan ve Ramazan Bayramı'ndan daha büyük bayram yapılırdı kardeşim. Adı namaz bayramı. Regaip gecesi namaz bayramı olarak kutlanırdı. Bütün dükkanlar kapalı olurdu. Herkes giyimli kuşamlı, tebrikler, ziyaretler, mübarek olsunlar, gırla giderdi (*bol olurdu*). Muhteşem bir havası olurdu. Sevinçler, gözyaşları, kutlamalar... Ve herkesin evinde bir damla bir şey pişirdi. Zerde, pilav, lokma, helva, benzer şeyler. Tabii çok fakir olanlar var. Ben pişiremem demiyor ağabeyciğim. Ne yapıyorlardı biliyor musunuz? Cezveyle pişiriyorlardı, cezveyle. O kadcılık vüs'ati (*maddi genişliği*) var, o kadcılık gücü var ama yapıyor.

Fikret Namlı var aşığıda benzinci onun dedesi Hacı Hafız Rüştü Efendi vardı. Hafız Rüştü Efendi çok tanınmış bir fıkıh alimi. Babam "Oğlum fıkıh ilminde bu bir tane." derdi. Böyle bir mübarek günde, Hacı Hafız Rüştü Efendi babamı ziyarete gelmiş. Babam soruyor:

- Hocam, bu namaz bayramında komşuların birbirine bir şeyler göndermesi, değişmek gibi olmuyor mu? O bana, ben ona, sen ona, ben buna...

- Hafız Osman, bu lafı bir defa ettin, bir daha sakın etme! dedi. Ülfeti (*kaynaşmayı*) artırır, samimiyeti, candanlığı takviye eder, imana hizmet eder... İslâm'ın güzel adetlerindedir. Fakat bir de bunu madde konusundan ele alırsak... Git bak şimdi evinize komşulardan helvası gelmiştir, pilavı, zerdesi, lokması gelmiştir, bunların hepsinden birer kaşık al, bak. Eğer hepsinden değişik lezzet, değişik tatlar, değişik feyizler, imanlar, ihlaslar almıyorsan gel bana istediğin sözü söyle, dedi.

Sonra babam Allah rahmet eylesin, “Affedin, ben sözümü geri aldım.” dedi.

Binaenaleyh, hikmetsiz iş yok. Bu Regaip, bu Recep, gelişi güzel bir hadise değil. Ufacık bir hadise değil bu işler, hayatımızı doldurur. Hayatımızın oluş sebebidir. Bunu tekrar ediyorum, “Seni yaratmayacak olsaydım kâinatı yaratmayacattım” dediği Resûlullah’ın yaratılışının temeli atıldı bu gece ya. Bunu düşünmek bile yeter bize, bunu şöyle bir tefekkür edebilmek, bu Receb’in ve Regaip’in ne kadar yüksek manalar taşıdığını bize anlatmaya yeter. Allah bizi kıymetini bilenlerden eylesin inşallah. Allah bizi yanlışlıklardan dönenlerden eylesin. Yanlışlıkların ocağına düşenlerden, tuzağına düşenlerden eylemesin inşallah.

(Kitap çıkarıyor) Dini on bölüme ayırmış. Mutlak mana itibariyle. Suyun yüzüne değil de suyun derinine inmek noktasında on bölüme ayırmış. Bu on bölümün içindekiler şunlardır demiş, dışındakiler şunlardır demiş.

Takva ve fetva meselesine yer vermiş.

Şimdi **takva** biraz daha dini incelemek, biraz daha iyiye güzele doğru adım atmak, biraz daha Allah’tan çok korkmak, biraz daha Allah’ı çok sevmek, takva bu.

Fetva bizim gibi zayıfların işi. İşte suyun yüzünde şöyle davranıvermek, böyle davranıvermek, öyle geçiştirivermek. Şöyle demiş bak kitap. *(Kitaptan okuyor)* “Dinin birinci kaidesi edeptir.”

Edep... En güzel bir şey. Büyüklerden bir tanesine sormuşlar, tarikat ehliymiş:

- Tarikat nedir? demişler.

- Tarikat edeptir, tarikat edeptir, tarikat edeptir demiş.

Edep, temel bir unsur. Eğer edebimize sahip değilsek, eğer edep bizi bağlamıyorsa, edep bizi utandırmıyorsa, hicaba sevk etmiyorsa, edep bizi yönlendirmiyorsa, yapılacak bir işimizi, atılacak bir adımımızı edep dolayısıyla, edepsizlik olur diye terk edemiyorsak, imanımızı silkelemek lazım.

Edep, temel unsur. Gerek namus cihetinde gerek tatbikat bakımından gerekse ömrümüzün üniteleri bakımından nerde ve nasıl olursa olsun evimizde, yurdumuzda, sokağımızda, komşumuzda, elle veya tanıdıklarla beraberken hangi şartlar muvacehesinde olursa olsun, **hatta yalnızken dahi edep baş unsur.** Ama tabii hep, imandan sonraki hadiseler bunlar. İman yoksa bunlar hep sükût ediyor. Onlar tam tatbik ediliyor olsa bile iman yoksa sahibine hiçbir şey kazandırmıyor kardeşim.

Edep ne muhkem (*güçlü*) bir kelime ne muhteşem bir paye. İman ile müterafık (*birlikte*) olduğu zaman, insanı insan yapan en büyük vasıflardan bir tanesi.

“Bak şu edepsiz.” derler. İşte edep kelimesinden gelen bir deyim bu. İnsanı insan yapan en büyük vasıflardan bir tanesi. Ama demin dediğim gibi iman ile müterafık (*birlikte*) olduğu zaman.

İmansız edep, bir noktaya kadar edeptir. Oradan ötesi durur. Allah korusun, yanlıya düşer, şeytan ve nefis girer işin içine, aldatır, çukurlara, tuzaklara götürür. Fakat iman ile edep, yan yana müterafık yürüdüğü zaman, birbirini tamamladıkları zaman, edep namütenahi bir duygudur. Edep bulunmaz bir hazinedir. Edebine sahip ol, bak şu edepsiz dedirtmemek için. Edebin tersine olan işler insanı batırır. Batmalardan müstağni kalmak için edep baş unsurumuz, baş meziyetimiz, baş hasletimiz.

Edebin üzerine kurulu bütün üniteler. Edep, en güzel bir ahlak-ı hamide (her türlü övgüye layık olan güzel ahlak).

Diğer hepsi de geçerli, hepsi namütenahi, hepsi fevkalade ama temeli edep. Eğer temelde edep yoksa bütün üniteler sükût ediyor. Diğer bütün güzel vasıflar o semereler, elde edilen neticeler zamanla kayboluyor. Edep dışı haller, insanın hayatına hâkim olunca Allah korusun bu sefer en değerli işler, en değerli ameller kendiliğinden sükût ediyor. Kendiliğinden kendini yiyip bitiriyor mahvediyor. Kendi kazancı olan, kendi yüceliği olan o hususlar, o edep denilen müzeyyen, mümtaz vasıfla yan yana gelmezse mahvolup gidiyorlar. Edepsizlikten Allah korusun.

Edep en güzel bir unsur, en güzel bir ifade, en güzel bir meziyet.
Edep bir erdem, bir fazilet.

Bunun üstüne ne denir ki. Edep baş tacımızdır. Ne demiş o mübarek: “Tarikat edeptir, tarikat edeptir, tarikat edeptir.” İsimiz mutlaka tarikat lafı etmek değil. Ama edebin değerini anlatmak, edeple müterafık (*bir arada*) olmadıktan sonra ne akıl, ne iman, kendi başına bir şey değil kardeşim.

İman, bizim mezhebimizde imanın şubeleri var. Büyük iman, orta iman, küçük iman... Başka mezheplerde yok. İmam-ı Şafi, İmam-ı Maliki, İmam-ı Hanbeli mezheplerinde yok. İmam-ı Şafi:

- İmanı olmayan namaz kılmaz. Namaz kılmayan da imansız sayılıyor. Namaz kılmayanın cenaze namazı kılınmaz diyor.

Bizim mezhebimiz, İmam-ı Azam'ın mezhebi, geniş tutmuş biraz. Toleranslı tutmuş, hoşgörülü tutmuş. İmanı, üç şubeli saymış. Az iman, orta iman, çok iman. Bakınız ne kadar şanslıyız. Az iman olan bile, biraz günahlarını ödedikten sonra cennete girecek. Öteki mezheplerde öyle değil, çizgi katı. Fakat asıl mesele burada, namaz kılmayan kişi diğer mezheplerde İslâm'dan sayılmıyor. İslâm'dan sayılmayan adamın da cenaze namazı kılınmıyor. Bu kadar katı. Ama bizim mezhebimizde toleranslı davranmış, hoşgörülü davranmış. Az iman, orta iman, çok iman.

Edepli insana, iman ile müterâfık (*birlikte*) olduğu zaman az ibadet yetiyor zaten. Onun edebi, o ibadeti katlıyor katlıyor katlıyor. Ona, yüze, bine çıkarıyor. O az ibadet edelim manasını tazammun etmez (*o manaya gelmez*) tabii ki. İbadetlerimizi mümkün olduğu kadar azami seviyeye çıkarırız inşallah. Ama böyle icap ediyor. Çünkü oluşumuz böyle. Bu işin tolerans tarafı, bu işin hoş görüsü. Bu bize umut veren hususlar bizi indiren, kıran, inciten işler değil bunlar. Bize umut veriyor, bizi umutsuzluklardan çekip çıkartıyor.

Hız. Mevlâna “Gel kaç defa tevbeni bozduysan gene gel. Bizim kapımız umutsuzluk kapısı değil.” demiş. Biz umut edeceğiz ama yine de ahlakın en yüksek mertebesi olan edebi, kendimize şiar edineceğiz kardeşim.

Bende edep hissi var mı, yok mu? Edep benim hayatımı dolduruyor mu, doldurmuyor mu? Bunları hep kendi kendimize soracağız, sual edeceğiz kardeşim. Bilhassa başımızı yastığa koyduğumuz zaman... Bunu bin defa söyledim ama yine söyleyeceğim, başımızı yastığa koyduğumuz zaman diyeceğiz ki:

Biz bugün Allah için ne yaptık?

E oruçtu, namazdı, işte ibadetlerimiz var...

Onlar zaten borçlarımız kardeşim. **Allah için ne yaptık?** Her gün Allah için bir şey yapalım kardeşim. Birisi herhangi bir noktada yardıma muhtaç, ucundan tutuverelim kardeşim. Bir ihtiyar gördük, yolda gidiyor biraz zor durumda, kolundan tutup götürüverelim. Arabası olanlar arabasına alsınlar, illaki para vermek, maddi yardımda bulunmak tasavvur etmeyelim.

Bu işler gönül işi, birisinin hatrını soruverirsiniz, bir hastayı ziyaret ediverirsiniz, Müslümanların ayağına takılmasın diye yerden bir taş alıverirsiniz, ufacık hususlar ama cennetin kapısını aralayan (*açan*) hususlar.

Cennetin kapsını aralamayalım mı yahu?

Cennetin kapısı bize kapalı mı kalsın?

İşte o ufacık, göze görülmeyen haller, onlar güzel ahlakın ve edebin umdeleri, şubeleri. Onlarla muttasıf olalım (*onlarla vasıflanalım – özelliklerimiz onlar olsun*) kardeşlerim.

Dinin birinci makamı edeptir, dedik okuduk.

İkinci makamı, **korkudur**. Çok korkacağız kardeşim. Allah'tan çok çok korkacağız.

Allah'ı çok sevmenin, en büyük yolu Allah'tan çok korkmaktır.

Allah'tan nasıl korkulur?

Allah'ın emirlerini dinlemekle, Allah'ın yasaklarından kaçmakla.

Allah'tan nasıl korkulur? Biz bu yaşa geldik, haramı helali öğrenemedik mi? Yasağı, uygunu öğrenemedik mi? İşte onları uygulama

suretiyle, hayatımıza geçirmek suretiyle, hayatımıza adapte etmek suretiyle korkulur. Evden besmele çekip çıktığımız andan itibaren, bir yanlışlık yapmaktan korka korka işimize bakacağız. Evimizde de ayrı korkumuz var. Evimizde ev halkını korumaktan mütevellit meydana gelecek yanlışlıklardan gelen korku.

Ne diyor bak Hz. Ömer (r.a.): “Allah’tan korkmak buzda yürümek gibi.” Hz. Ömer böyle tanımlıyor. Ne demek o? Her an ayağın kayar ve düşersin. Buzda yürümek gibi. Buzda nasıl yürünür? Birisinin gönlünü kırarırım. Birisine karşı yanlış bir laf ediveririm. Birisine yanlış bir davranışta bulunurırım. Bu korku büyük fazilet, büyük erdem. Allah’ı en çok sevmek Allah’tan en çok korkmakla mümkün. Hep dikkatli, hep korkarak, düşüveririm diye böyle korka korka. Ancak öyle mümkün olabiliyor kardeşim.

Diğer taraftan, Allah’ı çok seveceğiz kardeşim. Yaratanımız, yaşatanımız, iki cihanın sahibi, maliki yüce Allah. Bizi bir kenara atıp unuttur mu ya?

“Allah benim dualarımı kabul etmiyor.” Yahu bunu deme kardeşim. Sen dua etmekle mükellefsin. O ister kabul eder, ister etmez.

Eğer ki çok büyük günahlar işleмиyorsan, çok büyük kusurlar içinde değilsen, Allah’a isyan derecesinde bir halin, bir yaşantın yoksa Allah mutlaka senin dualarını kabul edecek diyor. Ama Allah ihmal etmez. Allah imhal eder. Ne demek bu? “Hal üzere bırakır.” Bakalım benim dualarını kabul ettiğimi nasıl sineye çekecek ya da dualarını kabul etmediğimi ne türlü yorumlayacak. İsyan mı edecek?

Allah, ihmal etmez, imhal eder (*mühlet verir*).

Dualarımız mutlaka kabul olacak diye bir durum yok. Biz peygamber miyiz? Ancak peygamberlerin duaları kabul olmuş. Tabii ondan sonra da derece derece büyük insanların duaları, hiç geri dönmedi. Fakat onlar da edebi terk edip gelişigüzel dualar yapmadılar. Şımarmadılar. Biz şimdi ne yaparız kardeşim? Eğer bir şey istesek, olsa, arkasından bir şey daha isteriz, arkasından lüzumsuz bir şey daha isteriz. Allah’ı imtihan etmiş oluruz. Allah muhafaza eylesin. Allah’ı imtihan etmek neyimize yahu?

Hız. Musa dağ başında yürürken şeytan geldi.

-Ya Musa, “Allah’ım! Allah’ım!” deyip duruyordun (*ona yalvarıyordun*). Haydi bakalım, şu uçurumdan kendini aşağıya at da Allah seni ne yapacak görelim, dedi. Güldü Hz. Musa. Peygamberin şu cevabına bakınız, çok hoşuma gidiyor, beni enterese ediyor.

- Ülen lain, ben buradan atlasam da atlamasam da günüm gelmeden ölmeyeceğimi biliyorum. Benim ölümüm Allah’ın elinde, Allah’ın emrinde. Saniye saniye günüm onun emrinde. Ben o ne takdir etmişse yaşayacağım ama ben buradan kendimi atarsam Allah’ı imtihan etmiş olurum. Bundan içtinap ederim (*sakinırım*), haya ederim, hicap ederim. Çünkü; Allah, beni dünyaya imtihana yolladı. Ben, O’nu imtihan etmek haddine sahip değilim, o beni imtihan etmeye yolladı.

Böyle bir düşünce, böyle bir edep, böyle bir hicab. Peygamber cevabı ancak bu kadar güzel olabilir. Allah’ı imtihan mı edeceğiz biz yahu? “Bakalım şunu verecek mi, vermeyecek mi?” diye onu imtihan mı edeceğiz?

Birisi bizim kahveye geldi, çok özür dilerim. Aklıma geliverdi. Ta kaç yaşındaydım, okul çağındaydım. Adamın biri üç kâğıtçılık yapıyor. Mendili düğüm ediyor, havaya atıyor. Yere düşüyor, mendil çözölmüş diyor. Celal bilir bunu, daha kahve ocağındayım. Bizim kahve ocağının dip tarafı azıcık karanlıktı. Gittim bir mendil buldum, düğüm attım. Abdölkadir Geylani hatırı için, bunu da çöz dedim, ötesi yok gayri... İşte böyle.

Bu imtihan için değil. Bu çocukluk icabı. şimdi olsa böyle bir şeyi hiç yapabilir miyim? Küstahlıktır yahu. Yapabilir miyim? Mümkün değil. O gün tabii çocukluk icabı yapabilmişim. Ben de o adamı manevi değer sahibi bir şey zannediyorum. Halbuki üç kâğıtçılık yapıyormuş. Bizimki sahici oldu. Hani Allah’ı imtihan değil bu. Haşa sümme haşa.

Dinin birinci makamı edeptir, dedik okuduk. İkinci makamı korkudur dedik. Üçüncüsü makamı **perhizkarlık**. Nefsin her dediğini yapmaya kalkarsak bizi felakete götürür uçuruma götürür, helake götürür. Sıkıntılara düşar eder. Tuzaklara düşürür. Olmadık hallerle karşılaştırır. Perhizkar olacağız kardeşim. Nefsin dediğini neden yapalım

yahu? Nefis Allah'a itiraz mercidir. Öyle yaratıldı. Allah'a itiraz merciidir. Biz nefse binersek o bizi saadete götürecektir yukarı doğru. Nefis bize binerse o bizi helake indirecek okyanusun dibine doğru.

Bu kaç defadır söylendi. Her konuda perhizkarlık kardeşim. Ne diyor Resûlullah (s.a.v):

- “Vasat halde (*orta halli*) olunuz.” Hayatınızın her bölümünde, her ünitesinde, vasatı koruyunuz. Orta halli olunuz. Orta hali yaşayınız. Ne göze batınız, ne dipte kalınız.

Eğer göze batmaya kalkarsak, nefis yine sizi yenmeye başlar. “Sen neymişsin yahu!” der. Sizi, halkın gözünde yücelmeye doğru iter. Bizim yolumuz Hakkın yolunda yücelmek. Bizim halkın gözüne girmek gibi bir meselemiz olursa biz daha nefis-i emmârenin kısır dairesinde dönüyor oluruz. Nefsi emmârenin en kısır dairesinde dönüyor oluruz. Biz halka düşman değiliz. Halk bizim cemiyetimizdir, toplumumuzdur, sevdiklerimizdir, komşularımızdır, din kardeşlerimizdir, akrabamızdır, yakın çevremizdir, uzak çevremizdir, hay hay... Halk bizim için bu kadardır ama.

Mübareklerden bir tanesi: “Ne yapalım halk, beni mezara kadar götürür, üstüme basa basa toprağa gömer beni, sonra beni bırakır gider. Ben yine Rabbimle kalırım. En iyisi mi bana lazım olanla burada da beraber olayım.” demiş.

Öteki ne demiş bak: “Ya Rabbi! Ben beni bırakmadan, sen beni bırakma” demiş. Şimdi biz diyoruz ki toplum olarak:

Ya Rabbi! Biz, bizi bırakmadan sen bizi bırakma Ya Rabbi.

Perhizkarlık... her konuda ele alınabilir. Ne türlü mütalaa ve algılama yaparsanız yapınız, içine alır her şeyi. Orta halli olmak... Yemede, içmede, ev hayatında, efendim fazla para kazanmak söz konusu olunca hırs noktasında, fazla mal edinmek noktasında, şu noktada bu noktada... Hangi konuyu ele alırsanız hayatın içerisinde... mutlaka bu orada hükümfermadır.

Perhizkarlık ne demek? Yeterlilik, şükür, sabır, güzellik, Hakk'ın rızası, Hakk'ın verdiği razı olmak.

Perhiz etmek... Ne o? Neye perhiz? Nefse, nefsin en sevmediği üç şeye. Nefsin en sevmediği üç şey ne? Birincisi zikir, ikincisi açlık, üçüncüsü ateş. Nefsin en sevmediği şey, burda perhizkarlık olunca, o nefsin sevmediği şeylerden birini işlemiş oluyoruz. O nefsin sevmediği şeylerden birisini tatbik sahasına koymuş, hayatımıza geçirmiş oluyoruz. Zikir, açlık ve ateş. Üç şey. Nefsi helak eder. Bayılır, ölür nefis.

Biliyorsunuz, okumuşsunuzdur. Abdülkadir Geylani Hz. Bağdat'ta. Biz onları ziyaret ettik, Rabbim nasip etti. Abdülkadir Geylani Hazretlerinde, zikir esnasında istiğrak hali vardı. İstiğrak hali ne? Kendinden geçme hali. Bir de bu Kadiri tarikatında huruç (*yükselme*) meselesi vardır. Bizim bir şey bildiğimizden değil, arkadaşlar anlatıyor. O huruç meselesi, öteki tarikatlarda olmayan bir mesele. Her tarikatların kendine özgü meseleleri vardır da maksat tarikattan bahsetmek değil. Antiparantez huruç meselesini arz etmiş olayım. Özellikle oturduğun yerden yücelir gidersin kardeşim. Tavan ne kadar yüksek olursa olsun. Tavanın üstünde kaç tane kat olursa olsun. Seni, oturduğun yerden gök yüzüne iletirler. Böyle bir huruç hadisesi vardır.

Abdulkadir Geylani Hz. Bağdat'ta büyük mescitte zikrediyorken istiğrak hali (*kendinden geçme*) oluyor. Antrparantez aklıma geldi. Biliyorsunuz Hallacı Mansur cezbe halinde "*Ben Allah'ım, Enel Hak*" dedi. Ondandır devrin valisi onu astı. Teferruatlı bir hadisedir. Burda çok uzatmayalım. Abdulkadir Geylani Hz. biliyorsunuz Hallacı Mansur için bile "*Benim devrimde olsaydı, ben astırmazdım (o durumdan geçirirdim).*" diyor. Abdulkadir Geylani Hz. "*Kıyamete kadar gelecek evliya, asfiya, alimlerin, abidlerin, omuzları, benim ayaklarım altındadır.*" diyor. O istiğrak halindeyken söylüyor artık kendinde değil. Neyse, o istiğrak halindeyken nefis ufacık bir velet oldu Abdulkadir Geylani Hazretlerinin ağzından fırladı çıktı. Bağdat'ta o zikirde bulunanların hepsi görüyor. Yüzlerce kişi. Şimdi nefis yalvarıyor, herkes duyuyor.

- Al beni Abdulkadir içeri,
- Almam seni içeri.
- Al beni Abdulkadir.

- Almam seni. Cenâb-ı Hak, nida ediyor (*sesleniyor*),

- Ya Abdulkadir, biz seni onunla yarattık, biz seni onunla da severiz. Al onu içeri.

Estezubillah, “Küllü nefsin zaikatün mevt”¹³ (*Her nefis ölüm acısı tadacaktır.*) O ayeti hepimiz biliyorsunuz. Demek ki ölüm nefse geliyor. Zikir onu yakıyor, nefis barınamıyor.

Nefsimizin her dediğini yapmaya kalkarsak, yandığımız gündür ağabeyciğim. Lütfen, perhizkar olacağız kardeşim her halükârda. Nefsimizin her dediğini yaparsak, biz nefsimiz için yaşıyor oluruz. O zaman nefsimizi terbiye edeceğimize, nefsimizi hizaya getireceğimize, nefsimizi bizi zarar vermekten alıkoyacağımıza, men edeceğimize onu, onun yolunda, onun hükmünde yürümeye devam ediyoruz, demektir.

Perhiz yapmamak nefsin dediğini yapmak demektir abiciğim. Bakınız, hangi noktada olursa olsun “Nefse itiraz, kuvve-i imandandır.” diyor. O iman bizde bulunmalı. O iman-ı kâmil bizde bulunmalı. Nefsin dediğini yapmamak için, nefsin yanlısına düşmemek için, onun tuzaklarında erimemek için, biz o imanımızı devreye sokmalıyız kardeşim. Nefsin dediğine “hayır” demeliyiz. Onun dediği gibi olmamak için gayret sarf etmeliyiz, efor sarf etmeliyiz. “Biz senin esirin değiliz. Sen bizim esirimiz ol.” demek lazım geliyor. Bir de mesela böyle gönüllerimizde nefsin halleri var. Benim bir şey bildiğimden değil de “Acaba nefsin hangi kademesindeyim?” suali akla geliyor. Kardeşim, birisi sormuş:

- Allah’ın seni ne kadar sevdiğini merak ediyor musun?

- Evet, demiş.

- E ben deyiveriyim yahu, demiş.

- E deyiver haydi.

- Sen Allah’ı ne kadar seviyorsan Allah seni o kadar seviyor, demiş.

---

13 Ankebut Suresi 57. Ayet.

Bunun bilinmeyecek bir yanı yok. Biz nefse ne kadar itiraz ediyorsak, ne kadar karşı duruyorsak, ne kadar set çekiyorsak, ne kadar onun dediğinden uzak yaşıyorsak nefse o kadar darbe vurmuş oluruz kardeşim. O bizi hemen pençesine alırsa, o bizi idaresine alırsa, o bizi idare ediyor hale gelirse o zaman helakimiz hazırdır. Allah korusun. Büyük tövbelerle, büyük dönüşlerle, büyük hicaplarla, hemen Hakk'ın kapısına gidip, secdeler etmek lazım kardeşim. Perhizkar olmak lazım kardeşim. Perhizkar yaşamak kardeşim. Hangi noktadan alırsanız alınız, ben artık edep dışı çıkmak istemiyorum. Hangi noktada olursa olsun.

Siz buraya keyif edinmeye gelmediniz. Buraya öteki aleme hazırlanmaya geldiniz. Asıl meselemiz bu. Unuttuğumuz asıl mesele bu.

Biz öteki aleme hazırlanmaya geldik. Biz nefsimize gem vurmaya, bir yerlere varmaya geldik. Makam, mertebe noktasında ele almıyorum konuyu. En evvela Allah'ın rızasını almaya, Resûlullah'ın şefaatinin bulmaya, sevdiklerinin himmetini almaya geldik yahu. Onlarsız olamayız kardeşim yahu. Bunlar amel defterimizin imza makamı, tasdik makamı. Cenâb-ı Hakk'ın verdiği tasarruf ile imzalar bunlara ait. O imzalar lehimize imzalar olsun. Güzellik dolu imzalar olsun. Ak defterler, ak ameller dolu imzalar olsun, inşallah. Yanlışlıklar yapmayalım kardeşim.

Evet dördüncüsü, **sabır ve kanattır.**

Evet yine aynı konulara geliyoruz.

Kardeşim, sabırsız bir insan, kâmil (*olgun*) bir mümin olamaz. Bunu mutlaka en müstesna yere yazınız. Gönlünüzün en muteber köşesine yazınız. En derin köşelerine altın harflerle yazınız kardeşim. “Sabırsız bir insan kâmil bir mümin olamaz, olgun bir mümin olamaz”. Bazı şeylere karşı sabır, ana prensibimiz. Cenâb-ı Hak:

-Ya Musa! Öyle bir makam murat ettim ki oraya ibadetle varılmıyor, diyor.

Sadece ibadet yetmiyor yani. Bunlar bize hep güzel yola doğru gitmenin, bazı şeylere sabırla, şükürle karşılık vermenin güzelliklerini, üstünlüklerini anlatıyor. Eğer Hak yolundan mesafe almak istiyorsan, Hakk'ın rızasına doğru gitmek istiyorsan, Resûlullah'ın şefaatine ermek

istiyorsan belaya hazır ol diyor. Bela Arapça imtihan demek. İmtihana hazır ol.

İmtihan hayatımıza konmuş sıkıntılar, elemeler, kederler, müzayaka hali... Evimize, aşımıza, çoluğumuza, çoluğumuza, eşimize, kasamıza, kesemize gelen sıkıntılar, şunlar şunlar şunlar şunlar...

Eğer biz bazı hususlarda bizi aşan sıkıntılara düşer olursak, bunu alıp başımıza koyalım. Bunu alıp gönlümüze koyalım. Çünkü Allah, sevdiklerinin başına veriyor. Resûlullah (s.a.v) ne diyor bak:

- Eşeddü bela minel enbiya. (*Belanın en şiddetlisi peygamberlere verildi*). Ondandan sonra derece derece müminlere dağıtıldı, diyor.

Belaya (*imtihana*) karşı sabırlı olunuz kardeşim. Hamd ediniz, şükrediniz, isyankâr olmayınız. Sizin başınıza gelenden, Allah'ın haberi yok mu? O'nun haberi olmadan yaprak düşmez, onun haberi olmadan sinek uçmaz. En karanlık gecelerde okyanusların diplerinde ufacak böcekleri besleyen Allah, bizi mi unuttur yahu?

Rızık bahsinde bazen çok ileri gidiyoruz kardeşim. Şimdi bakın bu olay Bağdat'ta geçiyor diyenler de var, Medine'de geçiyor diyenler de var. Adam biraz yardım edeyim demiş, elinde azık, bir lokma katık. Şu kapıyı çal demişler, çalmış.

-Bunu size hediye etmek istiyorum.

- Kardeşim, bizim bugünlük yemeğimiz var, yanımızdakine ver, demiş. Yanındaki kapıyı çalmış. Bakınız bunlar olmuş vakalar.

-Kardeşim, biz biraz evvel kahvaltı ettik. Öğle yemeğimiz yok ama yanımızdakine ver. Belki onlar kahvaltı da etmemiştir, demiş. Kahvaltısını etmiş ama öğle yemeği şurda garanti dursun demiyor bak. Öğle yemeği hazırda yok. Kahvaltısını etmiş. Belki yanımızdaki komşu kahvaltısını da etmemiştir, diyor. Ona götürmek daha uygun olur diyor. Ondandan sonra yandaki kapıyı çalmış, üçüncü kapı. O da:

-Sağ ol kardeşim. Bugün biz niyetliyiz akşama kadar bizim kapımızı çalanlar olur, bir lokma bir şey getiren olur, yanımızdakine ver demiş de ona veriyorlar artık.

Kardeşim fazilete, erdeme bakınız. Gözü tok olmanın üstünlüğüne, güzelliğine bakınız. Abiciğim böyle yücelmişler. Şimdi herhangi bir adam, herhangi bir fakir, herhangi bir fırına gidip “Şurdan ben içeriye on tane odun atıversem bana bir ekme verirsiniz?” dese, emeğinin karşılığını alır. Onu hem hiç kimse reddetmez. Hem hizmetinin karşılığında istiyor diye, hor da görmezler. Bir has ekme alacak. Yanına zaten katık istemez.

Resûlullah (s.a.v): “Bir gün gelecek ümmetim, has ekmeğinin yanına katık arayacak” diyor. Resûlullah (s.a.v)’in dediği buğday ekmeği böyle pasta gibi mis kokulu buğday ekmeği değil. Kaba taşlarda öğütülmüş, bazlama yapılmış, onların has ekmekleri.

Onlar arpa ekmeği olduğu zaman yanına tuz ya da sirke koyuyorlar, banıp yiyorlardı. Buğday ekmeği olduğu zaman ise onu da istemiyorlardı. Resûlullah ayıplamış. “Ümmetim bir gün gelecek buğday ekmeğinin yanına katık arayacak.” demiş.

Bizim bugün kullandığımız ekmekler katık istemez ekmekler, mis gibi ekmekler. Binaenaleyh, kardeşlerim lütfen kendimize gelelim.

Kardeşlerim bu hususlar daha devam edip gidiyor biz sizi alıkoymayalım. Sözün özü, “İslâm’ın şartı beş altıncısı haddini bilmek” kardeşim. Haddimizi bilelim kardeşim. Biz İslâm şerefiyle şereflenmişiz. Biz İslâm’ı yaşaya yaşaya gönülleri inşirah bulmuş insanlarız inşallah. Öyle olmasak bile öyle olmaya namzet (*aday*) insanlarız yahu.

İslâm’ın şerefi bize yeter. İslâm’ın bize sağladığı o gönül huzuru, o namütenahi sevgi, şefkat, o yüce ahlak, o ahlak-ı hamide (*övlmiş ahlak*) bize yeter de artar. Biz daha ne istiyoruz. Onlarla muttasıf olduktan sonra (*vasıflandıktan/o özelliklere sahip olduktan sonra*), bizim dünyevi uhrevi kurtuluşumuz sağlanmış demektir. Ama ben neymişim demeyeceğiz. Bunu yüz defa söylüyorum. Yüz bin defa yine söyleyeceğim. Bu bizim kaybımıza medar olur.

Kendimizi bir şey zannetmek gibi felaket yok, bir şey olmadığıımızı bilmek gibi saadet yok.

Kendimizi bir şey zannetmek gibi felaket yok. Aman öyle olmayalım kardeşim. Bir şey olmadığıımızı bilmek gibi saadet yok. Bir

şey olmadığımız bilelim yahu. Biz kimiz yahu? O evliyalar, esfiyalar, abidler, zahitler o mürşid-i kâmil zatlar, o tarihe adlarını yazdırmış namütenahi alimler, o kendini duvar arkalarında saklamış o fakihler, o Resûlullah'a komşu olmuş kimseler, neler neler... Onlar bile hep başlarını eğmişler abi. Hep kendilerini gizlemişler, hep boynu bükük yaşamışlar abi. Lütfen, bunlarla muttasıf olalım, bir şey olmadığımız bilelim kardeşlerim.

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Ey yerlerin, göklerin, bütün mülklerin sahibi, maliki, halıkı olan yüce Allah'ım. Hani senin o iki cihan serverin, Muhammet Mustafa'n var ya, iki cihan serveri, gönlümüzün sultanı, başımızın tacı, güzeller güzeli, gelmişlerin geçmişlerin en üstünü, O Muhammed Mustafa var ya, onun yüce hatırı için Ya Rabbim. Dünyevi ve uhrevi bütün işleri kolaylaştırıver, güzelleştiriver ve hayırlı eyle ve hibe eyle Allah'ım.

Bize iman-ı kâmil, aşk-ı ilahiye, feyz-i ilahiye, sırr-ı ilahiye ve kalb-i selim ve ihlas ve huzur ve sağlık ve saadet ve selamet ve bereket ve şifalar ve şifalar ve sağlıklar ve sağlıklar ver Allah'ım.

İki cihanda aziz eyle bizi Allah'ım. Boynumuzu bükme, umutsuzluklara düşürme Ya Rabbim. Bizi dünyevi, uhrevi, saadetler üzere eyle Ya Rabbim. Senin kapın yüce kapı. Her şeylere vermeye gücü yeten kapı. En güzel şeyleri istiyoruz, en güzel şeyleri bize ver Ya Rabbim.

Korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan, dünya fitnelerinden ve kabir azabından ve sevmediğin her şeylerden sana sığındık Ya Rabbim. Sen bizi muhafaza eyle Allah'ım. Sen bizi himaye eyle Allah'ım. Sen bizi vikaye eyle Allah'ım. Sen bizi kendi şemsiyene al Allah'ım.

Maddi ve manevi, bütün şerlerden, kazalardan, belalardan, kötülüklerden, hastalıklardan, semavi ve arzî felaketlerden, sıkıntılardan, zararlardan, şerlerden, çirkinliklerden, tasallutlardan, tecavüzlerden,

densizliklerden, dinsizliklerden, imansızlıklardan, ahlaksızlıklardan, hırsızlıklardan, uğursuzluklardan, zinalardan, çirkinliklerden, bütün sevmediğin şeylerden sana sığındık Allah'ım. Sen bizi kendi korumana al Allah'ım. Kendi vikayene al Ya Rabbim.

Ortadoğu'daki din kardeşlerimize de Ya Rabbim... Dünyadaki bütün mahkum yaşayan, mahrum yaşayan din kardeşlerimize de kolaylıklar ve güzellikler ver Ya Rabbim. Onların üzerlerindeki sıkıntıları kaldırır Ya Rabbim. İlaçları yok Ya Rabbim, gıdaları yok Ya Rabbim, can emniyetleri yok Ya Rabbim. Mahrumiyet içindeler Ya Rabbim. Din dışı unsurların maalesef tesiri altındalar Ya Rabbim. Din dışı unsurları onların üzerinden alıver, kaldırır Ya Rabbim. Saadetlere, selametliklere, bolluklara erdirir Ya Rabbim.

Ve -inşallahu teâlâ- hastalara şifa, dertlilere deva, borçlulara eda ver; namurad olanları bermurad eyle Allah'ım. Şurada hazır olan cemaati müsliminin de güzel olan, helal olan, hoş olan kendi muratlarına uygun veya genel manadaki muratlarına uygun ne tür muratları varsa, ne tür helal muratları varsa biz buradan kalkmadan ihsan ediver, kabul ediver Ya Rabbim.

Cebimize, hanemize, soframıza Halil İbrahim bereketleri ver Ya Rabbim. Bize verdiğin nimetlere ve rızıklara hamd-ü senalar olsun. Olmayanlara da bulmayanlara da lütfeyle Allah'ım. Ordumuzu, yurdumuzu, vatanımızı, milletimizi, mukaddesatımızı, bayrağımızı en mukaddes olan her şeylerimizi doruklarda eyle Ya Rabbim. Zirvelerde eyle Ya Rabbim. Tezellül verme Ya Rabbim. Ayaklara düşürme Ya Rabbim.

Kimselerin bir karış toprağında gözümüz yok, bizim topraklarımızda gözü olanlara da fırsat verme, imkân verme, güç verme Ya Rabbim. Din dışı unsurların boyunduruğuna bizi sokma Ya Rabbim. Bize tezellül verme Ya Rabbim. Bizi koru Ya Rabbim. Bizi himaye et Ya Rabbim. O din dışı unsurlar, o dine karşı unsurlar, bizim başımıza hükümferma olmasınlar Ya Rabbim. Sen bize acı, sen bize Rahmet nazarınla bak Ya Rabbim. Sen bizi iki cihanda aziz eyle Ya Rabbim. Buradan kalkmadan muratlarımıza erdir Ya Rabbim.

*Subhâne rabbike rabbi-l'izzeti 'ammâ yasifûn ve selâmun 'alâ-
lmurselîn, velhamdu lillâhi rabbi-l'âlemîn.*

El Fatiha maassalavat

4) 13.07.2008 tarihli sohbet¹⁴

(*Adalet, insanlık onuru, Allah rızası, sabır, kanaat, aile saadeti, çocukların önünde kavga etmemek, orta hal üzere olmak ve incinmemeye dairdir*)

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn.

Bu kadar gelindi, yabana değil. Hepsi Allah rızası için, programımızda, idealimizde ve yaşantımızda dünyevi menfaat yok. Bir Allah'ın rızası için buradayız elhamdülillah. Bu bir şereftir, şereflerin en büyüğüdür. Allah'ın rızası istikametinde en ufak bir hareket bütün bir kâinatı avucuna koymaktan daha değerli, daha geçerli. Bu şerefleri tattıktan sonra bu mertebeye erdikten sonra bu güzelliğe erdikten sonra daha biz ne isteriz yahu?

Bizi Müslüman yaratması en büyük bir devlet. Müslüman bir anadan babadan meydana gelmişiz. Müslüman bir ülkede yaşıyoruz. İslâm'ı yaşamaya gayret ediyoruz, tam yaşıyoruz diyemiyoruz. Çünkü İslâm'ı yaşamak bir devlet (*saadet*), bir ikram yahu.

Yine bir arkadaşıla konuştuk da bakınız, yani kaç milyar nüfusun içerisinde kaç milyonu Müslüman. O Müslümanlar içerisinde ne kadarı namazında abdestinde? Ne kadarı İslâm'ı yaşıyor? Namazında abdestinde olanlar, İslâm'ı yaşayanlar içerisinde de ne kadarı muttaki (*takva sahibi*)? Ne kadarı yakîn? Ne kadarı kendini Allah'a vakfetmiş?

Biz -çok şükür Allah'a- bir art niyet üzere değiliz. Güzellikler üzere olmayı, ahlak-ı hamideyi (*övlmüş ahlakı*) takınmayı murat etmişiz. O güzelliklerle Hakk'a varmayı nasip etsin, Allah yardım etsin inşaallah.

Sohbetimize başlamadan bir iki anekdot var onları arz edivereyim.

---

¹⁴ Sohbetin videosu şu linkten izlenebilir: <https://youtu.be/abAM4R6NVgA>

Kardeşlerim adalet çok önemli bir konu. Adalet mülkün temeli. Bütün mahkemelerde bu yazılı zaten. Bir delikanlı iki, üç defadır telefon ediyor. Hem Tire'nin içindenmiş, dışarıdan da değil. Kim olduğunu bilmiyorum. Bunlar üç kardeşmişler. İki oğlan bir kızmış. Şimdi bu en ufaklarıymış. 18 yaşındaymış. Bir ablası, bir abisi var. Anne ve baba abisiyle ablasının hep arkasındalarmış. Hep onlara hüsnü muamele ederlermiş. Hep bunu dışarlarmış. Bir iki defadır çocuk hem ağlıyor hem bunu lütfen dile getiriniz diyor.

Anneler babalar... Hepimizin evlatları var. Yani buralardan bir ders alalım inşallah. İlla ki bunları dile getiriniz diye kaç defa söylüyor. Kimdir bilemiyorum, Allah şahit bilemiyorum. Ama Tireliymiş, hem Tire'nin içindenmiş. Adaletsizlik yapmayalım kardeşlerim. Evlatlar arasında adaletsizlik yapmayalım. Bütün kâinatta böyle... Bütün dünya işlerimizde hep böyle.

Adaletsizlik Allah'ı gücendiriyor. Adaletsizlik bazen Gayretullah'a dokunuyor. Allah'ın gazabını celbediyor. Allah korusun kardeşlerim. Adaletli davranalım. Sadece evlatların için değil, topyekûn efradı aile için, dışarıdaki komşular için, çarşıdaki esnaflar için, arkadaşlarımız için, sokaktan gelip geçen için topyekûn hayatımızın her safhası için... Adaleti gözetelim kardeşim, adalet!

Adalet; doğruluğun, dürüstlüğün Allah'a verilmiş sözün temel unsuru. Bazıları diyorlar ki kâlû belâda verilmiş sözler içinde de adalet var. Bakınız o kadar önemli, o kadar geçerli, o kadar mutlak. O adaletten şaşmayalım kardeşim. Hepimiz evlat sahibiyiz. Oğlan, evlatlar arasındaki adaletsizlikten bahsediyor yalnız. Mümkün olduğu kadar yapmayalım.

- "Oğlum senin hatan oldu mu, annene babana dair? Doğru söyle, yemin et." diyorum, yemin ediyor çocuk. "En çok ben sayıyorum, en çok ben saygı gösteriyorum. En çok emirlerinde ben yaşıyorum." diyor. 18 yaşlarındaymış, en ufakları buymuş. "Benden gördükleri saygıyı, itibarı onların hiçbirinden görmüyorlar ama yine onlar yine onlar." diyor.

- Oğlum bu senin imtihanındır. Burada sabır göster, burada şükür göster. Burada teslimiyet göster. Burada mutlak Allah'a tevekkül göster. Allah senin durumundan haberdar değil midir? Bir yaprak düşmez onun

haberi olmadan, bir sinek uçmaz onun haberi olmadan. Sen kendini müstağni mi sayıyorsun. Bu dünyanın, bu yaratılışın dışında mı sayıyorsun. Sen de bir sınıf insansın.

-Sen namaz kılıyor musun?

-Kılmıyorum efendim.

-Evdekiler kılıyorlar mı? Kılmıyorlar efendim.

-E sen delikanlısın hiç Cumaya gitmiyor musun?

-Cumaya gidiyorum Efendim. Ama abim Cumaya da gitmez, dedi.

Bakınız böyle olduğu halde bir değişik muamele. Hüsn-ü hal ötesi değişik bir muamele. Su-i muamele (*kötü muamele*). Böyle de yapmayalım, gücendirmeyelim. Ben çok çok şeyler anlattım ona, birçok şeyler aldım ondan. Benim aradığım püf noktası çıkmadı işin içinden. Benim aradığım nakıs hal çıkmadı işin içinden. Zaten çocuğu da tanımıyorum, benim haddim değil. Âlim de değilim. Çoğu dışarıdan arıyor da o zaman daha rahat konuşuyorum. Ama Tire'nin içindenmiş bu. İlle bunu dile getiriverin diye söylüyor da dile getiriveriyoruz haddimiz olmayarak.

(Sohbet esnasında birisi “Bir şey sormak istiyorum” diyor.)

Soru: Adaleti uygularken mümin, ya da münafık ya da kafir ayırımına gidecek miyiz, gitmeyecek miyiz?

Cevap: Gitmeyeceğiz. Gitmeyeceğiz. Çünkü Ebubekir Sıddık (r.a.) ne diyor bak. O bize bir tespittir, bir delildir, ışık tutan yoldur. “*Ya Rabbi! Benim vücudumu öyle büyüüt ki benim vücudumdan gayri cehennemden yer kalmasın.*” diyor. Bütün münafıklar dinsizler, din dışı unsurlar, masonlar, komünistler, din muarızları, muhalifleri topyekun içinde bakınız.

Bakınız adalet konusunda Hz. Ömer ile bir Yahudi'nin hadisesi var. Adalet mutlak tahakkuk tecelli edecek kardeşim. Kimsenin malı kimseye helal değil. Bilhassa müminin malı, müminin namusu diğer kardeşlerine haram. Bak adalet tahakkuk tecelli ediyor.

Hız. Ömer devrinde, devletin bir valisi bir Yahudi'nin evini devlet adına almak istiyor. Oradan yol mu geçirecek başka bir maksatla mı kullanılacak bilmiyorum. İstimlak etmek (*kamulaştırmak*) istiyor. Geliyor gidiyor, geliyor gidiyor en son cebre başvurmak istiyor. Birisi "Git durumunu Hız. Ömer'e anlat." diye Yahudi'ye akıl veriyor. Medine'ye gidiyor, Hız. Ömer'i arıyor, yok. Birisi Ömer ağacın dibinde oturup durur diyor. O da saraylarda, saltanat üzere, atlas giysiler içerisinde bir Ömer arıyor. O mu Ömer? Değil. Ömer bu. Bunu anlattık da daha evvel yine anlatmakta fayda var.

-Efendim böyle böyle bir maruzatım var size duyurmak istiyorum.

- Ne o?

-Ben bir Yahudi'yim. Vali evimi zorla istimlak etmek istiyor, ben razı değilim. Adamlarını yolluyor, evimi başıma yıkacaklar. Birisi sizi tavsiye etti. Size duyurmamı istedi.

Oradan bir deri parçası alıyor Hız. Ömer. Üstüne iki satır bir yazı yazıyor: "Benim adaletim Nuşirevan'ın adaletine de benzemez." Başka bir şey demiyor.

Yahudi onu alıyor. Ulen, bunun için mi gelmişim yahu diyor. Hay Allah, keşke gelmeseydim. Bu kadar yol kat ettim boş yere diye düşünüyor. Ama yine de yazıyı valiye götürüyor. Vali ateş alıyor, Vali'nin ödü kopuyor. Aman ne yaptım ben, ayaklarına kapanıyor Yahudi'nin. Beni affet aman efendim aman. İşte orada adalet tahakkuk tecelli ediyor. Özür diliyor, onun binasını yaptırveriyor. Yahudi'ye iltifatlarda bulunuyor, ona maddi yardımlarda bulunuyor.

Şimdi müellif anlatıyor Nuşirevan kim? Nuşirevan Belh'in hükümdarı. Hazreti İbrahim Ethem'den öte. Öyle bir hükümdar ki onun adaleti dünyayı sarmış. Nuşirevan'ın memleketine iki tane misafir geliyor. Birisinin harikulade güzel bir atı varmış. İki gün kalıp gidecekler. Ticari gaye ile gelmişler. Bu Nuşirevan'ın iki tane oğlu varmış. Oğlunun bir tanesi bu güzel ata göz koyuyor. Hükümdar oğlu ya, zorla gasp ediyor atı. Tabii adam oraya buraya gittiye de kimse hükümdarın oğluna bir şey

diyemiyor. Hükümdara, Nuşirevan'a çık diyorlar. Çünkü onun oğlu, kral o. Biz, bir şey diyemeyiz diyorlar. Adamlar, Nuşirevan'a gidiyorlar.

-Siz misafir misiniz?

-Evet. Benim çok güzel bir atım vardı, oğlunuz filanca gasp etti vermiyor.

-Yarın siz yola çıkacak mısınız?

- Çıkacağız Efendim.

-O Belh şehrinin cenup kapısından ya da şimal kapısından çıkacaksınız ha diyor .

-Peki efendim diyor.

-Sizin atınız size teslim edilecek, diyor.

O gün kalıyorlar orda. Ertesi sabah o iki misafir kapıya varıyorlar. Bakıyorlar ki kapının önünde Nuşirevan'ın oğlu asılmış, idam edilmiş. Kendi öz oğlu, atı gasp eden adam. Bunu ima ediyor Hz. Ömer “Benim adaletim Nuşirevan'ın adaletine de benzemez.” diyerek. Gelirsem yahut seni huzuruma celp edersem (*buraya getirtirsem*) onun gibi de yapmam ha! diyor.

Adalet... Her yerde adalet kardeşim... Ama bizden zuhur ettiği zaman adalet. Karşımızdaki gayrimüslimden onu beklemeye hakkımız yok. Onlar adaletsizlik yapabilir. Onlar bizim anladığımız manada adil olmayabilirler. Ama bizim vazifemiz olarak, bizim cenahımızdan zuhur edecek işlerde adalet tahakkuk edici, tecelli edici olacak kardeşim.

Şimdi kardeşim bir Siyonist kitabı buldular. Müslümanlarla Siyonistlerin, Yahudilerin ne kadar farklı yönlendirildiğinin işareti. Kitapta “Bir Siyonist Yahudi'ye diğer bütün Yahudilerin malları canları haramdır.” diyor. 18 maddelik, Siyonist talimatı diye ben kendim okudum. Yine o Siyonist kitabında Yahudilerin dışındaki bütün insanların malı, canı namusu, Yahudilere helaldir diyor. Nasıl abi? Anlayış farkımız var.

Adalet, herkese karşı adalet kardeşim.

Bizimkiler de “Müslümanlar dışındaki bütün insanların malı canı namusu helaldir” diyebilirdi. Haşa sümme haşa. Haşa sümme haşa. Abdulkadir Geylani Hz. biliyorsunuz Bağdat’a giderken hatiften (*gaipten*) bir nida işitiyor:

-“Ya Abdulkadir! Âlemlere haram kıldığım her şeyleri sana helal kıldım.” diyor.

-“Defol ruhu habis!” Anında dönüyor, insan şeklinde o şeytan, o nefis, o yanıltıcı unsur.

-“Anında nerden bildin?” diye soruyor.

-Birincisi Peygamberlere bile haram kılınan şey bana nasıl helal olur, mümkün olmayan bir şey. Sonra diyor, sesin bir cenah verdi (*bir cihetten/bir yönden geldi*). Hatiften (*gaipten*) gelen ses, Allah’tan gelen ses cenah vermez (*tek bir yönden gelmez*). Bütün üniteleriyle havayı kaplar, nefesimi kaplar, vücudumu kaplar, ayağımı basacağım tenime kadar vücudumu kaplar. Sen de cenah verdi (*tek bir yönden geldi*) diyor. Üçüncüsü ben Resûlullah Efendimizin torunuyum. Bile bile ona hakaret gibi, bile bile ona isyan gibi bir cürmü nasıl kabul ederim?

Binaenaleyh, şunu demek istiyorum. Adaleti her yerde gözetelim. Adalet, temel unsur. Nasıl sevgi temel unsur diyoruz. Demin lafi geçti, kâlû belâdan beri adaletle, imanı yan yana müterafık yürüttüler diyenler var. O kadar İslâm’a yakın adalet. O kadar İslâm’ın can alıcı umdesi adalet. Onsuz olamayız, o temel unsur.

Bu bahiste yalnız demin dedim. Çoluğumuzu çocuğumuzu onları adalet üzere sevgiyle şefkat ile onları yakınlık ile ana baba hakkının verdiği imtiyaz ile gözetmek, korumak, sevmek, şefkat göstermek vazifemizdir kardeşim. Ayırt etmeyelim.

Ben bu memlekette daha evvelde buna benzer örnekler gördüm. Sendedir kabahat dedik, sendedir kusur dedik, sen kendini çek çevir dedik, sen tövbeni yap dedik, sen saygını göster dedik. Senin imtihanın dedik, fakat bir yararır bu. Bu insanların üzerinde, sevgi, şefkat herkese karşı bir yararır. Eşimize karşı, çoluğumuza, çocuğumuza karşı, konumuza komşumuza karşı.

İslâm dininde, komşuluk meselesinde de çok büyük hususlar var. En büyük emirler komşuluk hakkında, komşu hakkında verilmiş. Resûlullah (s.a.v) “Cebrail (a.s.m) bana o kadar emirler getirdi ki komşuyu komşuya mirasçı yapacak zannettim.” diyor. Komşular hakkında da adalet gözetilecek.

Bakınız bizim kendi hayatımızdan bahsedeyim. Şimdi bazı komşular var biraz daha bize yakın gibi. Bazı komşular var bize uzak bakıyor gibi. Bize uzak bakıyor olana daha yakın olmak lazım. Bize uzak bakıyor olmanın nedenini ortadan kaldırmak lazım.

Gelmeyene git, vermeyene ver, sevmeyeni sev.

Deli mi bunu söyleyen? Bize uzak bakıyor olana daha yakın olmak lazım. O uzaklığı ortadan kaldırmak için. O uzak bakışın sebebini, nedenini ortadan kaldırmak için. Bu güzel ahlakın temel unsurlarından. Güzellikler, güzelliğler, İslâm dini zaten güzelliğler manzumesi kardeşim. Neresine baksan Kur’an’ın hangi hükmüne baksan namütenahi bir üstünlük, namütenahi bir güzelliğ bizi kısıktırak sarıyor. Adeta bizi bloke ediyor kardeşim. Nasıl bloke ediyor? Güzelliğlerle bloke ediyor. Sevgiyle, şefkatle, emirle, saadetle, mutlulukla, coşkuyla, bloke ediyor bizi. İslâm dini sarıyor bizi.

Adaleti gözetmekte her zaman hazır ve nazır olalım kardeşim. Adaleti gözetmekte hayatımızın her safhasında hassas davranalım, dikkatli olalım kardeşim. En çok sitem ettiğimiz insanlara, en çok uzak durduğumuz insanlara yine de adaleti gözetelim. Yine de adaletsizlik olmaz.

Bir konuya geçeceğim de adaletten bahsederken aklıma geldi. Bakınız ne diyor. Eğer bir mahkeme şahitliği olsa, eğer seni şahitliğe çağırırsalar, annen veya baban veya en yakının veya kardeşin veya akraban veya komşun veya en sevdiğin bir insan, senin ağzından çıkacak söze göre, senin şahitliğine göre, ceza veya mükafat alacak olsa katiyen imtina etme, katiyen içtinap etme (*çekingenlik gösterme*) katiyen yanlışta sapma, yanlışlık yapma, doğruyu ve güzeli söyle.

Başka bir yerde de insanlık vasıfları hakkında diyor ki: “Söylersen doğruyu söyle ama her doğruyu her yerde söyleme.” Şimdi

adam bana soruyor “Bu ne demek?” diye. Bu Őu demek: KardeŐim söylerse doğruyu söyle. Ama doğruyu syleyemeyeceğin zaman hićbir Őey söylememek daha iyi. Her doğruyu her yerde söyleme. Őimdi buradan bir kadın gećiyor. Bakıyorsunuz ki fahiŐe bir kadın. Diyebilir misiniz “*Ey fahiŐe gel bak sana bir Őey söyleyeceğim?*” diyemezsiniz. O doğrudur ama söyleyemezsiniz. Onu incitirsiniz, rencide edersiniz, onun haya perdesini yırttırırsınız. Hırsız bir adam veyahut cani bir adam veyahut sevilmeyen bir adam, veyahut mahallenin lanet ettiği bir adam. “*Ey lanet edilmiŐ adam, gel buraya.*” diyebilir misiniz? diyemezsiniz. Onu rencide edersiniz. O doğrudur ama o doğruyu söylemek güzel değil. Söylersen doğruyu söyle fakat her doğruyu her yerde söyleme.

Őimdi baŐka bir noktaya gećelim. Yine bize telefon ediyorlar. O artık yüz kızartıcı bir halde ćok utandım, ya nasıl soruyorsun sen bunu bana dedim. Bir arkadaŐ telefon ediyor gene. Evvela sabah telefon ediyor sonra akŐam gene telefon ediyor. Ne yapayım diyor?

Birisi ona müracaata bulunmuŐ bir davası varmış. “Benim bir davam var Şu konuda bana Şahitlik ediverirsen sana Şu kadar para vereceğim.” demiş.

E ben o davayı bilmiyorum demiŐ. E ben sana ne söyleyeceğini söylerim demiŐ. Bakınız güzelce anlatıyor bunu. Ben sana anlatayım ne söyleyeceğini, sen de onu söylersin, paranı alır gećersin demiŐ. Burada benden cevaz istiyor, tecviz istiyor, evet dememi istiyor, olumlu cevap istiyor.

-Ođlum sen ne yaptın? Sen nasıl insansın? Haysiyet, iman, ihlas, Allah korkusu, Kur’an, Peygamber... Bunlardan bir Őey yok mu sende dedim. Bana bunu nasıl soruyorsun? Yalancı Őahitlik ićin ćok özel hükümler koymuŐ İŐlm dini. Babanız da olsa, ananız da olsa en yakın kardeŐiniz de olsa söylediğiniz söz onlara zarar verecek de olsa o Őahitliđi mutlaka yapınız ve mutlaka doğruyu söyleyiniz diyor İŐlm dini. Sen bunu nasıl soruyorsun?

-“Ben sizi sonra bir daha arayayım.” dedi kapattı. Akşam arıyor.

-Efendim onu reddettim.

-Yahu onu reddettim demek bile senin için yüz kızartıcı be. O teklifi yüzüne çarptım diyeceksin. O teklif senin yüzünü kızartmıyor mu diyeceksin? Beni nasıl bu cinayete alet etmek istiyorsun diyeceksin. Sen alçağın adinin birisin diyeceksin ki böyle teklifleri başkasına da götüremesin. Şimdi senden ret cevabı alır, başkasından ret cevabı alır başkasından kabul cevabı alır. Ve adalet zedelenir ve adalet yara alır. Adaletsizlik Allah'ı gücendiriyor kardeşim. En çok sevmediği şey. Yalancı şahitlik.

Bir talak (*boşanmak*) helal ama en sevmediğim helaldir diyor. Evet, yani İslâm'da boşanmak var biliyorsunuz. Nerden nereye atlıyoruz da. Fakat Allah'ın sevmediği bir hal. E boşanmanın şartları terennüm etmişse (*ağızdan çıkıvermişse*), gelişi güzel, afaki bir boşanma oluyorsa, o zaman hoş olmayan bir iş yapıyorsunuz demektir. İslâm her şeyin en güzelini seçmiş. En güzelini tavsiye etmiş, en güzelini vasiyet etmiş kardeşim. Bize, en güzelini sunmuş kardeşim. İslâm adalet ile mücehhezdir. Adalet mülkün temelidir.

Kim ki geldi adaleti bozmaya tevessül etti Gayretullâh'a dokundu. Eninde sonunda en yakın bir zamanda vallahi onun helakine sebebiyet verir. O adaletsizlik, o adaleti yanıltıcı unsurlar, o adalete dur deyip de hilelerle, hurdalarla geçerlilik kazanmalar çok kısa sürer. Allah'ın laneti üzerlerine olur.

Allah bizi öyle adaletsizlikten korusun inşallah. Bizi kendi vikayesine, kendi himayesine alsın. Binaenaleyh, biz insanız, biz haysiyet abidesiyiz yahu. Biz onur ve gurur abidesiyiz. Gurur da kibir değil ha yanlış anlamayasınız. Bu gurur insanlık gururu, İslâmlık gururu. İnsanların önünde diz çökmeme gururu.

Hani o siyasi adam "Biz dik dururuz fakat asla diklenmeyiz." diyor ya. Dik durmak başka diklenmek başka. Sadece dik dururuz. Dik duran şey nedir? Onurdur, haysiyettir, Cenâb-ı Hakk'ın verdiği insanlık şerefidir. İslâmlık şerefidir. İnsanlık şerefidir. Güzellikler manzumesidir. Onlardan uzak durabilir miyiz?

Minnet ile kokma gülü, al eline suseni,

Geçme namert köprüsünden, ko aparsın su seni¹⁵

Ne diyor burda şair, minnet ile gül koklayacağına sen susen otunu kokla, nefret et zararı yok ama o senin için daha değerli diyor. “Geçme namert köprüsünden, ko aparsın su seni”. O namerdin köprüsünden geçeceğine bırak suda boğul gitsin diyor. Su seni alıp gitsin daha iyi diyor. İnsanın şerefini, insanın haysiyetini anlatan en mümtaz vecizelerden bir tanesi budur.

Binaenaleyh, biz dik dururuz ama diklenmeyiz. Hiçbir surette o kapı eşiklerine, onun bunun eline ayağına kapanıp aman diye diye, insanlığımızı çiğneye çiğneye olmayız... Böyle olmayalım kardeşim.

Ne diyor bak Muhyiddin İbnü'l-Arabî Hz. “Bir hazineyi bir arpa tanesine satan adam, sana yazıklar olsun.” diyor. Bu hazine ne? İman, ihlas, onur, şeref, haysiyet, Allah’ın verdiği yücelik... “Bunları sen bir arpa tanesine satıyorsun.” diyor. Bir arpa tanesi ne? Bir lokma ekmek. “Yazıklar olsun sana.” diyor.

Bu haysiyet-i insan. Yazıklar olsun. Bir arpa tanesine bir hazineyi satıyorsun, bir hazineyi veriyorsun. Böyle olmayalım kardeşim. Allah, bizi insan olarak yaratmış. O haysiyeti, o onuru, onun verdiği şerefi koruyalım kardeşim. Muhafaza altında tutalım kardeşim. Yıpranmasına, hasar almasına, sebebiyet vermeyelim, engel olalım. Onu mutlak koruma altında tutalım kardeşim. O bizim nüvemiz, o bizim özümüz, o bizim ruhumuz, o bizi güzelleştiren en büyük husus. Onsuz bir şey değiliz. İmansız ve ihlasız bir insanın artık öyle böyle (*bir şekilde*) yaşıyor olması bir diğer ifade etmiyor. Evvela iman ve ihlas... Ondan sonra ahlak-ı hamide.

O imanla, ihlasla ibadet bize bir şey veremiyorsa, bizi bir yerlere götürmüyorsa, bizi nurlu ufuklara doğru götürüp şöyle ufkumuzu

---

¹⁵ Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde bahse konu sözün Kanuni Sultan Süleyman tarafından “Minnet ile kokma gülü, al eline suseni / Geçme namert köprüsünden, ko aparsın su seni” şeklinde Mustafa Paşa Köprüsü'nü kastederek dile getirildiği aktarılmaktadır.

açmıyorsa, düşünelim kardeşim. Bizim bir hatamız vardır orda, bizim bir noksanımız vardır. O noksanı gidermenin yollarını arayalım. O güzel ahlakı bulmanın yollarını arayalım.

Şimdi şurada bir konu vardı. Geçen haftadan bıraktıydık onu. Ona devam edelim biraz. Şimdi bunlar daha evvel telefonla bize müracaat olunan şeylerdi. Şöyle bir geçiverelim dedim.

Geçen hafta şöyle bir şey dedik: “Dinin birinci makamı edeptir.” dedik okuduk. İkinci makamı korkudur, Allah korkusudur, Allah sevgisidir. Kendinden korkmaktır. Haya etmektir, hicap etmektir, utanmaktır. Utanmak hissini takınmaktır. Üçüncü makamı perhizkarlıktır. Geçen hafta bunu okuduyduk. Perhizkarlık için de dedik ki aşırılık yapmama. Orta yolu tutturma. Allah’ın emirlerini tuta tuta orta yoldan yaşama. Bunu nereye çekerseniz çekiniz.

Bu perhizkarlık, yatak odasına kadar. Her şeyin üstüne üstüne düşmek. Hiçbir şeyi nefsin istediği şekilde tahakkuk tecelli ettirmemek, onun emrinde yaşamamak. O manaya mutazammındır (*o manayı içine almaktadır*). Yatak odasında dahi biraz perhizkar olmak. Orada dahi nefse dur demek. Tabi bu temelli dur manasına tazammun etmesin (*o manayı kapsamaz*). Allah izin vermiş, helal demiş, o helali kullanmak hakkımızdır. Ama dünyamız onun üzerine kurulu olmasın yani. Yatak odasındaki perhizkarlık bu. Dünyamız onun üzerine kurulu olmasın. Yatıp kalkıp onu düşünmeyelim. O bize lazımdır. Nesil yetiştirmekte veya Allah’ın verdiği imkân dahilinde keyfimizi, zevkimizi, yapmakta serbestiz. Ama bakınız o ön planda olmasın. O idealimiz, hedefimiz olmasın, gayemiz olmasın. O ortada dolanan bir sebep olsun sadece. Gönlümüz, hayatımız, hayalimiz, varlığımız, hep ona bağlı olmasın. Hareketlerimiz, yaşantımız onun arkasına gölge gibi kalmasın.

İhtirasla sofraya sokulmak var... İhtirasla iki lokmada yiyeceğini bir lokmada yiyenler var. Bunlar hep ihtirastır kardeşlerim. “Bir gram et bin ayıp örter.” dediği günlerde, 1400 küsur yıl evvel, şişman insanlar, kilolu insanlar ne güzel beslemiş kendini diye gözdeydiler, revaçtaydılar. Resûlullah (s.a.v) çok acıkmadan sofraya oturma, çok doymadan sofradan kalk diyor. Şimdi azıcık gıda bunu teşkil ediyor. İhtirasla bütün hayatını sofraya bağlama. Bir laf vardır:

“Ya yemek için yaşıyor ya yaşamak için yiyor.” Yemek için yaşamıyoruz kardeşim, yaşamak için yiyoruz. Bizim prensibimiz bu. Bizim yaşamamızı temin edecek kadar bir gıda, vasat bir şekilde beslenme tarzı, bize yeter de artar bile.

Bunlar hep önde gelen hadisat. Ortalama gıda ile yetinmek perhizin içerisinde zikredilebilecek bir hadise. Perhiz, bütün üniteleriyle hayatımızı kaplamalı. Perhiz nedir? Perhiz; nefse dur emridir. Perhiz nefsin emirlerine uymama ve direnme gücüdür. Perhiz budur hangi bağlamda olursa olsun.

Adam on kuruş kazanıyor ama da bin kuruş kazanmadım diye üzülüyor. Gelgelim bir kuruş kazanmayı düşünmüyor. Burada da vasat (*orta düzeyli*) olmak lazım. Burada da haline şükretmek, hamd etmek lazım. Sen Allah’tan illa bin kuruş kazanmak vaadi almadın. Senden on kat bin kat daha zor durumda olanlar var. Onlar bir ekmeğe talim ediyorlar ve şükrediyorlar. Bu ihtirastır işte. Bun perhizi bozan hususlardandır. Varını yoğunu o paranın üstüne yığmaktır. Varını yoğunu o maddenin varlığına bağlamaktır. Yanlış!

Burada da çok önemli bir unsur var bakınız. Bu bahiste çok önemli bir noktaya temas etmek lazım. Bütün onlar (*paralar/mallar/mülkler*) sebeptir kardeşim. Saadetimize, varlığımıza, ailemizi yaşatmaya birer sebeptir, hedef değil. Onları, hedef farz edersek, hedefimiz budur dersek, o zaman Allah’ın rızası nerde kalır? Resûlullah’ın şefaati nerde kalır? Bütün güzel şeyler nerede kalır? Bütün fedakarlıklar nerede kalır? İslâm adına, Kur’an adına, Peygamber adına yapılan bütün güzel şeyler nerede kalır? Hepsi heba olur, helak olur gider. Allah korusun.

O ihtiras... O dünya malına bağlılık... O dünya metâna gönül verme kardeşim. O dünya metânı hayatına adapte ettirme, onun emrinde yaşama. Sen neyin var neyin yoksa beynini, gönlünü, ihlasını, oraya bağlarsan Allah’a ne kalıyor kardeşim? Peygambere ne kalıyor kardeşim?

Çalışma demiyoruz ama sen bir tevekkül halinde ol önce. Eğer senin dükkânın varsa veya diyelim ki bir iş içindesin veya şöyle veya böyle. Besmele çekersen, girersin içeri “Ya Rabbi bugünkü rızkımı

hayırlı eyle.” dersin. Esnafsın, kapıyı açarken “Ya Rabbi bugün bana hayırlı rızıklar ver, kazanacağım parayı bana helal eyle Ya Rabbi.” dersin. O gün az kazandın. Hayırlısını istedin ve az kazandın. Diyeceğin şey nedir orada biliyor musun? “Benim için hayırlı olan buymuş. Az kazanmış.” Allah bakıp durur, Allah duyup durur. Senin duana icabet etmekten aciz mi Allah? [Demek ki az ama hayırlı rızık vererek duana icabet etti.]

Bir Yahudi varmış, esnaf. Kepengi indirirmiş, çok iş yaptığı halde “Bugün de kaybettik.” dermiş. “Bugün de kaybettik.” Müslüman komşuları sinirlerinden sıkılırlarmış. Birgün aralarında “Ülen biz açmayıverelim kepenkleri, bütün alışveriş bunun üzerinden olsun.” demişler. Açmamışlar sabahtan akşama kadar. Orası har har har har. Yahudi başını kaşıyamamış işten. Gene kapatırken öyle dizilmişler ötekiler. “Bugün de kaybettik.” demiş.

-Gel len buraya demişler. Utanmıyor musun ulen? Bak biz kapattık akşama kadar sen kazandın, nasıl konuşuyorsun be nankör?

-Öyle değil be yavrum.

-Ee?

“Bir günümüz daha gitti dünya için” demiş. Uleyn demişler yahu. “Ne cevher varmış bunun içinde böyle.”

Yahudi bir gün daha boşa gitti diye, bir gün daha yabana gitti diye, parayla pulla ömrümü harcadım diye yanıyormuş. O insanı yazan büyükler “Belki Allah ona sonunda iman nasip eder.” diyorlar.

Bakınız ben bugün de kaybettim diyormuş. Ötekiler de tersine mütalaa ve telakki ediyorlar. Ters algılıyorlar. Halbuki adamın söylemek istediği o değilmiş. Bugün de kaybettik. Bir gün daha kaybettik bir gün daha yavrum diyormuş. Onu anlatmak istiyormuş.

Hep kayıptayız kardeşim. Kaybettiğimizin farkında olalım. O kaybedilen şeyin arkasında ağlayacağımıza, kaybettiğimiz şeyin telafisi, tedavisi cihetine gidelim. İnşallah tövbesini yapalım. İnşallah daha çok gayret ile Hakk’a sarılsalım.

Hedef ile sebebi birbirinden ayıralım. Hedef Allah'ın rızası. Hedef, Resûlullah'ın şefaati. Hedef onun sevdiklerinin himmeti. Sebep, orta yerdeki günlük hadisat: almaklar, vermekler, yemekler, içmekler gibi günlük hadisat.

Yalnız bir de şu var. Eğer itidalli bir Müslüman beş vakit namazını kılıyorsa onun alışverişe sarf ettiği bütün efor, dükkanında işinde, aşında sarf ettiği gayret hep ibadet yerine geçiyor. Şart beş vakit namazını kılmakta. Tabi ihlaslı kılmak çok güzel yalnız. Kılmak yatıp kalkmak manasını mutazammın değil (*yatıp kalkmayı kapsamaz*). Tabi hepimizin namazlarında noksanlık oluyor diye düşünüyorum. Benim de namazımda oluyor. Aklıma bir şeyler geliyor. Daha evvel düşünmediğim düşünemeyeceğim şeyler namazda aklıma geliyor. Ben de “Ah ülen lain şeytan! Senin vazifeni yapıyorsun. Benim vazifemse seni kovmak.” diye içimden geçiriyorum. Mecburen başka şeyler yapıyorum orada¹⁶. O da bırakıp gidiyor.

Binaenaleyh bizim namazlarımız tabii ki biraz noksan ama o noksanlık bizi umutsuzluğa sevk edecek değil. Beş vakit namazımız mutlaka kılınmalı. Bir mezar taşında yer alan bir manzume de öyle diyor:

Bir işten ibaretmiş hayatımın varlığı,
Ölümüne sebep oldu nefesimin darlığı.
İnsan olan benden alsın ibreti,
Beş vakit Hak için eyle gayreti.

Ne güzel bir şey... Harikulade... Bende tesir icra ediyor bu. Bir hiçten ibaretmiş hayatımın varlığı... Buradaki dünya, buradaki alem imtihan alemi. Oraya gidiş alemi. Oraya giderken ne kazandın ne kaybettin? Götürüş alemi. Tekrar edelim:

Bir işten ibaretmiş hayatımın varlığı,
Ölümüne sebep oldu nefesimin darlığı.
İnsan olan benden alsın ibreti,

---

¹⁶ Hacı Kâmil Efendi Babamız başka sohbetlerinde, namaz esnasında böyle bir hal zuhur ettiğinde kişinin içinden “Estağfirullah, Estağfirullah.” diye söylemesinin faydalı olacağını beyan buyurmuşlardır. Öte yandan, namazda şeytanın bu tür bir vesvesesine maruz kalan kişinin Allah'ın huzurunda olduğunu hatırlama getirmesi ve namaz surelerini kendi duyacağı sesle okuyarak dikkatini o yöne vermeye çalışmasının da faydalı olacağı umulmaktadır.

Beş vakit Hak için eyle gayreti.

Gayreti üzerimizden atmayalım. Gayret üzere olalım. Bu efor bizi cennete götürür, rızaya götürür, şefaate götürür.

Bakınız sabaha karşı namaza kalkıyoruz veya her gece teheccüde kalkıyoruz. Kalkanlar için söylüyorum, kalkmayanlar da kalksınlar inşallah. Allah o gayreti versin inşallah, o azmi versin inşallah, Amin inşallah. Orada nasıl nefis, “Ayakların ağrıyor yat.” diyor. “Başın ağrıyor yat yahu.” diyor. Su döküyorsun abdest alıp iki rekat namaz kılacaksın. Nefis “Aman yahu yarım saat daha yat.” diyor. Sen kalkayım diyorsun, o “Amma acelecisin. Âlem horul horul uykuda baksana.” diyor.

Çeşitli numaralar, çeşitli yöntemler. Aldatmak için hep böyle aldatici unsurlar. O unsurlar vazifelerini yapıyor. Peki onlara direnecek unsurlar neler? İman, ihlas, teslimiyet, tevekkül, Allah, peygamber, Kur’an ve mezar. Nefse dur diyecek unsurlar bunlar. Onları harekete geçireceksin kardeşim.

Bir misal olarak anlatayım. Kış günü çocukları namaza kaldırıyordum. Tabii şimdi torunlarımız üniversiteye gidiyor da o ayrı konu. Şunu söylemek istiyorum. Eskiden kış günü. Azıcık erken kalkıyoruz biz. Azıcık eğlenirim, söylemek gibi değil. Bir daha abdest alırım, bir daha hazırlanırım, ezan okunmuş olur. Sünnetimi kılarım evde. Evden çıkarken hanımı kaldırıyorum. Onun kalktığını görmem lazım. Onu ayakta görmeden kapıdan çıkmam. Nefis bu, uyku bu, atıverir kendini yatağa. Mahsus teferruatlı anlatıyorum ki ne olduğunu iyi tahayyül edebilesiniz diye. Kız beş yaşında, oğlan sekiz yaşında. Bal gibi uykudalar. Şimdi ben hanımı kaldırıyorum. Hanıma derim:

-Hadi bakalım hanım ben çıkıyorum. Sen çocukları da kaldır namaza.

-Aman ya be bu soğukta. Bu çocuklar kaldırılır mı? Gülerim ben.

-Bak hanım bu çocukları seviyor musun?

-Tabi canım gibi.

-Bunların azıcık üşümesini mi istersin yoksa cehenemde yanmasını mı istersin?

-Aman tövbe de.

-Öyleyse kaldır. Çok basit, çok kolay. Bunların yanmasını mı istersin, azıcık üşümesini mi?

-Aman kaldırıyorum.

-Kaldır göreyim.

Biraz gerçekçi olmak lazım. Biraz Hakk'a dayalı olmak lazım. "Bunları kaldır ülen!" dememek lazım. Yok abi böyle bir şey. Güzelce ikna var. Gerçek, mutlak olan şu ki kaldırmazsa o vazifesini yapmamış olacak. O vazife ona sual olunacak, mesul olandan sual olunacak. Neden öyle olsun kaldır yahu? Bunların üşümesini mi istersin? Yoksa cehennemde yanması mı?

-Aman ya tövbe de.

-Tövbe diyorum ben amma sen de kaldır.

Onlar kalkardı öyle çıkardım ben namaza. Kaç yıllık mesele. Maşallah subhanallah. Şimdi çocuklar olsun, torunlar olsun topyekûn beş vakit namazındalar. Alışkanlık. Aileden ne gördüler onu tatbik ediyor çocuklar. Çocuklara güzel şeylerle örnek olalım. "Kötü şeyden ibret iyi şeyden örnek" diyor kitap. Kötüden ibret, iyiden örnek alınız diyor. Güzel şeylerle örnek olalım. Yaşantımızla örnek olalım.

Kadın erkek münasebetinde, karı koca münasebetinde, ana baba münasebetinde

Çocukların önünde kavga etmeyelim, münakaşa etmeyelim. Onları incitecek haller takınmayalım. Onları evden, anadan ve babadan soğutacak haller üzere olmayalım.

Hep düşünelim kardeşlerim. İnciten noktalar bunlar. Sen karı koca bar bar (*yüksek sesle*) çocukların önünde kavga edersen o çocuklar rahatsız olurlar, ruhen gittikçe bozulurlar giderler. Evlerine gelmek istemezler. Evlerinde saadet, mutluluk bulmaz olurlar. Ana baba sıcağı şefkati bulamazlar. Soğurlar. O çocuklara o soğumayı yaşatmayalım. O yanlışların içerisine itmeyelim. Bir problemimiz varsa karı koca olarak onların olmadığı bir noktada ve münakaşa etmeden ikna cihetiyle, misaller vermek suretiyle konuşalım. "İnsanlar konuşa konuşa..."

[anlaşır] diyor kitap. Konuşa konuşa kardeşim. Aile saadetini ve mutluluğunu böyle yürütelim inşallah.

O çocuklar, ana baba kavgası duya duya o ana babanın birbirini yiyişini seyrede seyrede artık onlar da nefretâmiz hale geliyorlar. Onlar da evlerinden soğuyorlar. Ev lafı edildiği zaman kaçır hale geliyorlar, onlara bunu yaşatmaya hakkımız yok.

Çocukların ana baba üzerindeki haklarından bir tanesi isim hakkı, bir tanesi namaz meselesi. Onları güzele doğru, iyiye doğru itelim, onları davet edelim kardeşim. Onlara arada bir, bıktırmadan, hani evde ufak tefek kitaplarımız vardır, bilir bilmez bir şeyler okuyuverelim. Onlar can kulağıyla dinlemezler. Geçen sene bir eve misafir olduk biz. Ev sahibi alın gelin o kitabı dedi, alıp geldiler bir kitap. Nur cemaatinden bir kitap. Şimdi okudu okudu okudu. Bir saat, iki saat, üç saat. Tabii biz de varız aramızda bizden yaşlı olanlar da var, hanımları var. Bu da doğru olmadı diye düşündüm yani. Üç saat geçti üstünden hala daha okunuyor. Böyle de olmasın yani. Biraz okunsun, biraz bir şey olsun. Biraz algılama olsun. Bir fikir verilsin, bırakılsın. Bezdirmezsin böylece. Bitsin diye böyle gözü kulağı son kelimedede olmasın. Bıktırmayalım, güzellikler üzere olalım.

Bak burada yine Resûlullah'ın hangi hadisi var? Hayrül-umûri evsatuha (*İşlerin hayırlısı vasat (orta) olanıdır*). Hep vasat (orta), hep güzel. Hep orta halli, bıktırmadan, usandırmadan şefkatle, sevgiyle, güzelliklerle yaklaşalım kardeşim.

Onlar [nur meclisindeki kardeşler] sevgili kardeşlerimizdir. Mesafe almış insanlardır. Onların kendi meclislerinde tabii çok okunuyordur. Çok çok belki daha fazlası okunuyor. Ama bizim meclisimiz topyekûn her sınıftan, her bloktan insanın olduğu bir meclis. İnsanlar uyur, affedersiniz. Hoş olmayan manzaralar meydana gelir. Bunlar da olmasın. Biz hiç kimsenin aleyhine konuşmuyoruz.

Cemaatler İslâm'ın bir bütünüdür. Cemaatler İslâm'ı ayırmak için İslâm'ı bölmek için, birbirine düşman olmak için, birbirine haset duymak için, birbirinin kuyusunu kazmak için var değıller. Onlar İslâm'ı bütünleştirmek için varlar. İslâm'ın bütünü ile yaşatılması temin için varlar.

Bu mezhepler konusunda da böyle. İmam-ı Azam'a müşahede ehli bakıyor. Bakınız müşahede de İmam-ı Azam, İmam-ı Şafi, İmam-ı Hanbel, hepsi oradalar. Cenâb-ı Hak, melekler vasıtasıyla sual ediyor. Diyor ki;

-Benim dinimi neden böldünüz?

-Biz senin dini bölmedik Ya Rabbi, diyorlar. İmam-ı Azam Hazretlerine;

-Ya İmam sen söyle diyor.

-Ya Rabbi senin dininde öyle nüanslar var ki öyle incelikler var ki herkes onu çözemez, bilemez, bulamaz, aydınlık kafayla algılayamaz. Ya Rabbi biz onları aydınlığa çıkardık. Bu kardeşim başka mütalaa etti, bu kardeşim başka yorumladı. Öteki kardeşim başka algıladı. Biz onları aydınlığa çıkardık. Herkesin anlayabileceği noktaya getirdik, bölmek manasında değil Ya Rabbi. O Zaman Cenâb-ı Hak İmamı Azam Hz.lerine emrediyor.

-Ya İmam, imam ol bunların namazını kıldır diyor.

Yani mezhepler hak mezhep olunca durum böyle. Hak olmayan mezheplere lafımız yok. Onlar zaten kendiliğinden hallolacak inşallah. İslâm'ın bazı noktaları, imalar, ihsaslar, işaretler veriyor, o günler yavaş yavaş geri geliyor Allahu alem. Allahu alem. Biz bir şey bilmeyiz. Evvela iç ihtilaflar hallolacak. O mezhep ihtilafları. Resûlullah (s.a.v) "Ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacak. Yetmiş ikisi dalalette, bir tanesi saadette." diyor.

-O saadette olanı hangisi ya Resûlullah?

-O saadette olan fırka-ı naciye Ey ümmetim.

-Peki ya Resûlullah o fırka-ı naciyenin özü nedir?

-Ehli sünnet ve'l cemaat fırkası oluşudur.

Hepsi ehl-i sünnet ve'l cemaat bayrağı altında toplanacak Allah'ın izni keremiyle inşallah diyor kitaplar. Allah bilir. İster bir günde düzeltir, bir günde o birliği sağlar, ister tecil eder yavaş yavaş sağlar diyorlar. Bazı badireler atılacak. Bu badireler ya kuraklık şeklinde ya

sel baskını şeklinde ya zelzeleler şeklinde ya terörizm şeklinde. Allah bilir. Allah muhafaza [etsin] dünya dört koldan bir badire atlatacak. Allah hepimizi korusun. Bazıları diyorlar ki aman dua ediniz daha az hasarlı atlatılsın. Daha büyük müçtehitler diyorlar ki aman öyle dua etmeyiniz. Tamamen hasarsız atlatılsın diye dua edelim. Biz öyle diyoruz inşaallah. Madem yalvarıyoruz, kapısından dileniyoruz, hasarsız atlat Ya Rabbi [diyelim]. O güzel günler hasarsız gelsin Ya Rabbi. İnşallah. Bunlar hep bizim ne yapmamız geldiğini anlatıyor.

Dinin dördüncü makamı sabır ve kanaattir.

Sabır... İnsanlığın en büyük meziyetlerinden bir tanesi budur kardeşim. Sabredebiliyor musun kardeşim? Sabrın arkasından şükür gelir, zaten o manaya tazammun eder (*sabır şükretmeyi de kapsar*). Bazı hakikatleri, bazı hadisatı sineye çekebiliyor musun? Çünkü bir eli yağda bir eli balda cennet bulunmuyor. İsterse Allah o bir eli yağda bir eli balda olana da cenneti buldurur fakat biz kaideleri anlatmaya çalışıyoruz. Nasıl olması lazım geldiğini anlatmaya çalışıyoruz. Ne diyor bak burada “sabır, kanaat.” O sabrı göstermek mecburiyetindeyiz kardeşim.

Musibetin nereden geldiğini bilmemiz lazım. Kimisi “Allah bizi unuttu” diyor. Haşa sümme haşa. Allah unuttur mu yahu? Bakınız bir hadise aklıma geldi. Biliyorsunuz Hz. Musa Cenâb-ı Hakk ile tekellüm ediyordu, konuşuyordu. İsa Ruhullah, Muhammed Resûlullah, Musa “Kelimullah”. Hz. Musa Tur-u Sina’da:

-Ya Rabbi sen hiç gaflet göstermez misin? Hayâ ediyorum Ya Rabbi bu sözü söylemekten. Bize kendini tarif et Ya Rabbi.

-Ya Musa! Eline iki tane şişe al. O günün bahrinde şişe ne ise ondan işte. Ellerini ileri doğru uzat, öyle dur. Sana cevabımı vereceğim. Hz. Musa eline iki tane şişeyi alıyor, ileri doğru uzatıyor.

-İndirme sakın, öyle uzatmış şekilde duracaksın.

Duruyor duruyor Musa yoruluyor, bitiyor.

-Aman Ya Rabbi.

-Dur Musa, dur Musa.

Pat şişeler düşüyor yere.

- Bunun hikmeti nedir Ya Rabbi?

-Ya Musa! Benden gaflet sadır olsa, benden bilgisizlik, bilmezlik sadır olsa işte dünyanın hali böyle hercümerç olur.

Sabır kardeşim, şükür kardeşim. Bunlar bize verilen mümtaz vasıflar. [Allah halimizi, başımızdaki derdimizi biliyor.]

Sabır ve şükür Müslüman'ın süsü, değeri, dünyası. Bunlarla muttasıf olacağız kardeşim. Adam ben sabırlı kulum diyor. Bir kuruşluk sabır yapıyor. Kendini sabırlı sayıyor. Ama çok hassas bir noktada, kendi alerji duyduğu bir noktada ufacık bir imtihan gelip çatinca o sabrı gösteremiyor. O bin kuruşluk sabır hâlbuki. Onu gösteremiyor. O bin kuruşluk sabrı harcıyor. Feveran ediyor, feryadı figan ediyor.

Sabır gösterilmediğine sonradan pişman olunmuşsa, nadim olunmuşsa sonradan yapılan tövbeler yeni bir ayakkabının üzerine vurulmuş yama gibidir diyor. Yine yabana değil ama dizaynı bozmak zevki kaçırır. Aklın sonradan başa gelmesi yine geçerlilik ifade eder ama esas mesele ilk andaki sabır kardeşim. Bunu geçen yine misal verdim. Rabia Hz. yolda giderken ayağı taşa vuruyor. Başlıyor gülmeye.

-Ya Rabia! Bu kan revan, bu acı içerisindeyken neden gülüyorsun?

-Allah'ın sabredenlere vereceği şey anında karşıdan gösteriliverdi de ona gülüyorum, diyor. Bu acılar bu kan revan beni hiç enterese etmedi ki, beni tesir altına almadı ki diyor. Asıl sabır hadisenin olduğu andaki sabır. Sizi yaralayacak şeyin zuhur ettiği, tecelli ettiği zaman o esnadaki sabır. Sabır ancak öyle sabır, anında sabır, anında şükür. İmtihanın nerden geldiğini bilmek meselesi var. Başımıza gelenden Allah'ın haberi olmaz mı yahu? Allah unutmaz. Haşa sümme haşa. Allah unutmaz.

Babamın bir sözü var: “Oğlum, Allah ihmal etmez, Allah imhâl eder.” Nedir ihmal? Hal üzere bırakır. Bakalım sabır mı edecek, şükür mü edecek, isyan mı edecek? Herhangi bir hal vuku bulduğunda herhangi bir hadise başımıza geldiğinde bizi derin bir imtihanın içine itiyor demektir.

Yalnız tabi haysiyetimizle ilgili namus meselelerinde, orada sabır gerekmiyor. Böyle meselelerde Cenâb-ı Peygamber üzüliyor: “Çok derin bir yara ise bir kara çizgi ise onu hemen kesip atın oradan” diyor. Namus konularında, ona müteakip konularda sabır gerekmiyor, yalnız tahkikat gerekiyor. Namus meselelerinde üç tane şahit istiyor. İslâm tahakkuk tecellisi tespit edilebilsin diye üç tane şahit istiyor bak derin bir mesele olduğu için, derin bir konu olduğu için. Önemli bir mesele olduğu için.

Namus meselesinde İslâm, affedilemez noktaya gelecek diye dört tane şahit istiyor. O konularda sabır şükür gerekmiyor. Onun dışındaki özel hayatımızın her ünitesinde hangi noktada olursak olalım, sabır ve şükür bizim vazifemiz. Sabretmek, sabır ile karşılama... Evimizde, yurdumuzda, ocağımızda, sokağımızda, komşumuzda, arkadaşımızla, meclisimizde... Hangi noktada olursa olsun, bize sabır düşer kardeşim.

İster şahsi ister genel manada sabır ile muttasıf olmak İslâm'ın en büyük silahıdır. Sabır ve şükür İslâm'ın en büyük vasfıdır. Onunla iftihar ederiz. Onunla Hakk'a yakınlığı buluruz. Sabretmeyenler bize zor ulaşırlar diyor. Biz sabırla Resûlullah'ın şefaatinde buluruz. Bunlarla muttasıf olacağız. Bunlarla övüneceğiz, bunları hayatımızın direği sayacağız. Hayatımızın en önemli noktaları sayacağız. Sabır ve kanaat. Bir de kanaat var önemli. Ne kazandınsa o senin. Senin kazanacağın şey zaten ezelden tespit edilmiştir.

Geçen sene oldu bu, birisi ben yıllık kazancınızı tespit ediveriyim diyor. Yıllık kazancınızı size ne geleceğini ne gideceğini Allah bazen bildiriyor kullarına diyor. Bakınız kanaat konusunda konuşuyoruz da bir misal aklıma geldi.

Bağdat'ta Rabia Hz. alışveriş ediyor bir adam geliyor yanına. Bir tüccar, kumaş tüccarı. Diyor ki:

-Aman ya Rabia senden bir dileğim var. Bana dua et biraz kazancım artsın, diyor.

Rabia hazretleri şöyle gülümsüyor.

-“Bak, senin kazancın, senin harcayacağın kadardır, sana lazım olan kadardır.” diyor. Bakınız buna çok dikkat ediniz ha. Bilhassa esnaf kardeşlerimiz. Buna çok dikkat ediniz. “**Senin kazancın, senin ihtiyacın kadar tespit edildi.**” diyor.

-Ne ile sabit ya Rabia?

-Bak bugün için tarih at. Bundan sonra bu dükkâna giren bütün malları girdikleri fiyattan sat.

- Aman ya Rabia!

-Madem müracaat ettin benim dediğimi yap. Senin ihtiyacın kadar senin rızkın sağlandı. Ve şimdiye kadar yaşadığım gibi ölçülü yaşamayacaksın. Aile fertleri için biraz daha savurgan olacaksın, rızkını biraz daha geniş tutacaksın, harcamanı biraz daha yüksekte tutacaksın, daha fazla harcayacaksın, diyor. Bu bir sene zarfında hem malı aldığı fiyata satacak hem de o geçmiş yıllardaki gibi dar bir hayat yaşamayacak, geniş geniş, sahavetle, çoluğuna çocuğuna bol bol yedirip içirerek, daha fazla harcayarak yaşayacak.

-Aman ya Rabia?

-Ne diyorsam onu yap. Senin ihtiyacın kadarı, senin harcayacağın kadarı sana yazılmış. Bunu Allah’ın izniyle Allah bize bildirdi biz kefil olduk, diyor.

Rabia Hatun oraya bir sene sonra gidiyor. Ne oldu diyor?

-Aman Rabia ben hata yapmışım. Ben ne bileyim çalışmamla daha fazla mesai ile daha fazla şöyle olmam ile daha fazla böyle olmam ile para kazanacağımı, maaşıma maaş katacağımı zannediyordum, hâlbuki öyle değilmiş. Aynı sizin buyurduğunuz gibi taksimat ezelden ebede kadar yazılmış. Benim harcayacağım kadarmış. Dediğiniz gibi bir kuruş kar koymadan bir yıldan beri aldığım malları aldığım fiyata satıyorum ve evime, eşime, çocuğuma daha fazla harcıyorum. Hiçbir noksanlık olmadı aynı mallar yerinde duruyor diyor.

Bunlar hep bize ibret. Biz işi kendimize bağlıyoruz. Biz, işleri bizden zannediyoruz ama bak üzerimize düşen işleri yapacağız, sebeplere müracaat edeceğiz. Armut piş ağzıma düş yok. Netice ne olursa olsun

bizim için hayırdır diyeceğiz. Bizim için taksimat buymuş, bizim rızığımız buymuş, hakkımız buymuş, bize biçilen kaftan buymuş diyeceğiz. Yoksa İslâm'da ayağını uzat yat, armut piş, ağzıma düş yok.

Her zaman söylüyorum;

**Çok kazandın, sevinme kardeşim,
Az kazandın, üzülme kardeşim.
Dünya metayı bu. Bu imtihandır.**

Bir kardeşimiz vardı. Şimdi hala burada, Tire'de. Ufacık bir yerde, ufacık bir şeyler satıyordu. Kırk sene evvel, bir gün bana geldi. Biz o zaman bakkal dükkânı işletiyorduk.

-Ağabey bana bir şey söylendi, dedi.

-Hayrola?

-Bana, senin adın defterde *el fahrî fakriden el fahrî ganiye* geçti dendi, bu ne yahu? dedi.

-Ülen kalk harmandalı oyna bir müjde almışsın, dedim.

-Aman deme?

-Aman dedim bundan sonra her tuttuğun altın.

Hala bu memlekette bu kişi. Hala sağ. İçtimai yüksek müesseseleri oldu. Dev adımlarla ilerledi.

Bakınız bu adam bu konuda efor sarf etmemiş, istihareler yapmamış, çok büyük amaçlar gütmemiş. Ama *el fahrî fakriden el fahrî ganiye* geçmiş. Öyle icap etmiş, tespit öyle yapılmış, o mana âleminde onun için hayır oymuş, Allah o hayrı tahakkuk safhasına koymuş, ona sunmuş. Bu âlemde gelişigüzel iş yok ağabey.

Bir de tabii verme meselesi var. Eli sıkı olma yani. Hasis olan insan için hadis-i şerif var biliyorsunuz. "Hasis olan, pinti olan insan cennete zor girer." diyor. Fakat bu noktada bir de ayet var. "Eli sıkı olma sakın. Elini çok da açıp âleme rezil olma sakın." diyor. Orada da vasat tertip ediliyor. Gönlümüz geniş olsun, gönlümüz gani olsun, kardeşim.

Mübarek şair Nabi, evden çıkmış, köşeyi dönmüş, bir dilenci, bir ihtiyaç sahibi el açmış. Nabi aranıyor, cebinde para yok. Dilenci de

elini bir türlü çekmiyor. Bir daha aranıyor sonra “Yok kardeşim görüyorsun işte.” diyor. Dilenci Nabi’ye söylenerek bırakmış gitmiş. Şair Nabi eve dönmüş, iki rekât namaz kılmış, secdeye kapanmış. “Ya Rabbi! Veremez miydin? Sen bana verseydin de ben de bunu dilenciye verseydim.” demiş. Hatiften bir nida işitiyor:

“Ey Nabi! Dua et ki merhametin ve şefkatin var fakat paran yok. Ya merhametin ve şefkatin olmasaydı, durumun çok daha feci olacaktı.” Şefkatin ve merhametin yok fakat paran var o daha feci, o daha iğrenç, o daha korkunç. “Dua et ki şefkatin ve merhametin var mürüvvetin var fakat paran yok. Dua et ki böyle oldun.” Bir daha şükrediyor bir daha secde ediyor.

Gelişigüzel bir âlemde yaşamıyoruz kardeşim. Bu taşlar, duvarlar, bu ovalar, dereler, bayırlar, bu ülkeler, gelişigüzel yaratılmadı kardeşim, hepsinin derin derin hikmetleri var. O hikmetler zaman zaman tahakkuk tecelli ediyor. Onların tahakkuk tecelli edeceği tarihler kendi üzerlerinde yazılı.

Bu âlem hiç boş değil. Biz birkaç yıl evvel kurban alıyorduk. Bir kardeşimiz kalabalık koyun sürüsünün içinden bir tanesine:

-Efendim bak bu kurbanlık dedi.

-E hepsi kurbanlık, dedim ben.

-Öyle değil dedi. Bu üç dört hayvanın içerisinde yalnız bu kurbanlık dedi.

-Nasıl bir bilgi bu, nasıl bir malumat bu?

-Alnında yazılı dedi.

Kurbanlar bile. Ben kurban olacağım diye övünürlermiş kardeşim. Başka bir ağabey var “eksik söylemiş o.” dedi.

-Neden efendim, dedim ben?

-Kimin kurbanı olacağını söyleyememiş dedi.

Böyle bir tespit, böyle bir âlem, böyle bir program, böyle bir gelişigüzellikten kurtuluş âlemi burası. Âlem-i İslâm bu. Dikkat, sabır, şükür, insanlara verilen en mümeyyiz vasıflar kardeşim.

Hayvanların üzerinde kurban olacağı yazıyormuş. Onlar öteki kurbanların yanında övünürmüş. Ötekiler satılmayacak, kasaplık kalacaklar. O, ben kurbanlığım diye övünürmüş. Gelişi güzel bir şey yok kardeşim. Bunun bilinciyle hareket edelim inşallah, Allah bizi bağışlasın inşallah.

Dinde beşinci makam: Unutmaktır.

Burada ufacak açıklayıverelim. Unutmak, burada hoş olmayan şeyleri unutmak manasını tazammun ediyor. Yoksa aslında insanoğlu nisyan ile maluldür (*unutkanlığıyla bilinir*). İnsanoğluna unutmak hastalığı verilmiştir. Bu zaten bizim hastalıklarımızdandır. Ama burada unutmak size yapılan kötülüğü unutmak, size yapılan haksızlığı unutmak, size yapılan hakareti unutmak. Güzel olmayan size matuf, size yönelmiş çirkinlikleri unutmak. Hoşgörü makamına alıvermek, güzellikler manzumesi içine alıvermek, unutmak bu.

İbrahim Ethem hazretlerine bir mecliste soruyorlar. “İnsanoğlunu insan yapan en büyük vasıf nedir?” Herkes bir şey söylemiş. En son hakem durumunda, imzacı durumda olarak son söz ona kalmış. “İnsanı insan yapan en mümeyyiz vasıf nedir?” Gülmüş.

-Bilemediniz mi yahu demiş İbrahim Ethem? **İncinmemek** demiş.

İnsanoğlunu insan yapan en büyük vasıf incinmemek. Hiç aldırış etmemek. Eneyi yenmek. Yokluğa ermek, hangi noktada olursa olsun, o faniliği bulmak.

Mübarek Kenan Rifai hazretleri var. En büyük Mevlevi şeyhlerinden birisi. Onun çok kitaplarını okudum. Birisi gelmiş, hakaret etmiş, gitmiş. Koca Kenan Rifai hazretleri el pençe divan duruyor.

-Bir şey demediniz efendim, bütün söylediklerini kabul etmiş gibi davrandınız. Sizde izzet-i nefis yok mu yahu? İzzet-i nefsiniz yaralanmadı mı, incinmedi mi? demişler. O gülmüş.

-Çocuklar, bende nefsi yok ki, izzeti olsun. Zaten biz bu izzet-i nefis lafını reddediyoruz o laf orada kaldı.

Nefsin izzeti, nefsin zilletindedir kardeşim.

Nefis, her tokat yiyište, her aşıđılanıšta, her tahkir tezyif görüšte, her istemediđi Őeye uđrayıšta bir derece alır. Nasıl? İŐte o rencide edici hal üzerine gelince, nefse o dayađı yiyište, aşıđılanıšta bir derece verilir. Nefsin izzeti, nefsin zilletindedir. İnaŐallah o nefse uymayanlardan, nefsi emrine alanlardan, nefse direnip yücelerden eylesin Allah. İnaŐallah.

Es-salātu ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salātu ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salātu ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salātu ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evveline ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Ey yerlerin, göklerin ve bütün mülklerin sahibi, maliki, haliki olan yüce Allah'ım. İki cihan serveri Muhammed Mustafa (s.a.v) Efendimizin o yüce hatırı için. O sevgili Peygamberimizin, O "seni yaratmayacak olsaydım kâinatı yaratmayacaktım." dediğin o yüceler yücesi, güzeller güzeli, Kâinatın Fahri olan peygamberimizin hatırı için Allah'ım. Dünyevi ve uhrevi bütün işlerimizi kolaylaştırıver, güzelleştiriver ve hayırlı eyle ve hibe eyle Allah'ım.

İnaŐallahu teâlâ, iman-ı kâmil, aşk-ı ilahiye, feyz-i ilahiye, sırr-ı ilahiye ve kalb-i selim ve ihlas ve huzur ve sağlık ve saadet ve selamet ve bereket ve Şifalar ve sağlıklar ver Allah'ım. Şurada hazır bulunun cemaat-i müsliminin dahi yerlerinden kalkmadan muratlarına erdir Ya Rabbim. Helal olan meşru olan muratlarına erdir. Helal olan meşru olan hacetlerini gideriver Allah'ım.

Ya Rabbim, korkaklıktan, hasislikten dünya fitnelerinden, düşkün ihtiyarlıktan, kabir azabından, bizi kuru Ya Rabbim. Sevmediğin her Şeyler, bizden ırak olsun Ya Rabbim. Sevdiğin her Şeyler bizlere gelsin Ya Rabbim. Maddi ve manevi bütün felaketlerden, Şerlerden, kazalardan, belalardan, kötülüklerden, hastalıklardan, semavi ve arzi felaketlerden, sıkıntılardan, zararlardan, Şerlerden, çirkinliklerden, tasallutlardan, tecavüzlerden, densizliklerden, dinsizliklerden, imansızlıklardan, ahlaksızlıklardan, haksızlıklardan, hırsızlıklardan, uğursuzluklardan, büyülerden, sihirlerden, zinalardan, acılardan ve sevmediğin her Şeylerden bizi kuru Ya Rabbi. Bizi kendi himayene, kendi vikayene, kendi Şemsiyene, kendi korumana al. Sana muhtacız, sensiz olamayız, bizi bırakma Ya Rabbi.

Biz bizi bırakmadan sen bizi bırakma Ya Rabbi.

Ya Rabbi Ortadoğu'daki din kardeşlerimiz ve dünyanın neresinde olursa olsun darda ve zorda olan bütün din kardeşlerimize kolaylıklar ver, güzellikler ver, saadet ver, güzellikler ve hürriyetler ver Ya Rabbim. Din dışı unsurların onların üzerlerine olan tasallutlarını, tecavüzlerini kaldırır Ya Rabbi. Ekmekleri yok, ilaçları yok, can emniyetleri yok ışıkları yok, hayatlarının tadı yok. Onlar kusur işlemişlerdir, günah işlemişlerdir, hepimiz günah işleriz Ya Rabbi. Cümlemizi affediver Ya Rabbim.

Hastalara şifa, dertlilere deva, borçlulara eda ver, namurad olanları bermurad eyleyiver Allah'ım. Ordumuza, yurdumuza, vatanımıza, milletimize, dinimize, bütün mukaddesatımıza, bütün değer verdiğimiz her şeyimize, sen sahip çık Ya Rabbim.

Bayrağımız yükseklerde dalgalansın Ya Rabbi. Zirvelerde olsun Ya Rabbim. Yerlerde tezellül verme Ya Rabbim. Kimsenin bir karış toprağında gözümüz yok Ya Rabbim. Her zaman söylediğimiz gibi Ya Rabbim. Bizim toprağımızda gözü olanlara da imkân ve fırsat verme Ya Rabbim. Din dışı unsurları başımıza hükümferma eyleme Ya Rabbi. Onların boyunduruğuna koyma bizi Ya Rabbim. Din düşmanlarının hepsini bizim başımızdan def et Ya Rabbim. Onları bizim başımıza bela kılma Ya Rabbim. Bizi onlarla imtihan etme Ya Rabbim. İnşaaallahu Teala Ya Rabbim, saadetler, selametlikler, güzellikler, hepimizin üzerine olsun Ya Rabbim.

Cebimize, hanemize, soframıza Halil İbrahim bereketleri ver. Bize verdiğin nimetlere hamd-ü senalar olsun. Olmayanlara da bulmayanlara lütfeyle Allah'ım. Sofralarımızı helal rızıklarla süsle, müzeyyen eyle Ya Rabbim. Yaramazlıklar bizim sofralarımıza, bizim midelerimize bizim hayatımıza girmesin Ya Rabbi. Hep sevmediğin şeyler bizden uzak olsun Ya Rabbim. Hep sevdiğin şeyler bize yakın olsun Ya Rabbim. Affeyle, lütfeyle, hıfz eyle, hidayet eyle Ya Rabbim. Bütün güzellikleri üzerimize eyle Ya Rabbim. Sen kendi himayene, kendi vikayene, kendi şemsiyene kendi korumana al Ya Rabbim. Biz bizi koruyamıyoruz Ya Rabbim. Biz, bize kaldığımızda şaşırıyoruz

beceremiyoruz Ya Rabbim. Sen bizi hem affeyle hem hıfz eyle hem bize lütfeyle ve bizi kendi korumana al Ya Rabbim.

Hastalara şifa, dertlilere deva, borçlulara eda ver, namurat olanları bermurad eyle Ya Rabbim. Her şeyimizi sana emanet ettik, her şeyimizi sen koru. Bütün güzellikleri üzerimize yağdır. Bütün çirkinlikleri üzerimizden al Ya Rabbi.

*Subhâne rabbike rabbi-l'izzeti 'ammâ yasîfûn ve selâmun 'alâ-
lmurselîn, velhamdu lillâhi rabbi-l'âlemîn.*

El Fatiha maassalavat

5) 20.07.2008 tarihli sohbet¹⁷

(Recep ayının fazileti, orucun çeşitleri, sabır, unutmak, cömertlik, ilim, dik durmaya dairdir)

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Allah'ın ikramı, ihsanı, lütfü üstümüzde olsun inşallah.

Bu adımlar, bu mesafeler, bu çekilen biraz zahmetler, bu gayretler hiç yabana değil. Allah katında mümkün mü zayii olsun? Hedefimiz Allah'ın rızası, hedefimiz -inşallahu teâlâ- Resûlullah'ın şefaati. Güzel muratlarımıza ereriz, Allah erdirir, yardımını esirgemez inşallah. Allah sevdiği gibi eylesin. Muratlarımıza erdirsin inşallah. Kusurlarımızı, günahlarımızı, bağışlasın. Başka bir ivazımız garazımız olamaz. İllaki onun rızası en önde geliyor, Resûlullah'ın şefaati en önde geliyor, sevdiklerinin himmetleri en önde geliyor, hepsine ereriz inşallah.

Zerre kadar hayrın, zerre kadar şerrin yabana gitmeyeceğine mutlak kayıtlar, mutlak emirler, hakikatler var¹⁸. Onlar tahakkuk-tecelli edecek. Biz hayır tarafına ağırlığımızı koyarız inşallah. Güzellikler yönünden zenginler listesine alınırız inşallah.

Bu noktada zenginlik parayla pulla olmuyor. Manevi zenginlik çok daha başka bir şey. İşte bunu temin etmek için, inşallah-u Teâlâ bu zenginliğe ermek için, bu güzelliği bulmak için buradayız.

Cenabı Hak ikram ediverir, kusurlarımıza günahlarımıza bakmayiverir inşallah. O zenginlikler -inşallahu Teâlâ- hayatımızı doldursun. Günümüzü, gecemizi, ayımızı değil hayatımızı doldursun. Bizi sevenler listesine alsın inşallah.

---

¹⁷ Sohbetin videosu şu linkten izlenebilir: <https://youtu.be/i22LQ9SAg0M>

¹⁸ Her kim zerre kadar hayır işlemişse onu görecektir. Her kim, zerre kadar şer işlemişse onu görecektir. (Zilzal Suresi 7-8)

Recebin içindeyiz bakınız. Ben yine düşünüyorum, biz bu Recebin kıymetini biliyor muyuz? Çok yerlerde okudum. Recebin kıymetini bilmeyen, Recebi değerlendiremeyen, Şabanın kıymetini bilemez diyor. Şabanın kıymetini bilmeyen Ramazan'ı değerlendiremez diyor.

Recebi değerlendirmek illaki oruç, illaki birtakım cenderelere girmek manasını tazammun etmez (gerektirmez). Recebi değerlendirmek, Recebin içinde olduğunu hatırlamak, Receb-i şerifi anmak kardeşim. Recepte irkilmek. Recepteyim derken titremek! Receb-i şerif diyor. Recebin kıymetini bilemeyen, Şabanın kıymetini bilmez diyor. Çünkü Şabana hazırlanmak için Recepteyiz, Ramazana hazırlanmak için Şabandayız. Birbirine eklemesek, birbirine temayül etmezse kopukluk olur. Ha var ha yok olur. Yalnız Kadir gecesini bekleyen adamlar gibi oluruz.

Kadir gecesine hazırlık yapmıyorsan, ömrünü Kadir gecesi gibi yaşamıyorsan, Kadir gecesi gibi, bütün bir ömrüne adapte etmiyorsan, Allah sana o Kadir gecesini buldurmaz kardeşim. Beleş yok. Tabir-i amiyane kullanıyorum özür dilerim ama beleş yok kardeşim. Ömrümüzü İslâm'a adapte edeceğiz kardeşim.

Bir zata soruyorlar kardeşim. Bir Abdulkadir daha gelir mi? Allah cimri değil, neden gelmesin? Peki, nasıl gelir? Onun gibi yaşamakla, onun gibi yapmakla. Onun gibi hayatını Allah'a, Peygamber'e, dine adamakla. İllaki O'nun seviyesinde olmak şartı yok. Bir hatme, bir santim geride oluverir. Ama yenileri yetişir. İmam-ı Şâzelî mübareği 69 yaşında vefat etti. Kendini bildi bileli, reşit oldu olalı ömrünün yirmi saatini ibadetle geçirmiş ağabey. Ona sormuşlar:

-Bir imam-ı Şâzelî daha yetişecek mi?

-Aman Efendim beni büyütmeyin, biz bir şey değiliz, biz Allah'ın ikramına uğramış kullarız, demiş.

-Bir İmam-ı Şazelî daha nasıl olur?

-Bizim virdimizi okuyanlar, bizim hizbimizi (*dersimizi*) okuyanlar, bizim hizbimizi adalet üzere, hakkaniyet üzere hayatına adapte edenler olur, demiş.

Neden olmasın ağabeyciğim. İmam-ı Şâzelî günümüzde yaşayan bazı büyük din adamlarının cediti olur. Şu veya bu isim önemli değil. Ama yok işte bir İmam-ı Şâzelî yok. Demek ki biz kendimizi dine adayamamışız, İslâm'ı yaşayamamışız kardeşim.

Devrimiz altın bir devir. Her zaman ben size bunu anlatıyorum. Biz böyleyken de Allah'ı bulamazsak, peygamberi bulamazsak, rızayı bulamazsak, şefaati bulamazsak, bir daha bulamayız. Çünkü bütün imkânlar, bütün menfi imkânlar, menfi unsurlar bana gel diye ayağımızın altında. Kimsenin kimseyi ayıpladığı bir şey yok. 15 yaşındaki bir çocuğun cebine para koy istediği kötülüğü yapar. Öyle bir devir yaşıyoruz. Ama daha evvel söyledim 25-30 yaşındaki adam kahveye gidiyormuş, sen daha çocuksun diyorlarmış. Şimdi öyle bir devir yaşıyoruz ki altın bir devir.

Az bir amel ile çok büyük dereceler, mertebelere nailiz. Bu az bir ameli neden yapmayalım kardeşim?

Bu mübareği Hz. Musa'nın meselesinde her zaman anlatıyorum. Sahra'da sakalı topuğuna inmiş Allah'ı zikir ile meşgul bir zat var. Bir tane üzüm ile geçiniyor, günde bir tane üzüm ile gıdasını temin ediyor. O mübareğin yedi yüz yılda kazandığını, ahirin ahirindeki ümmet, yedi günde kazanacaktır diyor yedi günde. Vaad-i ilahiye var. Neden bulmuyoruz. Ayağını uzat yat. Üç günlük ömre adanmışız kendimizi kardeşim.

Efendim rızkını başkasından bekle manasını tazammun etmez. Tabii ki çalışacağız. Çalışacağız derken Allah için de çalışacağız. Allah için de seferber olacağız kardeşim. Buhara'da hani mübareklerden bir zat talebeleriyle beraber zikir ediyorlarmış.

-Haydi, biraz pazara çıkalım demiş.

-Bir tanesi kasıla kasıla ben burada zikre kalacağım, Efendim, demiş.

Hocası hiç seslenmemiş. Talebeleriyle çarşıya gitmiş. Çarşıda gezerken, bir yerde irkilmiş. Saplanıp kalmış, nazarları takılmış, sabitlemiş. Bir müddet sonra uyanmış, uykudan uyanır gibi. Talebeleri de saplanıp kalmış, nedir bu hal diye. Bir manifaturacı çocuğun, kumaş

satan, bez satan bir serginin önündeymişler. O çocuk hesap ediyormuş, para alıyormuş, para veriyormuş, metre alıyormuş, kesiyormuş, biçiyormuş... Bütün dünya işleriyle meşgul gibi. **Meşgul gibi!** Zaten kitap öyle diyor. Sizi bir işle meşgul görsünler. Bir işle meşgul ol değil! Büyük incelik var burada. Kitaptaki tavsiye de böyle. Sizi bir işle meşgul görsünler. O çocuk da öyle. Aman Efendim, bir süre sonra o zat kendine gelmiş.

-Nedir Efendim durum?

-Hani, bir taneniz kaldıydı ya kasıla kasıla ben zikir edeceğim diye mescitte.

-Evet?

-O gelmiş bu manifaturacı çocuğun işini görüyor, hesabını, kitabını görüyor. Bu manifaturacı çocuk mescitte onun zikrini yapıyor, demiş. Yer değiştirmişler bunlar, demiş.

Biri nerde biri nerde? Böyle kardeşim.

Yer ayıralım kardeşim. Allah'ın hakkını Allah'a verelim kardeşim.

Ne demiş abi bir Abdulkadir daha yetişecek mi? Onun gibi olması lazım, onun gibi yaşaması lazım, onun gibi hayatını dine vakfetmesi lazım. Onun yaptıklarını yapması lazım. İmam-ı Şâzelî ne yapmış bak. Günde 24 saatin yirmi saatini Hakk'ı tesbih ile meşgul.

Kardeşlerim aman demin dediğim gibi. Onların çok çok yıllarda elde ettiğini çok az günlerde elde edeceğiz. Kendimizi toplayalım yahu. Ben şimdi soruyorum Allah rızası için, lütfen söyleyiniz: Hangimiz bugün Receb-i şerifin şerefine farkına vardık? Bugün Recebin alelade bir günü. Sıradan bir gün. Ama Recep alelade bir ay değil. Recebin içinde iki tane mübarek mevlit gecesi var. O belli. Ben diyorum ki bu recebin içinde nafiye oruç tutanlar vardır, namaz kılanlar vardır. Teheccüde kalkanlar vardır. Vardır vardır vardır... Peki receple irkilenler, Recep deyince tüyleri diken diken olanlar var mı? Sanmıyorum kardeşim.

O Recebi yaşayamamışız. O Recebi yaşamak için, Recebin değerini bilmek lazım. Değerini bilmek için de adapte olmak lazım. Ne

diyor bak, oruç bile öyle. Avam orucu, havas orucu, bir de hasül has oruç. Bakınız, çok şükür Müslümanız. Adam beş vakit namazını kılıyor. Öteki tarafta da denâetini de işliyor (kötülüğünü de yapıyor). Sonra da bu namaz bana yeter diyor. Böyle yapmayalım. Allah'a sığınırız. Oruçta takvayı arayalım. Fetva ile yetinmeyelim. Kolay tarafa kaçmayalım.

“İki işin varsa, birisi dünya işi birisi ahiret işiyse, evvela ahiret işine koş. Ahiret işi iki ise biri kolay ise biri zor ise evvela zor olanı yap.”

Bir şey kazanmak için, bir derece almak için, bir yerlere varmak için, Allah'ın rızasını bulmak için, Resûlullah'ın şefaatinin bulmak için, bunları yap diyor. Kolay şeyler az puan getiriyor kardeşim. Zor şeyler, bizi zorlayanlar, kıymetli şeyler, yapmayla zor elde edilen şeyler yüksek puan getiriyor.

Mübareklerden birisi oruç tutuyormuş hem ufak tefek rızkı için de çalışıyormuş. Tabii çöl güneşinin altında. Yahu demişler bu sıcakta bu güneşin altında bu oruca nasıl dayanıyorsun? Gülmüş. Cehennem ateşi daha kötü demiş. Telakkiye bakınız, algılamaya bakınız ağabeycim yorumlamaya bakınız. Öyle düşünürsen öyle olur. Hak bakıp durur. Hak, görüp durur. Ona kolaylıklar verir, çektiği ıstırap nispetinde yüzler, binler yağdırır ecini. Defterini pak eyler, amelini yüce eyler, yüce Allah. Hızır (asm) öyle söylemiyor mu? Azrail gelmiş canını alacak. Hızır (asm), **“Ben yazın orucuyla, kışın abdestine doymadım”** demiş. Bu bize bir ilaç. Bu bize bir tavsiye. Bu bize bir umut.

Kışın tabii soğuk su geliyor, ben rahatsız bir insanım. Rahat Müslümanlarıyız biz zaten. Mehmet Şevki öyle söyleydi. **Rahat Müslümanlarıyız biz.** Evde azıcık ılık su buluyoruz, şofbenle şunla bunla. İlla ılık su arıyorum sabah namazlarında. Geliyorum kardeşim camiye, çeşmenin başında kardeşlerimi görüyorum. Faş faş faş faş abdest alıyorlar. Burada su ha donmuş ha donmamış, buzdan dönmüş. Faş faş faş o buz gibi suyla abdestini alıyor. Benim abdestimle onun abdesti şimdi bir mi yahu?

Allah iyi yazar, hüsnü hal yazar. Tavsiyeleri, emirleri tuttuğumuz nispette has kullar oluruz. Fakat tabii ki biraz zorlananlar daha fazla kazanacak kardeşim. Oruç da böyle işte. Adam oruç tutuyor ama avamın orucu. Avamın orucu, sıradan oruçtur. Aç kalmak yani. Oruçtur yine.

Yine de yemiyor, yine de bir şey içmiyor, cinsi temasta bulunmuyor. Oruç, oruçtur. Ama bakınız, oruç üçe bölünmüş.

İkinci de havasın orucu. Biraz daha has oruç, biraz daha değerli oruç, biraz daha kıymetli, biraz daha üzerinde durula durula, oruçlu olduğu biline biline biraz sineye çekilmiş oruç. Onun ötesinde onlar da aç kalıyorlar, onlar da birtakım fedakarlıklara katlanıyor. Fakat onların fedakarlıkları aynı zamanda daha fazla ibadet olması noktasında birikiyor. Havasın orucunda hem kendi oruç tutuyor hem ibadetine ağırlık veriyor. Önceki avamın orucu aç kalmak oluyor, beş vakit namazını kılıyor.

Peki, hâssü'l-havâss ne yapıyor? Hâssü'l-havâss, kafasına da oruç tutturuyor kardeşim, kafasına da. Nasıl oluyor o? Allah ona, yanlış şeyler düşündürmüyor, yalvarıyor çünkü.

Ya Rabbi! Gönlümde, düşüncemde, fikrimde, tefekkürümde mana aleminde toz konmasın Ya Rabbi. Orucum hâssü'l-havâss oruçlardan olsun Ya Rabbi.

Bazı büyükler, kafandan geçirdiklerin için mesul değilsin diyorlar. Bazıları da var, geçirmemek evladır diyorlar. Süzgeçler ne güne duruyor diyorlar. Bak fikir süzgeçleri ne güne duruyor. Recep, böyle bir Recep. Aklımıza bir miracı nebevi geliyor Allah'ın izni keremiyle. Ama bir miraçla, bir diğer kandil geceleriyle olmuyor kardeşim. Olmuyor.

O günler de başımızın tacıdır, gönlümüzün sultanıdır, o günleri kutlamak bir şereftir, mutlaka yüce bir şereftir ama yeterli değil. Yeterli değil. Bu koca Recebi hep illaki oruçtan bahsetmek değil niyetim ama Recepte olduğumuzu unutmayalım. Receb-i şerefın, şerefi ile şereflendiğimizi unutmayalım. Bizi hep böyle ikaz etsin dursun. Böyle gönlümüzdeki kalbimizdeki polis bizi hep ikaz etsin dursun. "Aman ha Recebi şeriftesin." desin. Çünkü melekler, Şabana atladığımız zaman Recebin kıymetini bilmedi diye Şabanı da belki öylece geçirir diye hüküm koyarlar, kayıt koyarlar imiş. Biz bu kaideye girmeyelim kardeşim. Biz Recebi de şereflerle kabul edelim, şereflerle karşılayalım, şereflerle uğurlayalım, şereflerle ağırlayalım. Receb-i şerif bu yahu. Çok büyük değerler, çok büyük müjdelere ifade ediyor.

Bu boşuna söylenmiş bir laf değil. Afaki bir laf değil. Ha babam geçirenler bizim gibi ha babam geçirenler ondan sonra Şabanın şerefini de bilmeyebilirler ama tövbesini yaparlar, üzüntüsünü duyarlar, mahcubiyetini taşırlar, hicabında kalırlarsa o zaman bir şey diyemem. Tövbe kapıları açık.

Recebin kıymetini bilelim kardeşim. İman bakımından, ihlas bakımından, ibadet bakımından, Recebe saygı bakımından emirleri tutmak bakımından, yasaklardan kaçmak bakımından, mutlaka böyle kardeşim. Bunu mutlaka hayata geçirelim, üzerinde duralım kardeşim.

Allah’a “Bu Recebin kıymetini bilenler” diye liste gidiyormuş ağabeyciğim. O listenin içinde olalım yarım yamalak da olsa. Bizim ne haddimize zaten? Bizim ne haddimize? Ama yine de umut varız. Haşa onun yüceliği noktasında mutlaka umut var. Havf (*korku*) ve reca (*ümit*) mutlaka hayatımızda yan yana yürüyor. Korkular, o umutlar mutlaka var. Ama onu şuurlu bir hale getirelim, bilinçli bir hale getirelim. İmanımızı kavi tutalım.

Antrparantez bir şey söyleyeyim. Dün İstanbul’dan bir kardeşim vardı. Bir cenaze vuku bulmuş onun vesilesiyle gelmiş. Normalde misafir olan, sık gelen bir insan değil. Kendisi Tireli, eski kardeşlerimizden. Adam ayda yılda bir defa geliyor dükkâna geldi görüştük. Büyük basimevleri varmış bu kardeşimizin. Aklıma geldi şimdi de ondan böyle arz ediverelim dedim. Bunlar, çok kitaplar basıyorlar. Hatta buraya biraz koyduk tefsirler kardeşimizin hediyesidir. Bir yazı getirmişler. İman bahsinde, Muaviye hakkında bir yazı varmış onu çıkardım ağabey dedi.

Şimdi Muaviye’yi biliyorsunuz bazı hadisat var, bazıları yan bakıyorlar. Fakat sahâbe-i kiram noktasından ele alacağız konuyu. Neden şöyle neden böyle? Neden şöyle neden böyle? Bazı şeyler var olduğu gibi kabul etmek zorundayız kardeşim. Şimdi Sıffin Hadisesi. Hz. Ali ile Hz. Aişe validemizin hiç istenmedik şekilde karşı karşıya gelişleri.

Kitap bu hadiseleri incelemeye almayın, bunları olduğu gibi kabul ediniz diyor. Bazıları da “Allah akıl vermiş, incelerim ben.” diyor. Kardeşim eğer inceleme diyorsa, inceleme. Olduğu gibi kabul et. Muaviye de öyle. Şimdi ehl-i sünnet ve’l cemaat Muaviye’yi saygın buluyor. Biz ehl-i sünnet ve’l cemaat fırkasındayız. Fakat ehli-sünnet ve’l

cemaati çelmeleyenler, önüne set çekenler, dış mezhepler, boyuna uğraşıyorlar.

Biz bazı şeyleri olduğu gibi kabul edeceğiz kardeşim. Muaviye hadisesi de böyle. “Onu çıkardım. İyi yaptım mı ağabey?” dedi. “Ben bir şey demem fakat iyi yaptın da diyemem” dedim. “Ama iyi yapmadın diyeceksem onu derim bak.” dedim. Neden öyle olsun şimdi. Necip Fazıl’ın bir şiiri aklıma geldi de onu okuyuvereyim. İman bahsinde, ta nerelere varmış Necip Fazıl mübareği. Hayatının son otuz yılını imana tahsis etmiş. Daha evvel gençliğimde mecmualar okurdum, Büyük Doğu çıkarıyorlardı. Birtakım mecmualar çıkarıyorlardı. Hep bunları okuyorduk. Gençliğimizde, hep bunlarla meşgul yaşadım, meşgul büyüdüm. Necip Fazıl bak ne diyor:

“Gözüm, aklım, fikrim var deme hepsini öldür
Sana çöl gibi gelen O göl diyorsa göldür”

Aklım var, fikrim var deme hepsini öldür. Bir işe yaramaz onun iradesi karşısında, senin aklın bir yere kadar. Orada durur, orada bazı şeyleri kabul etmek mecburiyetindesin kardeşim. Bunu anlatmak için aklıma geldi. Gözüm var, aklım, fikrim, var deme. Hepsini öldür. Sana çöl gibi gelen O göl diyorsa göldür. Teslimiyet bu, iman bu, ihsan bu, ahlak bu.

Lütfen haddimizi aşmayalım kardeşim.

Hangi ilmimizle neyi karıştıracağız kardeşim? İşte Sıffin olayı için de böyle. “Karıştırmayınız.” diyorlar. Geçenlerde Bayındır ilçesinden gelenler gidenler oldu birtakım yüksek mevkili insanlar da geldiler. “E bu konuda böyle diyormuşsunuz.” dediler. Derim tabi dedim ben, derim. E akıl? “Akıl sana yeterli değil.” dedim ben. “Ta valisine varıncaya kadar. Senin akıl sana yetmez.” dedim.

Senin aklın bir nokta kadar gider, orada durur. Senin aklın iman ile müterafık ise o zaman akıldır. Akıl o zaman ne der biliyor musun? “Allah’ın emri, bütün emirlerin üstündedir. Bütün senin tespit ettiğinin üstündedir değişmezliği vardır. Mutlak manası vardır.” diye düşünüp kabul eder, akıl odur işte dedim.

İman ile müterafik değil isen iman ile yan yana değilse akıl ihanettir. Bir sürü akıllı insan var. Ateisttir, komünisttir, din düşmanıdır, içeride dışarıda din aleyhine çalışıyordur. Çok akıllı bir adamdır ama o akıl ona ihanettir kardeşim. O akıl onu ihanete götürür. O ihanet de onu cehenneme götürür. Allah korusun. Çok hoşuma gidiyor da ısrarla söylüyorum. *“Gözüm, aklım, fikrim var deme hepsini öldür. Sana çöl gibi gelen O göl diyorsa göldür.”* Teslimiyet bu kardeşim.

Kardeşlerim sohbet ediyoruz bir de şu çok hoşuma gidiyor. Miraç hadisesi gerçekleşikten sonra muhalifler, din dışı unsurlar, bugünkü müşrikler tutmuşlar Kabe’de Ebubekir Sıddık (r.a) hazretlerine diyorlar ki;

- Yahu, haberin var mı?

- Neyden?

- Seninki bir şeyler anlatıyor.

- Duymadım, ne anlatıyor?

- Yok Ümmühan’ın evinden çıktım da, yok Burak’a bindim de, Kudüs’e vardım da Kudüs’ten huzura vardım da. Şuraya gidince Cebrail bile gidemedi benim gittiğim yere, diyor yahu demişler. Bu nasıl [olur] bu kafayı mı yedi? -Haşa sümme haşa-

- Peki demiş, Ebubekir Sıddık (r.a) Hz. Bunu kendi ağzından duydunuz mu?

- Evet, duyduk.

- E tamam yahu, demiş. Mesele bitti. Bir daha meselenin düşünecek tarafı kalmadı. Bunu o söyledi mi? Söylediğini kendiniz duydunuz mu?

- Duyduk.

- İşte mesele bu yahu, demiş. O diyorsa olmuştur. O diyorsa mutlaktır. Manası kesindir. Şek şüphe edilemez, münakaşa edilemez. Münazara edilemez.

Kardeşlerim işte böyle teslimiyet, böyle tevekkül lazım bize. Bunu gösterelim. Allah yardımcımız olsun inşallah. Azıcık bir şey okuyacaktım.

(Kitaptan okuyor)

Dinin beşinci makamı unutmak. Şimdi burada unutmak, bir başka mana tazammun ediyor. Bir normal bilirsiniz İnsanoğlu nisyan ile maluldür *(insanoğlu unutkanlığıyla bilinir)* diyor. Kayıt var. İnsanoğluna unutmaya hastalığı verilmiştir. Ama burada kastedilen böyle bir unutmak değil.

Bu unutmak çok ince bir unutmak. Neyi unutmak? Bu unutmak iyiliklerini unutmak, ki seni böbürlenmeye, gururlanmaya götürmesinler. Unutmak. İyiliklerini, ibadetlerini, üstünlüklerini unutmak. Nefsine paye vermesin, nefesine hisse gitmesin. Buradaki unutmak bu. Tavsiye burda, zaten mübareklerden birisinin tavsiyesi bu. Unutmak burda büyük manayı mutazammın.

Neyi unutacaksın kardeşim? Kendini unutacaksın. “Ene”yi unutacaksın. “Ego”yu unutacaksın. “Sado”yu unutacaksın. Neyi unutacaksın kardeşim? Allah’tan uzak düşüren her şeyi unutacaksın. Seni Allah’a yakınlaştırıyor gibi gördüğün şeyler varsa hayatında evvela onları öyle görmeyi unutacaksın kardeşim. Seni gurura, kibre götürür. Övünmeye götürür. Bütün amellerinde yanılmaya götürür. Allah korusun. Unutmak bu. Kendini yenmek, kendini aşmak manasında. Hiçliğini tescil manasında.

Burada bir ağabeyimiz vardı. Çok içki içerdi. Tireliler bilirler. İsmail Taşçı’nın kardeşiymiş. O mübarek hep sarhoş.

-Ağabey nasılsın?

-İyiyim.

-Sen kimsin?

-Ben hiçim.

İllaki bunu söyler. Tireliler bunu bilirler gayri. “Sen kimsin? Ben hiçim.” Mesele o hiçliğe ermek için kardeşim. O hiçliğe ermek için unutmak lazım. İyiliklerini unutmak, amellerini unutmak. Güzelliklerini

unutmak lazım. Ama tövbeni, kusurlarını hatırlamak lazım. Bu bedbin (*kötümser*) olmak, bedbaht olmak (*yüzü gülmemek*), umutsuzluğa düşmek manasını tazammun etmez yine ha! Onları unutmak. Güzellikleri unutmak. Sana puan getiren şeylerin arkasına saklanıp da övünmeye kalkma.

Aşere-i Mübeşşere (*cennetle müjdelenen on sahabe*) ne yaptı kardeşim? Bakınız Cenabı Hak, sadiku'l va'dil emin. Yani vaat ettiği şey mutlaka tahakkuk edecek, tecelli edecek. Artık başka şey düşünmek mümkün değil. Aşere-i Mübeşşere'yi cennet ile müjdeledi. Bundan sonra ne yaptılar bunlar? Ben hep bunu düşünüyorum bazen. Ben cennetle müjdelensem ülen keyfime bakarım. Nasıl olsa Allah vaadine sadık. Keyfime bakarım artık. Ama onlar öyle yapmadılar. Onlar ibadetlerini arttırdılar. Onlar ubudiyetlerini (*kulluklarını*) arttırdılar. Onlar Hakk'a yakın olmanın çarelerini aradılar. Hayatlarını büsbütün dine bağladılar. O müjdeyi aldıktan sonra, o Allah'ın cennetle müjdelenen müjdesini aldıktan sonra dine hizmetleri, ibadetleri, Hakk'a yakınlıkları, Allah'tan korkuları, Allah'tan umutları ona katlandı diyor. Haya takındılar, utandılar kaybediveririz diye. Halbuki Allah sadiku'l vadi'l emin.

Bütün kayıtlarda vardır. Allah size cennetliksiniz dedikten sonra onlar başka bir hale giremez artık. Onlar cennetliktirler. O dediği için. Ol dediği için. Onlar cennetliktirler artık. Ama "Biz cennetliğiz" demiyorlar. Haya ediyorlar, hicap ediyorlar. "Aman ha! kaybediveririz ha! Noksan oluveririz ha! Hakk'ın rızasından uzak kalıveririz ha!" diyorlar. Korkuyorlar, hicap ediyorlar, içtinap ediyorlar.

Cenabı Hak diğer dünya zevkleri, dünya keyiflerinden hiçbir surette bizi sınırlamamış. Hep işlerini helal dairede yap demiş. Ama beni unutmama demiş. "Beni unutmama." Biz zaten Hayr'ul-umur evsatuha (*İşlerin hayırlısı vasat (ortada/itidalli) olandır*) yaşamak istiyoruz. Ne demek bu? Vasat (*orta*) halde. Biz zaten çok ileri gidemeyiz ki. Biz zaten zayıfız, adiyiz, asiyiz. Biz üç gün yaparız dördüncüde pes ederiz. Onların hayatlarına doldurdukları o günlere, o ızdıraplara, o elemelere, o kederlere, o fedakarlıklara biz üç gün anca tahammül ederiz.

O halde bari istikrarlı bir hayatımız olsun kardeşim. Ne demek istikrarlı? Devam edebilen, mütemadiyen, bozulmadan, demek. Her gün

aynı şeyler yapılabilen demek. Böyle bir hayatımız olsun kardeşim. Aynı ibadetleri yapabildiğimiz, aynı yakınlığı bulabildiğimiz, aynı kulluğa erebildiğimiz şeyler olsun bizim yapabildiğimiz şeyler. Adam bir gün akşamdan sabahlara uyumuyor, seccadelere kapanıyor, yalvarıyor falan. Ondan sonra bir ay namaz yok. Allah böyle istemiyor kardeşim. Allah devam edebilen seviyor, devam edileni seviyor. Allah, az da olsa devam edilegeleni seviyor. Devam etme noktasında sebatkar olmamız gerekiyor, irademizi kullanmayız. Bunu yaparken de hep Allah'ın yakınlığını istemeliyiz, Allah'ın yardımını istemeliyiz. Allah'ın desteğini ve ruhsatını istemeliyiz. Allah'a sığınırız. Allah'a sığınmazsak olmaz. Allah bizi kendi başımıza bırakmasın. O'nun ruhsatı ve desteği olmazsa olmaz.

Allah'ın ruhsatı ve desteği olmadan olmaz ama biz de ibadetimize doğru bir adım atmalıyız kardeşlerim. İbadetimize doğru bir azim göstermeliyiz kardeşlerim. “Armut piş ağzıma düş.” ya da “Beş vakit bana yeter.” dememeliyiz. Zaten o beş vakit emrolunmuş mirac-ı nebevi'de. Biliyorsunuz namaz elli vakit idi aslında. Bu da bir vaka¹⁹. Bu da bir mutlaktır. Beş vakit namazı kılıyorsak, elli vakit sevabı alıyoruz, Allah'ın izni keremiyle. Hele o beş vakti camilerde kılabiliyorsak, cemaatle kılabiliyorsak, yirmi yedi derece fazla sevap var her vakitte. Kendi yalnız kılmanla, camide kılman arasında yirmi yedi derece fark

---

¹⁹ Miraç gecesi namaz vaktinin indirilmesi hadisesi bir hadis-i şerifte şöyle nakledilmektedir:

“O zaman [Miraç gecesi] Allah ümmetime elli vakit namaz farz kıldı. Bu farziyeti yüklenerek döndüm. Derken Mûsâ Aleyhisselâm'a rast geldim.

“Mûsâ (a.s.) bana, ‘Rabbim ümmetine neleri farz kıldı?’ diye sordu.

“Onlara, ‘Elli vakit namaz farz kıldı’ dedim.

“Musa (a.s.) bana, ‘Rabbine dön de şefaet et, zira ümmetin buna takat getiremez.’ dedi.

“Bunun üzerine Rabbime Müracaat ettim. Allah Teâlâ şatırını (bir kısmını) indirdi. Ben yine Mûsâ'nın (a.s.) yanına dönerek durumu kendisine haber verdim: ‘Bir kısmını indirdi’ dedim. O yine, ‘Rabbine müracaat et, zira ümmetin tâkat getiremez’ dedi.

“Ben yine Rabbime müracaat ettim. Allah Teâlâ kalanından bir kısmını indirdi. Mûsâ Aleyhisselâm'ın yanına yine döndüm. O tekrar, ‘Rabbine dön, zira ümmetin buna dayanamaz’ dedi. Bir daha müracaat ettim.

“Allah Teâlâ, ‘Onlar beştir, yine onlar [sevap itibariyle] ellidir. Benim nezdimde hükm-ü kaza değişmez’ buyurdu.

“Musa'nın yanına döndüm. O yine, ‘Rabbine dön’ dedi.”

“Ben de ‘Artık, Rabbimden utanır oldum’ dedim.” (Müslim, İman: 263)

var. İyiyeye doğru güzele doğru stnlge doğru, yakınlığa doğru fark. Allah'ın ikramına, ihsanına doğru fark. Kabulüne doğru fark. Ama yapmak lazım, yapmak lazım.

Camiye gitmek murat ediyor musun? Evet. Ne güzel söylemiş bak: **“Camiye mi gideceksin, beş dakika evvel giriverir, ezanı camide dinle.”** Ezanı dışarıda dinlerken biri gelir bir Şey söyler, aklına bir Şey takılır. Dkknda seni meşgul eden bazı başka hadiseler çıkar. Sonra o ezanın hakkını veremezsin. O ezanı huşu ile hud ile dinleyemezsin. Caminin içinde ezanı dinlemek vasfı var, öyle bir keyfiyet var, öyle bir zevk var, öyle bir metaa var. Ama dışarıda bunlar iğneniyor. Birisi geliyor bir Şey söylüyor, kayba medar oluyor.

Tabi herkes aynı zamanda aynı serbest pozisyonu bulamaz. Ben diyorum ki yani pozisyonu müsait olanlar için -mesela dükkân sahipleri için- bunu söylüyorum. İş sahibisiniz yahu. Size neden beş dakika erken gittin diye soran yok. Beş dakika erken gidin camiye. Bu bir üstünlüktür, bir güzelliktir, bir yakınlıktır, bir emir tutmaktır, bir huzurdur, bir huşudur. Bunu yapın yahu.

Geçen sene İzmir Hisar Camiine gle namazına gittim. Orada bir sandalye vardı. Camideki genç bir adama “Bu sandalye lazım mı değil mi?” diye sordum. Bana hiç cevap vermedi ve kızdı. Ezan dinliyormuş. “Şu sandalyeyi alabilir miyim?” diye soracağım adam cevap vermedi. Ben de sıkıldım biraz “Neden cevap veremiyorsun yahu?” dedim. Meğerse adam ezana dalmış, bir yerlere dalmış, bir yerlere varmış. Bakınız ezanı camide dinlemenin farkını anlatmak için bu misali koydum ortaya. Aynen böyle vukuu buldu İzmir Hisar Camiinde. Bir işe kendini vermek başka. Salla pati yapmak başka. Olmaz ki yahu. Namaz bu.

Şimdi bakınız hepimizin başında. Adam “Abi ben namazda yanılmışım secde-i sehiv ettim.” diyor. “İyi yapmışsın kardeşim.” dedim. “Ama secde-i sehiv ettiğimi unutmuşum, bir daha secde-i sehiv ettim.” diyor. E gayri Şimdi sen bu namazından nasıl cevap vereceksin? İki defa  defa secde-i sehiv etmiş. Olmadı yani bu. Bütün namazı hafife almak manasına gelir o zaman. Öyle de olmayalım değil mi? Azıcık kendimizi veriverelim, azıcık namaza doğru yönelik olalım. Namazın faziletine erdemine doğru yönelik olalım.

Bakınız demin “Çok güzel günler içindeyiz” dedim. Ama bir taraftan da çok güzel mekanlar içindeyiz bakınız. Allah’ın mekânı bu cami. Şu mekân Tire’nin en eski camilerinden biri. Allah’ın izni keremiyle. Yapanın yeri yurdu cennet olsun. Mübarekler Cenabı Haktan mutlaka ikramlara uğramışlardır inşaallah. Böyle güzel bir mekân içerisindeyiz. Böyle mekanların kıymetini bilelim. Camide birtakım huzurumuz ve rahatımız için konforlu şeyler hazırlanmış. Alt tarafı ne ki yahu, geleceğiz namazımızı kılacağız. Ama bu namazı artık biraz huzurlu kılalım. Biraz böyle dış tesirlerden kurtaralım öyle kılalım. İnşallah.

Evet ne dedik? Unutmak dedik. İşte güzellikleri unutmak. Yaptığın hayırları, amelleri, hayırları unutmak. Amel-i salihayı unutmak. Onların arkasına saklanmamak. Onlar beni kurtarır dememek. Onların da arkasında eğer ufak tefek kusurların, günahların varsa o günahlar ve kusurlar salih amelleri yiyor zaten. Onların tövbesini yapmıyorsak, onları tövbeyle biz silmiyorsak; onlar bizim amellerimizi siliyor. Ötekinin yerine ikame oluyor. Bunun da bilincinde olalım.

Ne oluyor şimdi bak. Hem salih amellerimizi unutacağız. Hem de salih olmayan amellerin vukuuna müsaade etmeyeceğiz. Onlardan kaçınmak cihetine gideceğiz. Hayatımızı toza toprağa bulamadan geçirmeyi murat edeceğiz. Ben mesela evden çıkarken diyorum ki:

“Ya Rabbi! Beni günahlara girmekten koru, kendi vikayene al. Ben de kusurlar günahlar işleyebilirim. Ya Rabbi, sen beni kendi himayene al. Kimlerle karşılaşsam karşılaşayım, beni senin rızanı terk ettirecek kişilerle karşılaştırma, rızanı terk ettirecek hadiselerle dışarı eyleme Ya Rabbi.”

Böyle dua ediyorum. Bunlar zor bir şey değiller ki, dua etmek. Hep isteyelim bunları. Bunlar güzel şeyler. Hakk’a güveniyorsun. Hakk’a sığınıyorsun. Hakk’a iltica ediyorsun. Hak’tan yardım dileniyorsun. O’nun vikayesine, şemsiyesine, giriyorsun. Ne güzel.

Dinde altıncı makam cömertliktir.

Resûlullah (sallallâhü aleyhi ve sellem) Efendimizin hadis-i şerifi var. Hasis (*cimri/pinti*) insan cennete giremeyecek. Bu tabii çok ağır bir hüküm. Ama hasisliğin tarifi burada yok.

Şimdi kardeşim, adam milyarderdır ama Allah için, rıza için bir kuruş harcayamaz. Diğer adamın da hali vakti ya yerindedir ya değildir (*orta düzeydir*). O da bir kuruş harcayamaz. Bu iki hasislik arasında derece farkı var. Üçüncü adamın da hali vakti hiç yerinde değildir (*adam fakirdir*). Ama ucundan kenarından yine bir şeyler vermeye gayret eder. Bir yardımlarda bulunmanın heyecanı içinde yaşar. Az veya çok. Derler ya “Az veren candan çok veren maldan.” O az veren candan sınıfına girer.

Ama abiler adam çok zengin ve veremiyorsa, onun hasisliği kalın çizgilerle yazılmış. Hasislik dediğimiz pintiliktir, eli sıkılıktır yani.

Şimdi biliyorsunuz Kur’an ile sabit “Ne çok sıkı ol, sıkıp kimselere vermemelik yapma. Ne de çok savurgan ol. Çok savurgan olursan, elindeki avucundakini harcarsan sana bir şey kalmazsa gülünç hale düşersin” diyor. Orta yollu olacağız. Hayr’ul-umur evsatuha (*İşlerin hayırlısı vasat (ortada/itidalli) olandır*) dedik ya deminden beri. Orta yollu olacağız. İşte bu hal cömertlik. Resûlullah (s.a.v) buyuruyor:

“Cimri insan, cennete giremeyecek.”

Vermeye gayret edelim kardeşim. Veren el, alan elden üstündür. Az veya çok, bir yerlere, fakirlere verelim.

Hepimizin mahallesinde fakirler var. Bildiğimiz bilmediğimiz muhtaç insanlar var. Onları sevindirmeli, onları mümkün olduğu kadar memnun etmeli. Kapılarını çalalım fakat. Çünkü onlar el açıcı değiller ki.

Kaç sene evveldi kardeşlerim. Bir ağabey vardı. Tireliler bilirler. Babamın eski, aziz bir ahabıydı. Bizim bakkal dükkanımıza giyimli kuşamlı gelirdi Allah şahit. Böyle vakur, tüyü sazi yerinde. Gelir “250 gr şeker ver” derdi. Yarım kilo al be adam. Sıkılırım ben. O zamanlarda piyasada sadece tekelin çayları var paketlerde, 100 gramlık. Başka çay yok. “Oğlum ikiye bölüver” ya da “Oğlum dörde bölüver.” Sinir olurum ben ama babamın ahabı diye seslenemem, bir şey diyemem. Böyle böyle idare ettik ama ben de ona böyle çok sıcak bakamadım yani. Giyimli kuşamlı bir insan.

Sonra bu adam vefat etti, akrabalarından öğrendim ki çok zaman bir dilim kuru ekmekle geçirmişliği varmış. Kimse farkına varmamış. Burada Kara Hasan’da oturuyorlardı. Şehrin göbeğinde, şehrin içinde,

seçkin bir mahalle. Adam kimselere halini duyurmamış. Bir dilim kuru ekmelele ömürlerini geçirmişler. Şimdi onların akrabaları var ağlıyorlar, nasıl farkına varmadık diye. Farkına vardiirmamış adam. Vallahi 250 gr. şeker, yarım paket veya dörtte bir paket çay alıyor benden. Ben de sinir oluyorum. E düşünsene yahu. Bu adam bunu neden böyle yapsın yahu? Yok imiş. Ölümünden ne kadar zaman sonra anladım ama aylarca, yıllarca ruhuna okuyuverdim. Ancak böyle takviye ederim dedim. Diyemiyorlar kardeşim. Diyemiyorlar.

Her zaman misal veriyorum bakın. Ne kadar biraz ibretamiz geliyor bana bu. Hz. Ali (r.a) hanesinde akşam yemeği yiyeceklerken tak tak kapı çalıyor. Fatıma Validemiz kapıyı açıyor, dibindeki komşu.

-Ali Efendimiz evde mi?

-Evde, diyor. “Bak seni çağırıyor.” diyor Hz. Ali Efendimize. O bakıyor dibindeki komşu.

-Buyur kardeşim.

-Bana iki akçe ödünç verebilir misin?

-Veririm tabii, diyor Hz. Ali ama bir hoş oluyor. Gidiyor içeriden iki akçe alıp geliyor, veriyor kapıyı kapatıyor.

O adam gittikten sonra çöküyor, hüngür hüngür ağlıyor. Kaldıramıyor Hz. Fatıma Validemiz.

- Yahu bu kadar elemin, kederin mi var? Verdiğine bu kadar pişman olacaktın da neden verdin madem? diyor. Yanlış anlıyor Hz. Fatıma (r.a.). Bu kadar sıkılacaktın neden verdin? diyor. Bu kadar pişman olacaktın neden verdin senden zorla mı aldılar?

-Öyle değil.

-Ee?

-Benim kapı dibimdeki bir insan. İki akçe isteyecek kadar daralmış, küçülmüş, aç kalmış, ben de keyfimdeyim ona ağlıyorum. O gelmeden ben onun kapısını neden çalmadım? O gelmeden onun halini ben neden fark etmedim. Buna ağlıyorum diyor.

Yüceliğe bakınız, güzelliğe bakınız, büyüklüğe bakınız kardeşim. Böyle olabildik mi kardeşim? Hz. Ali Efendimiz, neden onu kapıma getirdim diye hüngür hüngür ağlamış, bütün kitaplar yazar.

Şimdi biliyorsunuz biz cuma günleri Buğday Dede'ye çıkıyoruz. Orada bir kardeşimiz var. Ekmek, şeker ve helva dağıtıyor. Böyle yüz elli tane götürüyor. Bir görün. Tabi yüksekte kalan mahalleler bunlar, biraz fakir mahalleler. O delikanlı kızlar, o yaşlı başlı kadınlar, o çocuklar, o şunlar, o bunlar ta nereden nereye kuyruk oluyorlar abi. Yürür giderim ben dayanamıyorum bakmaya. O kardeşimiz dağıtıveriyor.

Neden arkamızdan baktıralım kardeşim? **İlimde vermediğin senin, verdiğin elin. Rızıkta, tanede, parada, verdiğin senin, vermediğin elin.** Arada bir verirsen senin olacak. Verirsen senin defterine yazılacak. Vermezsen ele kalacak. Senden sonraya miras olarak senden sonrakilere kalacak abi. Ancak bu tabi dağıt elinde ne varsa saç savur, o manayı mutazammın değil (*o manayı içermez*). Haşa haşa. Bakınız Kur'an ölçü koymuş. "Ne çok sıkı ol, ne çok saç savur. Orta halli git." demiş. "Sonra gülünç olursun." demiş. Ama eli sımsıkı da olmayalım kardeşlerim yahu.

Bunu ben kaç defadır anlatıyorum. Şair Nabi. Meşhur naat-ı şerifte adı geçen mübarek, büyük âşık, büyük şair Nabi. Evinden çıkmış, köşeyi dönmüş bir fakir el açmış. Şair Nabi üzerini aranıvermiş aranıvermiş abi, bir kuruş para yok. Çok sıkılmış. Fakir de elini çekmiyor. "Yok, görüyorsun kardeşim." demiş. Adam sinirlene sıkıla bırakmış gitmiş. O da evine dönmüş, iki rekât namaz kılmış, secdeye kapanmış. "Ya Rabbi! Ne olurdu sanki bana iki kuruş verseydin de ben de buna verseydim. Ne kadar üzuldüm Ya Rabbim sana malum." demiş. Hâtiften bir nida gelmiş:

"Ya Nabi! Dua et ki hamiyetin var, paran yok. Hamiyetin, şefkatin, merhametin var, fakat paran yok. Ya aksi olsaydı? Senin için ne kadar kötü olurdu. Paran olup da hamiyetin olmasaydı. Paran olup da şefkatin, merhametin olmasaydı. Asıl felaket oydu işte ya Nabi. Sen bu haline övün." diyor.

Hâtiften nida geliyor, iki rekât namazdan sonra. Onun orda cebinde iki kuruş verseydi, iki kuruşluk sevap kazanacaktı. Ama gitti bu

nedametle, bu pişmanlıkla, bu üzüntüyle, bu elem kederle secdelere kapandı. Müellif milyarlar milyarlar milyarlar sevap yazıldı defterine diyor. Tabii ki öyle. Uyanık olun kardeşim. Uyanık olalım kardeşim.

Dinin yedinci makamı, ilimdir.

Şimdi ilim mutlaka kitaptan alınan ilim manasına mutazammın değildir. Ne diyor Yunus mübareği:

“İlim ilim demektir,
İlim kendini bilmektir,
Sen kendini bilmezsin,
Bu nasıl okumaktır.”

İlim hayattır, ilim İslâm’dır, ilim, incelikdir, ilim, takvadır, ilim ibadettir, ilim imandır, ilim ihlastır, ilim hayatın bütün mümeyyiz vasıflarını içine alan namütenahi bir dairedir.

İlmi kendimize mal edelim. Hem mücazatta (cezada) hem mükâfatta (ödülde) bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?

Bilen kişi ilmiyle mütenasip mükâfat alacak. İlmi ne kadar yüksekse o kadar alacak. Ama ilmiyle yaşıyorsa tabii. Bilmeyen de ilmi nispetinde aşağılarda kalacak. Bilmediği nispette aşağılarda kalacak.

İlim ilim demektir, İlim kendini bilmektir. İlmin bize kendimizi bildirmesi lazımdır. İlim o zaman ilim kardeşim. Kendimizi unutmak pahasına, bir yerlerden bir şeyler kapıp da şuralarda söylemek pahasına, kendimizden geçer gibi övünmek pahasına olursa ilim ilim değil kardeşim. Onlar kayba medar olan şeyler. Bakınız ne kadar güzel: “Bir cemiyette, bir toplumda bir konu mubâhase edilse (*konusulsa*), bir konu müzakere edilse, herkes bir şey söylese fakat hiçbiri sizi tatmin etmese, söylenenlerin hiçbirinde hakikat payı olmasa, sizin söylemek istediğiniz sözle gerçek ve hakikat mutlak manada tezahür ve tecelli edecekse onu söyleyiniz. Ama siz söylemiş gibi değil.” diyor. “Hakikati söylediğiniz zaman, siz söylemiş gibi değil de orada sıradan birisi söylemiş gibi mütalaa ve telakki ediniz (*öyle algılayınız*). Ben söyledim dersiniz yanarsınız, eneyi hak edersiniz, enenin (*benliğin*) içine batarsınız.” diyor.

“Hakikati oradan herhangi biri söylemiş gibi...” Söyleyen sizsiniz ama nefsinize pay yok. “Ben söyledim.” diye övünmek yok. Bazı şeyler lehte gibi görünür, aleyhte tezahür ve tecelli eder. Onun akıbetine gölgeler düşüyor. Onun hayatına birtakım muarazetler (*sapmalar*), istenmedik şeyler koyar hayatına Allah korusun. Bazı muvaffakiyetler var, bazı üstünlükler var. Görünüşte muvaffakiyet ama hakikatte handikap yeri.

Mesela Ödemiş’te bizim Sivaslı Hacı Ali Efendimiz var. Çok sevdiğimiz bir kardeşimizdi. Bize kendisi anlattı. Bir gün Hacı Mustafa Efendi’ye “Efendim beş sene geçti bir feyiz alamadım, bir irfan bir yakınlık bulamadım. Eski hamam eski tas. Nedir bu?” diyor. Gülümsemiş mübarek zat. “Oğlum, hafızlığını unut.” demiş. Dan! dedi kafam diyor. “Bizim Sivas’taki topluluğun içerisinde tek hafız benim diye gönlümden geçiriyormuşum farkında değilim.” diyor. Bakınız, o hafızlık lehine not olacağına, aleyhine handikap oluyor. O hafızlık ona kâr getireceğine, zarara sokuyor. İnkışafını (*gelişmesini*) engelliyor. Ondan sonra Hacı Mustafa Efendi “Git çabuk tövbe et, ne zamandır söyleyeceğim sana söyleyemiyorum. Senin müracaatını bekliyordum.” demiş. Sivaslı Hacı Ali Efendi “Ondan sonra kapılar açıldı, ufuklar açıldı.” diyor. Allah rahmet eylesin. Şimdi Ödemiş’te meftun mübarek. Çok sevdiğimiz bir ağabeyimiz. Yeri yurdu cennet olsun inşallah.

“Hafızlığını unut oğlum.” demiş. Ona kazanç sağlamıyor o hafızlık. “İçimden de hiç farkında değilim ama.” diyor. Nefis “Sen hafızsın, sen bir tanesin ve bunu ben de kabulleniyorum. Ne zaman ikaz aldık, ihtar aldık, ondan sonra o hafızlığın aleyhimize olduğunu fark ettik, lehimize çevirdik.” diyor.

Aslında hafızlık büyük avantaj. Çünkü hafızlık âlem-i İslâm’a has bir şey. Bugün Zebur’un, İncil’in diğer semavi kitapların hiçbirinin yeryüzünde hafızı yokmuş kardeşim. Dünya yüzünde İncil’in, Tevrat’ın, Zebur’un bir tane ezberlenmiş yokmuş. Düşünebiliyor musunuz? Bizim Kur’an hak Kur’an. Git bak en ücra köyde üç tane hafızı vardır. Çok şükür Allah’a. Ne güzel bir olay. Harika bir olay. O’nun hak oluşunun esbabı mucibelerinden bir tanesi de bu işte. Ötekilerde hıfz etmiş hafız yok.

İmamişi vardı, ağabeyimin kayınpederi, bizim dünürümüzdü. Pişkin hafızlardan. Babam “Eğer Kur’an ortadan kalksa İmamişi bir noktası eksiksiz olarak Kur’an’ı yazar.” dedi. Öyle hıfz etmiş. Hayatı boyunca hatim namazları, sabah hatmi, teravih hatmi, yatsı hatmi. Hayatı böyle geçti adamın, okuya okuya. Biz onunla aynı evde oturduk, aynı bahçeyi paylaştık. Onun bahçeye bakan penceresi vardı. Okur o şimdi, hacı abla da elinde Kur’an onu takip eder. Hacı amca da ortaya beş lira koyar. Yanlışımı bulursan bu senin der. Ben bunlara şahit oldum yahu. Ne güzel bir his. Ne güzel bir sevişme, ne güzel bir yakınlık, samimiyet. “Hacı amca bu yine hata buldu.” Ha sus! O beş lirayı ben ona vermeyi niyet ettim derdi. Ondan öyle bazı yanılıveriyor. Bahçedeyim, ben onları dinliyorum. Orada ufak bir duvar var ama ses bize geliyor Hacı abla:

-Tamam, yanlışın var, buldum.

-Ülen tüh yine mi yanıldık yahu. Yine bugün beşlik gitti.

Ben vermeye niyet ettim zaten derdi mübarek, böyle böyle yaşadık. Hafızlar, koca mübarekler.

Dinin yedinci makamı ilim dedik. İlim kardeşim. İlmi ile amel (*amel etmek*) olmak manasını muntazamın.

Öte yandan bir kitap ilmi var bir de ilm-i ledün var. O ilmi ledünü almak için çok efor sarf etmek lazım. Demin dedik hani kademe kademe. Onlar şöyle yetişmişler, şöyle büyümüşler. Onlar böyle fedakâr yaşamışlar sonra da ilmin sahibi olmuşlar. İlmi yaşamışlar, ilmi bulmuşlar.

İlim, evvela Allah’ı bilmek/bulmak demektir.

İlim kendini bilmektir diyor ama Allah’ı bilmekten sonra kendini bilmektir. İlim insanı saadete götürüyorsa, ilim insanı güzele götürüyorsa, ilme götürüyorsa, hayâya götürüyorsa, Allah’ın yap dediklerine götürüyorsa, Allah’ın yapma dediklerinden alıkoyuyorsa o ilim müspet ilim.

Bazı ilimler de var ki semavidir. İlmi ledün diyorlar. O ilimler alınmıyor, bulunmuyor. Onlar verilirse alınmıyor. İşte onlar kitap ilimlerinden, kitap âlimlerinden bir nebze, bir katre (*damlâ*) ileri oluyorlar. Kitap âlimleri çok güzeldir. İlim ile meşgul olmuşlar, şeriat-ı

Muhammediyeyi öğrenmişler, ilmin bütün güzelliklerini almışlar, faziletler, erdemler, bütün kayıtlar, farzlar, sünnetler, nafileler, bütün hepsi içerisinde o ilmin (*kitap ilminin*). Ama ilm-i ledün çok başka bir şey. O talip olmakla olmuyor. O kitapları karıştırmakla, ciltler dolusu okumakla da olmuyor. O ilm-i ledün verilirse oluyor. Allah'ın izni keremiyle.

Anlattım daha evvel, tekrar kısaca anlatalım. Padişahla veziri münakaşa etmişler. Birisi demiş ki kitap ilimleri, kitap âlimleri üstündür. Öteki demiş ki ilm-i ledün üstündür. Şöyle böyle iddia etmişler, münakaşa etmişler. Vezir demiş ki padişahım şöyle bir perde kuralım, kafes koyalım, onun ardına siz geçin. İstanbul'un en meşhur kitap âlimlerini çağıralım. Peki demiş padişah öyle olsun. Mesela İstanbul'un en mübareklerini, yirmi, otuz tane kitap âlimini çağırılmışlar. Padişah kafesin arkasında, vezir karşıyor.

-Efendim hoş geldiniz, sefa geldiniz. En büyük hanginiz?

Sorduğu âlim kendini işaret ediyor, arkasındakini göstermeden.

- Ardındakine soruyor, buyurun efendim, hoş geldiniz, sefa geldiniz en büyük hanginiz?

O da yine ötekilere göstermeden başparmağıyla kendini işaret ediyor. Hepsini böyle sıralanıp gidiyorlar. Padişah bir şey anlamıyor. Vezir:

- Efendim eğer izin verirseniz yarın ilm-i ledün sahiplerini arayalım. Onları çağıralım. Falan isimler ilm-i ledün sahibidir diye söyleniyor. Onları çağıralım. Peki diyor padişah yine kafesin arkasına geçiyor. Vezir onları istikbal ediyor (*karşıyor*).

- Efendim hoş geldiniz, sarayımıza sefa verdiniz. En büyük hanginiz?

Sorduğu âlim başparmağıyla arkasını işaret ediyor. Ötekine soruyor vezir:

- Efendim en büyük hanginiz?

O da yine başparmağıyla arkasını işaret ediyor. Hepsini böyle yapıyor. Bu sefer kafesin arkasından padişah,

- Saddak! (*Tasdik ettim!*) Vezirim sen bilmişsin, ilm-i ledün başkaymış diyor. Ötekilerin ilimlerini reddediyor değilim ama ilmi ledün başkaymış.

Kardeşlerim ilmiyle alim olmuş, ilmin zirvesine çıkmış, ilm-i ledüne muhatap olmuş ama hâlâ kendini alim saymıyor, alim göstermiyor. “Arkada” diyor, “Arkadaki en büyük.”

Böyle bir alem, kendimize hisse ayırmayalım kardeşim. Arşı alaya çıksak bile Allah tevazu sahiplerini seviyor, Allah boynunu bükkenleri seviyor, kafasını dikenini değil. Hani o adamı yine anıyorum. Benim siyasi bir tarafım yok de söz hoşuma gidiyor. “**Biz dik dururuz, ama diklenmeyiz**” diyor.

Dik durmak, onurunu korumak, şerefini koruyarak, haysiyetini korumak. Kapı eşiklerine yüz sürmemek. Kullara bel bağlamamak. Dik durmak bu, haysiyeti korumak. Mana aleminin şerefini, haysiyetini, mutlaka yukarılarda tutmak. Ayaklar öpmemek. Minnetler etmemek.

“Minnet ile kokma gülü al eline suseni²⁰,

Geçme namert köprüsünde ko aparsın su seni”²¹

Ne demek abi? Minnet ile kokma gülü al eline suseni. Susen biliyorsunuz çirkin kokulu bir ot. Minnetle gül kokacağına diyor, eline suseni al, onu kok ama minnet etme. Geçme namert köprüsünden ko aparsın su seni. Geçme namertlerin köprüsünden su seni götürsün gitsin, su seni boğsun varsın ama namerdin köprüsünden geçme, ona minnet etme. Ona aman dileme, ona bel bağlama.

Güzel şeylerle muttasıf olalım kardeşim. Haysiyetimizi koruyalım. Tevazu başka bir şey, tezellül başka bir şey. Şimdi nefis tezellüle düşerse bir makam alır. Nefsin tezellülü ayrı. Nefsi siz kendiniz ezerseniz, kendi nefsinizi alaşağı ederseniz, tahkir, tezyif ederseniz (*horlayıp aşağı görürseniz*), siz o zaman muzaffer oluyorsunuz. Nefis, her zaman tokadı yedikçe, tahkir edildikçe (*horlandıkça/aşağılandıkça*), alaşağı edildikçe bir mertebe kazanıyor.

---

²⁰ Susen (süsen), mezar çiçeği olarak da bilinen çiçek.

²¹ Kanuni Sultan Süleyman’a ait bir sözdür.

“Nefsin izzeti, nefsin zilletindedir”

Bu nefis muhasebesinde geçer. Tabii başkalarının elini öp, başkalarının kapılarını çal, başkalarına gönlünde yer ayırıp Allah’ı çıkar manasına gelmez bu. Biz haysiyetimizi, şerefimiz koruruz. Biz onur sahibiyiz. Onurumuz nedir? Bizim dinimizdir, karakterimizdir. Hak’tır, Peygamberdir. Kur’an’dır. Onurumuz bunlardır. Onların arkasında duracağız. Onlarla muttasıf olacağız. Onların koruyuculuğunu yapacağız.

Tezellül deyince bahis mevzu olan ise nefsimizdir. En aşağı noktadan, en yüksek noktaya kadar birer tezellül tokadı yer nefis. Biraz aşağı edilir. Tahkir tezyif olunur (*horlanıp aşağı görülür*). Ondan sonra bir makam verilir nefse. Nefis için de bu böyledir.

Minnet ile kokma gülü al eline suseni.
Geçme namert köprüsünden ko aparsın su seni.

Bakınız namert köprüsünden geçme diyor. Hatta şimdi diyorlar ki mert köprüsünden de geçme kardeşim. Allah’ın köprüsünden geç Allah’ın köprüsünden.

Allah’ın kapsından geç kardeşim. Allah’ın kapısını çal.

Onlar, o büyükler öyle yapmışlar. Allah’ın kapsını çalmışlar, öyle yücelmişler. Öyle bugüne kadar isimleri gelmiş. Bugüne kadar himmetleri uzanmış, ahirete kadar, ta kıyamete kadar, himmetleri olacak. Muhakkak ona müsaade olacak. O himmetleri onların elinden alınmayacak. O himmetler onlarda kalacak. Ama nasıl?

Onlar evvela kendilerini çekip çevirmişler, evvela kendilerine yön vermişler, evvela her kademede nefislerini aradan çıkarmanın yollarını aramışlar. Zaten kademeler yükseldikçe o tokadın acısı ağırlaşıyor. Ufak bir darbeyi nefis-i emmârede alıveriyor. Ama nefsi emmâreden geçerken ki darbe daha bir kuvvetli. Nefsi emmâreden sonra levvâme... Levvâmedeki daha kuvvetli. Daha sonraki daha kuvvetli... Ta ki nefsin sonuna gelene kadar, biri evvelkinden çok daha kuvvetli darbeler, tahkirler, tezyifler, dayanılmaz acılar, ıstıraplar... Bunlarla yüceliyor insan, Hakk’ın kapısını bunlarla çalacağız kardeşim.

Öyle ufacak şeylerle ben sabırlı insanım diyor adam. Sabrı beş kuruşluk puan getiriyor ama alerji duyduğu noktadan bir tane imtihan

olduğu zaman; yüz puanlık, bin puanlık imtihana tabii tutulduğu zaman feveran ediyor, sabır ondan uzaklaşıyor, keyfiyet kazanıyor, nefse hizmet ediyor, nefsin sözü geçer oluyor. Allah korusun. Bu imtihanları geçmekle hayatımıza yön vermek istiyoruz. Bizi iyiye doğru, güzele doğru, Allah’a doğru, rızaya doğru, şefaate doğru götürecektir olan bu imtihanları geçmek kardeşim.

Hayatımıza bir şeyler vermeliyiz. Hayatta bir şeyler kapmalıyız. Bir güzellik, bir üstünlük elde etmeliyiz. Ama bu üstünlük bizi üstünlük vasfına taşımamalı, kendini üstün görür görüntüsüne bürümemeli. Gönümüz hep tevazudan yana olmalı. Bütün büyükler “Nasıl varacağız o alem-i ahirete, nasıl varacağız kara taşlı topraklara...” diye hüngür hüngür ağlamışlar. O mübarekler “Bizim amellerimiz bizi kurtarmaz. Zayıflığımız, küçüklüğümüz ne olacak? Biz günahkarız, biz kusurluyuz.” demişler. “Biz Allah’ın yanında kul olmadık, peygamberin yanında ümmet olmadık.” diye hüngür hüngür ağlamışlar o Anadolu’nun topraklarında, bir sürü çilehanelerde... İnsanın zor gireceği çilehaneler var kardeşim. Oralarda zikir esnasında uyumayayım diye, gaflet gelmesin diye rahatsız olacak ve tam uzanamayacak şekilde yan yatarak, öylecene kalmışlar, geceler gündüzler boyu. Sonunda Hakk’ı öyle bulmuşlar. Resûlullah’a öyle ermişler.

Bizim devrimiz kıymetli devir dedik kabul. O mübareğin yedi yüz yılda kazandığı bizim devrimizde yedi günde kazanılıyor. Çünkü fesat devri. Allah korusun kayıp devri, aldanma devri. Bu fesatları defterimize geçirmiyorsak, onlara iltifat etmiyorsak, aldananlardan, fesada düşenlerden olmuyorsak o bize yetiyor. Ama biraz daha gayret icap etmiyor mu canım yahu? Bakınız oğlan “Dede himmet!” demiş el açmış. Öteki “Oğlum hizmet.” demiş. Hizmet eyle, demiş. Himmet eyleyeyim ama hizmet eyle, demiş. O hizmet bize düşmez mi yahu? Kime hizmet? Hakk’a hizmet. Resûlullah’a hizmet, dine hizmet.

Lütfen kendimizi toparlayalım kardeşim. Haya ehli olalım. Yapamıyor olmanın, Allah’a kul olmanın bütün şartlarını yerine getiremiyor olmanın ıstırabını ruhumuzda duyalım. Bunun hicabını duyalım. Büyükler sahâbe-i kiram hazretleri için “Eğer siz onları göreydiniz, bunlar deli derdiniz” demişler. O sahâbe-i kiram öyle bir

hayat yaşamış. Onlar bugünkü Müslümanlara baksaydı “Bunlar Müslüman değil derlerdi” diyor kitaplarda.

O kadar gafiliz, o kadar uzağız. Bu umutsuzluk manasında değil kardeşlerim. Bu haddimizi bilmek manasında. Bu kendimizi çekip çevirmek manasında. Sabahlara kadar bacağı uzatıp yatıyoruz. Kardeşim kalk yahu. Kalk kardeşim. Yahu iki rekat teheccüd kıliver. Melekler bar bar bağıyorlarmış “Allah’tan bir haceti olan, bir ihtiyacı olan yok mu?” diye. Allah’tan bir haceti, ondan bir ihtiyacı olmayan kimse var mı yahu? Otlar, çöpler, hayvanlar... Bütün mükevvenat Allah ile mümkün... Kurtların, kuşların, bütün hayvanların, hepsinin Allah’tan hacetleri var kardeşim.

Onların var da bizim hacetimiz yok mu yahu? Melekler dünyanın içinde “İsteyin.” diyorlar. Bizim hacetimiz Allah’ın rızası. Bizim hacetimiz Resûlullah’ın şefaati. Kıymetli şeyler, zor elde edilir kardeşim. Kıymetli şeyi elde edelim. O kıymetli şeyin zorluğuna katlanalım. Atamıyor, sıcacık yataktan kalkmıyorsunuz. Ben her zaman söylüyorum. Bunu hepimiz yapalım diye söylüyorum. Kendimden bahsetmek haşa sümme haşa. Bizim çocukları, sabah namazına çıkacağımda, kaldırıyorum. O zaman küçüklerdi şimdi büyüdüler. Liseye, üniversiteye giden torunlarımız var. Şimdi bizimki [Hacı anneyi kastediyor] biraz şey yapardı.

-Yahu bu soğuk havada ellemeyelim, yatsınlar.

Ben hiç kızmam:

-Bak, bunların üşümesini mi istersin, yanmasını mı?

-Aman tövbe de.

O zaman kaldır namazını kılsınlar, bundan basit bir şey yok. Sen bunların yanmasını mı istersin, üşümesini mi? “Aman tövbe de.” O zaman mesele bitti, mesele bundan ibaret. Çocuklarımız için de söylüyorum, gençlerimiz için de söylüyorum kardeşim. Ne diyor bak. Geçen sabah namazının farzından bahsettik. Sabah namazının farzındaki iftitah tekbirinden bahsettik. İftitah tekbiri biliyorsunuz imamın Allahu ekber deyip, namaza başlama anı. Birisi Resûlullah’a (s.a.v) gelmiş.

-Ben bugün sabah namazının farzının iftitah tekbirinin kaçırdım ve bunun yerine bir köle azat ettim Ya Resûlullah, demiş. Ebubekir Sıddık, Ömer'ül Faruk, Osman-ı Zinnureyn, Aliy'el Murtaza bakışmışlar. Hepsini bir aradalar. Resûlullah

-Ya Ebubekir, sen ne diyorsun bu işe? demiş.

-Ya Resûlullah eğer yüz tane devam olsaydı, üzerleri de yüklü olarak hepsini tasadduk etseydim, yine de sabah namazının iftitah tekbirine yetmez, demiş. Öteki:

-Ya Resûlullah bu köle azat etmiş. Yüzlerce, binlerce köle azat etsem, yine de bir sabah namazının iftitah tekbirinin yerine gelmez, demiş. Hz. Osman:

-Ya Resûlullah eğer beni şimdi Mekke'ye yollasanız oradaki bütün müşriklerin tümünün kafasını uçursam, Mekke'yi bütün müşriklerden temizlesem yine de bir sabah namazının iftitah tekbirinin faziletine eremem, demiş.

Sabah namazının iftitah tekbiri bu kadar yüksek bir puan kardeşim. Sabah namazına kalkın kardeşlerim. Sabah namazında mümkün oldukça cemaate de iştirak edin kardeşlerim. Eğer iştirak edemezseniz evimizde bari kılalım kardeşim. Sabah namazının çok büyük özelliği var. Allah cümlemizi sevdiği gibi eylesin.

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Ey yerlerin, göklerin, bütün mülklerin, sahibi, maliki olan yüce Allah'ım. İki cihan serveri Muhammed Mustafa (s.a.v) Efendimizin yüce hatırı için, hani senin o sevgili peygamberin var ya, seni yaratmayacak olsaydım, kâinatı yaratmayacaktım dediğin, o yüceler yücesi, o gönüllerimizin sultanı, sultanul enbiya Muhammed Mustafa var ya, O'nun hatırı için dünyevi uhrevi bütün işlerimizi kolaylaştırır, güzelleştirir, hayırlı eyle, hibe eyle Allah'ım. Bize imanı kâmil ver Allah'ım. İmanı kâmil, aşkı ilahiye, feyzi ilahiye, sırrı ilahiye, kalbi selim

ve ihlas ve huzur ve sağlık ve selamet ve bereket ve şifalar ve şifalar ve sağlıklar ver Allah'ım. Bizi zorluklara dűşürme Allah'ım. Bizleri az amelimizle çok mükâfatlara erdir Allah'ım. Zayıflığımızı biliyoruz Ya Rabbim, küçüklüğümüzü biliyoruz Ya Rabbim. Senin yüceliğin hepsini örtsün Ya Rabbim. En güzel şeyleri üzerimize yağdır Ya Rabbim.

Korkaklıktan, cimrilikten, hasislikten ve dünya fitnelerinden ve kabir azabından bizi kuru Ya Rabbim. Resûlullah'ın bu önemli beş duası Rabbim. Korkaklıktan, hasislikten, dünya fitnelerinden, dűşkün ihtiyarlıktan ve kabir azabından bizi kuru Ya Rabbim.

Maddi ve manevi bütün felaketlerden, şerlerden, kazalardan, belalardan, kötülüklerden, hastalıklardan, semavi ve arzî felaketlerden, zararlılardan, şerlerden, çirkinliklerden, tecavüzlerden, densizliklerden, dinsizliklerden, ahlaksızlıklardan, uğursuzluklardan, huzursuzluklardan, iftiralardan, büyülerden ve sihirlerden ve zinalardan ve sevmediğin her şeylerden sana sığındık bizi kuru Ya Rabbim. Bizi kendi vikayene, kendi şemsiyene al Allah'ım. Kendi korumana al Allah'ım. Bizi -inşallah-u Teala- dalalete dűşmekten, yanlışlıklar işlemekten kendin kuru Ya Rabbim.

Ordumuza, yurdumuza, vatanımıza, bayrağımıza zeval verme, mukaddes bildiğimiz her şeyleri yücelerde eyle Ya Rabbim. Tezellül verme Ya Rabbim. Din dışı unsurlara, dine karşı olanlara, başımıza hükümferma eyleme Allah'ım. Sen kuru bizi Ya Rabbim. Sen himayene al Ya Rabbim. Yurt dışında veya yurt içinde herhangi bir sebeple sıkıntılara dűşmüş din kardeşlerimizi de kolaylıklara, sağlıklara, selametliklere erdir Allah'ım. Ortadođu'daki din kardeşlerimizin ışıkları yok Ya Rabbim, rızıkları yok Ya Rabbim. Can emniyetleri yok Ya Rabbim. İlaçları yok Ya Rabbim. Medeni ihtiyaçlarının hiçbirisi yok Ya Rabbim. Belki kusurları, günahları vardır, hikmetinden sual olunmaz. Onlar hakkında dua etmemize müsaaden var Ya Rabbim. O müsaadeye sığınarak inşallah onların affını hıfzını, hidayetini diliyoruz Ya Rabbim. Sıkıntılarını bertaraf eyle. Üzerlerindeki kara bulutları atıver Allah'ım. O din dışı unsurların, o onları birbirine dűşüren, din kardeşlerimizi birbirine dűşüren, din dışı unsurların tesirlerini alıver Ya Rabbim. Aman Ya Rabbim, aman Ya Rabbim. İslâm'ı zaferlere erdir. Dűřmanlarımızı kahreyle Allah'ım. Herhangi bir sebeple kusurlarımız, günahlarımız oldu

ise onun affını diliyoruz. Bizi bağışla Ya Rabbim. Bizi affettiklerinin listesine al Ya Rabbim. Şurada hazır bulunan cemaat-i müslimini dahi helal olan, meşru olan, sevgili olan, yasak olmayan, bütün muratlarımıza erdiriver Allah'ım.

Sen Ya Rabbim, yüceler yücesi.

Biz Ya Rabbim cüceler cücesi.

El açtık yalvarıyoruz Ya Rabbim. Bizim rızaullaha olan ihtiyacımızı, bizim Resûlullah'ın şefaatine olan ihtiyacımızı sen bizden daha iyi biliyorsun Ya Rabbim. Hedefimizi sapmaktan koru Ya Rabbim. İki cihanda aziz eyle Ya Rabbim. Dünyevi uhrevi saadetler, selametlikler ver Ya Rabbim. Beni ben bırakıncaya kadar sen beni bırakma Ya Rabbim. **Biz bizi bırakmadan, sen bizi bırakma Ya Rabbim.** Kendi halimize kalmayalım Ya Rabbim. Hal-i pürmelale düşmeyelim Ya Rabbim. Bizim elimizden tut Ya Rabbim. Yarınlarımızı aydınlık eyle Ya Rabbim. Nura gark eyle bizi Allah'ım. Akıbetimizi hayır eyle Ya Rabbim.

Cebimize, hanemize, soframıza Halil İbrahim bereketleri ver Ya Rabbim. Bize verdiğin nimetlere ve rızıklara hamdü senalar olsun. Olmayanlara ve bulmayanlara da lütfeyle Allah'ım. En güzel şeyleri üzerimize yağdır Ya Rabbim. Hasbelkader, hasbelbeşer, üzerimize yazılmış sıkıntılar var ise Resûlullah Efendimizin yüce hatırı için onları üzerimizden kaldırıver Allah'ım.

Ya Rabbim şu açılan ellerimizi, yalvaran dillerimizi, geri çevirme. Senin kapın yüce kapı Ya Rabbim. Yüce kapına geldik, dayandık Ya Rabbim. Bizi --inşallahu teâlâ-- duaları kabul olanların listesine alıver, biz buradan kalkmadan elimizi sürmeden dualarımızın kabul olunuşunun müjdesini alalım Ya Rabbim.

*Subhâne rabbike rabbi-l'izzeti 'ammâ yasîfûn ve selâmun 'alâ-
lmurselîn, velhamdu lillâhi rabbi-l'âlemîn.*

El Fatiha maassalavat

6) 27.07.2008 tarihli sohbet²²

(Mürşid-i kâmilin rüyaya tasarrufu, gayrimüslimlerin haklarına riayet, miraç hadisesi, haset, manevî perdenin açılmasını gözetmemek, Rasulullah'ın yumuşaklığı, dinde unutmak makamı, sadaka ile karz-ı hasenin farkı ve sofraya misafir almak konularına dairdir)

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Her güzelliğin arkasında mutlak manada Allah var. O'nun emirleri var, O'nun yasakları var, O'nun kitabı var, O'nun kanunları var. O'nu bilenlerden olalım inşallah.

“Allah'ı koruyalım”

Allah'ı nasıl koruyacağız? O bizi koruyacak ama Allah'ın emirlerini tutmakla, Allah'ın yasaklarından kaçmakla, Allah'ı sevmekle, Allah'ı gönüllerimizin köşesine oturtmakla. Allahsız saniyemiz olmamakla biz de O'nun hakkını kollayacağız. Başka türlü nasıl kollayacağız? O bizi kollayacak. Her saniye, her salise mutlak manada bizimle beraber Allah'ımız var. Mutlak manada derken hiçbir zaman, hiçbir an yani zamanın en azı, en küçük birimini kastediyorum. Saniyeden saliseden daha azdır. Hiçbir an Cenâb-ı Hak, bizden uzak değildir. Mutlak manada ben size şah damarınızdan daha yakınım diyor. Biz O'nun, nesini kollayacağız? Kanunlarını kollayacağız, emirlerini kollayacağız, yasaklarını kollayacağız. O'nunla beraber olmanın yollarını arayacağız. O'nu sevmenin, O'na âşık olmanın, âcizane, O'na mutlak manada yakın olmanın çarelerini arayacağız.

Havf ve reca yani korku ve umut var. “Bizim umudumuz galip gelecek inşallah.” Bilhassa kırk yaşına kadar korku çok, umut az. Kırk yaşından sonra umut galip korku az. Biz artık bunu ikiye katladık. Bizim umudumuz büyük elhamdülillah. O umuda inşallah ereceğiz. Allah,

---

²² Sohbetin videosu şu linkten izlenebilir: <https://youtu.be/YWunlIE3ss0>

umuda erenlerden eylesin. **O isterse olur, O emrederse olur, O müsaade ederse olur.**

Ama biz diyoruz ki -biraz şımarıklık mıdır, biraz naz mıdır, biraz eda mıdır bilmem- hüsnü zan ile diyoruz ki; Cenâb-ı Hak, inşallah bizi affedecek, lütf edecek, hidayet edecek diyoruz. Bizi güzelliklere erdirmiş inşallah. Yalnız, biz O'nu unutmayalım. Biz O'nsuz kalmayalım. Biz O'nu hayatımızın her safhasında, her anında mutlaka yaşatalım, içimizde, dışımızda, hayatımızda, hareketlerimizde, hangi noktalarda olursak, hatta uykularımızda bile Allah'ı yaşatalım.

Şimdi bunları anlatırken aklıma geldi. Bakınız bu maneviyat. Maneviyat çok derin bir bilgi, çok derin bir konu. Bizim bir büyüğümüz vardı. Birisi o mübareğe bir rüya anlattı.

-“Oğlum, o rüyanın şurasını unuttun ya” dedi. Allah şahittir.

-“Aman Efendim.” dedi. “Siz rüyalara da hükmeder misiniz?”

-“Yahu biz evlatlarımızın rüyalarını da başıboş bırakacaksak, biz neciyiz onların başında?” dedi. Allah şahittir.

Binaenaleyh, demek ki bu âlem boş değil. Gelişigüzellik yok, başıbozukluk yok, her şey kanuna tabi, mutlak manada kanuna tabi.

Geçen hafta bir kardeşimiz sordu: Hukuk meselesinde, adalet konusunda, gayrimüslimlere karşı nasıl davranacağız?

Biz ona dedik ki gayrimüslimlere karşı daha nazik, daha hassas, daha dikkatli olacağız. Çünkü ileride hesaplaşmada birimiz Hanya'da birimiz Konya'da olacağız. Onlarla müminlerle hesaplaşmak gibi kolay hesaplaşmak yok! Allah gayrimüslimlerin hakkının, Müslüman'a geçmesine çok güceniyor. Bunları hadis-i şerifler ışığında anlattık. O kardeşimiz burada mı bilmiyorum, herhalde burada yok. Akşam bir tefsir dikkatimi çekiverdi. Maide suresinin 42. ayetinde Cenâb-ı Hak, Efendimize “Eğer Yahudileri yargılarken adaletini gözetmezsen, Allah'ın kanununa ters gelmiş olursun.” diyor. Ayet bu manada yani. Şu manaya ve tefsirine bakınız! Cenâb-ı Allah “Yahudilerin mahkemesinde seni hâkim tayin ettilerse, sen onların mahkemesini göreceksen, adaletle hareket et ha!” diyor. Onlara bile bakınız bir Yahudi ile bir Müslümanın mahkemesini kast ediyor. Onlarla olan münasebetimizi kast ediyor.

Bilir bilmez söyleyiveriyoruz. Biz ne biliriz yahu? Âlim değiliz, zahit değiliz de bir şey söyleyiveririz. Gözüme ilişti de hepimizin malumatı olsun diye söyleyiveriyorum. Yine Maide suresi 18. ayette “Adalet için şahitliğe çağrıldığımız zaman ihtilaf etmeyiz.” diyor. Sakın ha yanlışlık yapmayınız; ananız, babanız, yakınınız, kim olursa olsun adaletten sakın ha şaşmayınız, Allah’ın gücüne gider, Allah’a düşman olursunuz diyor mealen. Mealen yani aynı kelime kelime değil de. Bakınız ne kadar güzel, ne kadar adaletli, ne kadar güzel bir husus adaleti gözetmemiz lazım geldiği konusunda. Bu adalet illaki hâkimlerin huzurunda şahitlik manasını tazammun etmez (*gerektirmez*), hangi konuda olursa olsun.

Bir çocuk telefon ediyor. İki oğlan bir kızmış bunlar. En ufakları telefon ediyor. Geçenlerde söyledim yine de kısaca anlatıveriyorum. **Evlatlar arasında da adalet!** Evlatlar arasında adaletsizlik yaparsak yarın Allah yakamızı tutacaktır. Bu mutlaka böyle. Bu en ufakları oğlanmış da ondan bir büyüü kız bir büyüğü oğlan.

-Annemle babam ağabeyimle ablamı yanlarına koyar, beni dışlıyorlar diyor. Biraz bir şey sordum.

-Oğlum senin ahlakınla ilgili bir şey var mı?

-Yemini billah ediyor yok.

-Senin annenle babanı gücendiren bir tavrın oldu mu?

-Olmadı.

-Şöyle oldu mu?

-Olmadı.

-Neden böyle?

-Onların böyle bir yanlış tutumları var, bu beni çok müteessir, müteellim ediyor (*elemlendiriyor*). Bundan ötürü size bir şey duyurmak istedim.

-Oğlum sen sabırlı ol. Allah’ın adaleti mutlaka tecelli edecektir. Onlar mutlaka adaleti göreceklerdir. Onlar pişman olacaklardır, nadim olacaklardır. Olmasalar bile sana sabır yakışır dedim.

Kardeşlerim, hepimizin evlatları var. Onların arasında adaleti güdünüz. Adalet her yerde adalet. Evlatlar arasında, eşler arasında, arkadaşlar arasında her yerde adalet.

Mutlaka doğruyu ve güzeli bulmak ve yapmak kardeşim. Adaletin adı bu. Allah bizi o seviyeye erdiresin. O yanlışlardan bizi kurtarsın inşallah. Allah' a sığınırım.

Bakınız Mirac-ı Nebevi geliyor. Onu hemen kısacık bahsedeyim de sonra yine konuya döneriz. Peygamber Efendimiz Zeyd bin Harise ile Taif'ten dönüyor. Bu çok hoşuma gidiyor bazı hususlar var. Orada ne telkin etmiş? Neye dair? Âlem-i İslâm'a dair. Âlem-i İslâm'ı anlatmaya gitmiş. Hangi dünya menfaati var orada? Haşa sümme haşa. Taifliler, onları terslemişler, ayakları kan revan içinde kalmış. Cebrail (aleyhisselam) geliyor.

-Ya Rasullah, Allah'ın selamı var. Bana, "Taiflilerden intikamını alıvereyim mi?" diye sor gel dedi.

-Haşa ben rahmet peygamberiyim, diyor.

Taif dönüşünde, Miraç-ı Nebevi hadisesi gerçekleşiyor. Miraç hadisesinde Peygamberimiz Kudüs'e geliyor, oradan Burak'a biniyor.

Biz tabi 1967 senesinde Hacca gittik. Kudüs'ü de gördük. Kudüs'ten döndük bir ay sonra işgal edildi. Oralar tekrar kurtulacak, oralar âlem-i İslâm'a dâhil olacak inşallah. Elhamdülillah o muallak taşını da gördük. Onun altında namaz kıldık, Allah kabul etsin, bilir bilmez. Bizden sonra hacca gidenler artık Kudüs'ü görmediler oraları kapattılar artık. Peygamberimiz, Mirac-ı Nebevi'ye oradan çıkıyor, Cenâb-ı Hak ile mülaki oluyor (*kelâm ediyor/konuşuyor*). Oradan o namaz hediyesini getiriyor. Kısaca bahsettim çünkü miraç gecesinde bunları uzun uzadıya bir daha görüşeceğiz, bir daha anlatacağız. O yüzden uzun uzadıya anlatmak istemiyorum. Uzatmak istemiyorum. Burada beni enterese eden bir şey var da onu anlatmak istiyorum.

Efendimiz, Mekke'ye, Ümmühan'ın evine geliyor, zaman mekân orada duruyor. Cenâb-ı Hak ile mükalemeye gittiği zaman belki bir asır duruyor. Zaman ve mekân orada duruyor. Çünkü Ümmühan'ın evine, amcasının kızı Ebu Talibin kızının evine geldiği zaman daha

yatağı soğumamış oluyor düşünebiliyor musuz? Zaman ve mekân duruyor orada. Şimdi soruyorlar müşrikler, muhalifler, muarızlar soruyorlar. Peygamberimiz sallallâhü aleyhi ve sellem de anlatıyor:

-Kudüs'e uçtum, Kudüs'ten Burak'a bindim oradan Cebrail (a.s.) bir noktaya kadar gitti, orada kaldı, ben oradan öteye geçemem, yanarım dedi. Oradan sonra Allah ile beraber oldum, Allah'ın lafzını dinledim fakat kulaksız, gözsüz, dilsiz bir konuşma oldu, ilahi ilhama dayalı. Allah yüce bir Allah. Bir nokta değil ki. Yüce Allah bütün kâinata yaymış rahmetini. Her şeyiyle bütün manasıyla, bütün yüceliğiyle. Kâinatı kaplamış. Binaenaleyh, bakınız konuşmasız, nazarsız, dilsiz, öyle bir hava içerisinde, namütenahi bir an yaşadım diyor. O an belki yüz sene belki yüz saniye. Ümmühan'ın evine dönüyor, daha yatağı soğumamış. Zaman ve mekân duruyor burada. Zaman ve mekân duruyor. Şimdi müşrikler soruyorlar. Efendimiz, işte şöyle oldu böyle oldu, anlatıyor. Oradan ayrılıyorlar. Yolda Ebubekir Sıddık (r.a) hazretlerini tutuyorlar, soruyorlar.

-Yahu, seninkini dinledin mi?

-Kim o?

-Hz. Muhammed.

-Ne diyor?

-“İşte gece bir anda Burak'a binerek Kudüs gittim, oradan göklere çıktım, sidre-i münteha'ya vardım.” Sidre-i münteha denilen şey nedir ne değildir diye merak ediliyor da; sidre-i münteha; göğün altıncı katındaki bir yüce ağaç. Onun adına atfen sidre-i münteha deniliyor. “İşte oradan ötede Cenâb-ı Hak ile mülâki oldum.” diyor. “Sidre-i münteha'dan öteye Cebrail (a.s.) bile gelememi.” diyor. Tabii Cebrail (a.s.) oraya kadar gidiyordu. İlahi ilhamiye'yi oradan alıyordu. Vahyi oradan alıyordu Allah'ın izni keremiyle. “Ya Ebubekir, sen kaç defa Kudüs'e gittin geldin, Kudüs buradan ne kadar sürer?”

Tabii büyük tüccar Ebubekir Sıddık (r.a.). Mekke'nin en büyük kumaş tüccarıydı Ebubekir Sıddık (r.a.). Hem sahâbe-i kiram'ın en büyüklerinden, hem cihar-i yar-ı güzünün en büyüklerinden, hem de Aişe validemizin pederi olarak Resûlullah Efendimizin kayınpederi. O

“Kudüs buradan bir ay sürer.” diyor. Arkasından ne geleceğini bilmiyor tabii Ebubekir Sıddık (r.a.).

-Aboo... İşte senin arkadaşın Muhammed var ya foyası ortaya çıktı.

-Nedir o?

-“O diyor ki; işte bir gecede Kudüs’e gittim geldim de, zaman, mekân durdu da, hatta yatağım bile soğumamış da geldim yatağımı sıcacık buldum...” bunu söylüyor. Sen ne dersin ya Ebubekir?

Bakınız kardeşim, bu çok güzel bir şey. Bu iman, bu ihlas, bu tevekkül, bu teslimiyet bu. Hakk’a yakınlık bu. Hakk’a en yakın olmanın hali.

-Bunu kendi ağzından duydunuz mu? Bunu siz mi dinlediniz kendi ağzından?

-Evet, evet duyduk.

-Tamam yahu. O söylediye mesele bitti. O söylediye şek şüphe kalmadı. Mutlaka olmuştur.

Bu sefer Resûlullah’ı Kâbe’ye yakın bir yerde sigâya çekiyorlar. Belki kelimeler oturmadı ama ona üst üste sorular soruyorlar, zorlamaya çalışıyorlar. “Sigâya çekiyorlar”dan kastım bu. Gel bakalım ya Muhammed, sen gittim geldim diyorsun ama say bakalım o Kudüs’ün, o Mescid-i Aksa’nın kaç kapısı var? Kaç şusu var kaç busu var?

Bakınız kardeşlerim Allah bana şimdiye kadar kaç defa nasip etti gittik geldik. Ama ben şu an hâlâ Kâbe’nin kaç tana kapısı var bilmem. Allah şahit bilmem. Ben onları saymaya gitmedim ki oraya. Resûlullah da sanki kapı saymaya mı gitti. Ama ben onları saymadım desem, ben onlara bakmaya gitmedim desem bunlara koz veririm diyor. O anda Cebraîl (a.s.m) hemen bir tablo şeklinde Mescidi Aksa’nın maketini önüne koyuyor. Say ya Resûlullah. Şu şimal (*kuzey*) kapısı. Burada şunlar şunlar var. Şu cenup (*güney*) tarafı işte şu kadar penceresi, şunlar şunlar... Bakıyorlar hepsi tamam. Bu sefer bu “Çok kuvvetli bir sihirbazmış yahu.” diyorlar. Allah muhafaza eylesin.

Şimdi bakınız meseleyi şuraya getirmek istiyorum. Ebubekir Sıddık (r.a.) hazretlerinin sözüne bakınız. Onun cevabına bakınız. Teslimiyet haline bakınız. Böyle bir iman, böyle bir tevekkül hepimize nasip olur inşallah. Ebubekir (r.a.)'ın imanı öyle bir iman ki zekât emri geliyor, neyi varsa toplayıp getirip Efendimizin zekât dairesinin önüne yığıyor.

-Ya Ebubekir ne yaptın? Çoluk çocuğuna ne bıraktın?

-“İza Vakıa” benim çoluğuma çocuğuma yeter, diyor.

Nereden neye atıyoruz da bunu yeri gelmişken söyleyeyim kardeşlerim. “İza Vakıa” bereket suresi biliyorsunuz, üç sayfa. Akşamları vakti olan Kur’an okumasını bilen, ister ezberinden, ezberinden bilsen bile -biz bunun hakikatini yaşadık- yüzünden okumak lazım geliyormuş. Bir kardeşimiz vardı. Ona dışarıdan büyüklerden bir zat Vakıa suresini okumasını tavsiye etti.

-Okuyorum Efendim dedi.

-Gezdiğin yerde orada burada değil dedi. O Mübarek zat.

-Ee?

-Oturacaksın ve yüzünden okuyacaksın. Feyiz, iman, ihsan o zaman akacak dedi. Yüzünden okumak daha muhkem. Bilir bilmez okuyuverin yüzünden inşallah kardeşlerim. Hâlbuki belki ezberimizdedir ama inşallah böyle duyduğumuzdan biz yüzünden okuyuveriyoruz. “Akşamları yatsı arası okumakta fayda var.” diyorlar. Bizim bazı vaktimiz olmayıveriyor da bazen sabaha karşı bile okuyuveriyoruz. Söylemek gibi değil Allah’ıma sığınırım. İbadet niyetine -inşallahu teâlâ- Allah’ın ayetini, Allah’ın suresini okumak kastıyla, gayesiyle... İllaki dünya rahatlarına mütevellit değil. Allah’ın izniyle.

Ebubekir Sıddık (r.a.)’ın yaptığı nedir?

Teslimiyettir, tevekküldür, güzelliştir, imandır, ihlastır, bütün güzelliklerin cemidir. Öyle bir iman, öyle bir ihlas... Onun nesine korksun artık, nesine perva etsin koca Ebubekir sıddık radiyallahu anh?

Geçenlerde Necip Fazıl’ın şiiri var onu okudum. Ta kaç sene evvel okumuştum da yine bir daha aklıma geldi okudum. Oradaki

teslimiyet hali, oradaki teslimiyet, oradaki heyecan, oradaki güzellik öyle
Çok hoşuma gidiyor ki:

“Gözüm, aklım, fikrim var deme hepsini ldr

Sana l gibi gelen O gl diyorsa gldr”

Bakınız ağabeyciğim harikulade bir iman nişanesi, harikulade bir
iman tavsiyesi. Gözüm var, aklım var, fikrim var deme, hepsini öldür.
Çünkü onlar Allah’ın hükmü karşısında bir işe yaramıyor. Bu aklını,
fikrini kullanma manasını tazammun etmez (*gerektirmez*). İnançsız
onları kullanmak bir işe yaramaz manasındadır. Gözüm var, aklım var,
fikrim var deme, hepsini ldr. Senin l gibi gelen O gl diyorsa gldr.
İşte iman, işte güzellik, işte muhkem bir teslimiyet hali, bir tevekkül hali,
bir iman nişanesi.

Kardeşim o imanı arayalım bulalım. O ihsanlarla, o lütuflarla
muttasıf olarak yaşayalım inşallah. **Allah bizi bize bırakmasın.** Ne
demiş şair? “Rabim ben beni bırakmadan, sen beni bırakma Allah’ım.”

Biz bizi bırakmadan Allah bizi bırakmasın. Ben beni bıraktığım
zaman zaten ahirete irtihal etmiş oluyorum artık. O zaman tövbe kapıları
kapanmış, amel defterlerimiz dürülmüş oluyor. O zaman artık mahkeme-
i kbraya kadar her şeyler kalıyor. Bunu mutlaka hayatlarımıza
geçirelim. Hayatlarımıza adapte edelim kardeşim. İman ve ihlas yan yana
kardeşim. Mutlaka bunlar bizde bulunsun.

Adam diyor ki, işte ben bu kadar sadaka verdim, bu kadar yardım
ettim. Yapma kardeşim, etme kardeşim, yabana götürme! Anlatma yahu
bunları. Bunlar sende kalsın. Bazı arkadaşlar başka şeyler söylüyor
mesela. Ben onları haddim olmayarak men etmeye çalışıyorum. Bazen
de hak şeyler söylüyorlar. Hakkı mutlaka teslim etmek gerekiyor. Yahu
bunlar çok önemli konular.

“Söyleme sırrını sırdaşına, sırdaşın sırdaşı vardır.”

“Verdiğin sır elin, vermediğin sır senin.”

Eğer vermezsen, o sır senin esirindir. Eğer o sırrı verirsen sen o
sırrın esiri olursun artık. Aman şuna söylemese, aman buna söylemese
diye bakarsın artık. Birtakım rahatsızlıklar, tedirginlikler, yakana yapışır,

seni huzursuz eder. Tabii ki bazı noktalarda bir şey söyleyiveriyoruz, bazı perde arkası olaylar, tabii kardeşlerimiz sevdiklerinden, sevindiklerinden ötürü, bir şey anlatmak isteyiveriyorlar onları zaten ben sözlerimizin dışında tutuyorum. Allah'a sığınırım. Ancak **her şeyi herkese söyleme kardeşim. Her şeyi herkese söyleme!**

Geçenlerde birisi anlattı, ben de okuduydum zaten. Birisi Ebubekir Sıddık (r.a.) hazretlerine;

-Efendim rüyam var.

-Buyur anlat.

-Rüyamda, evim yanıyordu efendim. Ebubekir Sıddık (r.a.) şöyle dikkat kesilmiş.

-Bunu, başkasına anlattın mı?

-Gelirken bilmem ne satıcısına anlattım, demiş.

-Eyvah! Git bak evin yanıyor, doğru neden bana gelmedin? Adam koşmuş gitmiş evi yanıyor. Adam sonra sormuş durumu da o mübarek;

-Çünkü anlattığım kişi ehil değildi, demiş.

-Nedir?

-Çünkü sana evin yanacak dedi. Bize gelseydin, biz onu tevil edecektik, iyiye doğru, güzele doğru, af dileye dileye, evin yanmayacaktı.

Ehline kardeşim, ehline. Her şey ehline. Böyle davranalım inşallah. Sonra tabii cemaatin içinde bazı arkadaşlarımız var o anlatılan sır, kendinde olmadığı için müteessir oluyor. Bu ayrı bir sakınca. “Bende neden yok?” Böyle şeylere sebebiyet veriyor. Allah korusun, hasede sebebiyet verir. Bizim dinimiz hasedi katiyen kabul etmez. Hangi manada olursa olsun. Gıpta ederiz. Gıpta, imrenmektir. Haset ise en zor tedavi edilen bir hastalıktır. Haset “Onda olmasın, ben de olsun, ne pahasına olursa olsun onda olmasın bende olsun.” hatta ve hatta “Onun elinden gitsin de kime giderse gitsin.” demektir.

Şimdi bu konuda bir olay var, bazı arkadaşlarım biliyor. Ben daha önce de anlatmıştım. Musa (a.s.) Cenâb-ı Hak ile mükâlemeye (*konuşmaya*) giderken birisi önüne çıkmış.

-Ya Musa, benim bir müracaatım var, Hakk'a söyler misin?

-Söylerim, nedir müracaatın?

-Ya Musa, bak arkalarım (*sırtım*) kan revan içinde. Ben arkamla odun çekiyorum, satıyorum, çoluğumun çocuğumun rızkını temin ediyorum. Affedersin, bana bir eşek versin onunla çekeyim odunumu.

-Olur, demiş söyleyeyim.

Allah'ın hikmetsiz bir işi mi var yahu? Allah'ın esbab-ı mucibeye dayanmayan, gerçeklere dayanmayan bir işi mi var? Hz. Musa Cenâb-ı Hak'a varmış arz etmiş durumu. Öteki heyecanla bekliyor.

-Ya Musa halimi arz ettin mi?

-Ettim.

-E Allah bana bir eşek verecek mi?

-Verecek ama bir şartla.

-Ne o?

-Senin yanında Ahmet Ağa diye bir oduncu varmış.

-Var.

-Onun bir tane eşeği var mı?

-Var.

-Onun eşeği iki olsun istiyorsan sana da bir eşek verecek.

-Aman ya Musa, onu bir defa söyledin, sakın bir daha söyleme.

-Neden?

-Aman onun eşeği iki olmasın da benim arkalarım parça parça olsun, demiş.

Bunlar hep art niyet. Bunlar yasak düşünceler kardeşim. Bunlar haram işler. Bunlar yapma denilen işler. Bak ne diyor; **Kendi nefsin için**

istediğin bir şeyi herhangi biri için istemiyorsan senin imanın kâmil bir iman, olgun bir iman değildir. Kendi nefsin için istediğin her şeyi başkaları için de iste. Hatta öyle ki evvela başkaları için iste. Bu kıskanmalar, bu hasetler... Bunlar ahlak-ı mezmume. Yani zem edilmiş (*ayıplanmış*), lanetlenmiş ahlak. Bize ise ahlak-ı hamide (*güzel ahlak*) lazım.

Binaenaleyh kardeşim, kendimize çekidüzen verelim. Bir insanı kıskananlar analarını, babalarını kıskanırlar, yakın komşularını kıskanırlar, merhaba etmediği kimseleri kıskanırlar, bunlardan mutlaka kendimizi kurtarmamız lazım.

Geçen Anadolu vilayetlerinden telefon geliyor. Şöyle bir komşum var beni çok rahatsız ediyor. Kardeşim, sen ona ne yapıyorsun? Ben de surat asıyorum, çekip gidiyorum. Yanlış yapıyorsun kardeşim. Sana o zarar veren komşuya git, selam ver. Birincide, ikincide belki seni reddedecektir ama üçüncüde, dördüncüde utanacaktır. Sen yumuşak davran. Sen sıcak ol. Sen onun kotasına girme. Sen de onun gibi olma. Yanlışlıkların üzerine yanlışlıklar bina edilmez. Yanlışlıkların üzerine güzellikle, hoşlukla, Allah'ın rızasını gözeten hallerle gidilir.

Bu inatlar, bu nefisler, bizi hep kayba götürür kardeşim. Bazı hacılar hocalar var, hepsi sevgili kardeşlerimiz. Kimi diyor “Benim adım Hacı Hasan! Ben böyle adamım.” Maneviyat kitapları “Bazıları kibirden horozlar gibi ötüyor.” diye bahsederler. Bunlar bir kısır döngünün içindedirler, onu ilan ediyorlar diyor. Bir adım ileri gitmemişler diyor. Hacca giderler, kurban keserler ama bir adım ileri gitmemişlerdir. Bir kısır döngünün içinde döner dururlar. Ben bir yerlere gittim zannederler ama varamıyorlar.

Kendimizi yeneceğiz kardeşim. Kendimizi alaşağı edeceğiz. Nefis denen şeyi kendimize köle edeceğiz. Eğer biz nefse köle olursak, bir yerlere varamayız, Hakk'ın rızasını bulamayız, Resûlullah'ın şefaatine eremeyiz kardeşim.

Nefsi emmâre, nefsi levvâme, nefsi mülhime... Gidiyor yukarılara. Hatta bazıları dördüncü kademe olan nefsi mutmainne'ye varınca perdeler açılır diyor. Biz bunu da gözetmeyeceğiz. Bizim perdelerin açılması diye bir problemimiz yok ki. Bizim problemimiz

Allah'ın rızası, bizim problemimiz Resûlullah'ın şefaati. Biz haşa ve haşa başka bir şey murat edemeyiz yahu. Biz ihlaslılar grubu olmak isteriz. Biz Hakk'a yakın olmak isteriz. Neden “biz” diyoruz? Ben kendi şahsıma diyorum ki; **“Ya Rabbi! Bu kardeşlerimizi cennete koyacaksan hepsini benden evvel koy. Ben hepsinden sonraya kalayım Ya Rabbi.”**

Ebubekir-i Sıddık ne diyor bakınız. Aklıma geldi. Hepsini içine alıyor bak. Ateisti, dinsizi, komünisti, ne varsa hepsi içinde. Diyor ki:

Ya Rabbi! Benim vücudumu o kadar büyüt ki, cehennemi ben doldurayım, benden başka girecek kimse kalmasın. Kim olursa olsun hepsini affet Ya Rabbi.

Hata mı etti şimdi bu? Biz Ebubekir değiliz. Biz bu kadar ileri gidemeyiz. Ama bakınız o günün bahrinde o elemeler kederler içerisinde o namütenahi (*bitmez tükenmez*) –efendim- eşkıyalık içerisinde söylüyor bunu. Çünkü Resûlullah (s.a.v) Peygamberlik geldiği zaman, ortalık ateş içindeydi. Bir yanda İran'da Pers İmparatorluğu dediğimiz yer, o zamanlar ateşperest. İran şimdi Müslüman ama o zamanlar ateşperest. Pers imparatorluğunda bir şeylerden sorun çıktığı zaman insanları ateşe atıyorlardı. O günlerde nasıl bir vahşet olduğunu anlatmak için ne kadar zorluklara uğrandığını anlatmak istiyorum. Bir gün Pers imparatoru ağır vergiler koymuş. O çalışanlar “Aman efendim, bir kuru ekmek buluyoruz onunla yetiniyoruz. Bir de bunun üstüne size nasıl vergi verelim?” demişler. O Pers imparatoru olan ateşperest adam hemen “Çalı çırpı toplayın gelin” demiş ve o kadar ahalinin gözü önünde yanan ateşin içerisine pat atmış onları. O adamlar bağıra çağıra orada yana yana ölüp gitmiş. Böyle bir vahşet yaşanıyordu dünyada. Resûlullah böyle bir dünyanın içerisine uyarıcı, aydınlatıcı, ikaz edici olarak geldi.

Mesela Bizans'a, yani Doğu Roma imparatorluğuna gelelim. Bizans İmparatoru Jüstinyen Kudüs'teki Mescidi Aksa'ya nazire olsun diye Ayasofya'yı inşa ettirdi. Yüzlerce, binlerce insan çalıştı orada... Jüstinyen ne pahasına olursa olsun Ayasofya'yı isterim diyordu. O insanlar çok ıstıraplar çekti çalışanlar. Onlarca cenaze çıktı oradan. Kum yığınlarına çıkararak yüksekleri inşa ediyorlardı. Modern vasıtalar yoktu.

Kum yığıyorlardı. Onlarca cenaze oldu. Öyle vahşet dünyası. O Ayasofya öyle inşaat edildi. O vahşet, o dehşet bütün dünyayı sarmıştı.

Bizans ve Pers İmparatorlukları... İki tane büyük imparatorluktu bunlar. Birbirini ısıramıyorlar, birbirine laf edemiyorlar ama vahşet göklere çıkmış, Allah gücenmiş. Peygamber böyle bir günde geldi âlemi İslâm'a. Peygamber böyle bir günde geldi ve ayaklarını kan içinde bırakan Taifliler için "Ya Rabbi! Ben rahmet peygamberi olarak gönderildim. Ben onların kötülüğünü nasıl isterim? Onların içinde iman edecek insanlar vardır Ya Rabbi. Sen onları bağışla Ya Rabbi. Gerçeği bilmiyorlar, affet Ya Rabbi." dedi. Böyle bir Peygamber.

Ashâb-ı Suffe vardı. Resûlullah'ın çevresindeki bakanlar kurulu gibi. Resûlullah hiçbir şeye kendi başına karar vermedi. Diktatör değildi o. Onlar Resûlullah'ın (s.a.v.) üniversite talebeleri gibiydi. Hem onlarla istişare ediliyor hem de onlar sualler soruyorlardı.

Resûlullah bir konuyu açıyor mesela, Ashâb-ı Suffe da soruyor: "Ya Resûlullah bu hususu Cebrail aleyhisselam mı getirdi? Yoksa siz bu konuyu bizimle istişare etmek için mi ortaya atıyorsunuz?" Eğer "Cebrail (asm) getirdi." derse "Bizim bu konuda sözümüz olmaz ya Resûlullah." diyorlar, eğer "Sizinle istişare etmek istiyorum." derse herkes bildiğini söylüyordu. Nitekim mesela Hendek savaşında istişare sonucunda hendek kazılması kararı alındı ve savaş kazanıldı. Ashâb-ı Suffe aynı zamanda Resûlullah'ın gözü önünde, onun taht-ı himayesinde ilim görüyorlardı. Yani bunlar hem O'nun (sav) emri ile fikir beyanında bulunuyor ve istişare meclisi olarak işlev görüyorlar hem de yüksek tahsil edilmeleri sebebiyle üniversiteyi temsil ediyorlardı.

Bakınız, o dehşet günlerinde dehşet yıllarında Resûlullah'ın ne düşündüğünü ne türlü tatbikat yaptığını ne türlü hayata renk verdiğini, güzellikler verdiğini şuradan anlayınız. Bir adam gizlice silahlı olarak Resûlullah'ı öldürmeye geliyor. Adamı yakalıyorlar.

- "Ya Resûlullah bu adam silahlı." diyorlar. Adam zaten kendisi de itiraf ediyor. "Ben seni öldürmeye gelmişim." diyor. Sahabeler

- "Ne yapalım ya Resûlullah hemen keselim mi?"

-“Yok.” diyor Resûlullah. “Bunu mescidin bir köşesindeki bir direğe ayaklarından bağlayınız. Tuvalete gideceği zaman iki kişi muhafaza etsin, bu da gitsin tuvalet ihtiyacını görsün.” diyor.

O arada gidenler gelenler, Resûlullah’a fikir soranlar, akıl danışanlar, mütalaa alanlar... Adam bakıyor. “Yahu böyle adam mı vardı?” diyor. Bakıyor farkına varıyor. Yemeğini veriyorlar, efendim temizliğini yapıyorlar, tuvalete gideceği zaman götürüp getiriyorlar adam bey gibi gölgede yaşıyor. Adama iki üç gün sonra;

- Ne düşünüyorsun diyorlar?
- Ben çok büyük bir yanlışın içine düşmüşüm. Ben tövbeler etmek istiyorum, iman etmek istiyorum, Resûlullah’a ittiba etmek istiyorum.
- Çözün bakalım diyor Resûlullah. Sahabeler:
- Aman ya Resûlullah.
- Çözün, diyor.

Ondan sonra Sahâbe-i kiramdan bilmem kim oluyor o mübarek. Resûlullah’ın yakınlarından biri oluyor.

Görüyorsunuz kardeşim. Resûlullah müsamaha ile sevgi ile yaklaşıyor. Sıcak yaklaşıyor, samimi yaklaşıyor, candan yaklaşıyor. Ona kast etmeye gelen adama reva gördüğü muameleye bakınız. Böyle bir Resûlullah o (sallallâhü aleyhi ve sellem). Öyle bir vahşet gününde, öyle bir zorbalık gününde böyle bir medeniyet getirmiş. Bu medeniyeti getirmek kolay mı yahu?

Medeniyeti o cahil halkın gönlüne sokmak çok dikkat istiyordu, çok gayret istiyordu, çok fedakârlık istiyordu. Bunların hepsini yaptı Resûlullah (s.a.v). İki cihan güneşi, iki cihan serveri Resûlullah (s.a.v). “Ben güzel ahlakı tamamlamaya gönderildim, geliş sebebim bu.” diyor. Biz de diyoruz ki “O güzel ahlakın içinden güzellikleri kendimize mal edelim, hayata geçirelim. O güzellikleri hayatımıza adapte edelim.”

Bir de şu mesele var kardeşlerim. Bazı arkadaşlar “**Siyasi konularda ne düşünüyorsunuz?**” diyorlar.

Yahu benim siyasetle ne alakam var. Bizim işimiz Allah'ın rızası. Biz siyaset için ancak dua ederiz: "Allah vatanımızı, milletimizi, bayrağımızı korusun, akıbetimizi hayır etsin." Ancak bu.

Çünkü ayıptır söylemesi bizi 1960 ihtilalinde bir damla üzdüler kardeşim. Ben o zaman 24 yaşındaydım. Tabi hiçbir suçumuz yok elhamdülillah. Bir gözdağı olsun diye içeri aldılar. Almadılar da şöyle bir gözaltında kaldık yani. İki tane üç tane delikanlı şöyle dal gibi... Bizim han vardı eski, otel gibi yani. Orayı falan mühürlemişler. Çok kısa bir şey oldu. Ama babam o zaman panik yapmış. Bize dedi ki:

- Çocuklar sakın ha! Bir daha siyasetin "s" sine soyunursanız iki elim yakanızda dedi.

Bizi babam men etti zaten siyasetten. Böyle bir nasihati var bize. Ondan sonra birkaç defa geldiler, yok şu parti, yok belediye meclisinde birinci sırada falan. Kardeşim sıra bizim meselemiz değil. Bizim parti meselemiz yok. Bizim siyasi meselemiz yok. Üstad Said Nursi Hazretleri diyor ki; Siyaset Müslüman için onuncu derecede kıymet taşıyan bir tutumdur, bir davranıştır. Onuncu derece. Bir Müslümanın hayatında onuncu derece ehemmiyet taşır diyor. Şimdi bir reyimiz var, verip geçiyoruz.

Siyaset demek politika demek. Politika Yunanca bir kelime. Politika çok yönlü demek, çok yüzlü demek. Onlar politika yapsın kardeşim. Siz iştiğal etmeyiniz.

"Biz buraya Allah'ın rızasını gözetmeye geldik.

Biz cenneti cemali bulmaya geldik."

Siyaseti bizim evde de bilmezler. Şimdi seçim sabahı evden çıkarız mecburen. Cezaya uğramayalım diye bir rey veririz. Ben ona (hanımına) söylerim: "Falan işaretin altına mührü bas." E işte bu kadar bizim siyasetimiz. Şuradan kalkmak nasip olmasın ben daha kendi oğlumun nereye rey verdiğini bilmem. Konuşmayız yahu. Siyaset yok bizde. Ama gazetemizi okuruz, hadisattan haberdar oluruz sadece.

Velhasıl, siyaset bir müminin hayatında onuncu derecede önemlidir. Yine aynı mübareğe [Said Nursi Hz.] soruyorlar. Bakınız çok

ibretimiz benim de çok hoşuma gidiyor. İkinci dünya savaşının en debdebeli anları.

-Efendim dünya kan revan ama siz hiç farkında değilsiniz. Ortalık kan gölüne döndü, cihan harbi tüm dehşetiyle devam ediyor, siz farkında bile değilsiniz.

Gülüyor ne diyor biliyor musunuz?

-“Ülen keçeli” diyor, öyle hitap edermiş sevdiklerine. “Ülen keçeli, imamı kurtarmanın yanında, dünya âleminin ne önemi olabilir yahu.” diyor. Böyle bir şuur, böyle bir iman. Allah korusun. Siyasetle bir işimiz olmasın kardeşim.

Bir de mesela terör hadiseleri, Allah korusun. Allah vatanımızı milletimizi korusun. Biz dua edelim kardeşim. Bu terör belasından bizi korusun ve kurtarsın. Bizim vatanımızı, milletimizi, mukaddesatımızı, ordumuzu, yurdumuzu, inşallah kendi korumasına kendi himayesine alsın. Bunu diyelim, dua bizim servetimiz, sermayemiz kardeşim. Dua edeceğiz, yalvaracağız, O’da ikram edecek inşallah.

(*Kitaba bakarak*) Azıcık şurdan bir konu seçiverelim inşallah. Seçmeden biz lafi bitiriyoruz neredeyse. Evet, şurada bir şey vardı da geçenlerde okuduyduk.

Dinin birincisi edep, ikinci makamı korku, üçüncü makamı perhizkarlık, dördüncüsü makamı sabır ve kanat, beşinci makamı unutmak dedik.

Unutmak; bunu okuduk mu bilmiyorum, bunu izah ettik mi? Neyse buradan başlayalım. Neyi unutmak ağabey? Yaptığın iyilikleri unutmak. Yaptığın iyilikleri gözüne ala ala kibre, gurura, kapılmamak. Her an eksikli olmak, Allah’ın emrettiği gibi olamamanın acısını ızdırabını yaşamak. Unutmak. Zaten “İnsanoğlu nısyan ile maluldür” diyor. Nısyan, unutma hastalığıdır. İnsanoğluna unutmak hastalığı verilmiştir.

Unutmak çeşitli yönlerden ele alınıyor. Bütün iyiliklerini, bütün amellerini bütün güzel şeylerini unut, onlar seni gökyüzüne çıkarmasın, onlar seni gurura, kibre götürmesin. Onlar senin ancak umutsuzluğunu yensin, ancak umut aşılansınlar, ancak o kadar kalsın.

Bir de neyi unut. Sana yapılan kötülükleri unut.

Sana yapılan kötülükleri unut kardeşim. Bunlar çok önemli. O kinler, o garazlar, o ahlak-ı mezmumenin diğer maddeleri. Allah'ın sevmediği, yapma dediği yasaklar... Bizim güzelliğimize gölge düşüren o çamurlu, tozlu yollar... Bunlar bize uğramasın kardeşim.

Bak ne diyor? Unut! Yaptığın güzellikleri unut. Yaptığın iyilikleri unut. Başka neyi unut? Sana yapılan kötülükleri unut, çirkinlikleri unut, iftiraları, zanları, benzer ne varsa, sana yapılan kötülüklerin hepsini unut.

Unut diyor yahu. **Onları unutmazsan saadet bulamazsın.** O kinle, o garazla o öfkeyle sabahlar olur, akşamlar olur. Sen huzursuz sen tedirgin olursun. Ne evin tadı kalır ne çocuğun çoluğun. Yeneceksin kardeşim. Yeneceksin kendini kardeşim.

Bu nefisler neden verildi? Biz nefse binelim diye verildi nefis. O bize binsin diye değil. Biz nefsi esir alalım diye verildi. Nefis bizi esir alsın diye değil. Nefis hep iyilikler üzere seni şımartıyor, sana yapılan kötülükleri, iftiraları benzer şeyleri hep gözünün önüne getiriyor ki sen kin besleyesin, garaz besleyesin, sen intikam çıkarasın. Bizde bunlar yok.

Bize af yakışır, bize güzellikler yakışır.

Ahlak-ı hamidenin baş şartlarından bir tanesi af ile muttasıf olmak. Kim olursa olsun yumuşak kelimeler, hoşgörü ve benzeri güzellikler hayatımızı doldurmalı kardeşim. Ne demiş Yunus?

“Sövene dilsiz gerek

Dövene elsiz gerek

İnsan gönülsüz gerek”

Neden demiş bunu ağabey? Deli miydi Yunus? Haşa sümme haşa. Bize yol gösteriyor, hayatın içinde her şey var diyor. Bütün terslikler size gelebilir ama siz nereden geldiğini bilin diyor.

Adam dua ediyorum geçmiyor [kabul olmuyor] diyor. Allah seni unuttur mu? Sen dua etmekle mükellefsin kardeşim. Kabul edildi edilmedi

arası seni enterese etmez. Sen dua etmekle mükellefsin. Dua kabul olundu, murad yerine geldi. Dua kabul olunmadı demiyorum. Çünkü,

Duanın kabul olunmamasına iki türlü sebep vardır.

Birincisi o duada noksan taraf var. Tahakkukunu ve tecellisini engel bir mâni var. Bir ulaşamamanın ezikliği var. **İkincisi** de bazıları o kadar güzel dua ediyorlar, o kadar Allah'ın hoşuna giden dualar ediyorlar ki Allah temadisini istiyor, devamını istiyor. Bir daha etsin, bir daha etsin, bir daha etsin. Yahu senin kabul edilmedi zannettiğin duaların hepsi defterine ibadet olarak yazılıyor. İmanı olmayan adam Allah'a el açar mı? Dua eder mi, olur mu yahu? Senin defteri ahvaline yazılıyor kardeşim. İbadet diye yazılıyor kardeşim. Ne kadar güzel. Bir saniye kayıp yok. Bir zerre kayıp yok.

Ne diyor? Ne hayır ne şer yabana gitmez diyor. Yabana gitmez kardeşim. Sen Allah ile olan işinde samimi ve ihlaslı isen “Ben dua ettim ya o yeter.” diyeceksin. Şimdi biz Ortadoğu'daki kardeşlerimize dua ediyoruz. Tabii mahrumlar, mahcuplar -efendim- ekmekleri yok, aşları yok, can emniyetleri yok. Hangi din kardeşlerimiz olursa olsun, dünyadaki bütün din kardeşlerimiz için “Benim oraya duam geçer mi geçmez mi” diye düşünmem ki ben. Ben derim ki “Ya Rabbi lakayt kalmadım. Bizim en güzel niyetlerimiz o din kardeşlerime. Onların adına dua ediyorum. Onlara ikram eyle, ihsan eyle.” diye dua ediyorum. Bu benim lakayt kalmadığımın işareti. Bu benim dua ediyor olmanın hazzına, zevkine erdiğimin işareti. O kardeşlerimden bir tanesini unutup da kendi nefsimi düşünmediğimin işareti. Ben bunu yapıyorum. Allah biliyor ya bunu. Ötesi bizi enterese etmez. Kabul edecek olan o, etmeyecek olan o, noksan bulacak o veya dediğimiz gibi temadisini isteyecek olan o. Biz dua ederiz kardeşim. Kitap ile sabit. **Allah** “Siz dua edici olmasaydınız, sizi helak ederdim dua edici bir nesil halk ederdim.” diyor.

Ben dua tavsiye ediyorum kardeşim, güzel ahlak tavsiye ediyorum, hüsn-ü hal tavsiye ediyorum. Evinizde, yurdunuzda, dışarıda içeride her yerde hüsn-ü ahlak kardeşim. Güzel ahlak, yumuşak ahlak, İslâm'a yakışır ahlak...

Bize sertlik yakışmaz kardeşim! Sertlik nerede olur? Allah korusun, Allah korusun, bir düşman ayağı toprağımıza basar, ha işte o zaman hepimiz aslan kesiliriz. O zaman tevazu yok. Cenâb-ı Resûlullah (s.a.v.) o durumda tevazuyu men etmiş. Merve ile Safa arasında bir nokta Hacca gidenler bilirler elli metrelik bir mesafe var orada. Resûlullah (s.a.v.) ve Sahâbe-i kiram o elli metrelik mesafede giderken müşrikler bakarlarmış. Bunlar nasıl dökülecek bakalım Sefa Merve arasında, nasıl “ıh” diye diye sızlanarak gelecekler bakalım. Müslümanlar Safa ile Merve’yi ziyaret ediyorlar. Resûlullah (s.a.v.)

-Size her yerde tevazuyu emrettim ama burda tevazu ederseniz haram, diyor.

-Neden ya Resûlullah?

-Bu müşriklere zayıflığımızı, acimizi göstermeyeceğiz, diyor. Dimdik, koşar adım gidiyorlar.

Şimdi hâlâ aynı tatbik ediliyor orada. Gidenler görmüşlerdir. O elli metrelik mesafede yavaş yürümek “ıh” diye diye yürümek yok ağabeyciğim. Dimdik, dimdik orada onların gözüne öyle görünmek için. Onlara gözdağı vermek için, hakikaten de orada o gözdağı müessir oldu. “Bunlarda yorgunluk, bitkinlik, tükenmişlik gibi bir şey yok yahu” dediler. Bu hava yaratıldı. Orada tevazu gerekmiyor.

Burada şimdi zavallı, ufacak Kâmil... Yüz bin tane canım olacak vatanım için, ordum için, yurdum için, milletim için, gözümü kırpmadan veririm. Ama sulh günlerinde sulhun devamını isterim. Kimsenin cezalanmasını istemem.

Bir taraftan da bizim vatanımıza, bizim milletimize, bizim yurdumuza, bizim mukaddesatımıza göz dikenlere fırsat verme Ya Rabbi derim, toprağımıza ayak bastırma Ya Rabbi derim, bunu isterim. Bunu isterken korktuğumdan değil. Benim imanımdan, ihlasımdan, benim vatanıma olan sevgimden, ondan ötürü derim böyle.

Resûlullah’ın o beş duasında ne diyor. “Ya Rabbi korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan dünya fitnelerinden ve kabir azabından biz koru” diyor. Bak bu duayı Resûlullah hiç terk etmemiş. Bak korkaklıktan sana sığınırım demiş. Buradaki kasıt cephedeki korku,

cihattaki korku, savaşta ki korku. Buralarda korkaklık göstermeyin diyor. Korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan, dünya fitnelerinden ve kabir azabından sana sığınırım Ya Rabbi diyor.

Korkmayınız derken buradaki kabadayılar gibi değil kardeşim. Beline iki tane tabanca sokup da külhanbeylik yapmak değil. Resûlullah'ın dediği şey yüreğimize korku verme Ya Rabbi şeklinde. Nitekim bu Tebük seferinde üç tane güzide sahabe o sefere katılmaktan kaçındılar²³. Resûlullah (sav) çok gücendi. Çok sıkıldı. Ondan sonra emir verdi. “Ey ashabım bu üç sahabeyle ben izin verinceye kadar konuşmayacaksınız.” dedi. Onlara küslük cezası verdi. Tecrit etti onları

---

²³ Tebük seferine bazı münafıklar türlü bahaneler ileri sürerek katılmamışlardı. Bunların yanı sıra ashab-ı kiramdan Kâ'b b. Mâlik, Mirâre b. Rabi' ve Hilâl b. Ümeyye (r. anhüm) hazretleri de müslüman oldukları halde ihmalciliklerinden dolayı sefere hazırlanmayı geciktirmişler, ordu hareket edince de sefere katılamayıp geride kalmışlardı. Ancak sonradan hatalarına çok pişman oldular. Ordu seferden dönünce türlü münafıklar Peygamber Efendimiz'e gelerek binbir yalanla özür dilediler. Efendimiz onların işini Allah'a havale edip üzerlerinde durmadı. Ancak adı geçen üç sahabe Allâh Rasûlü - sallallâhü aleyhi ve sellem - 'e mâzeretsiz olarak harbe iştirâk etmediklerini beyân ettiler. Yaptıklarına son derece pişman olduklarından dolayı da târifsiz bir nedâmet içinde Peygamberimizin huzurunda af dilediler. Bu üç sahâbî, bütün gazvelere katılmışlardı. İçlerinden Kâ'b b. Mâlik hâriç, diğer ikisi Bedr'e de iştirâk etmişlerdi. Ancak ilâhî emirlere riâyet husûsunda büyük bir rikkat sâhibi olan Allâh Rasûlü - sallallâhü aleyhi ve sellem -, bu üç sahâbîyi affetmedi. Hattâ vahy-i ilâhînin gelmesini beklediğinden, onların selâmlarını dahî almadı. Kendisine tâbî olan ashâbına da aynı şekilde davranmalarını buyurdu. Bu üç sahabe Tebük'e iştirâk etmemekle içine düştükleri hatâ yüzünden kendilerine uygulanan tavır karşısında dünyâ gönüllerine dar gelmekteydi. Hele Allâh Rasûlü sallallâhü aleyhi ve sellem'in selâmlarını dahî almayacak derecede onlardan yüz çevirmesi netîcesinde, âdeta yeryüzü kendilerine yabancılaşmıştı. Öyle ki, hanımları bile kendileri için bir yabancı gibiydi. Yapacak hiçbir şeyleri kalmamıştı. Bu yüzden onlar da gece-gündüz ağladılar. Eriyen bir muma döndüler. Hatâ yapmışlardı, ama ihlâs, doğruluk, sadâkat, samîmiyet, teslîmiyet, nedâmet ve tevbeden uzaklaşmamışlardı. Böylece elli gün geçti. Nihâyet doğru konuşmuş olmaları ve samîmî bir şekilde tevbe etmelerinin bir mükâfâtı olarak şu âyet-i kerîme ile affa mazhar oldular: “Ve Allâh, (haklarındaki hüküm) geri bırakılan üç kişinin de (tevbelerini kabûl etti). Yeryüzü, olanca genişliğine rağmen onlara dar gelmiş, vicdanları sıkıştıkça sıkışmıştı. Nihâyet Allâh'tan (O'nun azâbından) yine Allâh'a sığınmaktan başka çâre olmadığını anlamışlardı. Sonra eski hâllerine dönmeleri için Allâh, onların tevbelerini kabûl etti. Çünkü Allâh, tevbeyi çok kabûl edendir, Rahîm'dir. (O hâlde) ey îmân edenler! Allâh'tan korkun ve sâdıklarla berâber olun!” (et-Tevbe, 118-119).

(milletten soyutladı/dışladı). Ashabı Kiramdan tecrit etti onları. Kimseler onlarla konuşmadı. Resûlullah söyleyecek de sen konuşacaksın ha! Olamaz.

Korkaklık tevazu manasında olursa olur. Ama vatanıma, milletime göz dikenlere, bayrağıma, yurduma, orduma göz dikenlere olamaz. Allah öyle akıbetten hepimizi korusun. Kimse savaş istemez kardeşim. Hiçbirimiz savaş istemeyiz. Bizden vuku bulmasın. İstemediğimiz halde vuku bulursa tabii ki kaçmayız. Bizim tevazumuz savaşın içinde değil savaşın dışında kardeşim.

Eski savaşlarda orduların biri yirmi metre beride, biri yirmi metre ileride savaş düzeni içinde beklerlerdi. Yirmi yirmi kırk metre. Biliyorsunuz o zamanki savaşlarda orduların kahramanları tek tek gidiyor. Yirmi metre buradan İslâm'ın kahramanı çıkıyor, yirmi metre oradan müşriklerin savaşçısı çıkıyor. Evvela onlar bir boy gösterisi yapıyorlar. Kendi taraflarına moral aşılama çalışıyorlar. Bir defasında İslâm'ın ordusundan Hz. Ali (r.a.) hazretleri, Allah'ın aslanı geliyor. Karşı taraftan geleni bir iki kılıç darbesinden sonra hemen altına alıyor. Kılıcını kaldırıyor tam kesecekken o müşrik Hz. Ali'nin yüzüne "tü" deyip tükürüyor. Biliyorsunuz bu hadiseyi ama hadisede nefse hizmet etmeden, Hakk'a ve dine hizmet etmenin en bariz misali veriliyor.

O esnada Hazreti Ali elinden kılıcı bırakıyor. "Neden vurmadın?" denince "Şimdi vurursam, nefsim için vurmuş olurum. Benim yüzüme tükürmüş olduğun için vururum. Oysa ben meydana dini mübin-i İslâm için geldim."

Hemen adam kalkıyor, İslâm saflarına koşuyor.

-Ya Resûlullah bana din telkin et, diyor.

Böyle kazandık. İşte nefislerini böyle yenmişler, bu adaleti böyle sağlamışlar, bu İslâm sevgisini böyle tahsis etmişler kardeşim. Bu güzellik böyle yayılmış.

Adam **İslâmî terör** diyor. Asla ve katta kardeşim. İslâm'da terör olmaz. İslâmî terör olmaz. Bunu şiddetle reddediyorum. Hem İslâm hem terör olmaz, mümkün değil. O İslâm dışı terör ağabeyciğim. İslâm dini safсата değil. İslâm tevekkül dini, teslimiyet dini, sabır dini, şükür dini.

İslâm dini mertlik dini mertlik. Öyle din kardeşlerini arkadan vuracaksın, bilmem ne bilmem ne...

İslâmî terör yok ağabey. Böyle bir şey yok. İslâm'da terör olmaz. İslâm'da İslâm için savaşlar vardır. Oraya da çağırırlarsa gidersin. O üç sahabe Tebük seferine katılmadılar. Sonra da biraz beyan-ı mazeret ettiler (*mazeret sundular*). Halbuki Resûlullah'ın (s.a.v.) gözdeleriydi. Bunlara verilen ceza icabı Resûlullah sahabelerini üçüne de küstürdü. Sahabelerin hepsi bu üç sahabeye küstüler, konuşmadılar, tecrit ettiler.

Şimdi vazifeden kaçma yok. İslâm güzellikler manzumesi kardeşim. Bütün güzel vasıflar, bütün güzel unsurlar İslâm'da toplamış kardeşim. Biz bunun bilincinde hareket edelim yanlışlıklar yapmayalım kardeşim. İnşallah.

Dinde altıncı makam cömertlik.

Şimdi cömertlik biliyorsunuz endaze, ölçü ile olmuyor. Cömertlik şahsa göre değişiyor. Meşhur kelimedir Tireliler söyler: “Az veren candan çok veren maldan.”

Bir ölçü içerisinde olacağız kardeşim. Diyor ki; **ne çok sıkı ol, ne de elindeki avucundakini dağıtacak kadar sahavetli ol, orta yollu ol.** “Hayr'ul-umur evsatuha, İşlerin hayırlısı vasat (ortada/itidalli) olandır” bunu söylüyor Allah'ın izniyle.

Resûlullah (s.a.v.); “Pinti insan cennete giremeyecek” diyor.

Ama pintiliğin vasıfları çok değişik. Bugün çok fakir bir adam pintilik yapıyorsa elinde olmadığından ama çok zengin bir adam pintilik yapıyorsa onun pintiliği de derece derece. Zengin fakirle aynı veriyorsa, zekatını ödemiyoorsa, cömertlik vasıflarını ortaya koymuyorsa, İslâm'a saygıyı ve cömertlik vasıflarını hayatına geçirmiyorsa olmaz kardeşim. O vasıflar belli ölçüler içerisinde hep kale alınmış hep dikkate verilmiş hep hüsnü hal görmüş.

Cömertlik nedir? “Ne çok saçıl ne sımsıkı ol.” Çok saçılma sonra gülünç olursun. Keşke yapmasaydım dersin, pişman olursun. Sonra da yapılan güzellikler yabana gider diyor. Demek ki baştan düşüneceğiz. Güzeli, doğruyu, iyiyi, baştan düşüneceğiz kardeşim. O cömertlik dediğimiz şey illaki saçıp savurmak değil. Ebubekir Sıddık (r.a.) ne varsa

toplamış, gelmiş. Bize Vakıa suresi yeter demiş. Ama biz Ebubekir (ra) değiliz. Devir o devir değil. Kuruşumuzu hesap edeceğiz kardeşim. Ama sımsıkı değil. Biraz biraz, biraz biraz... Varlıkta ve darlıkta infak diyor. Başka ne desin? Varlıkta ve darlıkta diyor bak. Yoklukta demiyor. Varlıkta ve darlıkta infak... İnfak hediye etmek, nafaka vermek manasında. O nafakayı (*sadakayı*) ver, o nafakayı dağıt.

Bir de karz-ı hasen (*borç verme*) meselesi burada çok önemli. Karz-ı hasen ödünç para vermek demek. Birisine ivazsız garazsız yardım etmek. Bir kuruş menfaat gözetmeden. Bir kuruş menfaat gözetirsen zaten onun manası değişir, faize girer, onu katiyen İslâm kabul etmiyor. Kur'an da riba (*faiz*) bahsi elli iki yerde varmış.

Fakat şimdi bakın. Sadaka ile karz-ı hasenin farkını anlatıyor kitapta. **Sadaka ile karz-ı hasenin (ödünç para verme) farkı nedir?**

Sadaka bire on verir. Acımışsındır, merhamet duyguların galip gelmiştir, ona yardım etmek lüzumunu hissetmişsindir. Oradan kazandığın senin en çok bire ondur. O kişinin sadaka olarak verdiği paraya ihtiyacı olup olmadığı da belli değildir diyor. Belki ihtiyacı vardır ama belki de neticede istemeden veriyorsun, belki de o anda ihtiyacı olmayabilir diyor. Ama karz-ı hasen (*ödünç para verme*) öyle değil diyor. Ödünç vermek yani. Bu tabii birisi senden ödünç para talep ettiği zaman her hâlükârda saçıp savur demek değil. Her isteyene ver demek değil. Lâkin güvendiğin insanlara, ihtiyaç içinde olduğuna inandığın insanlara bir parça el uzatmak manasında.

Sadaka on kazandırıyor, karz-ı hasen size yüz kazandırır, bin kazandırır. Evet kardeşim. O kadar kıymetli, hem sadakayı temelli veriyorsun bir daha almamak üzere. Ödünç verdiği ise geri gelecek. Buna rağmen bire yüz veriliyor. İslâm en güzel şeyleri vaz etmiş, en güzel şeyleri emretmiş. En çirkin şeyleri de yasak etmiş kardeşim.

Cömertlikten bahsediyoruz ya cömertlik tabii derece derece. Şunun cömertliği ayrı, onun cömertliği ayrı. Adam varken de yokken de az çok bir damla bir şey verir. Burada bizim çok sevdiğimiz kardeşlerimiz var. Manevi olarak bayağı derece almış insanlar, çok fakir insanlar, mümkün olduğu kadar sofralarına bir kişi alırlar. Mümkün olduğu kadar diyorum bak sokaktan gelip geçene, komşusuna, merak ettiğine,

etmediğine bir kişi bu akşam sofrasına gelir. Bal börek değil ne bulursa ikram eder. Ama onun manasına biliyor o. Bir kişiyi doyurursanız sizi de Allah doyurur. Allah ikram eder. O gelen kişi diyor Allah'ın misafiridir diyor.

Bu hadiseyi biliyorsunuz. Allah, ben sana misafir geleceğim diyor. Mübarek bekliyor. Kapıya bir dilenci geliyor. Aman git yahu diyor, Allah misafir gelecek diyor. Bekliyor bekliyor gelen giden yok. Cenâb-ı Hak nida ediyor ben geldim ama sen beni kapından kovdun diyor. O Allah gelecek diye bekliyor. Allah nasıl gelecek? Kapına, o fakiri yollayacak. Benim adıma infak et diyecek, benim adıma yardım et diyecek, benim adıma bunları doyur diyecek. Geldim ama beni kapından kovdun. Dizlerini dövüyor ama iş işten geçmiş. Binaenaleyh Allah'ın misafiri ağabeyciğim.

Sofraya misafir almak... Bir misafir almadan sofraya oturmayanlar, o kadar fakir olmalarına rağmen, misafir almadan sofraya oturmayanlar hâlâ var. Bizze dışarıdan bir kişi gelecek diye korkuyoruz, kardeşim. Birgün soframıza oturtmaya korkuyoruz. Evden köyden (*eşinden*) muhalefet... Gel de bir kişi al bakalım eve. Ama onu da yapanlar var, onu da göze alanlar var. Evde cefası vardır adamın. Ev halkı gönülsüzdür...

Bakınız çok sevdiğim bir ağabeyimiz vardı, o ağabeyimiz Nakşi halifesiydi. Böyle ikindiden sonra akşama doğru hemen hanın ağzında bizim bakkal dükkânı vardı, ben dükkânda otuyordum. Biraz aşağıda Haydar Abi dediğimiz kebab dükkânı vardı. Tireliler bilirler. Bir şey oldu nasıl olduysa orasını anlatmak, kendimden bahsetmek gibi olmasın. Haydar abiye:

- Çabuk bir ekmeğin içine bir kebab yap ben hemen bir yere koyup geleceğim, dedim. Öyle bir şey oldu hocam, ne olduğunu uzun boylu anlattıysam nefsimden bahsetmiş olacağım onu anlayınız artık. Haydar abiye kebabı bolca koydurdum bir tane bütün ekmeğin içerisine paket yaptı ben hemen koştum.

O zaman yukarıda oturuyoruz. O Nakşi halifesi ağabeyimiz bizim karşı komşumuz. Hacı emmi misafir götürmüş gitmiş Mürşit Hocam. Evde bir tane yiyecek yok abi. İçeride Hacı anne bağırıp durur:

“Bu belayı benim başıma ne yapmaya getirdin. Evde yiyecek mi var da getirdin. Ulen evde bir tane yumurta yok pişirecek, buna ne yedireceğim ulen. Dilim dilim kuru ekmeği mi koyacaksın önüne...?” Bağırıp durur hacı anne. Tak tak kapıyı çaldım. Hacı Anne sinir.

-Kim o? dedi geldi.

-Hacı annem azıcık bir şey getiriverdim ben size.

-Hey ülen oğlan sen Cebrail misin, melek misin nesin sen?

Ağabeyciğim, amanın ne dua, amanın ne dua. Hemen o misafir ağırlandı yani. Oturduğum yerde oldu bu. Allah bir düzene koyuyor. Bak ne diyor kadın. Yani bir tek yumurtam mı var da bu belanın önüne koyacaksın diyor. Adam orada dinleyip durur. Misafir orada dinleyip durur. Bana kim o dediğinde kapıyı, pencereyi açarken hırısından kıracak. Ben ufak bir şey getirdim hacı anne dedim. Amanın sen Cebrail misin? Melek misin? Nesin sen? Böyle haller böyle haller...

“Bütün güzellikleri dünyaya yayan İslâm. Mübalağasız söylüyorum, bütün çirkinlikleri, bütün âlemde men eden yine İslâm”

Ne türlü İslâm’a aykırı iş varsa İslâm’ın sevmediği bir şeydir. Ondandır ifade almayan güzele dönük olmayan işlerdir onlar. Hep güzellikler İslâm ile mümkün kardeşim. İslâm selam demek, selamet demek. Kelime itibariyle de çok güzel İslâm. Bize ne yapmaya verilmiş bunlar, bunları hep böyle öteki âlemde de konuşacağız kardeşim. Ben her zaman söylüyorum;

“Ya Rabbi! Bizim arkadaşlarımıza veya dünyadaki bütün kardeşlerimize, hatta dünyadaki bütün insanlara, Müslüman kardeşlerimize cennet cemal ikram edeceksen; en evvela hepsini en sonra beni al Ya Rabbi. En arkaya beni al Ya Rabbi”

Böyle dua ediyoruz. Biraz böyle icap ediyor, böyle gerekiyor. Biraz fedakârlık yapmak lazım geliyor.

Hani “Kitap alimleri mi, mana alimleri mi galip?” diye vezirle padişah münakaşa etmişler. Bakın padişahım demiş. Şöyle bir şey tertip edelim. Ben size ispat edeceğim, kanıtlayacağım demiş. Birgün kitap

alimlerini çağırırım, bir gün mana alimlerini çağırırım. Siz kafesin arkasından izleyin.

Kitap alimlerini çağırılmış. Kitap alimlerine hoş geldiniz diyormuş, Padişah kafesin arkasında üç adım öteden bakıp durur. Vezir soruyormuş:

-Hoş geldiniz efendim, sefa getirdiniz efendim. En büyük hanginiz? (*Baş parmağıyla kendini gösteriyorlarmış*) En büyük hanginiz, ötekilere göstermeden baş parmağıyla ben, diyormuş. Kaç tane kitap alimi varsa hepsi aynı şeyi söylemişler. Ben kitap alimlerini tahkir tezyif etmiyorum. Yanlış anlamasınlar. Çünkü ikisi bir arada olunca, kitap ve mana ilmi bir araya gelince o çok büyük bir güç oluyor, çok büyük bir ilim oluyor. Padişah bir şey anlamamış, bakıp durur böyle. Vezir:

-Efendim bir de yarın mana alimlerini çağıracağım. Mana alimleri gelmişler. Vezir:

-Buyurun efendim,

-Hoş bulduk.

-En büyük hanginiz?

Baş parmağıyla arkadakini gösteriyormuş. Hepsi arkadakini gösteriyor. Padişah oradan bağıyor. Saddak (*tasdik ettim*)! demiş. Selam vermiş. Hiçbiri ben büyüğüm demiyor hep arkadaki. Hep ötekiler büyük.

“Ben büyüğüm diyen yandı zaten ağabeyciğim.”

O tekebbür oluyor. Ben şuyum, ben buyum diyen zaten kısır döngünün içinde kalıyor. Nefsi emmârenin içinde, kısır döngünün içinde daha ama döne döne bir yere vardığını sanıyor. **Bir yere varmadan mezara varıyor.** Allah korusun. Allah korusun. Bir şey olmadığını bilmek lazım. Bir şey olmadığını bilmek lazım ne diyor bak:

“Bir şey olmadığını bilmek gibi saadet yok.

Kendini bir şey sanmak gibi felaket yok.”

Biz, tevazuyu hayatımızın baş tacı yapacağız. Gönlümüze giydireceğiz, başımıza giydireceğiz, hareketlerimize, davranışlarımıza,

tutumlarımıza giydireceğiz. Hep tevazu, hep tevazu, hep tevazu. Kardeşlerim ufak kısa bir dua ediverelim.

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evveline ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Ey yerlerin, göklerin ve bütün mülklerin sahibi, maliki, haliki olan yüce Allah'ım. İki Cihan serveri Muhammed Mustafa (s.a.v) Efendimiz Hz.lerinin mübarek hatırı için, hani senin sevgili peygamberin var ya, hani seni yaratmayacak olsaydım kâinatı yaratmayacaktım dediğin yüce peygamberimiz; gönlümüzün sultanı, başımızın tacı, Muhammed Mustafa var ya, Ya Rabbi, işte onun hatırı için Ya Rabbi, açılan ellerimizi, yalvaran dillerimizi geri çevirme Ya Rabbi. Senin kapına dilenmeye geldik bu dilencileri kapından kovma Ya Rabbi.

Ya Rabbi, bizi -inşallahu teâlâ- iki cihanda aziz eyle Ya Rabbi.

Korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan, dünya fitnelerinden ve kabir azabından bizi koru Ya Rabbim. Ve bize iman-ı kâmil, aşk-ı ilahiye, feyz-i ilahiye, sırr-ı ilahiye ve kalb-i selim ve ihlas ve huzur ve sağlık ve saadet ve selamet ve bereket ve şifalar ve şifalar ve sağlıklar sağlıklar ver Ya Rabbi.

Maddi ve manevi bütün felaketlerden, şerlerden, kazalardan, belalardan, kötülüklerden, hastalıklardan, semavi ve arzi felaketlerden, sıkıntılardan, zararlardan, şerlerden, çirkinliklerden, tasallutlardan, tecavüzlerden, densizliklerden, dinsizliklerden, imansızlıklardan, ahlaksızlıklardan, hırsızlıklardan, uğursuzluklardan, iftiralardan, büyülerden ve sihirlerden ve zinalardan ve acılardan ve sevmediğin her şeylerden, bizi irak eyle Ya Rabbi. Bizi koru Ya Rabbi. Kendi vikayene, kendi korumana al Ya Rabbi. Bizi koru Ya Rabbi. Bizi bize bırakma Ya Rabbi. Bizi kendin koru Ya Rabbi.

Kendine mâl et bizi Ya Rabbi. Biz zayıfız, küçüğüz, adiyiz, asiyiz, zavallıyız. Biz kusurlar, günahlar işleyebiliriz. Sen bizi böyle hallerden koru. İşlemiş olsak bile affeyle, lütfeyle, hidayet eyle Ya Rabbi. Aman Allah'ım Ya Rabbim, şurada hazır bulunan cemaati müsliminin

dahi helal olan, meşru olan, güzel olan muratlarımızı şu anda hepimize bir lütfeyle, hıfz eyle, kabul eyle Ya Rabbi. Hacetlerimizi gideriver, ne türlü helal olan, meşru olan, hacetimiz varsa -gerek özel gerek genel manada- şurada biz yerimizden kalkmadan kabul ettim deyiver. Oluversin Ya Rabbim. Ordumuza, yurdumuza, milletimize, mukaddesatımıza, güzel olan her şeyimize, sen sahip çık. Sen tezellül verme Ya Rabbi.

El Fatiha maassalavat

7) 10.08.2008 tarihli sohbet²⁴

(Beraat kandili, kaç sınıf insan olduğu, hakiki Müslüman, haset, hakikatin birinci, ikinci, üçüncü makamı, merhamet ve sevgiye dairdir)

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Şereflerle, coşkularla, sevinçlerle ve imanlarla, ihlaslarla yaşayalım inşallah. Hep güzellikler olsun inşallah. Allah'ın yardımı Resûlullah'ın şefaati üzerimize olsun inşallah.

-Mikrofon takmak icap ediyor mu?

-Evet efendim.

Kardeşlerim mikrofon takınca daha kolay oluyor da zorluk çekilmesin diye takıyoruz. Değilse bizim ne haddimize? Bu biraz sansasyon gibi geliyor bize. Utanarak, hicap ederek söylüyoruz. Ama din kardeşlerimize kolaylık olsun diye kullanıyoruz. Hanım kardeşlerimiz de buradalar da (*caminin arkasında, iç odada*) o yüzden. Yoksa bizim ne haddimize, hangi cumhurbaşkanı, hangi alim, hangi abid, zahidiz...

Kardeşlerim, emr-i bil maruf nehyi anil münker... Bütün muradımız budur yani. Din kardeşlerimize biraz faydalı olmak, din kardeşlerimize –inşallah- biraz hadim (*hizmetkâr*) olmak, hizmet etmek, onları güzele doğru, iyiye doğru davet etmektir. Bütün muradımız, bütün maksadımız, emelimiz, amelimiz budur. Allah muvaffakiyet nasip eder inşallah. Muvaffakiyetle sonuçlanacak amellere erdirir inşallah. Başka bir şey tasavvur edemeyiz. Ne haddimize ne haddimize. Hangi ilmimize, hangi halimize... Biliyorsunuz ümminin ümmiye imameti caiz. Bizim de burada ki halimiz, onu andırıyor biraz. Çünkü işimiz Allah rızası. Bizi saadetlere, sevgilere, coşkulara erdirecek olan zaten bu ivazsız, garazsız din kardeşlerimize hizmet etmek muradıdır. İnşallah o murada erenlerden olalım. Şefaate erenlerden, Allah'ın rızasına erenlerden olalım inşallah.

---

²⁴ Sohbetin videosu şu linkten izlenebilir: <https://youtu.be/tzL37xN4uug>

Allah Teâlâ inşallah sevdiklerinin listesine bizi de alsın. Umudumuz var, muradımız var. Bir kuru umuttur ama masaya koyup koyup yiyeceğiz kardeşim. Umutsuzluk manasını tazammun etmez de fakat biraz zayıf olduğumuzu lütfen kabul edelim. O'nun yüceliğini kabul edelim. O'nun yüceliği bizim zayıflığımızı kale almayıverir inşallah. O'nun yüceliği bizi af ile lütfu ile hıfzı ile kucaklar inşallah. Umudumuz vardır, muradımız vardır.

Şimdi biraz geçen Cuma günü yukarıda bahsettik. Biraz bir şeyler bir önsöz gibi bahsediverelim. Sonra yine bir iki kelam ederiz. Berat gecesine yakınız inşallah. Beratını edenlerden olalım inşallah. Beratı bulanlardan olalım inşallah. Bakınız Cuma'da şöyle söyledim, en önemli tarafı buydu ve bizde böyle mütalaa ve telakki etme kanaati hasıl oldu. Beratı nefsimizde yaşayalım yani. Nefsimizde berat edelim evvela. Vicdanımızda berat edelim evvela inşallah. Beraata layık yaşayalım inşallah. Bir ukde olmasın içimizde inşallah. İman ile ihlas ile en güzel duygularla muttasıf olalım inşallah. O beraatı hak edenlerden olalım inşallah.

Orda da onu söyledim. Adam Kadir Gecisini bulurum ben diyor; zaten vaadi ilahiye var, ben onu yakalarım bir yıllık günahımı affettiririm diyor. E bir yıl sen cinayetler işle, denaetler işle, bir yıl ihlasını hiç hesaba koyma, imanını ibadetini dikkate alma, ondan sonra sen Kadir Gecesi de. Allah buldurmaz ki. Allah buldurmaz yahu. Ona layık olmak lazım. Onu hak etmek lazım. Hak etmek biraz büyük bir iddia, tevazuu aşar. Ama burada başka kelime bulamıyorum. Hak etmeye yakın bir davranış içerisinde olacağız. Hayatımızı öyle ayarlayacağız kardeşim. Öyle kuracağız kardeşim. Hayatımız İslâm'a uygunluk arz edecek kardeşim. Hani öğretmenin imtihanındaki şeyini [etkisini] anlattık. Talebe bocalar bazen imtihanında da öğretmen duruma el koyar: *"Bu bildiğiniz çocuk değil, çok çalışkandır, çok imtihanlarda başarılıdır ama heyecandan dolayı bu sefer böyle muvaffakiyetsizliğe uğradı."* der. Heyeti mümeyyizeye böyle tanıtır. Böyle lanse eder. Çünkü Allah da bize bakıp durur. Biz o berata layıksak şayet, o layık noktaya koyacak Allah'ın adaleti. Bundan ötesi olabilir mi ya? Allah'ın adaleti tahakkuk, tecelli edecek inşallah. Güzellikler güzellerle, biraz tenkit noktası olanlar da o noktada olanlarla haşır olunacaklar. Allah cümlemizi korusun.

Üç sınıf insan vardır. Birinci sınıf insan, ikinci sınıf insan, üçüncü sınıf insan. Birinci sınıf olan Allah'ın en sevgili listesinde olanlar. Allah'ın "benim sevdiğim kullar" listesinde kaydı olanlar. Hani Hızır Aleyhisselam'a mal ederler ya, Musa Aleyhisselam'a da mal ederler. [Bir şahısla alakalı] harikulade bir manzara ile karşılaşmış. O kişiden için "*Bana verdiğin listede bu yoktu Ya Rabbi.*" demiş. "*Sana verdiğim liste beni sevenlerin listesiydi*" demiş Allah. "*E Ya Rabbi ne var başka?*" "*Bir de benim sevdiğim var. Onun listesi yalnız bende*" demiş. Biz o listenin içinde olalım inşallah... Daha ötesi bize lazım değil yahu. Şan, şöret, bize lazım değil. Onlar bizim akıbetimizi karanlığa götürürler ya. Rızayı Hak'ta, Hak'tan gayrisi yok kardeşim. Biz İslâm'a sarılamamışık kardeşim. Ayağımızı yere basamamışık kardeşim.

Hani bir mesela var anlatırlar ya. Bir gayri müslim adam, Kurban Bayramı'nda hanımının ısrarıyla biz de bir kurban keselim demiş. Olurdu olmazdı, bir tane koyun almışlar oradan. Eline bir bıçak almış. Orasına batırmış, burasına batırmış, kesmeyi bilmiyor. Beni çok etkiliyor bu. Ne olduğumuz ne olmadığımız anlatılıyor yani bize. Ne kadar zayıf olduğumuz anlatılıyor. Dalmış bir Müslüman topluluğun içine. Elinde koca bıçak, iri yarı korkunç bir intiba var insanlar üzerinde, hayret etmişler.

-Buyurun ne arıyorsun?

-Yahu içinizde bir Müslüman var mı? Şuraya kadar gelsin. Bakmışlar dehşete düşmüşler. Canavar gibi adam, elinde koca satırı var. Ülen bu ne ya? İçinden tek bir adam çıkmış;

-Ben Müslümanım.

-Dışarı kadar gel benimle. Dışarı kadar gelmiş. Orda bir koyun bekleyip durur.

-Amca/abi bana bu koyunu kesiver. Ben kurban kesmeyi merak ettim, hanım ısrar etti, pencereden bakıp durur,

-Kurban kesmeyi biliyorum ama yüzmeyi yapamam, ona göre.

-Sen kes ben yüzdürmek için başka birini bulurum.

Kesivermiş. Koyun kesilip duruyor. E yüzmeyi o da bilmiyor. Elinde koca kanlı bıçakla bir daha girmiş içeriye. Ülen demişler adamı aldı gitti, kanlı bıçakla geri geldi.

-Başka bir Müslüman yok mu içinizde?

Kimseden ses yok. Birisi varmış imam. Bu gayri müslim adam imamı tanıyormuş.

-İmam, sen namaz kıldırıyordun ya. Ne ses etmiyorsun yahu?

İmam hemen ezilmiş büzülmüş.

-Yahu iki rekât namaz kıldık diye Müslüman mı olduk? demiş.

İşte halimiz bu, Allah muhafaza eylesin. Yere sağlam basamıyoruz kardeşim. Yere sağlam basamıyoruz. Can korkusundan imam da Müslümanlığı atmış bir yere. Bir kuruşa satmış. Böyle olmayalım. Yere sağlam basalım. İmanımızla, ihlasımızla. Allah'ın verdiği güzel vasıflarla muttasıf yaşayalım inşallah. Mesut, bahtiyar olalım, İslâm'ın derin zevkini, hazzını, hayatımızın her safhasında yaşayalım kardeşim.

İslâm güzellikler manzumesi kardeşim. İslâm terslikleri reddeden bir yapıya sahip. Emirleri en güzel şeyleri emretmiş. Yasakları en mezmum şeyleri yasaklamış. Bundan âlâ din mi var? Gelmiş geçmişlerin en âlâsı Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem. Bir daha peygamber gelmeyecek. Bir daha Kur'an gelmeyecek. Bütün yılların bütün birikimi Kur'an da müdemiç. Orada toplanmış, orda teraküm etmiş. Artık bütün kitapların en mükemmeli olarak geldi Kur'an bize. Bundan ötesi olamaz. Biz kendi ihtiyarımızı, kendi mantığımızı, kendi görüşümüzü, burada ortaya koymaya kalkarsak, yanılığlar içine düşeriz. O iki mısra aklıma geldi yine. Bizim ne türlü teslim olmamız gerektiği konusunda bu iki mısra beni çok enterese ediyor, bana çok tesir ediyor. Gönlün en derin köşesinde yeri var. Diyor ki;

Gözüm, aklım, fikrim var deme hepsini öldür,

Sana çöl gibi gelen O göl diyorsa göldür.

Teslimiyet bu yahu. Bizim aklımız, fikrimiz, bizim bakış açımız, her şeyimiz bir noktaya kadar kardeşim. Yorumu bize bırakmamışlar

ağabeyciğim. Sana kitap yollamış, sünnet yollamış, hadisi şerif yollamış, içtihatlar yollamış, icmai ümmet yollamış. Beş tane kapı. Bütün hakikatler en meçhul noktalarına varıncaya kadar izah edilmiş. Ama bunlarda da bulamazsan iman dolu kalbine müracaat et artık demiş. Ne güzel şeyler yahu. Bunlar cennete giden yolda her biri ışık tutan, her biri nur saçan birer kapı hüviyetinde, bunlarla olmayacağız ne ile olacağız yahu? Kendi bakışımıza, kendi görüş açımıza değer vereceğiz öyle mi? “Benim ortaya attığım teori...” Ben bunu çok duydum. Allah muhafaza eylesin. Ayetler hakkında çok duydum. Sen kim oluyorsun kardeşim. O ayetlerin izahını yapanlar, tefsirini yapanlar, açıklamasını yapanlar, hep böyle alimler, zahitler, mürşitler, yalnız ve yalnız açıklamasını yapmışlar, şu manayı mutazammın demişler. Daha öteye kendileri bir şey koyamamışlar, koyamazlar, koyarlarsa hata ederler. Eğer O’nun dediği değilse kimin dediği olacak yahu? “Gözüm, aklım, fikrim var deme hepsini öldür, sana çöl gibi gelen O göl diyorsa göldür” Amenna ve saddockna.

Bir de beni çok derinden enterese eden, hemen bunun yanında bir gerçek, harikulade bir olay var. Resûlullah Miraçtan dönüyor. Müşrikler, mübarek Ebubekir Sıddık radiyallahu anh hazretlerini yakalamışlar “Seninki bir şeyler diyor. Kudüs’e gittim, oradan Burak’a bindim, oradan gökyüzüne açıldım, oradan Allah’a ulaştım filan yere kadar gittik oradan öteye Cebrail bile gidemedi” bir şeyler bir şeyler diyorlar. Mübarek Ebubekir Sıddık radiyallahu anh hazretleri. “Sıddık” lakabını orada alıyor zaten.

- Bu söylediklerinizi kendi ağzınızdan duydunuz mu?

- Evet duyduk.

- E tamam o zaman yahu. Şek şüphe kalmadı o zaman.

O söylediyse mutlak, o söylediyse mutlak. Bize yorum kalmıyor ağabeyciğim. Mantığımızla, aklımızla, kendi yorumumuzla işe girsek, yaya kalırız orda. Hatta şey yapıyorlar. Ebubekir Sıddık radiyallahu anh Hazretlerine soruyorlar: “Buraya Kudüs ne kadar uzaklıktadır?” “Bir aylık yoldur, develerle, kervanlarla.” Alaycı bir tavırla “Biri bir aylık yol deyip durur, öbürü bir gecede hem gitmiş hem gelmiş...” diyorlar.

Resûlullah Efendimiz sallallâhü aleyhi ve sellem’i de denemelere tabii tutuyorlar, imtihanlara sokuyorlar. “Bize Mescidi Aksa’yı anlat madem gittinse” diyorlar. Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem: “Bir an tereddüt ettim ama hemen Cebrail Aleyhisselam Mescidi Aksa’nın maketini getirdi önüme” diyor. Sonra müşriklere cevaben diyor ki: “Ben Kudüs’e gittim, gördüm, namazlarımı kıldım, muallak taşı ardımdan “ben geliyorum” diye bağırdı.” diye anlatıyor. Mescid-i Aksa’nın kapılarının, pencerelerinin adedini, şusunu, busunu, müştemilatını sayıverdi ama o sihir yaptı demişler haşa. Yine inanmayacaklar. Hatta Kudüs’e gidenleriniz vardır görmüşünüzdür, o Cebrail Aleyhisselam’ın parmağıyla deldiği, koca kaya ki biz onun altında namaz kıldık. En son 1967’de gitmiştik en son hacca, biz geldik ondan sonra Kudüs Yahudilerin eline geçti. Allah onu mutlaka kurtaracaktır, mutlaka mutlaka kurtaracaktır. Allah’ın izni keremiyle, Bir imtihan devresi yaşanıyor şimdi. O zaman biz gördük yani parmağıyla delmiş. O muallak taşının oraya Burak’ı bağlamış.

Binaenaleyh Ebubekir Sıddık radiyallahu hazretlerinin oradaki davranışı, tutumu, çok önemli. “Ya bunu kendi ağzından duydunuz mu?” “Duyduk.” “Mesela halloldu o zaman, nesi kaldı başka, O söylediye mutlaka öyledir.” demiş. Bizim göl dediğimize o çöl derse çöldür kardeşim.

Binaenaleyh, kendimizi ortaya koymayalım kardeşim. Bir şey olduğumuzu zannemeyelim kardeşim. Zayıflığımızı, hiçliğimizi bilelim, boynumuzu bükelim, emirlerin karşısında boynumuzu bükelim, yasaklardan kaçmanın en kolay yolunu arayalım, tuzaklara düşmeyelim kardeşim. O yapma denilen şeylerden kaçmak büyük fazilet. O emir buyurulan şeyleri yapmak gibi büyük fazilet yoktur. Fakat bir adam eğer size müracaat edip “Ben bir şeyler yaptım, hayatım zehir olmak üzere, ben geri dönmek istiyorum” derse diyor; -daha bütün kötülükler üzerinde, hiçbir dini emri işlemiyor- o durumda onu kurtarmak istiyorsanız diyor evvel kötülüklerden kurtarmanın yolunu arayın, sonra emirleri uygulatın, sonra iyilikleri, emirleri tebliğ edin diyor. Evvela bütün kötülüklerden temizlenmek lazım. Hatta işte babam şöyle söylerdi. Allah rahmet eylesin.

- Oğlum, Resûlullah'ın yanına gitmek için önce temizlenelim derdi. Mekke'ye önce gitmeyi yeğledi. Allah rahmet etsin. Hacca gittiğimizde evvela Mekke'de tövbemizi yapalım, haccımızı yapalım, temizlenelim, pak olalım, huzuru Muhammedi'ye öyle gidelim derdi. İşte böyle, güzel güzel, hep hoş, hep böyle telakkilerle İslâm'a uygunluk arz eden hususlar, bize ferahlıklar olacaklar, bize aydınlıklar tutacaklar, bizi ışığa, nura gömecekler, Allah'ın izni keremiyle inşallah. Binaenaleyh, Allah bizi sevdiği gibi eylesin inşallah.

(Bize haset hakkında bir şeyler söyler misiniz?)

Bir kardeşimiz telefon etti bize haset hakkında bir şey söyleyin diyor. Biz haset hakkında çok söyledik kardeşim. Ben kendimi yenemiyorum diyor. Neden oğlum dedim? Bu namaz kılıyor. Nereden arıyorsun dedim, seslenmedi. Belki Tire'den arıyor bilemiyorum da. Bir komşusu varmış. Abi işte o adam namaz kılmıyor, abdest almıyor, İslâm'ı yaşamıyor, o kadar dünya nimetler noktasında yaşıyor ki, kendimi alamıyorum. Neden oğlum? Onun rızkını sen mi verdin çocuğum, senin elindeyse kesiver istersen. Oğlum bu imtihan, sen imanlı, ihlaslı bir çocuğa benziyorsun, bize müracaat ediyorsun. Abi ne yapayım? Evvela tövbeler et. Evvela yolunu temizle. Evvela temizlediğin gibi, evvela beraate hazırlan. Beraate hazır hale gel. Öylesine tövbeler et ki, öylesine gözyaşlarıyla seccadelere kapan ki senden o hissi alsın. Kitap diyor ki:

“Dünyada haset kadar zor tedavi edilen hastalık yoktur.”

Daha ne desin kitap yahu? Kendimizi çekip çevirelim kardeşim.

Haset haram biliyorsunuz. Gıpta helal.

Haset nedir?

Onda olmasın bende olsun, ondakini al, bana ver demektir. Bu haram bu yasak. Bu Allah'ın en mezmum kıldığı bir ahlak. Mutlaka bundan kurtulmamız lazım kardeşim. İster para bakımından ister makam mevki bakımından, şan şöret bakımından ister şu bakımından ister bu bakımından hangi noktadan ele alırsanız alınız. Birisine haset ediyorsak, birisine haset yüzünden yan bakıyorsak, kin besliyorsak bunlardan müstağni kalalım kardeşim. Bunlardan kendimizi kurtaralım kardeşim.

Bu haset bizim bütün güzel amellerimizi alır götürür. Bütün hüsnü hal üzere yaptığımızı, bütün ibadetlerimizi, bütün emirlere mutabakat halinde ortaya koyduğumuz hayatımızın en güzel sahneleri defterlerden silinir gider kardeşim. Haset en zor tedavi edilen hastalıktır. Onlardan kaçınalım. Hasedi hayatımızdan kovalım kardeşim.

Hasedin tedavisi çok zor diyor ama evvela kendi kendimize himmetimiz lazım kardeşim. Kendi kendimize yönümüzü tayin etmemiz lazım, irâde-i cüz'iyelerimizi kullanmak lazım, ihtiyarımızı (*seçimlerimizi*) kullanmak lazım, Allah'a doğru dönmek lazım, Allah'tan yardım dilenmek lazım, aman diye diye kapısında dilenmek lazım kardeşim. O mezmum şey bizim yakamızdan tutarsa bir kere, kolay kolay kurtulunmuyor kardeşim. Kurtulunmuyormuş. Bunlardan kendimizi müstağni kılalım. Bunlardan Allah'a sığınalım. Allah yardım etsin. Hususi soruyor Allah. "*Kul e'üzü birabbil felak.*" bana sığınırınız diyor. Hasetten bana sığınınız. Sık sık bunu okuyunuz diyor. Hatta onun hatmi 21'dir, bunu okuyalım yani. Bazen namazdan sonraki o şeylerde -tabii vakit kalmıyor fazla- birer defa olsun üçünü biz okuyoruz. Bir "*Kul hüvellâhü ehad*", bir "*Kul e'üzü birabbil felak*" bir "*Kul e'üzü birabbil nas*" hemen Ayetel kürsiye ekleyiveriyoruz. Büyüklerimizden öyle gördük. Azıcık seri okuyuveriyoruz, tesbih duasına geçmeden Allahümme entes selami ve minkes selam dedikten sonra. Subhanallahu velhamdulillahı vallahu ekber, vela havle vela guvvete illa billahi alyyil azim dendi. Biraz acele okuyuveririz mutlaka. Büyükler öyle yaptılar. İmamişiler, Çapar Hacılar şunlar şunlar... Bizim aralarında büyüdüğümüz insanlar. Ceketimizi düğmelemeden huzuruna girmediğimiz insanlar hep bunu talim ettiler bize. Bazıları yalnız sabah namazında sonra yapılsa da olur diyorlar. Fakat biz diyoruz ki onlar da [büyükler de] öyle diyorlar, her namazdan sonra okumak. Her namazdan sonra bir "*Kul hüvellâhü ehad*", bir "*Kul e'üzü birabbil felak*" bir "*Kul e'üzü birabbil nas*" okuyup üstünüze üfleyiverin kardeşim. Bir dakikalık bir iş, bunu yapalım kardeşim.

Bu sefer bu haset denilen duygu dumura uğruyor kardeşim. İnana inana, kendimize mâl ede ede, içimize çeke çeke üstümüze üfleye üfleye mâl edersek ondan kurtuluş yolu budur inşallah. Ama *Kul e'üzü birabbil felak* ve *Kul e'üzü birabbil nas*'ı da müstakil okursak, hatmi 21'dir. 21'er

defa okuyup içine çekmek... *Kul hüvellâhü* ile beraber tabii... Artık o ihlası da orada bırakıvermek olmaz. Onun boynunu bükmek olmaz. Biliyorsunuz namazda bile bir ayet atlamak, bir sure atlamak onun boynunu büküyor diyor kitaplar. Şahsı maneviyesi var diyor. Eğer atlayacaksanız iki sure atlayın diyor. *Kul hüvellâhü* okumuşsun, ardından *Kul e'üzü birabbil felak* okuyacaksın ama okumayıp *Kul e'üzü birabbil nas*'a geçiyorsun... O durumda *Kul e'üzü birabbil felak*'ın boynu bükülür, ağlar diyor. Beni atladi, beni saymadı, benim değerime itibar etmedi, ittibâ etmedi diye üzülür diyor. Şahsı maneviyeleri var tabii. Orda bir *Kul hüvellâhü*'yü de atlamamak lazım. İhlas ile beraber, *Kul e'üzü birabbil felak* ve *Kul e'üzü birabbil nas*, Ayet'el Kürsiden sonra bunları okuyuverelim kardeşim. Bir dakikalık bir iş. Neden okumadınız diye belki dövmezler ama neden okudunuz diye defteri amalîne haseneler (*sevaplar*) yazılır. Ve o inşallah şerrinden, Cenabı Hakk'ın emri ilahiyesi var, “şerlerden bana sığınınız” diyor Cenabı Hak, Allah'ın izni keremiyle. O'na sığınalım kardeşim.

Demek ki ağabeyciğim bizim irademize, bizim ihtiyarımıza pek lüzum kalmıyor. Bazı noktalarda itiraz nefisten geliyor kardeşim. Aaa benim buna aklım ermez. Nasıl aklım ermez yahu? Senin aklına müracaat ederlerse, senin aklın ermesin varsın... Akli erenler bu kaideleri koymuş kardeşim. Allah'ın kelimidir, Resûlullah'ın hadisi şerifidir, sünnet-i seniyesidir.

Bir kardeşimiz vardı çok saygın bir insan. Meşâyih'ten (*şeyhlerden*) bir zattı, ağabeyimiz büyük, vefat etti. Sonra kızı gelmiş eve abisiyle beraber, bir mal kavgası yapmışlar. Abisi çok sevdiğim bir insan, baya buna hak tanımış, baya fazla fazla hak tanımış. Akşam namazı eve vardım. “*Hacı abi ben seni bekliyorum.*” “*Buyurun.*” “*Abime söyle bana biraz daha bir şey versin.*” Tabii zeytinlik var, evler var, bağlar var, dükkanlar var. Çok çok değerli olmasa bile şurada şurada ama parça parça değer ifade ediyor. “*Kızım sana ne verdi abin?*” Mallarını biliyorum çünkü o ailenin içinde bir insan gibi yetiştim ben.

-Kızım sana ne verdi abin?

-Şunu verdi, şunu verdi, şunu verdi, e ben şurasını istiyorum.

-Kızım bak, abin sana fazla fazla vermiş. O abin, senin hak ettiğinden fazlasını vermiş. Sen teşekkür edeceğine, gidip ağabeyinin boynuna sarılacağına, gelip biraz daha istiyorsun. Kanun bu. Dinî kanun bu, medeni kanun şu. Sen, lütfen git, abinin boynuna sarıl sana bu kadar hak tanıdığı için teşekkür et.

- “Bana çöl kanunundan bahsetme” dedi.

Abi, babası ve koca meşâyihden (şeyhlerden) bir zat. “O günler gelmiş geçmiş gayri, biz onlara kalırsak yandığımız gün.” dedi. “Kızım lütfen kusura bakma sen burayı terk et çocuğum, ben sana söyleyecek söz bulamıyorum, açsan otur akşam yemeği yiyelim, değilsen lütfen bize izin ver yemeğimizi yiyelim.” Kalktı gitti.

Nasıl işler böyle? Maddeye gelince iş, değişiyoruz yani. Bir şeyler, bir şeyler oluyor yani. Bizi yeniyor.

Ben kendimden bahsetmek istemiyorum ama bak iş oraya geldi diye söylüyorum. İzinizde tasnif eden olur etmeyen olur ama bir fedakarlıktır, bir feragattir. Bir fazilettir, bir erdemdir. Annem dedemden evvel vefat ettiği için bugünkü kanunlar miras veriyor da dinî kanunlar vermiyor. Dedem annemden sonra vefat etti. Bağları, bahçeleri dükkanları, evleri vardı. Şimdi biz iki kardeşiz. Babam dedi ki “*Oğlum dedeniz annenizden sonra öldüğü için dinî kanun size miras vermiyor. Size fedakârlık düşer.*” dedi. “*Baba okudum.*” dedim. Her kitapta da yazmıyor tabii. Övünmek için söylemiyorum. Yemin ederim şuradan kalkmak nasip olmasın, övünmek için söylemiyorum. Bir misal olmak üzere söylüyorum. Gittik abi birer imza verdik, biz haklarımızı aldık diye veraset ilamına imza verdik, dedemin mirasının hepsi dayıma ve teyzeme kaldı böylece. Tabii yahu... Ona biz itiraz etmeye kalkarsak, biz neyin itirazını yapmış olacağız. Allah’ın kanunu bunlar. Onlar gelmiş geçmiş şeyler, kaç senelik meseleler, kaç senelik meseleler, kaç senelik meseleler...

Binaenaleyh, kendi payımıza kalmasın işler ağabeyciğim, Allah’ın kanunu neyi istiyorsa, neyi emrediyorsa orda kalalım ağabeyciğim, onunla hemhal olalım, onunla hayatımızı tanzim edelim, onunla dolu dolu yaşayalım. Lütfen ya lütfen.

“Benim Ramazan’da işim var, orucu Ramazan’da tutamayacağım. O yüzden şimdiden başlayacağım.”

Ya Allah kaide (*kural*) koymuş. Ramazan’da tutamadığın günler için sonrasında sana hak tanımış. Efendim işim var, bu Yaşar Nurigiller gibi, bilmem ne gibi... “Ben namazların hepsini bir kılacağım (*cem edeceğim*)” diyor adam. Kardeşim, mazereti olduğu zaman olabiliyor o işler. Hac’da oluyor, Arafat’ta oluyor, birleştirilmiş namazlar, esbabı mucibesıyla beraber. Resûlullah öyle yapmış diye öyle oluyor. Senin keyfine bırakmamışlar. “Ne olur ya? Ne değişir ya?” diyorlar. Ne değiştiğini Allah’a anlat, kardeşim. Ne değiştiğini Allah’a anlat. Hepsini bir kılacakmış da aynı manaya gelirmiş. Safsata safsata şeyler. Allah muhafaza, dini bozmaya çalışıyorlar, dini bozmaya çalışıyorlar. “Yok kible mi olurmuş? Nereye dönersen dön. Her yer Allah’ın dünyası...” Allah muhafaza... Bir sakınca olmayacak demek ha? Sana o hakkı tanımadı kardeşim. Kaideler koymuş, kurallar koymuş, onlara uymakla mükellefsiniz demiş. Onlar sizi saadete selamete götürecek kurallar demiş. Bunlara karşı boynunuzu bükün, bunlara karşı teslimiyet kazanın, tevekkül hali takının demiş. Bizim keyfimize bırakmamış ki. Bunlar nasıl şeyler böyle.

Diğer taraftan hasede de düşmeyelim kardeşim. Hemen kısacık anlatıvereyim. Bu hikâyeyi hepimiz biliyorsunuz ama bu hasedin ne olduğunu anlatmak için bu hikâyeyi ortaya koymak lazım. Hazreti Musa Cenabı Hak ile mükalemeye giderken, birisi önüne geçmiş:

- Ya Musa, Cenabı Hak ile mükalemeye (*konuşmaya*) mi gidiyorsun?
- Evet.
- Aman benim bir maruzatım var iletiver.
- Nedir maruzatın?
- Allah bir eşek versin, ben sırtımla odun taşıyorum arkalarım (*sırtım*) yara içinde. Bana bir eşek versin.

Hız. Musa Cenabı Hakk’a arz durumu etmiş. Adam heyecanla bekliyor. Önüne geçmiş.

- Aman ya Musa Cenabı Hak benim hakkımda ne dedi?
- Dedi ki senin dibinde komşun Ahmet ağa var mı?
- Var.
- Onun bir tane eşeği var mı?
- Var.
- Onun eşeği iki olsun istiyorsan, sana bir eşek verecek.
- Ama ya Musa bunu bir defa söyledin sakın bir daha söyleme.
- Neden?
- Benim arkalarım parça parça, liğme liğme kan olsun, onun eşeği iki olmasın.

Haset bu. Yasak bu işte. Halbuki he deyiverse... Onun eşeğinin iki olması sana ne zarar getirecek ama haset bir kere galip gelmiş içinde, nefsi feveran ediyor. Onu öldür deseler öldürecek. Onun eşeği iki olmasın da aman benim arkalarım parça parça olsun. Haset bu, Allah korusun, Allah öyle akıbetlerden korusun. Şuradan konu seçelim, bir şeyler bir şeyler, azıcık okuyuverelim, oluveriyor vakit. Büyüklerin sözleri var burada da. Allah razı olsun.

“Hakikatin birinci makamı toprak olmaktadır.”

Toprak olmak kardeşim... Herkes seni çiğnesin, herkes seni ezsün, büzsün, razı ol. Ne diyor kitap? Kasırgalar, koca ağaçları yerlerinden sökerler de yerdeki dört parmak çimi anca beslerler diyor. Ondan ala misal mi olur yahu? Evet. Yerlerde gezelim kardeşim, boynumuzu bükelim kardeşim, boynumuzu kıralım kardeşim, kafamızı dikmeyelim kardeşim. Toprak ol seni herkes çiğnesin...

Şimdi mübareklerden bir zat, Ahmed er-Rifâi Hazretleri, Resûlullah Efendimiz’in torunlarından bir zat. “Ulen sen onun (Resûlullahın) ahfadı (*torunu*) değilsin. Sen onun ahfadı değilsin, Resûlullah senin ceddin değil, bir sürü, laflar etmişler.” Bir ilan etmiş Medine meydanında, hakikati biliyorsunuzdur ama tekrarında fayda var. Ahmed er-Rifâi Hazretleri, Medine meydanında şöyle ilan etmiş. Ahali, bugün Ravzayı Mutahhara’da, ufak bir ispat hali var, ufak bir ikna hali

var, işi olan gelsin demiş. Uhuu Ahmed er-Rifâi'nin arkasına konmuşlar, on bin kişi toplandı diyor. Ahmed er-Rifâi, Ravzayı Muttahara'da, kabri saadetin başında diz çöktü diyor.

- Ya ceddi, ben senin ahfadın isem, çıkar elini öpeceğim.

Resûlullah doğruluverdi, çıplak gözle, feraseti olan olmayan, kerameti olan olmayan, izni olan olmayan herkesler şahit oldular, Allah, hepsine gösterdi diyor. Resûlullah doğruldu, çıkardı elini öptü. Ahmed er-Rifâi Hazretleri hemen, yerlere yattı, secdelere kapandı diyor. Ahali ne olduğunu şaşırıyor diyor. Olabilir bir şey değilmiş gibi ondan sonra ne yapmış bak. Toprak ol da seni herkes çiğnesin, hemen gidin bütün kapıları kapatın demiş, kapatmış, bir kapı açık kalsın, “cümle kapısı” isimli kapı açık kalmış, hemen oraya uzanmış, benim vücuduma basmadan geçene yarın şahitlik yapmam demiş. Neydi başının zoru yahu? Nefsi için yapmadığının resmi. İnanmayanların günaha girmemeleri için kendini feda edişinin resmi. Yoksa gösteri değil. Saltanat, şan, şaşa, şatafat değil. Kendini ikna ediyor değil. Kendini ispat ediyor değil. Kendini kanıtıyor değil. Onun yüzünden başkaları günaha girmesin diye. “Sen Resulallah'ın sülalesinden değilsin” diye tutturmuşlar. Bir cereyandır almış gitmiş, o cereyanı kesmek için, günahları durdurmak için. Ama ne demiş bak. “Buradan çıkarken benim vücuduma basmadan çıkan benden yardım beklemesin demiş, benden şefaata beklemesin” demiş.

Neydi başının zoru? Bir ideal vardı, bir hedef vardı, bir gaye vardı. Bir ahlakı hamide vardı ortada. En yüksek seviyede. O ahlakı hamidenin en yüksek seviyedeki noktası tevazu. Binaenaleyh, toprak olalım kardeşim. Toprak olalım kardeşim. Herkes bizi çiğnesin, kasırgalar bizi yerimizden sökemez, çimenleri sökemediği gibi. Kafamızı dikersek. Koca asırlık ağaçlar gibi övüne övüne gezersek kasırgalar bizi yerle bir eder kardeşim. İnelim ağabeyciğim, yere inelim, yere doğru inelim kardeşim, boynumuzu bükelim kardeşim. Kapısında dilenelim kardeşim. Bir şey olmadığımızı bilelim kardeşim. Her zaman bunu söylüyoruz biz.

“Kendini bir şey zannetmek gibi felaket yok, bir şey olmadığını bilmek gibi saadet yok.”

Kendini bir şey zannetmek nedir yahu? Allah katında bir nefese muhtaç olan bir insan ne olabilir ya? Abidler, zahidler, mürşitler, alimler... Ne türlü yüksek vasıflı insanlar varsa, yine hepsi bir nefese muhtaç. O Allah aynı nefeste iki defa öldürür iki defa diriltir, bir nefesin içinde. Nefesi alırsın veremezsin, nefesi verirsin alamazsın, böyle yüce Allah. Bu kadar O'na muhtaçken, bu kadar O'nsuz olmak mümkün değilken, karanlık gecelerde ta okyanusların dibindeki ufacık böcekleri besleyen Allah, bizi mi ihmal edecek, bizi mi unutacak, ki biz şerefli bir dinin mensubuyuz. En son kemalat dini olan, alemleri İslâm'ın mensubuyuz. Bu şeref bize yetmez mi yahu? Biz hangi şartla altında yaşıyor olursak olalım yahu. Hangi lütfâ mazhar olursak olalım, bu kemalat dinini, alem-i İslâm'ı yaşıyor olmanın şerefi bize yetmez mi yahu?

Neyimize kardeşim yahu? Nasıl diyeceğiz kafamızı kardeşim yahu? O adam yine aklıma geldi, o siyasî adam: “Dik dururuz ama diklenmeyiz.” Yaaa... İki aynı kelime, birbirinin aynısı gibi ama değil. “Dik dururuz” diyor, vakarımızı bozmayız, haysiyetimizi, şerefimizi ayaklar altına almayız, oralarda en güzel şekilde, kendimize yakışan şekilde hareket eder, o şekilde davranırız. Ama “diklenmeyiz.” Diklenmek ne? Kendini beğenmek. Küstahlaşmak, aleme tepeden bakmak. Onları yapmayız. O siyasî adamın sözündeki dik durmakla diklenmek meselesi...

Diklenmeyiz kardeşim. Dik dururuz ama diklenmeyiz kardeşim. Diklenmek, isyan manasını tazammun eder, Allah korusun. Ben demeye ait, kendini beğenmeye ait bir husus. Öyle bir yapı, öyle bir karakter, ortaya konuş, böyle bir durum çok yanlış, yanlışın yanlış. Boynumuzu bükeceğiz kardeşim. Allah bizi kendi kapısında dilenirken görsün kardeşim. Azrail Aleyhisselam geldiği zaman, bizi kendi kapısında dilenirken bulsun kardeşim. O saadet üzere huzura varalım, ak defterlerle, ak amellerle -inşallahu teâlâ- rıza defterlerine adımız yazıla yazıla, meleklerle “çekilin Allah'ın sevgilisi geliyor” dedirtelim inşallah.

Bu yüksek bir iddia ama onun kapısında dilenmekle olacak. Kendimizi bir şey zannettiğimiz yok, yüksek bir iddiadır kabul, ama boynumuzu büke büke ya. Hiçliğimizi bile bile. Zayıflığımızı ortaya dökme dökme ya. İşte o zaman Allah hoşlanacak ya. O zaman Allah rıza

defterine yazacak. Her şey O'nun elinde. Kim ona hesap soracak? Ama biz ona inşallah demin dediğimiz gibi işte, bu beraata layık olalım, beraata hazırlıklı girelim kardeşim. Evvela vicdanımıza, beraat ettirelim kardeşim. Vicdanımızda şahsımızı, nefsimizi, hayatımızı, varlığımızı, mukaddesatımızı beraat ettirelim kardeşim. Güzelliklere erelim. O Allah'ın rızası, beraat imzası bizim ak pak defterlerimize altın harflerle yazılsın inşallah.

Muradımız var... Bir şey olmadığımızı biliyoruz, zayıfız, küçüğüz, adiyiz, asiyiz ama muradımız var, umudumuz var. Onun yüceliği bizi bu umuda götürüyor. Kanunu ilahiyede havf ve reca var. “Korku ve umut” yani. Kırkına kadar korku galip umut az. Kırkından umut galip korku az. Kırkından sonra nefsin tasallutu biraz daha azalıyor. Yalnız biz yine azalmaz bilelim ha. Eğer övüverirsek, o büsbütün kudurur. Allah muhafaza. Ama bir umuttur yani. Ne olmamız lazım geldiği, ne lazım geldiği hususunda bir direktiftir, bir yol gösteriştir. İnşallahu Teâlâ.

İkinci makam: **Yetmiş iki milleti ayıplamamaktır.** Bak bu da çok önemli kardeşim. Filanca şunu yaptı. Filanca şu hatalardan dolayı hayatını geçiriyor. Filanca şunları işliyor, şunları işliyor. Denaet denaet üstüne. İsyan isyan üstüne. Kardeşim, bunların takdiri bize kalmaz yahu. Eğer sen hakikaten din-i mübin-i İslâm'ın emirlerini tutmak istiyorsan, emri bil maruf, nehyi anil münker yapmak istiyorsan, o filancayı ayıplayacağına elinden tut kardeşim. Tahkir, tezyif edeceğine, aşağılayacağına, elinden tut kardeşim.

Said Nursi hazretleri mübarek, talebeleriyle beraber, yolda gidiyormuş. Kaldırımında karşıdan birisi çıkmış. Nara ata ata geliyor, talebeleri;

-Efendim bu çok nahoş bir adam, sizi rahatsız eder, karşı kaldırıma geçelim,

-Olsun çocuklar buradan gidelim.

Said Nursi Hazretleri önde talebeleri arkasında. O nahoş adam da nara ata ata geliyor. Birden üstat hazretlerini görmüş. Yakınlaşmış ama

hemen ceketini düğmelemiştir. Hemen saygılı bir tavır almıştır. Talebeleri hayret etmişler onu tanıyor diye. Adam, Said Nursi Hazretlerine:

-Efendim, kusura bakmayınız, ben biraz sarhoşum izin verin kenardan doğru size sataşmadan geçmek istiyorum.

Üstada bakınız:

- Yoo oğlum. Ben seni çok sevdim kardeşim benim. Bir kere boynuma sarılmadan, ellerimizi tutmadan, musaffa etmeden seni ben hiç bırakır mıyım? Gel bakalım sen, maşallah çok iyi durumda birine benziyorsun. Seni ben talebe olarak görmek murat ederim. Yarın gel filan yerde senle görüşelim, konuşalım, ahbap olalım demiştir.

Ahbap demiştir adam şaşalamıştır. Ertesi gün adam gidiyor. İsmi var ben unutuyorum. Ertesi gün gitmiştir. Kapıda karşılaşmışlar.

-Geldim hocam.

-Senin gibiler lâzım bize. Neyleyelim falancayı filancayı. Sen bizim öz evladımız oldun demiştir.

İsmi geçiyor da ben aklımda tutamıyorum. Ondan sonra hep onun en sevdiği talebelerinden, evliyadan, asfiyadan, zahitlerden bir zat olmuş o mübarek. O'nun dizinin dibinde ölmüş gitmiştir. Dizin dibinde Allah'ın izni keremiyle.

Lütfen kimseleri hor görmeyelim, hor bakmayalım kardeşim. Kin gütmeyelim kardeşim. Tepeden görmeyelim kardeşim. Sevelim. Her zaman söylediğim şey: Sevgi temel unsur kardeşim. Sevgi ile muttasıf olalım, Sevgi hayatımızın temelini teşkil etsin, kim olursa olsun sevelim kardeşim. O cahillerin işi o. Cahil demek okumak yazmak bilmiyor demek değil. Cahil demek, cebinde diploması vardır ama okumuş cahildir, okumayı yazmayı kastetmiyorum. Cahil Allah'ı bilmemek. Kanunlarını bilmemek. Yakîn hali bilmemek. Onun rızasına nerden gidileceğini bilmemek. Onu ayıplamak. Olur mu yahu?

Gel elinden tut kardeşim. Emri bil maruf nehyi anil münker bu. Bunu her zaman söylüyorum. Emri bil maruf nehyi anil münker abidlerin, zahidlerin, mürşitlerin işi değil. Bütün din kardeşlerimizin işi. Konuya komşuya yakın çevreye uzak çevreye emri bil maruf nehyi anil münker

kardeşim. Bir kişinin iyiye doğru, güzele doğru çekilmesi, bir kişinin bütün kötülükleri terk ediyor olması, sizin sebebinizle sizin teklifinizle oluyorsa -vallahı böyle diyor- cephede kurşun yemiş, gerçek manada şehit olmuş, bir askerin alacağı sevap sizinkinden daha aşağı olur. Bu şehidi düşürmek manasını tazammun etmez. Bunu yapmak için, bunun önemini anlatmak için ortaya konmuş bir söz. En azından bir şehit sevabı kardeşim. Bunu yapalım yahu. Bunu yapalım kardeşlerim. Çevrenizde demin bahsettiğim hususlara uygun elinden tutulmayı bekleyen insanlar olur, onların elinden tutalım kardeşlerim. Yarın onlar ızdıraba düşer olacaksa, Allah korusun cehenneme atılacaklarsa bize fayda yok kardeşim.

Daha önce söyledim ama dinleyen bir daha dinlesin inşallah. Çünkü bunları tekrarlamakta, bunları sineye çekmekte, bunları yolumuza koymakta büyük fayda var kardeşim. Yenileniyoruz kardeşim. Bakınız, bir üstat talebeleriyle beraber nehir kenarında zikir ediyormuş. Bir kayak yaklaşmış davullu zurnalı. İçinde sarhoşlar var. Onların tam ibadet ettiği, zikrettiği noktaya gelmişler dangır dangır, dungur dungur, boyuna davul çalıyorlar. Talebeler sinirlenmişler. Hangi üstatsa onların hocası durumunda bir zat:

-Hocam, lütfen bunlara beddua et de kahrolsunlar bunlar. Onlar bak feyzimizi, irfanımızı bozdular. Bunlar cezasız mı kalacak?

-Açın elinizi. Ya Rabbi, bunlar burada ne kadar şen ise, ne kadar mutlu ise, mutluluklarını artır Ya Rabbi. Sıkıntılara düşürme Ya Rabbi. Sevinçler, coşkularla hayatlarını doldur Ya Rabbi. Ne muradı olursa onlara ver. Saymış saymış saymış en güzel şeyler, en güzel olması lazım gelen şeyler. Talebeler merak etmişler.

- Efendim çok afalladık, şaşırıp kaldık, Yanlışlık yok değil mi?

-Değil oğlum, ne yanlışlığı. Biz rahmet peygamberinin ümmetiyiz, onların suya gark oluşunda bize bir fayda var mı? Biz güzellikler dileyeceğiz, kapısında güzellikler dileneceğiz. Güzellikler bulacağız demiş. Bize düşen bu. Biz rahmet peygamberinin ümmetiyiz.

Resûlullah sallahu aleyhi vesselem, İslâm'ın ilk günlerinde Taif'e din telkinine gitti. Taif'ten dönüşte ayakları kan revan halde arkadaşı Zeyd ibni Harise ile beraberken, Cebrail Aleyhisselam geliyor. Oralarda yemek, ekmek bile vermemişler. Cebrail Aleyhisselam gelmiş. Çok müteessir ama Resûlullah efendimiz sallallâhü aleyhi ve sellem. Ayakları kan revan, taşlamışlar.

-Ya Resûlullah, Cenabı Rabbül aleminin selamı var, eğer diliyorsan bu kavmi helak edecek.

-Rabbim beni imtihan ediyor ey Cebrail. O benim ne cevap vereceğimi bilir. Ben rahmet peygamberiyim. O, beni rahmet duygularıyla muttasıf eyledi. Biz onların kötülüklerini nasıl murat ederiz? Biz onların ıstırabını, elemi, kederini nasıl isteriz? Bilmiyorlar Cebrail kardeşim. Arz et, inşallah onları affetsin. İçlerinde yarın İslâm'a hizmet edecek olanlar var.

Nitekim o kavmin içinden sonra büyükler çıktı. Bakın bir ince nokta burada, içlerinde yarın bu din-i mübin-i İslâm'a hizmet edecek adamlar çıkacak. O helakini isteseydi, hepsi helak olup gidecekti. İstemez ki Resûlullah. Onun birisinin hakkında kötülük dilemesi eşyanın tabiatına aykırı.

Müşriklerden birisi pür-silah (silahlı) Resûlullah'ı öldürmeye geliyor. Saklı gizli. Sahâbe-i kiramlar fark ediyorlar. Müşrik Resûlullah'ın huzuruna yaklaşıyor, silahlarını alıyorlar.

-Ya Resulallah, o sizin canınıza kast etmeye geldi. Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem:

-Malum, malum.

-Hemen asalım keselim ya Resûlullah.

-Karşıdaki direğe bağlayın. Birkaç gün bizimle hemhal olsun.

Kaçmasın diye oraya bağlıyorlar. Tabii Resûlullah'a gelip giden, gelip giden, fikir danışan, iman dileyen, ittiba etmek isteyen, bir sürü çeşit çeşit insan, bunlara hep bakıyor. Kendine kastetmeye gelmiş o müşrik. Yemeğini veriyorlar. Arada bir tuvalet ihtiyacı olunca ihtiyacını giderip gelip ayağından gene bağlıyorlar. Birkaç gün böyle geçiyor ama

adam şiddetini kaybediyor. Adam yumuşuyor. Adam, mülayemet kesb ediyor, Resulallah'a alıcı gözlerle bakmaya başlıyor. Resûlullah'ın huzurunda olduğunu hatırlıyor ve tazim göstermeye başlıyor, el pençe divan durmaya başlıyor. Şöyle şöyle şöyle... Resûlullah'ın ne olduğunu ne olmadığı anlıyor adam, gelenlere gidenlere ne türlü muamele ettiğini, İslâm'ın ne kadar yumuşak, ne kadar nezih, ne kadar mükemmel, ne kadar eksiksiz din olduğunu anlıyor, yanlış öğretilmiş bize diyor.

Resûlullah sallallâhu aleyhi vesselam:

- Ayağındakini çıkarım diyor.
- Aman ya Resûlullah bir şey yapmasın?
- Olmaz artık.
- "Nasılsın?" diye soruyor adama Resullah sallallâhu aleyhi vesselam.
- Aman ya Resûlullah. *Boyunlarına sarılıyor.* Bana din tebliğ et, ben size hayranım, ben size müştakım.

Öldürseydi orada helak olmuştu adam. Çünkü sahâbe-i kiram hazmedemiyor, Resûlullah'ın canına kast edecek de onu besleyecekler. Olur şey değil ama oluyor bakınız. Olunca da meyve veriyor meyve. Güzele doğru, iyiye doğru. Tabii yahu. Kast etmeyelim kardeşim, Ne diyor: **dövene elsiz gerek, sövene dilsiz gerek, insan gönülsüz gerek.** Resûlullah bunları vaaz etmiş de Yunus ondan sonra yazmış. Yunus İslâm'ı bulduktan sonra, İslâm ile muttasıf olduktan sonra bunları yazmış. Güzelleştikçe güzelleşmiş, güzelleştikçe güzelleşmiş. Bize de aynı işler değil mi yahu? Bizim de güzelleşmemiz lazım gelen şeyler değil mi? İnsanlar hakkında güzel şeyler istemek, akıbetlerinin hayır olmasını istemek... Cenabı Hakk'ın cezasından müstağni kalmaları, iman ile ihlas ile muttasıf olmaları yönünde güzellikler dilememiz muvacehesinde işler değil mi ya?

İkinci makam, Yetmiş iki milleti hiçbir suretle ayıplama. Onu elde etmenin yoluna bak kardeşim. Elde etmek burada siyasi manada değil. Haşa sümme haşa, haşa sümme haşa. Onu elde etmek, onu İslâm'a kazandırmak, din-i mübin-i İslâm'a kazandırmak kardeşim. İslâm'a hadim hale getirmek. İslâm'ın hizmetine sunmak. İslâm'ın

güzellikleriyle donatmak. Mesele bu. Lüzumlu olan şey bu. Onu düşman olmaktan çıkarmak. Tabi **Cenab-ı Hak hidayet edici olan benim diyor.** Biz hidayet edici vasfı taşımıyoruz zaten. Böyle bir şey taslamıyoruz. Hidayet yine Allah'tan. Ama onun hidayetine vesile oluyoruz. Allah bu güzelliğe bir şehit sevabı veriyor. Bir şehit sevabı. “Dan” diye kurşun yemiş adam, onunla aynı seviyede bahtiyarlığa çıktı abi. Vadi ilahiye var kardeşlerim. Bunu yapalım kardeşlerim. Bu çok kolay bir şey, çok büyük bir kazanç. Şehit sevabı almak ne demek yahu? Şehit sevabını aşmak ne demek yahu? Bize sunulmuş imkanlar bunlar. Bunlarla muttasıf olalım, bunlarla yaşayalım kardeşim.

Üçüncü makamı, **elinden gelen yardımı esirgememek.** İllaki para, pul, madde manasını tazammun etmez. Adam bazı yanlış düşünceler içerisinde olabiliyor. Geçenlerde kenarda azıcık bir şey konuştuk böyle. Muaraza kesb etti (itiraz oldu). İki kadın iki erkekti. İstanbul'dan gelmişler. Kadının biri “*Bu da onlardan*” dedi. Ben tabii iltifatla karşılıdım. “*Onlar kim yahu?*” filan dedim ben. “*Ben sen bizdensin diyorum ama sen bu onlardan diyorsun.*” dedim ben. “*Yook, siz onlardansınız*” dedi. “*Biz kimiz?*” dedim ben. “*Biz kimiz ya? Biz aynı milletin çocukları değil miyiz ya? Sen burada bir ayırım güdüyorsun...*” falan... Genç kadın, muannid (inatçı). Beynini yıkamışlar. Konuştuk biraz, en sonunda “*Ben sizin böyle bir insan olduğunuzu bilmiyordum.*” “*E bilmediğin hakkında nasıl hüküm verdin ya? Nasıl beni düşman ilan ettin kardeşim. Bak ben seni bizden sayıyorum. Sen bizi kendinden saymıyorsun.*” Çıkarken “*Sen de bizdensin*” dedi (gülümsüyor).

İşte dedim ya, onunla kavga etseydik olmayacaktı. Ona bir şeyler anlattık, haddim olmayarak. Ya Rabbi yardım et dedim. Bu yazık bilmiyor bir şey, mahrum kalmış, beyni yıkanmış. Epey oturduk sonra ama, kalkacağım işim var, otur, kalkma, otur kalkma diyor. Ondan sonra çıkarken “*Şimdi anlat bakalım bu kadar konuşmanın muhassalası nereye vardık?*” dedim, “*Sen de bizdensin.*” dedi. İşte böyle, çünkü güzellik böyle yahu. Güzellik burada yahu.

Elinden gelen yardımı esirgememek. Bu parayla pulla olan bir şey değil. Bir yardımdır ya, bir gerçeği sunmaktır. Bir hakikate çağırmaaktır. Dini Mübin İslâm'ın güzelliklerini açığa vurmaktır. Onun beynini alacak şekilde, gönlünü hoş edecek şekilde, onu aydınlığa

çıkarcak şekilde, onun tereddütlerini gidecek şekilde. Biraz bir şeyler sunmaktır. Hidayet edici yine Allah, hidayet edici yine Allah. Hani adam bir üstadın yanına gitmiş, “*Beni talebeliğe alır mısınız?*” demiş. “*E gel bakalım yanıma*” demiş o üstad. Adam gelmiş ama, bakmış taş gibi bir kalp. Seneye gel demiş. Geçmiş bir sene gene, gelmiş. Yine taş gibi bir kalp. Yine seneye gel demiş. Bir sen sonra yine gelmiş. Bakmış bir değişiklik var:

-Gel buraya, sen bu seneyi nasıl geçirdin?

-Her seneki gibi geçirdim.

-Yok, sende bir değişiklik olmuş.

-Yok, bir şey yok efendim.

- Aynı kaldım,

-Yok iyi düşün, iyi düşün hayatımın bu son yılını.

-Utana sıkıla aklına gelmiş.

-Efendim, bende bir hal oldu.

-Ne oldu?

-Bir at sevgisi hasıl oldu ben de efendim, yolda hangi atı görsem sarılıp öpesim geliyor.

-Haa gel o zaman.

-Ne oldu efendim?

-Biz o demiş at sevgisini Hak sevgisine çevirebiliriz, onu kanalize edebiliriz. Bir insanın kalbinde sevgi yokken peygamber bile sevgi koyamaz demiş. O taş gibi kalbin için Allah’a yalvardım bu gencin gönlüne yumuşaklık ver, sevgiler ver diye. O sevgi yokken biz sevgi koyamayız, Peygamber bile koyamaz. Allah hidayet edici. Ama Allah sana hidayet etmiş bak. Gel buraya artık bizim evladımız ol. Sevgi yahu. Sevgiyle yaklaşalım yahu.

Sevgi temel unsur. Allah’ı sev, Peygamberi sev, Kur’an’ı sev. Öte yandan ağaçları sev, dünyayı sev, eşini sev, evladını sev, aşını sev,

kasanı sev, keseni sev. Ama tabi bunlar bir hudut dahilinde. Ancak sevgi temel unsur, sevgisizlik yok kardeşim.

Hani Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem, Hasan Hüseyin Efendimizi kucağına almış, öpüp okşayıp duruyormuş, sahâbe-i kiramdan bir zat gelmiş:

-Aman ya Resûlullah bu ne hal.

-Senin evlatların yok mu ya?

-On tane birden var efendim.

-E ne yaparsın sen?

-Hiçbir tanesini kucağıma alıp sevdiğimi bilmem.

-E senin gönlüne Allah merhamet koymadıysa biz merhamet koyamayız oğlum demiş.

Merhamet sevgiye eşdeğerde bir unsur. Sevgi ile merhamet, müterafik yürüyor. Sevgisi olamayan merhamet izhar edemiyor (*gösteremiyor/sergileyemiyor*), Merhameti olmayan sevgi izhar edemiyor. Birbirine müterafik. Birbirine yakın duygular, yakın emirler, yakın işler. Sevgi ile meşgul olalım. Merhameti o zaman buluruz. **Merhamet etmeyene merhamet edilmez** diyor kitap O merhameti bulalım, o şefkati, o Cenabı Hakk'ın ikramını, ihsanını bulalım inşallah. Biz boynumuzu büktük gene kapısında dilendik, o yakışanı verecek inşallah. Biz de bize yakışan gibi "*boynu büktük günahımla geldim*" dedik. Neyimle geldim? Günahımla geldim. Hazreti Ömer radiyallahu anh darul bekaya göçtüğü zaman müşahede ehli bakıyorlar, ne muamele görecektir, koca Ömer bu. Adaletli Ömer. Münker, Nekir soru sormaya geliyorlar. Gidin ülen başımdan demiş. Müşahede ehli bakıp durur. Münker ve Nekir gelmişler "Ya Ömer ne getirdin?" "*Ülen melekler, padişahın kapısına gelen bir dilenciye ne getirdin mi denir; ne istiyorsun mu denir?*" demiş. "*Ben dilenmeye padişahın kapısına gelmişim, padişahı istediklerim var benim.*" demiş. Cenabı Hak hemen nida etmiş. Bu da beni çok etkiliyor, ne demiş bak: "*Ömer'i bırakın*" dememiş "*Bırakın Ömer'imi*" demiş. Seviyeye bakınız, iltifata bakınız. Benimsemeye bakınız. Hakk'ın yanındaki itibara bakınız. İltifata bakınız. *Bırakın Ömer'imi*. Bu işte sevgi. Onunla muttasıf yaşamış, Hak

ile beraber yaşamış, adaletin dağıtıcısı ve temsilcisi olmuş, ama zerre miktar ihiraf etmemiş (*sapmamış*).

Bir keresinde bir cenaze vukuu bulmuş, onlar cenazenin tekemmülünü (*yıkamıp defne hazır hale gelmesini*) bekliyorlar. Hazreti Ömer biraz güneşte durmuş. “*Gel şu duvarın dibinde dur, gölge burası*” demişler. Bakınız ne kadar ince. “*Bu ev sahibinden, bu gölgenin sahibinden, biraz alacağım var. Faiz yerine geçer*” demiş. Ne kadar ince ne kadar harikulade bir hadise. Ne kadar bir yerlere varmış olmanın kesin ve derin ifadesi.

Lütfen kardeşlerim. Biz de bu kanaldan geliyoruz ya, biz de bu kanaldan geliyoruz. O adaleti, o merhameti, o şefkati biz neden etrafımıza izhar etmeyelim? Neden onlarla o şekilde sevgilerle şefkatlerle müjdelerle yaşamayalım? Efradı ailemiz biz güler yüzle eve girdiğimiz zaman mutlu oluyorlar kardeşim. Bunu yüzde doksan, yüzde doksan beş erkek eve girdiğinde böyle uyguluyor kardeşim. Çoluk çocuk evlatlar, gelen babalarımıza bakıyorlar yahu. O gülerek neşeyle geliyorsa o zaman hepsi sevinçli, hepsi mutlu. Ama baba biraz asık surat, abus çehreli ise hepsi üzüyorlar. Hatta şunu söyledi birisi. Gene bakınız önümüzde Ramazan geliyor. Kaç yerlerden telefon aldım kardeşlerim. Bunu da antrparantez arz edivereyim, Ramazanlar geliyor gene. Hanım efendiler arıyor, kibar kibar hanımefendiler, evlatlarımız.

-Efendim bizim beyimiz, bal börek bir adamdır.

- Ee?

-Fakat Ramazan oldu mu onun geleceği saatlerde kedi yavruları gibi hepimiz bir yerlere büzülüyoruz.

-Neden kızım?

-Çoluk çocuk üzüyor.

Sigara tiryakisiymiş o bey mesela. Benzer şeyler duyuyoruz, kaç defa kaç yerlerden. Sigara tiryakisiymiş ve sigara onun beynini döndürüyormuş. Öyle abus çehreler, öfkeler, kinler, garazlar, ne yapacağı belli olmayan bir tavırlar. Kadın “*Hepimiz bir yerlere köşelere sınıyoruz. Çoluk çocuk aman top atılsa da iki lokma bir şey yesek diye çoluk çocuk sınıyoruz.*” diyor. Bunlar yanlış şeyler. Bunlar İslâm’ın reddettiği şeyler.

Bütün kardeşlerimize söylüyorum, yalnız Ramazana mahsus değil. Kardeşlerim, eğer dışarıda sinirlendiyseniz, biraz stresli hareket içindeyseniz, biraz hoş olmayan bir tavır size hâkim olmuşsa, o stresi, o kini, o garazı, o öfkeyi ayakkabının içine koy kardeşim. Hep dışarıda kalsın ya. Selam ver hanıma güler yüzle. Çoluk çocuğa, güler yüzle selam ver. Onlar da mutlu olsunlar. Çünkü kadınlar, çoluklar çocuklar eşlerinin eve nasıl döneceklerine bakarlar kardeşim. Mutlu mu değil mi, sevinçli mi, kederli mi, canı sikkın mı, stresli mi diye onlara bakarlar dururlar. Onlar ona göre tavır alırlar. Onlara korku yaşatmaya hakkımız yok kardeşim. Sevgi temel unsur kardeşim. Sevgi ile muttasıf olacağız kardeşim. Onlar bizim eşlerimiz, çocuklarımız, efradı ailemiz yahu.

Adam geliyor. Bana ne dedi biliyor musun? Bir iki kişinin ağzından duydum ben: *“Ooo Efendim, ben eve tekmeyle giriyorum!”* Kapıyı tekmeyle açarmış. Sen nereye giriyorsun? Böyle hayvan damına girilir yahu. *“Aman efendim.”* diyor. Dedim ki *“Kusura bakma beni böyle konuşmaya sevk ediyorsun, mecbur ediyorsun.”*

Öyle hayvan damına girilir yahu. Senin içeride eşin var, çoluk çocuğun var, rızkı için akşamlara kadar çalıştığın insanlar var. Senden güler yüz, tatlı dil bekliyorlar. Sen onlara dehşet saçarak geliyorsun. Bu olmaz. Bu katiyen yasak kardeşim. Onlara mümkün olduğu kadar mutlulukla muamele edelim kardeşim. Parayla pulla, içtimai mevkiyle, şanla şöhretle, şurası benim, burası benim demekle mutluluk bulunmuyor kardeşim. Adam iki dilim ekmeği zor buluyor ama evinde mutlu. Çoluk çocuğu mutlu. Yaşanmış hadiseyi anlatayım da azıcık vakit olur.

Bir keresinde dükkânda abimlerle oturuyorduk. Burada yakın köylerden düşkün (*fakir*) bir kardeşimiz var. O da oturuyor bizle beraber. Salı günü Tire pazarı. O düşkün kardeşimize *“Bugün sen durgun duruyorsun.”* denildi. O da *“Öyle icap etti. Biraz sıkıntılarımız vardı.”* dedi. Gene öyle oturdu, başını önüne eğdi. Beş dakika sonra hanımı geldi. Tanıyoruz, hepsi müşterimiz. Can kardeşimiz hepsi. Fakir insanlar. Hanımı soruyor:

-Yahu yevmiyelerimizi aldın mı?

-Almadım. Alacak olduğu müessese de çok zengin bir müessese. Parası pulu olan bir müessese. Onun gibi yüz kişiye para dağıtabilecek bir müessese.

- Gitmedin mi almaya?

-Gittim, bu hafta yok param dedi. Bu kadar kişinin içinde iki defa gittim, akşam üstü gel dedi. Akşam üstü bir daha gittim gene yok dedi.

Bakınız abi kadın ne diyor. Vallahi böyle. Çoluğa çocuğa ekmek alacak paraları yok. Şehirde dönüyorlar, ufak evlatları var, ellerine bakacaklar. Allah'ın huzurunda söylüyorum kadın ne dedi biliyor musunuz?

-“Yahu ne sıkılıyorsun” dedi. “Evde kuru incir var, -vallahi böyle dedi, ağzımdan yemin çıkıyor Allah'ıma sığmırım. Allah kusurlarımı affetsin- Kuru incir var. Un da var. Yağ da var.” dedi. Ya ekmek yaparız ya da -lalengi denilen bir şey var, tavada kızartılıyor, hamur da atıyorlar içine- ya da lalengi yaparız.” dedi. “Bir hafta incir ekmeği yiyiveririz ne sıkılıyorsun sen.” dedi.

Hayran kaldım. Hayran kaldım. Böyle eşler de var kardeşim. Böyle destek olan eşler var kardeşim. Böyle yüce eşler de var kardeşim. Onlardan biri olalım inşallah. Allah eşlerimizi de böyle davrananlardan eylesin Allah inşallah. Ve bize de inşallah ona muhattap olacak seviyede, onu bu konuda bir yerlere varmış olarak görmek adına, bize de sabırlar şükürler versin inşallah. Onlara karşı hüsnü muamele versin inşallah, hüsnü ahlak versin inşallah. Ahlakı hamide versin inşallah. Allah cümlemizi korusun inşallah.

Tekrar ediyorum kardeşlerim. Bu berat gecesinde beratını alanlardan eylesin Allah bizi. Fakat beratımıza hazırlanalım kardeşim. Öyle hodbehot (*kendi kafasına göre*), sellemehüsselâm (*gelişi-güzel*) bütün denaeti (*fena hareketleri*) işleyelim, bütün yanlışlıkları yapalım, bütün haramların göbeğinde harmandalı oynayalım, sonra da beraati bulalım... Böyle olur mu yahu? Allah'ın adaletine ters. O isterse en sevmediği kullarını affeder elbette. Bizi ilgilendirmez. O onun tasarrufu. Ama biz, bize verilen kadar amel etmek zorundayız. Bize verilen ne? Emirler ve yasaklar. Kendimizi çekip çevirmeler. İnsan gibi, İslâm gibi

yaşamak. Cemiyete yara olmak değil; cemiyete şifa olmak üzere yaşamak. Kapılarımız gönül kapısı, yollarımız Kur'an, Hak yolu, Allah yolu olsun. Bunlarla muttasıf yaşatsın. Allah inşaallahu Teâlâ sevdiği kulları ne ile huzuruna alıyorsa en sevdiklerinin esbabı mucibesi ne ise bizlerin de o gerekçelere uygun hale gelmesini müyesser eylesin. Allah'ın huzuruna ak yüzlerle, ak amellerle ve -inşaallahu teâlâ- hoşuna gidecek her türlü muamelatı diniye ile muttasıf olarak varalım inşaallah. Meleklerin "Çekilin Allah'ın sevgilileri geliyor" diye bağırdığı kullardan olalım inşaallah.

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Ey yerlerin, göklerin, bütün mülklerin sahibi, maliki olan yüce Allah'ım. İki cihan severi, Muhammed Mustafa sallallâhü aleyhi ve sellem Hazretlerinin mübarek hatırları için ve o senin hani "Seni yaratmayacak olsaydım kâinatı yaratmayacaktım" dediğin, sebebi hayatımız, iki cihan serveri Muhammed Mustafa hakkı için, Ya Rabbim dünyevi, uhrevi bütün işlerimizi kolaylaştırıver, güzelleştiriver ve hayırlı eyle ve hibe eyle Allah'ım.

İnşaallahu Teâlâ korkaklıktan, hasislikten, -Resûlullah'ın bu beş duasını inşaallah hep gönüllerimize yazalım, kendi özel dualarımız içine alalım inşaallah- Korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan, dünya fitnelerinden ve kabir azabından bizi koru Ya Rabbi. Maddi ve manevi bütün felaketlerden, şerlerden, kazalardan, belalardan, kötülüklerden, hastalıklardan, semavi ve arzî felaketlerden, sıkıntılardan, zararlardan, şerlerden, çirkinliklerden, tecavüzlerden, densizliklerden, dinsizliklerden, imansızlıklardan, ahlaksızlıklardan, hırsızlıklardan, uğursuzluklardan, huzursuzluklardan, iftiralardan, büyülerden ve sihirlerden ve zinalardan ve acılardan ve senin sevmediğin bütün fiillerden, her türlü şeylerden sen bizi muhafaza eyle Ya Rabbi. Sen bizi kendi himayene, kendi vikayene, kendi şemsiyene al, kendi korumana al Ya Rabbi.

Bizi bize bırakmaya Ya Rabbi. Şair öyle demiş: “Ben beni bırakmadan seni beni bırakma Ya Rabbi” demiş. Biz de diyoruz ki “Biz bizi bırakmadan sen bizi bırakma Ya Rabbi.” Biz bizi bıraktığımız zaman iş işten geçmiş oluyor Ya Rabbi. Biz bizi bırakmadan sen bize ikram eyle, ihsan eyle hidayet eyle Allah’ım. Ya Rabbi korkular yaşatma. Semavi ve arzî felaketsizliğe uğratma. İmanı kâmil, aşkı ilahiye, feyzi ilahiye, sırrı ilahiye ve kalbi selim ve ihlas ver Ya Rabbi. Ve bizi inşallah sevdiğin kullar listesinin en başına yaz Ya Rabbi. Ne kadar günahımız bol olsa da ne kadar halî pürmelal üzere olsak da ne kadar tane kadar küçük, zayıf, adi, asi, olsak da senin yüce katında inşallah güzellikler buluruz Ya Rabbi. Bizi affedersin lütfedersin, hıfz edersin, hidayet edersin Ya Rabbi.

Ordumuza, yurdumuza, vatanımıza, milletimize, bayrağımıza, mukaddesatımıza bütün güzel şeylerimize, zeval verme Ya Rabbi. Doruklarda eyle Ya Rabbi. Din dışı unsurların hükmüne girdirme, onları bize hükümferma eyleme Ya Rabbi. Dinimizi koru, vatanımızı koru, Allah’ım. Mukaddesatımızı koru Allah’ım. Ve -inşallahu teâlâ- Ortadoğu’daki din kardeşlerimize ve yine savaşçı Kafkasya’daki din kardeşlerimize, Gürcü kardeşlerimize... Bu bir komplodur. Dış güçlerin komplosuydu. Orayı almak istiyorlardı, oraya hâkim olmak istiyorlardı. Ve inşallahu Teâlâ Cenabı Hak onları bertaraf etsin inşallah. O din kardeşlerimizi bermurad eylesin inşallahu teâlâ. Cenabı Hak, en az zararlı, bu felaketten, kurtarsın. Saadetler, selametlikler nasip etsin. Ve yine Ortadoğu’daki kardeşlerimizin de aşları yok, işleri yok, ışıkları yok, ilaçları yok, ekmekleri yok kardeşim. Onları da -inşallahu teâlâ- en kısa zamanda o mahrumiyetten kurtar Ya Rabbi. Dış güçlerin, dış unsurların hükümferma olmalarından koru, başlarına sarılan, başlarını örten kara bulutlar defolup gitsin Ya Rabbi. Saadet güneşleri doğsun inşallah. Kusurlarımızı, günahlarımızı affeyle Ya Rabbi. Bizi iki cihanda aziz eyle Ya Rabbi.

Cebimize, hanemize, soframıza Halil İbrahim bereketleri ver Ya Rabbi. Bize verdiğin nimetlere ve rızıklara hamdu senalar olsun. Olmayanlara da bulmayanlara da lütfeyle Allah’ım. Bizi iki cihanda aziz eyle Allah’ım, aziz eyle Allah’ım. Bizi -inşallahu teâlâ- kusurlarımızı, günahlarımızı affedip, eksiklerimiz olsa da cemalinle cennetinle

müşerref eyle Allah'ım. Resûlullah'ın o şefaât sancağında toplanmak nasip ve müyesser eyle Allah'ım.

*Subhâne rabbike rabbi-l'izzeti 'ammâ yasîfûn ve selâmun 'alâ-
lmurselîn, velhamdu lillâhi rabbi-l'âlemîn.*

El Fatiha maassalavat

8) 24.08.2008 tarihli sohbet²⁵

(Zirai öşür ve orucun çeşitlerine dairdir)

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Dünyada ve ahirette en güzel şeyleri vermeye kadir, yaratan ve yaşatan Allah. Bir nefeste iki defa öldüren, iki defa yaşatan Allah. Nefes verirsin alamazsın, Nefes alırsın veremezsin. Her şey O'nun elinde. İnşallah ömürlerimizi mümtaz eylesin, müzeyyen eylesin, -inşallah-güzelliklerle dolu eylesin. Huzuruna ak amellerle, ak defterlerle, ak güzelliklerle, ak çizgilerle, koyu olmayan, bize leke getirmeyecek, bize öteki âlemde nurlar saçacak amellerle varalım inşallah.

Birkaç not vardı onlardan bahsediverelim sonra bir konu seçelim.

Zirai öşür vergisi hakkında...

Bir arkadaş zirai öşür vergisini sordu. Bunu hepiniz biliyorsunuz da azıcık tazelemekte fayda var. Öşür hadisesinin, mahsul az veya çok, ağaçtan veya topraktan fark etmez yüzde on veya yüzde yirmi ödenmesi hususunda eskiden barem yoktu. Eskiden baremi yoktu bunun, şimdi Diyanet yeni bir barem koymuş. Diyanet 650 kg baremi koymuş, 650 kilogramdan aşağı olan mahsul öşüre tabii olmayacak.

Fakat biz takvayı uygulayalım kardeşim. 650 kilogramdan aşağı olanı da ödeyelim. Ne olur yahu? Bağımızda, bahçemizde, evimizde, bucağımızda, bir gelirimiz olduysa, onun 650 kilodan aşağı veya yukarı olup olmadığına bakmayiverelim. İkrâm ediverelim, ihsan ediverelim. Şimdi eskiden 650 kilogram baremi yoktu, bu barem yoktu. Bu az da olsa çok da olsa evdeki diğer şey gibi olmuyor, bunun azı veya çoğu mutlaka ödenmesi gerekiyor. Tabii, bunun şartları var.

Öşür zekâtır bir nevi. Zekâtın tarladan, bahçeden elde edileni. Bunun yüzde onu, yüzde yirmisi var. Masraf edilmeden, üzerine emek

---

²⁵ Sohbetin videosu şu linkten izlenebilir: <https://youtu.be/hSPbtGP0tpA>

sarf edilmeden, sürülme ücreti ödenmeden, sulama ücreti ödenmeden, elde edilen mahsul için yüzde yirmi öşür ödenecek. O mahsulün 650 kilo olmasına bakmayalım. 650 kg baremi yeni bir şey, ilmihal kitaplarında yoktu bu. Diyanet yeni ilan etmiş herhalde benim de yeni gözüme ilişti.

Eğer mahsulümüze masraf etmemişsek, sulama yapmamışsak, sürdürme parası ödememişsek, su parası ödememişsek, onun kendi hizmetimiz yanımızda kalmak kaydı ile, yani kendi hizmetimiz içinde olmamak kaydıyla (*kendi emeğimizi ayırdıktan sonra kalandan*) yüzde yirmi öşür ödenecek. Eğer o mahsulde sulama yaptıysak, birtakım masraflar ortaya koymuşsak, sürdürmüşsek, efendim çeşitli masraflar, çeşitli giderler üzere, o mahsullü elde etmiş isek o zaman dediğimiz gibi yüzde on. Bilhassa zeytin mahsulü olanlarda bu çok dikkatten kaçıyor kardeşim. Zeytin mahsulü ağaç mahsulü. Onun bakımına çok paralar gitmiyor.

Ben epeydir söylüyorum. Bazı misaller de verdim. Babam bu konuda çok dikkatli bir insandı. Bir gün Nazillili Hacı Ali Efendi Hz.lerini ziyarete gittiydik. Şeyh efendilerden mübarek bir zat. Kaç yıl evvel, elli sene evvel veyahut kırk beş sene önceki bir hadise. Babam bu konuda çok hassas, dikkatli bir insan. Üzerinde dura dura, kuruşu kuruşuna, zekâtını öşürünü ödeyen bir insandı. O sene ihmal etmiş nasil olduysa, Nazillili Hacı Ali Efendi bize dedi. “Oğlum babana hatırlatıver.” dedi. Bakıp dururlar bunlar, görüp dururlar her yeri. Babana hatırlatıver dedi.

-Sizin zeytinleriniz var değil mi dedi.

-Evet Efendim dedim var.

-Babana, Hacı Ali Efendi zeytinleriniz var mı? diye sordu deyiver, dedi. Nezaketen, incelikten. Ülen babama söyledim.

-Baba neden böyle söylüyor, Nazilli Hacı Ali Efendi?

-Eyvah! Oğlum, öşürünü bu sene ödemedik onun yahu dedi. Vah vah vah dövündü. Bu sefer fazlasıyla fazlasıyla ödeyeceğim inşallah dedi. Teşekkür ettiğimi söyleyiver dedi.

Binaenaleyh, insanlık halidir, bilhassa zeytin mahsulü olanlar bu öşürü dikkate almıyor kardeşim. O olduğu gibi yanlarına kalacak

zannediyorlar, bu sefer de başka yerlerden rahatsızlıklar meydana geliyor. Ödemeyen insanların evini, çoluğunu, çocuğuna başka yerlerden sıkıntılar sarıyor. Ödemek lazım kardeşim. Zeytin yağıysa zeytin yağı, tane zeytinse tane zeytin ödemek lazım kardeşim. Yakın çevrene uzak çevrene mutlaka ödeme yapmak lazım. Mutlaka bilhassa zeytin sahipleri. Bilhassa evinin köşesinde bucağında ama büyük mahsuller elde ediyorlar. İster zeytin olsun ister başka ağaç mahsulleri olsun. Her çeşit her mevsim meyveler. Bunlardan bir kısmını öşür olarak ayır kardeşim.

Ben bunu kaç kişilerden, hoca efendilerden, büyük saygın kişilerden duydum. Eskiden ağacın en tepesinden, mutlaka en olgun, en güzel yerinden, en sevilen yerinden, üç beş kilo, on kilo mahsul bırakırlarmış kardeşim. Öşür yerine kuşlar kurtlar yesin diye. E bu kadar ince düşünen bir âlem-i İslâm. Bu kadar ince düşünen büyüklerimiz, geçmişlerimiz... Tabii ki bizi de bir ikaz ile bir ihtar ile hizaya koymak istemişler. Biz de yapalım kardeşim. Öşürümüzü ödeyelim inşallah. Yahu senin zeytinin, yağın, 100 kilo mu geldi, bunun yüzde onu on kilo kardeşim. Çevrendeki fakir konu komşuya veriversen harmandalı oynarlar. O bir litre zeytinyağı bugün çok değerli. Ama sen her türlü mesuliyetlerden kurtulursun, her türlü istikbale muzaf (*geleceğe dönük*) hayatını karartacak olaylardan, hadiselerden, kaçmış olursun. Bunları ihmal etmeyelim kardeşlerim, bunları yapıverelim.

Şimdi geçenlerde yine yukarıda bahsettim. Ramazan geliyor. Oruçlarımızı hass'ül has oruç turalım kardeşim. Oruç -biliyorsunuz- sahurla iftar arasında bir şey yiyip içmemek ve cinsel münasebette bulunmamak. Bunlar sıradan oruç. Kitap, bunları yapan insanlar için, feyiz, iman, irfan noktasında kazanç ve takva cihetinde elde edilecek sevaplar açısından biraz zayıf kalırlar ama farz orucundan kurtulurlar, oruçlu olmak vasfını taşırlar diyor. Nasıl? Çünkü orucun riyası olmaz. Adam aç. Ben burada oruçluyum der, gider duvarın arkasında karnını doyurur. Kimse bilmez. Ama o orucu duvarın arkasında kimsenin bilmediği noktada muhafaza edebiliyorsa adam oruçludur. Ama o da bizim gibi sıradan oruçlar oluyor. Aç kalmak orucu. Bak dikkat edin yabana gitmiyor. Şer'i şerifin hükümleri yerine geliyor. Efendim birtakım mükellefiyetler ortadan kalkıyor. Ama oruç üç türlü kardeşim; 1. Sıradan oruç, 2. Has oruç, 3. Hass'ül has oruç.

Has oruç nasıl? Bütün dikkatinle, bütün ünitelerinle, vücudunun bütün melekeleriyle, beyninle, kalbinle, bedeninle, elinle, ayağınla, oruç tutmak. Bu has oruç. Bunlara dikkat edelim. Bunları muhafaza edelim kardeşim. Önümüz Ramazan. Bunlar çok ince konular. Bunlar bütün üniteleriyle vücudumuzu koruma orucu. Bu has oruç.

Hoca efendiler oruçtan bahsediyorlar da inceliklerinden bahsetmiyorlar. **Üçüncüsü de Hass'ül has oruç.**

Artık uykundan mutlak tasarruf. Uykuyu azaltmak, zikri çoğaltmak, ibadeti irfan ile ihsan ile feyiz ile beraber kılmak, yerine getirmek ve eda etmek. **Hass'ül hasta en önemlisi ne biliyor musunuz kardeşlerim?** Şimdi içimizden bir şey geçirmek, bir duyguya kapılmak, yanlış bir şey düşünmek, bir şey kaybettirmiyor normalde. Hass'ül hasta o da yok. İçinden bir şey geçirmek yasak. Olmadık şeyler geçirebilir insan, mümkündür, insanoğlu bu. Şeytan ve nefis bizi yönlendiriyor. Ama ona kapılmayanlar, hass'ül hası tatbik edenler, hayata geçirenler, onunla muttasıf olanlar ondan da kaçmıyorlar. Şimdi büyüklerden bazıları, tanınmış evliyalar içinden geçirdiklerinden mesul değilsin, diyorlar. Bazıları da takvada içinden geçirdiklerinden de mesulsün diyorlar. İnsan ister istemez içimizden bir şey geçirebiliyor.

Camiye büyüklerden bir zat olan Nazilli Ali Efendi Hazretleri geldi. Bakınız misal olsun diye söylüyorum. Orada minberin sağ tarafında oturuyor. En arkada da arkadaşları oturuyorlar. Cemaatten birisi:

-Bu kim yahu? demiş yanındakine.

Nazilli Hacı Efendi Hazretleri çok kilolu değildi ama böyle kısa boyunlu, dolgun görünen bir adamdı mübarek, nur saçar. “Nakşibendi tarikatı şeyhi” demişler. Adam ülen bu enseyle şeyh mi olur demiş adam içinden, yavaşça, fısıltıyla. Oradaki arkadaşlar şahitlik ediyor, anlatıyorlar. Nazilli Hacı Ali Efendi Hazretleri arkaya dönmüş, şöyle bir nazar etmiş, hafifçe tebessüm etmiş, cebinden bir mendil çıkarmış, boynuna bağlayıvermiş. Boynunu görünmez hale getirmiş. O adam ne olduğunu bilememiş. İçinden geçiriyor ama içinden geçirdiğinin mesuliyeti var. İçinden geçirme meselesinde zaten bir sürü büyükler tasarruf almışlar kardeşim, salahiyet almışlar kardeşim.

Mesela Hacı Mustafa Efendi Hazretleri vardı. Ona bir rüya anlatacağın, senin rüyan noksan der, burasını unuttun ya der. İşine gelmeyen yerini anlatmayıverirsin diyelim, şurasını anlatmadın ya çocuğum der.

-Aman Efendim, siz rüyalara da hükmeder misiniz?

-E nerde kaldı bizim ağabeyliğimiz, bizim tasarrufumuz? Nerde kaldı sizi himaye ettiğimiz, sizi koltuğumuzun altına alışıımız? der.

İçimizden geçirmek meselesi... Biz O'nun (*Hacı Mustafa Efendi'nin*) yanında, Hafız Efendi'nin yanında içimizden bir şey geçiremezdik. Bir defasında Hacı Mustafa Efendi Hazretlerini ziyarete gittiydik. Azıcık rahatsızdı. Bir defa şöyle dedim. Yahu bu gözler nereleri görüyor dedim. Bir ağabey vardı yanımızda onun halifelerinden çok değerli bir zat. Onunla konuşuyordu, onu bırakıverdi. Ben de ayak ucundaydım.

-Oğlum Hacı Kâmil,

-Buyurun Efendim.

-Uzağı biz mi görürüz? Uzağı Allah görür, dedi. Geleceğin sahibi Allah dedi. Meçhulün sahibi Allah dedi. Bir daha öyle şeyler düşünme dedi. Ne olduğumu bilemedim. Böyle şeyler böyle şeyler böyle şeyler...

Şimdi bazı arkadaşlar da bazı büyüklerin yanında giderken acaba kalbimden geçeni bilecek mi? Acaba şöyle mi, acaba böyle mi olacak ki? Birtakım kuruntular içine giriyorlar. Bu da doğru değil. Herkes sır vermez. Mesela Hacı Mustafa Efendi Hazretleri meşayih-i kiramdan ketum bir zattı. Kapalı kutu. Mümkün olduğu kadar sır vermezdi. Çok icap ettiği zaman, çok lüzum gördüğü zaman, çok milletin menfaatine olduğunu düşündüğü zaman, bir kelime, bir şey söyleyiverirdi. Bazıları için izin alıyorlardı. Mesela Rusların başına, Gorbacov diye birisi geldi. Bunu bize Hacı Mustafa Efendi ta kaç yıl evvelden söyledi. "Bakin arkadaşlar adı samı belli olmayan bir adam gelecek, kabak kafalı, dedesi Kayserilidir. Dünyanın gidişatını değiştirecek." dedi. Kaç yıl evvelden, bize bunları anlattı. Binaenaleyh, onlar için meçhul yok kardeşim.

Biz kendi adımıza zayıf insanlar, küçük insanlar olarak da hass'ül has orucuna gayret edelim. Has oruca gayret edelim, ondan sonra da

hass'ül has oruca gayret edelim. Aç kalmak orucun şartlarını yerine getirmek manasını tazammun eder. O gün oruç mükellefiyetinden kurtulmuş oluruz. Ama onun sevabı, feyzi, imanı irfanı... Tabiri caizse şöyle balı aka aka o orucu tutmak yok mu? İşte o zaman hass'ül has oluyor. Allah ne yazacaksa yazacak. Allah oruç benim, orucun sevabını ben bilirim, karşılığını ben veririm diyor. Nasıl oruç tuttuysa karşılığını ben veririm diyor. İkramı, ihsanı, lütfu ile muamele eder. Kaç katını bürür, kaç kata dolandır, öyle yazar. Öyle bir oruç, hass'ül has oruç, kitaplar on yıllık, yüz yıllık oruca sayılır diyor.

Binaenaleyh, orucumuzu aç kalmakla sınırlı tutmayalım kardeşim. Kendimizi çekelim çevirelim kardeşim. Fakat aile hayatımız geçerlidir. Aile hayatımız içinde ne türlü yaşantımız varsa o gene geçerlidir. Orada kimsenin hakkına tecavüz etmeye, kimsenin hayatını sınırlı tutmaya salahiyettar (*yetkili*) değiliz. Ama kendi nefsimiz adına, kendi şahsımız adına fedakâr olmalıyız. Şartı budur bunun mutlak olarak.

Dikkatli yaşayacağız kardeşim. Ramazan bu. Bu farz orucun bir dakikası, bir ömre bedel. Resûlullah (s.a.v) “Eğer birisi size sataşır, orada orucunuzu ilan etmeye hakkınız var” diyor. Benimle sataşma, ben sana cevap vermeyeceğim, ben oruçluyum, demekle yettiniz diyor. Orada ilan etmeye hakkınız var. İster nafîle oruç ister farz oruç. Farz oruç, mutlak manada yerine getirilmesi lazım gelen bir oruçtur.

Bir sürü hastalar var Allah'tan sıhhat diliyorlar. Aman Ya Rabbi sağlığımyı ver de orucumu yapayım. Aman Ya Rabbi sağlık sıhhat ver de bu Ramazan orucumu yerine getireyim. Bazıları da var, doktorların raporlarına sığınmaya çalışıyorlar. Kimi aldatıyorsun kardeşim yahu? Hazık (*ince/titiz/uzman*) bir doktor olması lazım. Bakın kardeşlerim onu söyleyivereyim. Şimdi bazı ihtiyarlar var, bazı yaşlılar var, oruçtan müstağnidir, onlar fidye ödeyecekler. Allah'ın izin verdiği insanlar. Fakat o fidyenin, o doktor raporunun arkasına sığınmayalım kardeşlerim. Doktor hazık doktor olacak.

Hazık doktor ne?

Hem mesleğinin zirvesinde hem de iman ile irfan ile muttasıf bir doktor olacak. Allah korkulu olacak. Öyle bir doktorun verdiği rapor olacak. Bir insana sen oruç tutma dileyebilmek... Yahu yarın Allah ruzi

maşerde yakamı böyle sarsar. O adamın orucuna neden engel oldun diye. Senin kendi orucunu ona yazdım diye. Bunu hiç düşünmüyor doktorlar. Çoğu düşünmüyor yani. Düşünenler vardır tabii. Hazık doktorlar, Allah korkulu ve mesleğinin zirvesinde adamlar rapor verecekler. Yoksa sıradan bir doktor sen zayıfsın, sen hastasın, sen oruç tutma diye sana rapor veriveriyor. O ne kadar mesuliyetli bir iş. Sen namaz kılma demekle bir. Sen İslâm'ı yaşama demekle bir. Sen gönlündeki imanı, irfanı, ihsanı, efendim bütün İslâmi vasıfları çıkart at demekle bir. Allah korusun. Onu dinden uzaklaştırıyorsun. Evet dinde zorluk yok. İslâm dini kolaylıklar manzumesi. İslâm dini yapabilene emrolundu. Bütün ibadetler böyledir, hepsi yapabilene emrolundu ama raporu veren doktor ince eleyip sık dokuyacak.

Mazeretin ne ise o mazereti kullana kullana farz olan ibadetini yap diyor. Mesela mazeretin dahilinde namazlarını kıl, borcun olan namazlarını eda et diyor. Ne tür mazeretin varsa. Kur'an'da geçiyor biliyorsunuz. Yatarak da oturarak da birtakım değişik vaziyetlerde vaziyet alarak da namazını kılabilirsin diyor. Namaz öyle bir namaz. Hani ne zamandır söylüyorum bir adam iki eli olmasa da, iki gözü görmese de, iki kulağı duymasa da, iki ayağı olmasa da, -efendim- bütün vücudunda çeşitli arızalar olsa da o adam namazdan sual olunacak kardeşim. O âlem-i ahirette namazdan sual olunacak. Ama Allah tarafından mazereti ne kadar geçerli olur, affedilir, o ayrı. Ama namazdan sual olunacak. Böyle bir mazeretler manzumesi hepimize müsaade edilmiş. Hepimiz o kolaylıklar içine davet edilmişiz. Kimde bir mazeret varsa o mazereti muvacehesinde ibadetini yapsın diyor, ibadetinden kalsın değil.

Geçen Ramazan'dan evvel, çok sevgili, Tireli bir ablamız bize müracaat etti. Çok ağır şeker hastası. Birtakım kalp hastası, birtakım rahatsızlıkları var. Oğulları var kasap.

-Ne yapayım (oruç tutayım mı)?

-Ablacığım bak din müsaade ediyor, sen ağır şeker hastasıydın, sen bu işi yapma, fidye ver.

-Ben mesuliyetten kurtulur muyum?

-Yine bir hazık doktora müracaat et. Yine Allah korkulu bir doktora müracaat et. O sana ne derse, onu yap ablacığım, dedim. Birkaç gün geçti yine telefon etti.

-Hacı Efendi oğlum ben hiçbir surette orucumu bırakamayacağım. Ben oruçlu olarak ölmek pahasına, orucumu terk etmeyeceğim diyor. Böyle aşıklardan. Sonra bayramda, yolda rastladım elini öptüm.

- Nasıl oldu Abla? dedim.

-Çok şükür Allah'ıma dua ettim bana sağlık verdi. Çok zorlandım ama şu anda orucumu tam yapmanın huzuru, rahatlığı, saadeti, sevinci, içindeyim dedi.

Aslında ne kadar zorlanmış. Hazık bir doktor da müsaade etmiş, tutma demiş. Bütün bunlara rağmen, temayülü tutmaktan yana, temayülü İslâm'dan yana, güzellikten yana. Biz kaçmaktan yana olmayalım, bunu anlatmak istiyorum. İçimizde, arkadaşlarımızdan büyüklerimiz vardır, aile efradımızdan tutamayacak olanlar vardır. Onlara zaten din müsaade etmiş. Fidyeye ödeyeceklerdir. Eğer hastalıkları geçmez bir hastalık ise ömürleri boyunca ödeyecekler. Eğer hastalıkları geçer bir hastalık ise hastalığı sürecinde fidye ödeyecekler, sağlığa erdikten sonra da o oruçları yine eda edecekler. Bakınız burada çok önemli bir kayıttır. Fidyeye ödedikten sonra sağlığına ererse, fidyesini verdiği oruçlardan kurtulmuş olmuyor. Oruçlardan sadece hastalık anında kurtulmuş oluyor, olur ki iyi olmam, sağlığıma eremem diye. Ama sağlığına erdikten, mükellefiyet hali geldikten sonra yine Allah'ın izni keremiyle o oruçları eda etsin.

Tabii namaz bahsi ayrı mütalaa ediliyor. Bazen hanımefendilerin bazı sakıncaları oluyor, tabii orucun ödemesi ayrı, namaz ayrı mütalaa ediliyor. Artık namazda orada borçlanmış olmuyorlar.

Binaenaleyh, şunu demek istiyorum. Allah'ın emrinden yana tavır alalım kardeşlerim. Allah'ın emrinden yana temayül gösterelim kardeşlerim. Oraya dönük yaşayalım kardeşlerim. Yasakları çiğnemekten yana değil. Yasaklara riayetle yana tavır koyalım. Allah yardımcımız olsun inşallah. Allah çok Ramazanlar, çok bayramlar görmek nasip etsin.

Bakin ben yetmiş üç yaşındayım kaçınıcı Ramazan, kaçınıcı bayram. Tabii hangimizin Ramazan'ı göreceği belli değil. Allah Őuradaki cemaate olsun, efradı ailemize olsun sağ salim Şu Ramazanları idrak etmeyi, sevinçlerle coşkularla bilhassa hass'ül has oruçlar tutmayı müyesser eylesin inşallah. Allah sizden razı olsun. *Azıcık bir Şeyler okuyalım Şuradan.*

Hak'tan yana olalım inşallah. Allah iki defa öldürür iki defa yaşatır. Yüce Allah... O'nsuz olabilir miyiz yahu? O'nsuz nasıl mümkün düşünülebilir? Ol dedi bir kere var oldu cihan... “Var ol” demekle var eden Allah.

Adam “Allah, beni unuttu. Benim dualarımı kabul etmez oldu.” diyor. Bunlar yanlış Şeyler. Allah'a ne verdin ki Allah'tan ne istiyorsun? Teheccüdlerde hangi geceleri birbirine ekledin, gözyaşlarıyla secdeleri ıslattın? Hangi iyiliklerin peşinden kan ter içerisinde koŐtun yoruldu? Hangi gönül bağı ile Resülullah'a bağlandın? Hangi gönül bağı ile O'nun sevdiklerine bağlandın? Rabbine bağlandın. O'nun emirlerini tuttu, yasaklarından kaçtın? Hangi elektriklenme ile O'na yakınlık kesp ettin? Bunları yaptın da mı konuşuyorsun? Bunları yapsan zaten o söylediğin Şeyleri söyleyemez olursun. Beni unuttu diyemezsin. Haşa sümme haşa. Dualarımı kabul etmedi diyemezsin. O halleri yaşadıktan sonra zaten tekâmül safhasındasın artık. Bir yerlere varmış olacaksın. Haya ve edep seni tutmuş, kaplamış olacak. O hayayı, o edebi kullanmak lazım. O çizgiyi aşmamak lazım.

Sana Allah'ın borcu mu var?

Ne yaptık yahu? Sahâbe-i kiram'ın hayatına baksana ağabeyciğim. Adamlar mübarekler o kılıç harplerinde İslâm'ın zaferi için kan revan olmuşlar. Bunu bir kere tasavvur edin, bak bunu bir kere düşünün. Şimdiki harplerde bir kurşun gelir Şehit olur gidersin. Yahut az bir yaralı kalırsın. Ama o savaşlardaki hal... Eli kılıçlı adam at üstlerinde veya yaya olarak harp etmeyi bir düşünün kardeşim. İnsanın tüyleri diken diken oluyor. Bakıyorsun kan revan her taraf, kelleler uçup durur, ayaklar perperişan, kan revan... Kolay değil. Onlar bıçak bıçağa, süngü süngüye İslâm'ı yaşatmışlar. Biz hazır bulmuşuz kardeşim. Őehitlik hep Őehitliktir. Hep başımızın tacı, gönlümüzün sultanıdır. O makamlar, o mertebeler

bizi yüceltir. Hakk'a yakın kılar, Resûlullah'ın şefaatinı getirir ama o günlerle, bugünleri bir düşünelim. Bize böyle bir din hediye etmişler; hazır din.

Biz şimdi konfor Müslümanlarıyız yahu.

Evimizde her şeyler var, İslâm'ı yaşayamıyoruz. Bereket ki fesat devrindeyiz. Bereket ki yanlışlıkların ayyuka çıktığı bir devirdeyiz de ibadetlerimiz ve İslâmi davranışlarımız bire on, bire yüz, bire bin yazılıyor. O yüzden avantajlıyız bu devirde. Ben 73 yaşımdayım. Hayatımız çarşıda geçti. Mesela ben on yaşımdayken Ramazan ayında çarşıda bir tane açık kahve, açık lokanta yoktu. Çok değil yahu altmış, yetmiş sene evvel.

Şimdi herkes “Ramazan’da dışarıdan gelen adam ne yiyecek?” diyor. Bir misafir gelmiş ne yiyecek? Yahu ona kebab ye diye mi emrettiler? Fırından bir tane ekmek alsın, kuru kuru karnını doyursun. O seferidir. Alsın beş kuruş çamur peynir yesin. İllaki “Yabancı şehre gittin, kendine ziyafet çek” diye mi emrettiler ona yahu? Ne yiyecek? Fırınlar açık, peynirciler açık. İlla kebab veya sulu yemek veya baklava börek yeme mecburiyetin yok. Ama buna arka çıkanlar, kapalı olmasını hazmedemeyenler var.

Bir kere benim çocukluğumda meyhanelerin tamamı Ramazan’da kapalıydı. Şimdi bilemiyorum bazıları açık diyorlar, ben gezmeyorum pek çarşmayı. Bizim iş yerimiz çarşmanın göbeğinde. Fakat ben çarşmayı gezmeyem. Nasılsa işte böyle alışmışız. Salı günü bile gezmeyem²⁶. Alacağım bir damla (*az bir şey*) bir şey varsa alıveririm oradan geliriz, dükkanımıza döneriz. Azıcık yardım edeceksek ederiz. Benim zaten dükkanla bizatihi alakam artık yok. Oğlana biraz yardım için gidiveriyorum. Binaenaleyh, o günler böyle bir günlerdi. Çok değil atmış sene evvel Ramazan ayında, açık kahve bulamazdınız, açık meyhane bulamazdınız, açık lokanta bulamazdınız.

Bizim han kahvemiz vardı. Çok işimiz vardı (*işimiz yoğundu*). Ta Tahtakale’ye kadar çay veriyorduk. Dürüst çalıştığı için -Allah’ın

---

²⁶ Salı günleri Tire’de büyük pazar kurulur Tire haklı Pazar alışverişini Salı günü yapar.

izniyle- tutulan bir müesseseydi. Ramazan'da hep kapalıydı. Adam zaten içecekse içmez. Birincisi kime söylesin o çayı, kahveyi? İkincisi civarda bir tane açık kahve yok ki söylesin de çay gelsin kahve gelsin. Oruç tutmayan arkadaşlar içerse evinde içerlerdi. Öyle göz göre göre dükkanlarına, mekanlarına, yemek söylesinler gelsin, kahve söylesinler gelsin, âlem bakıp dururken yesinler... Allah şahit bunlar yoktu yahu.

Hacı İsmail vardı, hassas bir adamdı. Babamın ahbabıydı. Allah rahmet eylesin. Bir gün bir kardeşim böyle ağzını oynatıyormuş da ağzını neye oynuyor senin diye iki tane baston akşetmiş (*vurmuş*). Efendim ben işte mide hastasıyım da rahatsızım da ağzıma bir tane kesme şeker atıverdim bilmem ne... İki tane daha patlatıvermiş sen daha konuşuyor musun diye. Bilmediği adamlara yahu. Onlar böyle kontrol ediyorlardı. Dini böyle koruyorlardı, böyle sahip çıkıyorlardı. E şimdi git bak bir tane adama “Ülen sen niye oruç tutmuyorsun?” de, ağzına ne gelirse onu söyler. Böyle bir günde yaşıyoruz. Değeri de burada yani. Fesat devri.

Fesat devrindeyiz.

Resûlullah (s.a.v) görenler, sahâbe-i kiram. Sahâbe-i kiramı görenler, tabiin. Ondan sonra günümüze geliyorlar tebeitâbiin, tebeitâbiin, tebeitâbiin... Bizler tebeitâbiinin ucundayız kardeşlerim. Çok hassas günler yaşıyoruz. Çok dikkatimiz (*dikkatte değer*) günler yaşıyoruz. Çok özür dilerim kendimden bahsetmek değil. Akşam biraz hava durgundu. Allah, uykular gözümde aktı gitti ben hala istiğfar ediyordum kardeşim. Babam bize “Böyle durgun havalarda, kasvet veren havalarda, ağır havalarda çok istiğfar edin.” derdi. Her şeyler olabilir, her şeyler olabilir. Sabahlara kadar öyle istiğfar ede ede gözüm kapanmış gitmiş. Haddim olmayarak kendimden bahsetmek değil muradım. Muradım, hassas günler yaşıyoruz, dikkatli günler yaşıyoruz, kardeşim. Bazı beklenen şeylerin tahakkuku, tecellisi, herhalde az kaldı gibi görünüyor Allahu alem kimse bir şey diyemez. Resûlullah'a gelmişler:

-Ya Resûlullah kıyamet ne zaman kopacak? Resûlullah tebessüm etmiş.

-Neden güldün, ya Resûlullah, demişler?

-Kıyamete ne hazırlık yaptın da soruyorsun oğlum? demiş. O oradan alıyor konuyu.

Binaenaleyh, bazı şeyler işaretler, emareler, izler veriyor kardeşim. Uyanık olalım. Kazanmak istiyorsak, o fesat devrinde bire on, bire yüz, bire milyon defterimize amel yazılısın istiyorsak, uyanık olalım kardeşim. Kaptırmayalım kendimizi bu havaya. Bu rahat dünyasına, bu konfor dünyasına kendimizi kaptırmayalım. Şimdi ben kimseyi hedef almadan söylüyorum, kimseyi incitmek istemeden söylüyorum. Mesela adamın iki tane evi var üçüncüsünü yapıyor. Farz-ı muhal. Benzer şeyler var. Helaldir, haram değildir ama böyle benzer şeyler. Üzerinde çok duruluyor artık böyle günlerde. Bilhassa evlerdeki hanımlar.

Hanımlar konfora çok düşkünlük arz ediyorlar. Başlarındaki beyleri rahatsız ediyor, taciz ediyorlar. İllaki şu illaki bu diye. Bunların pek üzerinde durmayalım kardeşim. Gerçi eşlerinizdir, saygıdeğer insanlardır. Kazanan sizsiniz, harcayan sizsiniz; ama israf haram diyor. Ben bakıyorum şimdi bir sürü aşağıda yukarıda evleri olanlar üçüncüsünü, dördüncüsünü yapıyorlar. Daha bir muhkem, daha bir konforlu. Ahir zamanın gereği olan bunlardan bahsetmek istiyorum. Ahir zamanın tezahürü olan işler bunlar. Bunlara kapılmayanlar, bunlarla muttasıf olmayanlar, bunlarla meyil vermeyenler kıymetli.

Elbette sokakta oturacak değiliz. Ancak Sultan Süleyman dokuz yüz elli sene yaşamış, “Bileydim ölüm varmış koymazdım taş taş üstüne.” demiş. Dokuz yüz elli senelik ömür ona hiç gelmiş. Onun devresinde yaşayanlar böyle uzun ömürlüymüşler. Hazreti Süleyman döneminde yaşayanlara demişler ki; ahir zaman gelecek, insanlar kırk, elli, atmış, yetmiş, sene yaşayacaklar. Ben demiyorum kitap yazıyor. Demişler ki kırk, elli, atmış, yetmiş sene yaşayacak olanlar acaba bir kümes gibi ev yapıp içine girmeye fırsat bulacaklar mı?

Şimdi konforlara bakınız. Helaldir, Allah affeder, helal para ile yapmıştır. Ona bir sorgu sual yoktur fakat bunlarla iştilal etmek zordur diye düşünüyorum. Bunlara gönlü bağlamak hoş değildir.

Misal olarak veriyorum. Belki daha evvel de söylemişimdir. Bize hep örnek olacak hadiseler. Bir gün ikindi namazından çıktık, elimizi arkamıza bağladık, bir bahar günüydü, şöyle gidiyorduk bir kardeşimle

beraber. Tire’de dolandık, bir yerlere vardık. Şimdi o arkadaş biz farkına varmadan, kendisi bir ev yaptırmış bizi oraya doğru götürdü. İşte dedi benim ev burası. Maşallah kat kat bir ev. Balkonlar korumalı, mermerden yaptırdım, balkonları bile mermerden yaptırdım. Yatak odası şöyle, misafir odası böyle falan. Konforlar üzerinde teknil (eksiksiz) ama. Yani daha içeri girmeden konforu belli. O adamın da çocuklarının evleri var. Şunu demek istiyorum. Üzüldüm. Riya yok. Allah’ıma sığınırım, yüz bin tane günahımız var. Eksiğimiz kusurumuz vardır, bunu övünmek için söyleyemiyorum ama haşa. “Ya Rabbi! İyi ki bu ev benim değil.” dedim. Vallahi böyle düşündüm. Yoksa ben de onunla beraber gönül yoracaktım, ben de onunla beraber nerelere nerelere kalbimi bağlayacakmışım, imanımı, ihlasımı toza çamura bulayacakmışım. Ona bir şey demedim de böyle düşündüm.

Binaenaleyh, o adam yine namazında, abdestinde, sevdiğimiz bir insan. Hâlâ da hayatta. Ama yani o kadar iştilgal etmiş ki, o kadar temayül vermiş ki, o kadar kendini vermiş ki artık yatıyor evi, kalkıyor evi. Böyle de olmayalım yahu. Gönlümüzü başka şeylere bağlamayalım. Allah’ın rızasının dışındaki şeylerle iştilgal etmeyelim. Bize en önemli husus, en güzel olan mertebe Allah’ın rızasıdır. O’nun rızası uğrunda fedakarlıklar gösterelim. O’nun rızası uğrunda ne lazımsa onu yapalım. Hayatımızı onun rızası uğruna harcayalım, inşaallahu teâlâ. Bunları lütfen en güzel şekilde en güzel bir yerinize yazınız lütfen. Bilmemiz lazım gelen hususlar bunlar, hepimizin bildiği hususlar.

Önümüzde bir kere daha Ramazan var. O oruçlarımızı hassü’l-has oruçlar muvacehesinde tutalım. Hassü’l-has oruçlar seviyesinde icra edelim inşaallah. Yahu kardeşim o oruçlar ki hassü’l-has oruç oldu mu, ondan sonra senin defterine yüz yıllık, bin yıllık ibadeti Allah altın harflerle yazıverdi. Keşke öyle oruçlar tutabilsek. O anlarda da şeytanla, nefis çok meşgul eder ha. Önüne çıkar, aklını çeler, feyzini, irfanını, ihsanını keser yukardan. İhlasına engel olur. Çeşitli desiseler meydana getirir. Tabii ötekine ne yapsın adam (şeytan). Ötekinin zaten hem orucu hem namazı yok. Hem şöyle hem böyle. Onlar zaten kendi başlarına dünyasını alıp gitmişler. Allah eğer onlara hidayet etmezse, Allah onlara affettim demezse onların hali de perperişan. Hepimiz için geçerli. Allah affettim demezse hepimizin hali perperişan. Ama şeytan ve nefis Hak

yolda olanla uğraşiyor kardeşim. Ötekileri ne yapsın? Onlar zaten kendi kendilerine aldanmışlar. Kendi kendine yollarını seçmişler. Kendi kendine yanlışlıkların içine saplanmışlar, oradan saadet arıyorlar. Mezbuhâne bir gayret. Öyle derdi babam, mezbuhâne bir gayret; yani çabaladıkça batmak. Çünkü sağlam direklere tutunmuyorlar, sağlam temeller üzere oturamıyorlar. Binaenaleyh, sonları tabii izmihlal olur (*yok olurlar*), Allah korusun. Şeytan ve nefis tabii ki bizlerle uğraşacak. Biz derken kendime paye ayırmak istemiyorum. Allah yolunda olanları kastediyorum. Sabırla ve şükürle karşılayacağız kardeşim. Musibetler olabilir, engeller olabilir, rahatsızlıklar başımıza gelebilir, çeşitli desiselerle, şeytan ve nefis bizi yolumuzdan alıkoymaya çalışabilir. Uymayalım, aldanmayalım sakın. Hepsinin Allah'ın hikmetine bağlı olduğunu bilelim.

Adam “Ben namazımda, orucumdayım. Filancada ne namaz var ne oruç var. Hep keyfinde, hep para kazanıp durur. Bol bol savurup durur, keyfine bakıp durur, ben bir dilim kuru ekmeği zor buluyorum.” diyor. Kardeşim bunlar ölçü değil. **Kötüden ibret, iyiden örnek olur.** Kardeşim, sen eğer namaz kılıyorsun diye konforu istiyorsan Allah için namazı kim kılacak kardeşim? Sonra kitap, kümes gibi yerlerde yaşayanlarla, saray gibi yerlerde yaşayanların hesabı bir değil diyor. Bakınız kardeşim;

Haram malın azabı, helal malın hesabı var.

Tire’de esnaf bir arkadaş vardı vefat etti. Oğlu rüyasında görüyor.

-Oğlum halim perperişan.

-Neden ya babam?

-Elli bin sayfalık defter getirdiler ben bunun daha bir iki sayfasını cevaplayabiliyorum.

-Baba neden böyle olmuş, bunun sebebi ne?

-Oğlum hayatım boyunca elli bin kişi ile alışveriş etmişim, her kişi için sayfa açmışlar. Onun hesabını veriyorum.

Apaçık bakın bunun yorumu yok. Böyle bir ahiret hayatı var önümüzde kardeşim. Neyimize güveneceğiz? Neyimizle biz geldik diyeceğiz? Ancak ak amellerle, ak defterlerle, aflarla, lütuflarla hıfzlarla, Hakk'ın huzuruna varırsak ancak o zaman bahtiyarız o zaman mutluyuz kardeşim. Önümüzdeki Ramazan'ı değerlendirelim kardeşim. Yani bunu ben bir daha da söyleyeceğim bir daha da söyleyeceğim. Oruçlarımız gerçek manada oruç olsun kardeşim. Oruç olsun oruç.

“Oruç, kendini bloke etmek, kendini çekip çevirmek, kendini kötülüklerin eşiğine bile yaklaştırmamak.”

Hass'ül-has oruç, kötülüklerin senin vücudunda iz bırakacak nesi varsa düşüncende, kalbinde, gönlünde, kötülerin izi varsa, onları bile silip atmak. Onlara bile asla ve kat'a müsaade etmemek. Hass'ül-has oruç bu. Hass'ül-has orucun hatırı için, kimsenin malına, mülküne, ırzına, namusuna veya herhangi bir esbab-ı mucibeye dolayısıyla kin göttüğünüz insanların aile efratlarına hor bakmayın. Hoş karşılayabilelim kardeşim. Hass'ül has oruç, bizi bütün üniteleriyle kaplasın inşallah. Bütün üniteleriyle hayatımıza adapte olsun inşallah. Ve biz bu Ramazan'ı o hass'ül-has oruçlar içerisinde mesut, bahtiyar, olarak geçirelim, idrak edelim. Çok bayramlar, Ramazanlar görelim inşallah.

Altıncı makam: Hakikat sırlarını söylemektir.

Bunu geçen gün Cuma'da söyledim. Hakikat, çok aşikâr kardeşim. Hakikat, su yüzündeki ifadesiyle Allah'ın dinin yasak ettiği şeyleri yapmamak, emrettiği şeylerin üzerine gitmek. Hakikat sırları bunlar. Ama hakikat sırlarının bir perde arkası tarafı var kardeşim. Hakikat sırları, işte bazı noktalarda nefsine gem vurursan, nefsine dur dersen, nefsin sırtına binip de taşı beni dersen, onun dediğinin tam aksini yaparsan, nefsinle savaşırsan, nefsine savaş açarsan, hakikat sırları o zaman kendiliğinden tahakkuk, tecelli ediyor. Anlatmaya gelmez. Hakikat sırları dille söylenenlerin dışındaki hadiseler. Dille anlatılmaya çalışılan şeyler hakikat sırlarının ta kendisi olamaz, emaresi olur, işareti olur.

Hakikat sırları...

Ne demiş? “Men lem yezuk lem yedru” ne demek. “Tatmayan bilmez” demek. O halde tadalım kardeşim. Birisine sormuşlar, bal nasıldır demişler, bal tatlıdır demiş. Nereden bildin demişler? Birisi yerken gördüm dedim. Aaa demişler sen balı bilmezsin. Neden? Bir parmak alsaydın o zaman bilirdin demişler. O baldan bir parmak almak lazım kardeşim. Hakikat sırları o zaman meydana çıkıyor. Ha bu demek değildir ki biz o sırlar için ibadet edelim. Hayır, asla. Bizim ibadet şeklimizin, özü hedefi Allah’ın rızası.

Şimdi diyorlar ki, dördüncü makamdan sonra perdeler açılır. Biz o perdeler açılıns diye ibadet edersek, o perdeler açılmaz kardeşim. Biz Allah’ın rızası için ibadet edeceğiz. Nefsi emmâre, nefsi levvâme, nefsi mülhime, nefsi mutmainne. Mutmainne’de perdeler açılır diyorlar.

Perdeler açılmış açılmamış bizi hiç enterese etmiyor kardeşim. Ben Allah’ın rızasına talibim. Resûlullah’ın şefaatine talibim. O’nun sevdiklerinin himmetine, evlatlığına talibim. Neyleyim perdeyi.

O kerametler, ferasetler onlar nefse hitap eder kardeşim. Büyükler hep bundan kaçmışlar. Büyükler, kadınların hayızdan kaçtığı gibi kaçmışlar keramet feraset göstermekten. Binaenaleyh istememişler yani. O kerameti, o feraseti kayıplara medar olur diye, faş ederiz sırları diye istememişler. Öyle bir sır ki o hakikat sırlarını söylemek. Hakikat sırlarını ortaya atmak her babayiğidin harcı değil.

O hakikat sırları, o kadar çok kat kat kat kat geniş şeylerle muhafaza altında ki onları tek, tek, tek, tek, tek, tek aşmak lazım geliyor kardeşim.

Bakınız tekrar söylüyorum. Biz onları aşmak için çaba sarf etmeyeceğiz. Biz Allah’ın rızası yolunda çaba sarf edeceğiz. Resûlullah’ın şefaati yolunda çaba sarf edeceğiz. Bizim için kurtuluş yolu, necat yolu budur kardeşim. Bundan hiç şaşmayalım. Nefis ve şeytan zaman zaman araya giriyor, aldatıcı roller oynuyor. Yabancı unsurları, hakikatmiş gibi gözler önüne seriyorlar. Bunu anlayacak kıvamda olmamız lazım. Bunun tefrikini (*ayrımını*) yapmak lazım. Bunun ayrımını yapabilecek ilme sahip olmamız lazım. Birisi diyor ki;

-Gece ibadet ederken birisi geldi yanıma oturdu.

-Kardeşim ne yaptın sen? Sen gerçek manada ilmin derinliklerine inmiş insan mısın kardeşim? Onun Hak'tan mı, şeytandan mı, nefisten mi, cinden mi olduğunu nereden bileceksin kardeşim? Bunu bilecek kapasitede misin kardeşim?

-E değilim.

-O halde talip olma kardeşim. Hakk'ın rızasına talip ol kardeşim. Resûlullah'ın şefaatine talip ol kardeşim. Bize onlar lazım yahu.

Neyleyeyim yahu. Ferasetler, kerametler, gösterişler. Nefse hitap eden şeyler. Nefsin hoşlandığı şeyler. Biz onlara talip değiliz, biz onlarla iştigal etmeyeceğiz kardeşim. En evvel bunu söylüyorum, en sonda bunu söyleyeceğim kardeşim: **Bize Allah'ın rızası lazım.**

Geçen birisi "Acaba kendi ne düşünüyor?" demiş. Eğer bizim şahsen Allah'ın rızası dışında bir muradımız var ise Allah bizi şu oturduğum yerden kaldırmasın. Hedefimiz bu olsun kardeşim, başka bir şey demeyeceğim. Bizim genel hedefimiz, mutlak hedefimiz Allah'ın rızası, Resûlullah'ın şefaati, sevdiklerinin himmetidir. Başka türlü bir şey ne düşünüyoruz, ne murat ederiz, ne arzu ederiz. Ama bin türlü günahlarımız, kusurlarımız vardır. Onların affını dileriz. Kusurlarımızın affını dileriz. Ha şöyle halimiz vardır, böyle halimiz vardır, onlara bir şey demiyorum ben. Düşüncelerimiz noktasında, hedeflerimiz noktasında, ideallerimiz noktasında, doruk noktadaki arzularımız noktasında, arzumuz budur. Asla ve kat'a ne başka bir şey düşünüyoruz, ne de arzu ederiz. Allah cümlemize hüsnü hal versin kardeşim. İman ile ihsan ile müzeyyen eylesin inşallah. Ömürlerimiz de inşallah müjdat ve müzeyyen eylesin. Her şey gönlümüzce olsun. Güzellikler hepimizi sarsın. Yanlışlıklar ve Allah'ın men ettiği bütün hususlar bizden irak olsun inşallah.

Hakikat sırları nedir?

Hakikat, gözle görülür elle tutulur şekilde Allah'ın emirlerini tutmak, Allah'ın yasaklarından kaçmaktır. Fakat bunlar herkesin bildiği şeyler. Bunlar herkesin dikkate aldığı üzerinde durduğu hayatına geçirdiği şeyler. Öyle kebâir vasfı taşıyan günahlar (*büyük günahlar*) yasaklar semtimize uğramamalı. Semtimizden geçmemeli. Aklımızdan

geçmemeli. Kitap, kebâir olmayan hususlar da günlük kusurlar, günlük günahlar, birike birike kebâiri aşar diyor. Ama eğer beş vakit namaz kılıyorsa, iki namaz arasındaki birikmiş günahlar af oluyor. Aff-ı ilahiye var, vaad-i peygamberiye var kardeşim. Beş vaktinizi ihmal etmeyiniz Allah aşkına. Beş vakit namaz sizin kurtuluşunuz, bizim kurtuluşumuzdur, necatımızdır kardeşim.

Namaz kılmayan insanların günahları birike birike kebâirleri aşıyor. Kebâir Allah'ın en gücüne giden yedi büyük günah demek. Onları bile aşar gider, dağlar gibi büyür gider farkına varmazsın diyor. Ama beş vakit namaz kılan bir adam, öğlen namazı kıldıktan sonra ikindiye kadar geçecek zamanda eğer kusurları günahları olduysa ufak tefek... Hepimizin oluyor yahu olmaz mı? Bir yere gözümüz iliştiriyor, birisine bir kelime söyleyiveriyoruz, bir yanlışlık yapıveriyoruz, birisinin gönlünü kırıyoruz. Bir şey, bir şey oluyor yani. İşte ikindi namazı kılacağız ya, işte o namazda o günahlar af oluyor kardeşim. Vaad-i ilahiye var, vaad-i peygamberiye var.

Tabii kebâirleri dışında tutuyorum. O kebâirler zaten bizim gibi azıcık kendine çeki düzen vermiş insanlara çok yakışsız olur, çok günah olur, çok hicap verici olur. Zaten utandırıcı olur. Onlara zaten yaklaşmak olmaz. Başka bir gün tekrar büyük günahları, kebâirleri, bir daha ele alacağız inşallah. Onlar nedir ne değildir. Onlar zaten, bizim hayatımızın yanına bile sokulmasınlar inşallah. Ama bu küçük günahlar da -inşallahu teâlâ- teraküm etmesin; birikmesin. İki vakit arasındaki o aff müjdesi bizi saadete götürsün, affa götürsün inşallah.

Bu beş vakit namaz çok önemli kardeşim. Bunlar bilhassa hayatımızın en güzel demleri olarak altın harflerle defterlerimize yazılsın inşallah. Bu beş vakit namazlar, mümkünse cemaatle kılın diyor. Hatta şunu söylüyorum kardeşlerimize. Burada olan kardeşlerimizin hepsi iş sahibi, yakın komşularımız. Ezan Allahu ekber diyor onlar yerlerinden kalkıyorlar, abdest bozuyorlar, abdest alıyorlar, farza zor yetişiyorlar. Kardeşlerim bakın kitap ne diyor. Size bunu hatırlatmak istiyorum. Hepinizin bildiği şeyler de hatırlatmak istiyorum. Ama burada büyük bir edebiyat yapmış Resûlullah (s.a.v) büyük bir incelik göstermiş. Alana harikulade bir deyim. “Eğer camide öğle namazı kılmak murat ediyorsanız, o namazın ezanını caminin içinde dinleyiverin.” diyor.

Yok dışarıda laf etmeyiniz, yok kendinizi bir şeylerle meşgul etmeyiniz demiyor. Çok kısa, çok öz. Hulusu kalp ile hulusu cenap ile o ezanı dinlemek mi istiyorsun kardeşim? Ezandan beş dakika evvel, üç dakika evvel abdestini boz, abdestini al, camiye git. O ezanı caminin içinde dinleyiver. Bak gitmek murat ediyorsanız. O namazı camide kılmak murat ediyorsanız, ezanı caminin içinde dinleyiverin yahu. Ne kadar güzel. Harikulade veciz. Seni kaç günahattan, kaç mâsivâdan beri alıyor, bloke ediyor.

Caminin içine besmeleyle giriyorsun, iki dakika sonra ezan başlıyor. Ezanı dinliyorsun, Ezan-ı Muhammedîyeyi dinliyorsun. Huşû ile hudû ile. En büyük bir sevap, en büyük bir ecir, en büyük bir rıza. Bunları yapıverelim kardeşlerim. Bunlar yapılamaz şeyler, büyük şeyler değil. Bunlar kolay fakat çok büyük şeyler. Bunlardan mutlak nasibimizi alalım. Bunlardan mutlaka istifade cihetine gidelim. “Abi bugün gene gecikiverdik...” Yahu kardeşim sen patronsun orada zaten. Eğer dükkânda işçi olsan “Yahu ayıbıma gidiyor oradan beş dakika evvel çıksam.” diyeceksin. Dükkân sahipleri var kardeşlerimiz. Camiye geliyorlar, paldır küldür, ezan Allahu ekber demeye başlıyor. Onlar koşuyorlar geliyorlar tuvalete. Zaten istibra hakkı tanınmıyor. Biliyorsunuz erkeklerde kırk adım istibra hakkı vardır. Bir kurulanma hakkı vardır. Kırk adım en az. Daha fazla olması lazım takvada kırk adım yetmez diyor. Tuvaletten çıktıktan sonra şiddetli adımlarla, en az kırk adım adımlayacaksın ondan sonra sen biraz daha temizlenmiş oluyorsun. Ondan sonra abdest alacaksın onlara hiç riayet eden yok. Paldır küldür geliyorlar, paldır küldür abdest bozuyorlar, paldır küldür abdest alıyorlar, **belki de yüzde seksen abdestsiz namaza duruyorlar.**

Yahu bu çok kolay bir şey. Ezandan 10 dakika evvel gel. Abdestini al. İçeri girince üç beş dakika oluyor zaten. Ezana iki üç dakika kalıyor. Huşû ile ezanı dinle kardeşim. Sana tesir edecek, sana nasihat edecek. Sana Allah’ın yüceliğini, Peygamberin Allah’ın resulü olduğunu anlatacak.

Camide laf etmek yok. Böyle huşû ile dinleyeceksin. Bu sana o namazın imanını, irfanını, tadını arttıracak. Sana onu bal börek kılacak. O dediğim arkadaşlardan içimizde var. Yine söylüyorum tesbih duasının

beklemez. “Esselamün aleyküm ve rahmetullah...” dedi mi imam pırr dışarı. Yahu yapma.

Yahu tabiri caizse bir adamın işini görüyorsun ama parayı almadan gidiyorsun. O parayı almadan nereye gidiyorsun kardeşim? Ücretini almadan neden çıkıyorsun camiden! O tespih duası, o dua için açılan eller, o namazın hediyesi. O namazın muhassalası, o namazın neticesi. Ücreti al da git. Sakin sakin...

Ama fevkalade mazeretin vardır. Mesela akşam namazında mazeretin vardı. Hemen paldır küldür sünneti kıldım kaçtım gittim. Mazeret hali başka. Ama mazeretin yoksa çok zaruri bir durum içinde değilsen gel yahu. Bu feyizden bu imandan, bu irfandan, bu güzelliklerden istifade et kardeşim. Ruhunda, gönlünde, varlığında, bunları hisset, duy kardeşim. Bunların güzelliğini yaşa kardeşim. Sevinçle, coşkuyla, çık şuradan. Buraya girişinle çıkışın arasında fark olsun yahu. Bunları hep hesaba koyalım. Far far far yatıp kalkmak içinde değil kardeşim namaz. Ha vazifesini yapmış olur. Borcundan kurtulur. Mükellefiyetinden çıkar. Ama feyzini, imanını irfanını, ihlasını, alamaz. Güzellikler tadamaz. Mükafatını bulamaz. Bunlarda hep böyle üzerimize düşeni yapalım kardeşim.

Dinin yedinci makamı: Seyr-i sülûk.

Bunu ekseriye (*çoğunlukla*) tarikatçılar kullanıyor. Seyr-i sülûk... Bir yerlere varma manasında hatta bazen tayyi mekân manasında da alıyorlar bunu. Bir yerde veya birkaç yerde bulunabilmek, görünmeden bir yerden bir yere nakil olabilmek... Vücudunla beraber, ruhunla beraber, o anı yaşayabilmek manasını mutazammın oluyor. Tarikatta ekseriye. Büyüklerden bazıları Kabe’de veya Medine’de Ravza’da vakit namazını kılıp geldiği noktada değerlendiriyorlar. Öyle de olabilir, Allah bilir. Seyr-i sülûk bir makamdır, bir mertebedir, bir çizgidir. Bir merhaledir yani. Bir aşamadır, bir gelişmedir. Yani iyiye doğru, güzele doğru bir gidiştir. Burada onu zikretmiş. Bazı tasarruflar, bazı salahiyetler, bazı bizim dışımızdaki normal insanlar dışındaki davranışların üstünde davranışların elde edilmesi, bunların Cenabı Hak tarafından hediye edilmesi, hediye almak. Ha gene hedefimiz bu değil. Gene hedefimiz bu dahi değil.

Seyr-i sülûk diğerk taraftan bir tarikatin ve bir cemaatin tamamlanması manasına da geliyor. Kişinin merâtip etmesi (*rütbe/derece alması*) manasına da geliyor. Bütün incelikler kendine mâl edilmek manasına da geliyor. Ama biz bunlarla iştigal etmeyeceğiz. **Biz tamamladık dediğimiz zaman yandık kardeşim.**

Geçenlerde Afyon'a Ilıcaya gittik. Azıcık ihtiyacımız vardı. Cuma namazını Uşak'ta kılmak lazım geldi. Uşak'ta yol kenarında bir cami. Hatta caminin kapısında bir zat bu cami için altmış kilo altın verdi diye levha var. Hatip hutbede kaza namazı hakkında sözler söylüyor. Yanımızda bir arkadaşımız vardı, gözlüklü, emekli. Benimle en arkada sandalyede oturuyor.

-Bak hatip böyle söylüyor ama benim namaz borcum yok, dedi.

-Kardeşim öyle demeyelim yahu dedim. Sen gene (*adam tekrarla*).

-Kılmam yahu borcum olmayınca dedi.

Memur emeklisi bir zat belli, azıcık düzgün konuşuyor. Sonra Cuma'dan sonra dışarıda konuşalım istersen dedim. Cuma'dan sonra selam verdi, hemen kaçtı. Neyse bunlar bize kaybettiren hususlar kardeşim.

Benim namaz borcum yok ne demek yahu?

Namaz borcu olmayanlar tabiî ki var. Ama onlar da "Benim namaz borcum yok" demezler, diyemezler. Dilleri varmaz. Öyle adamlar var memlekette. Namaz borcu olmadığı gibi, mesela senin bir vakit namaz borcum yok mu? Yok. Ama ötekine bakarsan beş yüzyıllık namaz kılmışım diyor adam. Rakam önemli değil. Neden kıldın diye dövmezler. Namaz borcu olmadığı gibi. Eğer namazlar kabul olduysa beş yüz yıllık namaz kılmış, kaza kaza üstüne, nafile nafile üstüne. Kılmış kılmış kılmış... E şimdi Allah'tan alacaklı mı kaldı bu adam? Neden kıldın diye döverler mi yahu?

Biz bir kere bir yere gittiydik. Kızılırmak kenarında bir köy vardı, orda bir zat vardı mübarek, misafir olduk. Geç vakit dönüldü oraya. Çorum'dan arkadaşlar vardı. Saat iki, üç oldu bizi kalın kalın diye misafir ettiler, Arkadaşlar oradaki mübareğe sordular:

-Efendim şimdi teheccüdü kılalım da mı yatalım, yoksa kalkalım da mı kılalım?

-Oğlum, kılın da yatın, yatın da kılın ikisini de yapın, dedi.

Kılın da yatın, sonra kalkabilen kalksın yine kılsın dedi. Neden kıldın da yattın neden kalktın da kıldın demezler. Hem kılın da yatın hem kalkın yine kılın dedi. Hani o zaman birazcık rahat edeceğiz biliyor musun? Yahu kılın da yatın bir daha gerekmez diyecek zannediyor arkadaşlar. Yok öyle şey kalkacaksın dedi. Kalkmaya gayret edeceksin dedi. Lütfen hem kılın yatın hem kalkın kılın dedi. Binaenaleyh, çocuğum neden çok kıldın diye dövmezler, neden kılmadın diye döverler dedi. O laf benim aklımda kalmış. Böyle olalım.

Din-i mübini İslâm... Bütün güzelliklerin, kainattaki bütün güzelliklerin naşiri (*yayanı*), menşei (*kaynağı*), çıkış noktası kardeşim. Din mübini İslâm kuran, hadisi şerifler, sünneti şerifler, içtihatlar, icmai ümmet, bütün bu beş kapıda sen aradığını bulamadınsa diyor kitap, bu beş tane mutlak manada sana cevap teşkil edecek her şeyi kapsayan bu beş kapının içinde senin merak ettiğin şeyi bulamazsan o zaman iman dolu kalbine müracaat et, iman dolu gönlüne müracaat et diyor. Bak ama iman doluyorsa şayet. İman dolu kalbine müracaat et diyor.

Bu din bize bütün kolaylıkları göstermiş. Bütün kolaylıkların, bu güzelliklerin içerisinde biz Allah'ın rızasını aramaya kendimizi mecbur hissetmezsek, Resûlullah'ın şefaatinin aramaya kendimiz mecbur hissetmezsek bize ayıptır yahu. Hicap verici, utandırıcı bir haldir. Bu kadar nimete karşılık, böyle bir konfor gününde. Sofralarımızda her şeyler var kardeşim. Neyimiz noksan kardeşim. Kuru ekmek yesek bile o nimetin karşılığını ödeyemeyiz, böyle bir gün yaşıyoruz. Böyle konfor günü.

Gidip bakın, dünyanın her tarafı aç insan dolu. Gayri insani haller. İnsaniyetin dışında haller içinde yaşıyorlar. Harikulade perişanlık içindeler. Ekmek yok, yiyecek yok, yatacak yer yok. Evleri ev değil. Köyleri köy değil. Tuvaletleri bile yok. Televizyonlar gösteriyor biliyorsunuz. Gayri insanî (*insanlık dışı*) haller.

Ben aynı zamanda şümullendiriyorum (*kapsamını geniş tutuyorum*) gayri İslâmî [halleri de sayıyorum]. Biliyorsunuz ehl-i kitap -Kur'an ehli değil ama kitap ehli (*Yahudi/Hristiyan*)- devlet olur, zenginler, milyonerler olur, onların kitaplarında da yardım eli uzatın diyor ama uzatmıyorlar. Fakat beni üzen şey ne biliyor musunuz? Müslümanın Müslüman'a düşman edilişi kardeşim. Gene Müslüman, Müslümanın kardeşidir kardeşim. Dünyada birbiriyle vuruşan bir tane İslâm dışı devlet yok. Müslümanları birbirine kırdırıyorlar kardeşim. Hiç akıl yok mu sizde yahu? Müslümanları kırdırıyorlar. Yazıklar olsun. Bir tanesi evet deyiverse, bir tanesi boyun büküverse, sen haklısın deyiverse dümdüz olacak her şey kardeşim. O İsrail belası, Müslümanları, yıldırımlar çarpar gibi çarpıyor kardeşim. Kimse gık demiyor. Üzülerek söylüyorum, bizim siyasi tarafımız yok biz Müslüman kardeşlerimiz olarak ele alıyoruz konuyu. Neden yahu? Müslümanlar birbirlerini yiyorlar. Pakistan da öyle, Hindistan da öyle, birbirlerini yiyorlar bir sürü İslâm devletlerinde her yer hercümerç. Yazıklar olsun! Kendi kendimize vurduruyorlar bizi. Din dışı unsurlar yapıyor bunu. Aldatıyorlar. Hile ile, desise ile birbirine vurduruyorlar.

Menderes gününde -Allah rahmet eylesin- senato kurulduğu zaman ben o zaman delikanlı insandım. Her şeye aklım eriyordu. Güzel şeyler düşünüyordum. Güzel şeyler buluyordum. Yorumlarımız hep böyle Hakk'a doğruydum. O zaman Mısır, Ürdün, İran, Irak, Türkiye, Suriye, kaç tane devlet şimdi bilemiyorum, bunlar bakmışlar İsrail tehlikesi var, bakmışlar Yahudiler panik içindeler bunlar bu paktı yaşatırlarsa bize Ortadoğu'da hayat hakkı yok diye, gelmişler Türkiye'ye "Yahu Menderes, sen dururken başkalarına bu paktın başkanı olmak yakışır mı ya?" demişler. Gitmişler aynı sözleri Abdunhasır'a söylemişler, Mısır Başkanı o zaman. İran şahına söylemişler. Efendim Hafız Esad'a söylemişler. Söylemişler söylemişler... Ürdün kralı Abdullah'a söylemişler. Hep başkan sensin, en layık sensin, en üstünü sensin, en yakışanı sensin, demişler ağabeyciğim. O da eneye kapılmış ben neymişim diye. Toplantılarda ben ben ben ben diye diye senato dağıldı gitti ağabeycim. Bunlar sonradan su yüzüne çıkan hakikatler. Ama yazık ki, ne yazık ki İngilizler aldatmışlar. İsrail'in sonu manasına idi o kuruluşlar. Mısır Başbakanı bilhassa Abdunhasır illaki ben diye

tutturmuş kardeşim. Kral Faruk ben diye tutturmuş. Ona öyle işlemişler ki “sen Ortadoğu’nun değil dünyanın liderisin.” demişler, öyle aldatmışlar. Ve yedirmişler birbirlerini. Senato bitti gitti. Bu bir misal olsun, siyasi tarafım yok benim. Hiçbir surette siyasi tarafım yok. Ben bunu her zaman söylüyorum:

1960 ihtilalinde sıkıntı çektik, ondan sonra babam bize vasiyet etti: “Eğer bilfiil (*filen*) siyasetin içine girerseniz iki elim iki yakanızda oğlum.” dedi. 1960 ihtilalinde, biz tabii bir iki gün ortadan kayboluverdik. Hemen ondan sonra gene geldik. Babam tabii panik etmiş, ihtiyar bir adam, bize öyle dedi. Şimdi bizim siyasetle alakamız sadece seçim günü rey vermektir. Allah’ın izniyle size de bunu tavsiye ederim. Siyasetçiler siyaset yapsın kardeşim biz siyasetçi değiliz. **Biz Allah’ın rızasında yol alan yolcularız** inşallah. Güzeli ve doğruyu arayan yolcularız inşallah.

Bize ondan sonra çok teklifler geldi. Gel belediye meclisi birinci sıra vs vs. Yok dedik ya bizde parti yok. Bizim partinin birinci ikincisiyle alakamız yok. Bize babamın vasiyeti var. Biz siyaset yapmayacağız. Biz siyaseti şu kadar yapıyoruz: Seçim günü sabahleyin evden çıkarken evdekine diyorum ben. Evdeki Başbakanın adını bile bilmez, samimi söylüyorum. Komşularını bilir, başbakanın adını bile bilmez yahu. Ben ona “şu işaretin altına mührü bas.” derim. Bir işaret derim ona. O işaretin altına mührü basar. Bizim evde siyaset budur. Ben hâlâ yemin ederim oğlumun hangi partiye oy verdiğini bilmem. Sabahtan akşama beraberiz, konuşmayız, yani siyaset konuşmayız. Siyaseti siyasetçiler yapsın. Siyaseti yermek için söylemiyorum, fakat siyasetin bir tanımlaması var. Nedir? Poli-tika, Yunanca bir kelime. Manası çok yüzlü demek. Her boyaya giren, her manaya bürünen. O manayı mutazammın. O bize yakışmayan şeyler. Bırak politikayı politikacılar yapsın kardeşim.

Bizim vazifemiz ne biliyor musunuz kardeşlerim? Dua etmek kardeşlerim. Din kardeşlerimiz için. Adam diyor ki “senin Ortadoğu’daki din kardeşine ettiğin dua oraya ulaşır mı?” Dünyanın bir ucuna olsa vallahi ulaşır. Eğer ben hüsnü hal ile, hulusu kalp ile hulusu cenap ile dua ediyorsam, dünyanın öteki ucuna ulaşır. Ben ulaşır diye söylemiyorum zaten. Kendimi kurtarmak için ediyorum duayı. Çünkü doğudaki bir din kardeşinin ayağına diken batsa, batıdaki din kardeşi o dikenden müteessir

olmasa, mutazzarır olmasa, o acıyı kendi bedeninde hissetmezse, o iman, kâmil iman değildir, olgun iman değildir diyor. Ben “*Bu acıyı sinemde yaşatmak için böyle yaptım (dualar ettim), Ortadoğu’daki kardeşlerimin acılarını yüreğimde hissettim Ya Rabbi.*” diyebilmek için, “*Lakayt kalmadım Ya Rabbi*” diyebilmek için dualar edelim istiyorum, bunu yapıyorum zaten.

Duam geçer geçmez onun bileceği iş. O neyi murat ederse o olur. Ol dedi bir kere var oldu cihan. Her şeyi var eden, her şeyi yok eder. Ne yapacağı O’nunla kâinat arasında bir mesele. Benim meselem benim defterim. Benim defteri amâlim (*amel defterim*). Ne yazılıyor oraya? Hüsnü ahlak, ahlakı Hamidiye. Resûlullah ne diyor? Ben bunu hep tekrar ediyorum. “*Ben güzel ahlakı tamamlamaya gönderildim.*” diyor kardeşim. Güzel ahlak bizim hedefimiz olsun kardeşim. Güzel ahlak, bütün umdeleriyle, bütün üniteleriyle hayatımızı doldursun kardeşim. Güzel ahlakı zedeleyecek noktalara geldiğimiz, hissettiğimiz zaman kendimize çekelim, çekilelim, içtinap edelim. Kendimize çeki düzen verelim. Aman ha, güzel ahlaka tozlar konuyor, çamura bulanacak. Aman ahlakı hamidemiz ve güzellikler bizimle olsun, nur gibi kalsın diyelim kardeşim. Tabii öyle hadiseler, olaylar var ki bizim şöyle yakamızdan çekiyor. O olayların içine, o çirkinliklerin içine düşmeyelim kardeşim. O çirkinliklere kapılmayalım kardeşim.

Resûlullah (s.a.v) oruçlu günlerde birisi size sataşsa ben oruçluyum diyeceksiniz, tebessümle oradan ayrılacaksınız diyor.

O istediği kadar sataşsın. Velhasıl kelam kardeşim. İslâm dini bütün güzelliklerin menşeidir, menbeidir. Ne demek? Çıkış noktasıdır kardeşim. İslâm’ın olmadığı yerde güzellikler olmaz kardeşim. Ben her zaman onu söylüyorum. Bizim aklımız, fikrimiz, bizim zannımız, bizim temayülümüz, bizim mütalaamız, bizim algılamamız bir noktaya kadar. Gene o Necip Fazıl’ın iki satırlık şiiri aklıma geldi, onu söyleyeceğim. Onu söyleyeceğim sonra duaya geçelim.

“Gözüm, aklım, fikrim var deme hepsini öldür
Sana çöl gibi gelen O göl diyorsa göldür”

Senin aqlın, fikrin, gözün, senin yeteneğin, senin imajın bir yere kadar kardeşim. Ordan ötesi akıl, iman ile müterafık olduğu zaman güzel.

Akıl imansız kaldığı zaman ihanet. Biz iman ile müterafık bir akıl istiyoruz. O halde iman teslimiyettir, hak ile aynı noktada tevafukattır.

Eğer gözüm var, aklım var, fikrim var diyorsan hepsini sil, öldür. Eğer senin göl dediğine bak göl dediğine O çöl diyorsa o Allah, çöl diyorsa çöldür. O'nun dediği bizim için muteber (*saygın*). O'nun dediğinin üstüne laf koyamayız. O ne dediyse o olur. O nasıl hükmettiyse, o neticeye varılır. Biz ona sığınmakla ona iltica etmekle, onun kapısında dilenmekle mükellefiz.

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhîrîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Ey yerlerin göklerin ve bütün mülklerin sahibi, halıkı yüce Allah. İki cihan serveri Muhammed Mustafa (s.a.v) Efendilerimizin mübarek hatırları için ve onun sevgili torunları Abdulkadir Geylani, Ahmed-er Rufai ve Mevlâna'nın aziz mübarek hatırları için, bütün sevdiklerinin, mübarek hatırları için Ya Rabbi. Dünyevi ve uhrevi bütün işlerimizi, kolaylaştırıver, güzelleştiriver ve hayırlı eyle ve hibe eyle Ya Rabbi.

Ya Rabbim, bize iman-ı kâmil, aşk-ı ilahiye, feyz-i ilahiye, sırr-ı ilahiye ve kalb-i selim ve ihlas ve huzur ve sağlık ve selamet ve bereket ve şifalar ve şifalar ve sağlıklar ve sağlıklar ihsan eyle. Ya Rabbi bizim kusurlarımızı, günahlarımız bağışla. Bizi sevmediğin şeylerden irak eyle. Sevdiğin şeylerle meşgul ve meşbu (*dopdolu*) eyle Ya Rabbi. Bizi güzele doğru yönlendir. Bizi, bize bırakma Ya Rabbi. Ben beni bırakmadan sen beni bırakma Ya Rabbi. Dünyevi uhrevi saadetler selametlikler ver Ya Rabbim.

Korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan ve dünya fitnelerinden ve kabir azabından bizi kuru Ya Rabbi. Maddi ve manevi bütün felaketlerden, şerlerden, kazalardan, belalardan, kötülüklerden, hastalıklardan, semavi ve arzî felaketlerden, sıkıntılardan, zararlardan, şerlerden, çirkinliklerden, tasallutlardan, densizliklerden, dinsizliklerden, imansızlıklardan, ahlaksızlıklardan, hırsızlıklardan, uğursuzluklardan, huzursuzluklardan, iftiralardan, büyülerden ve sihirlerden ve zinalardan ve acılardan ve sevmediğin her şeylerden bizi kuru Ya Rabbi. Sana

sığındık Ya Rabbi. Kendi vikayene, kendi şemsiyene, kendi korumana al bizi Ya Rabbi. Bizi bize bırakma Ya Rabbi. Ordumuzu, yurdumuzu, bayrağımızı mukaddesatımızı güzellikler olan güzellikler bulduğumuz her şeyimizi sen koru Ya Rabbi. Göklerde eyle Ya Rabbi. İzmihlal verme Ya Rabbi. Yerlere düşürme Ya Rabbi. Güzel vatanımıza düşman ayağı bastırma Ya Rabbi. Kimsenin bir karış toprağında gözümüz yok. Bizim toprağımızda gözü olana fırsat verme Ya Rabbi. İmkân verme, güç verme Ya Rabbi. Onları bizim başımıza hükümferma eyleme Ya Rabbi. Sana sığınırız Ya Rabbi. Sen bizi koru Ya Rabbi.

Şurada bulunan cemaat-i müsliminin de helal olan, meşru olan ve senin izin verdiğin bütün muratlarımıza, biz şuradan kalkmadan erdiriver Ya Rabbi. Ol deyiver olsun Ya Rabbi. Cebimize, hanemize, soframıza Halil İbrahim bereketleri ver Ya Rabbi. Bize verdiğin nimetlere ve rızıklara hamdü senalar olsun, olmayanlara da bulmayanlara da lütfeyle Ya Rabbi. Boynu bükük din kardeşlerimize, Ortadoğu da o karanlık gecelerde ışısız, ekmezsiz, gıdasız, ilaçsız, yaşayan boynu bükük o din kardeşlerimize de -inşallahu teâlâ- hürriyetlerini ve saadetlerini iade ediver Ya Rabbi. Kusurları, günahları varsa bağışlayıver Ya Rabbi. Nitekim vardır hepimizin günahlarımız kusurlarımız, hepimizi bağışlayıver.

Allah'ım affetmeyi seversin, “af dileyin” diyorsun Ya Rabbim. Senden af diliyoruz Ya Rabbi. Affetmeyi sevmenin hatırı için Ya Rabbi. Bizi bağışla Ya Rabbi. Hem dünyamızı hem ahiretimizi mamur eyle Allah'ım. Senden iki cihanda saadetler selametlikler diliyoruz Ya Rabbim. Ak defterlerle, ak amellerle güzellikler üzere huzuruna gelmek murat ediyoruz Ya Rabbi. Bizi yanılmaktan koru Ya Rabbi. Bizi sevdiğin gibi eyle Ya Rabbi. Hesaplarımızın görülmesinde, o kara topraklara girişimizde, inşallah o kabir makamımızı cennet bahçelerinden bir bahçe eyle Ya Rabbim. Dünyevi uhrevi saadetler selametlikler ver. Vermelere kadirsin Ya Rabbi. Şimdiye kadar ne dua ettikse, bundan sonra ne dua edeceksek Ya Rabbi. Ol deyiver Ya Rabbi.

*Subhâne rabbike rabbi-l'izzeti 'ammâ yasîfûn ve selâmun 'alâ-
lmurselîn, velhamdu lillâhi rabbi-l'âlemîn.*

El Fatiha Maassalavat

9) 31.08.2008 tarihli sohbet²⁷

(Oruç tutmamanın şartları, öşür, sadaka ve zekat farkı, dinde sekizinci, dokuzuncu, onuncu makamlara dairdir)

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Şu suları getiriyorlar kardeşlerimiz. Bize pek çok dualar geliyor. Pek çok dualar geliyor. Bizde bir şey yok. Biz Allah rızası için okuyuveriyoruz. Allah'a sığınırız. Biz kim oluyoruz. Bizim ağzımız ağır mı? Bu okuduğumuz şey Kur'an. Kur'an'dan tesirler ve güzellikler. Onun içine özelliğini Allah koyuyor. Allah razı olsun. İvazsız garazsız. Dünya menfaatine dayalı hiçbir noktamız yok. Haşa sümme haşa. Her zaman bunları söylüyorum. Eğer bunların karşılığı olarak bir çay bardağı çay içsek Allah onun tesirini alır.

(Sulara okuyor)

Dünya menfaati bir şey yok bunun içinde. Allah rızası için okuyoruz. O mucize kelimeler tesir icra ediveriyor. Çok şükür bir ivazımız, garazımız olmadığı için sevinçliyiz. Allah hepinizden razı olsun, yüzleriniz gülsün, Allah muratlarımıza erdirsin inşallah, sağlık selamet üzere olalım inşallah.

Antrparantez arz ediveriyim. Kardeşlerimiz ile istişare ettik de Ramazan biraz daha zor oluyor hem dinleyen hem söyleyen için. O sebeple bayrama kadar pazar programını biraz tehir ediverelim dediler kardeşlerimiz. Herhalde öylesi mi daha iyi bilemiyorum. Siz bilirsiniz. Yine yukarıdaki Buğday Dede Cuma seansımız, Cuma programımız devam edecek inşallah. Ama buradaki bu pazar seansımız, pazar programımız biraz bayrama tehir olunsun dendi. Bazı arkadaşlarımızla istişare ettik. Allah hayırlısını versin. Şimdi niyet hayır akıbet hayır. Allah yardım etsin inşallah, Allah muratlarımıza erdirsin inşallah. Allah sizden razı olsun inşallah. Her şey gönlünüzce olsun inşallah. Rızayı

---

²⁷ Sohbetin videosu şu linkten izlenebilir: <https://youtu.be/rzGoodyVqMw>

bulalım, Resûlullah'ın şefaatinin bulalım İnşallah. Hedefimiz budur. Allah başka hedeflere düşmekten korusun. Öyle akıbetten cümlemizi muhafaza eylesin inşallah. Hedefimiz Allah'ın rızası, hedefimiz Resûlullah'ın şefaati. Hedefimiz sevdiklerinin himmeti. İnşallah tahakkuk ve tecelli edecektir.

Biz Allah'ın rızası istikametinde bir ömür sürmeyi murat ettiysek, buna azmettiysek, buna karar verdiysek, buna azmettiysek inşallah Allah yardım edecektir. İnşallah Allah o yolda bizi muvafık kılacaktır.

Telefon edenler oluyor. Allah'a sığınırız. Bir kardeşim telefon ediyor.

-Ben halk sağlığı ile ilgili bir konuda görevliyim, ben oruç tutmasam olur mu?

-Neden öyle diyorsun kardeşim dedim? Herhalde doktor. Allahualem.

-E yanlış karar verebilirim dedi. Yanlış bir şey yapabilirim.

-Kardeşim, sen eğer yanlış bir şey yaparsan oruçsuzken yaparsın dedim. **Oruçluysen Allah'ın yardımı senin hemen yanındadır. Oruçlu insanlara yanlışlık yakışmaz.** Bilemiyorum ben sağlık hizmeti hakkında bir sürü unvanlar var, mertebeler var, meslekler var. Hangisine mensup olursan ol. Temayülün oruçtan yana olsun kardeşim dedim.

-Ama benim için çok önemli bir yanlışlık yaparsam insanların hayatıyla oynarım.

-Kardeşim, eğer öyle diyorsan kendi kararını kendi ihtiyarına bırakıyoruz, iradene bırakıyoruz dedim. Ama oruçlu insan, daha bir sağlıklı olur diye düşünüyoruz, daha sağlıklı bir iş yapar diye düşünüyoruz. Oruçlu olmak bir mazeret değil, bir kusur değil, ardına saklanacak husus değil. Oruçlu olmak bilakis çok sağlıklı olmak, çok sağlıklı kararlar verebilmek, çok Hakk'a yakın olabilmek, O'nun emirlerini tutuyor olmanın şerefini taşımak. İslâm'ın beş emrinden birini yerine getiriyor olmanın saadetini bulmaktır dedim.

-Efendim ben sizden istediğim cevabı alamadım dedi.

-E sen tutma dememi istiyorsun, biz onu diyemeyiz kardeşim.

Bizim ne haddimize tutma demek. Bugün niceler var, fidyeye vermeye gücü var, fakat iş fidyeye kalmasın diye orucunu tutuyor. Hasta, mazereti geçerli. Sıkıntıları gayet ağır, mazereti meşru. Ama yine tutmaktan yana tavır koyuyor. Onlara makbul, onlardan müstecap. Gerçi İslâm dini çok kolay eylemiş. Çok toleranslı eylemiş, hoşgörüyü muttasıf eylemiş. Zorlamamış. Ben daha demin bir kardeşimize, azıcık kendi sağlığına dikkat et kardeşim dedim. Kendi sağlığın çok önemli. Allah sana müsaade ediyor. Bu fevkalade dini faaliyetler muvacehesinde rahatsız olursan şayet, vücudunda bir rahatsızlık vaki olursa şayet bu memnuniyet verici bir hal olmaz dedim. Elinizden geldiği kadar diyor Allah. Tolerans tanıyor.

Abi tespihleri sonuna kadar çekemiyorum. Kardeşim mazeretin geçinceye kadar, yüz yerine on yap. Rahatsız olduğun halin sona erinceye kadar yüz yerine on yap ama temelli terk etme. Bu terke doğru gidiş olur, bu senin kaybına medar olur. Bu senin niyetini, temayülünü, yanlışlığa doğru çeviren konu olur bunu yapma dedim. İslâm dini kolaylıklar dini, tolerans dini, hoş görü dini. Her zaman bunu söylüyoruz. İslâm dini ahlakı hamideyi tavsiye ediyor. Onunla muttasıf olunuz diyor. İslâm dini hiçbir zaman zorlamıyor.

Binaenaleyh, o doktor “Ben senin dediğini herhalde yapamayacak gibiyim.” dedi. Bilmiyorum artık sağlık işlerinde çalışıyormuş.

Adam temayülünü ortaya koymalı. Hak’tan yana olduğunu ortaya koymalı. Oruçtan yana olduğunu, kaçamak yapmaktan yana olmadığını, bir mazeretin arkasına sığınmak arzusunda olmadığını Allah’a karşı beyan etmeli.

Ağır şeker hastası bir ablamız vardı, birtakım daha başka hastalıkları var, yaşlı. Bizden on yaş büyük bir insan ama bize geldi. Konuyu mali yönden ele alırsak, kadının evlatları var beş on kuruş sahibi, hani ona yardım edebilecek, fidyesine ödeyebilecek evlatları var.

-Abla, bak senin mazeretin var. Sen fidye ver, sen çok kuvvetli mazeret altındasın, dedim.

-Bir düşünüyüm Hacı madem dedi. Dükkâna kadar gelmiş sormaya. Binaenaleyh, sonra telefon ediyor.

-Hacım, biz diyor, senin dediğini yapamadık.

-Neden ablacım, neden kardeşim dedim?

-Kendimi yokladım, bir gün orucu yedim ama o yerken ki çektiğim ıstırabı, elemi, kederi, hicabı, o Allah'a karşı utanma hissini, bin tane, yüz bin tane fidye ödemez. Ben bir daha orucu bırakmayacağım.

Nitekim zar zor orucu bitirmiş. Bayramda teşekkür ediyor.

-Yine de sen müsaade ettin ama...

-Ben kim oluyorum ablacığım müsaade edecek? Şartları anlattım size ben.

-Ama Allah bana öyle bir kuvvet verdi, şekerim düştü, vücudum sıhate erdi, ruhum inşirah buldu dedi.

Oruç gelişi güzel olay değil yahu. Tıp bakımından da ele alırsak konuyu, yine bütün doktorlar kabul ediyorlar. Oruç zaten toksinlerin erimesi noktasında da yani bir yıl birikmiş o toksinler, o vücuda yaramayan toksinler, birikimler, oruçla bertaraf oluyor. Onlar bir kere vücuttan atılıyorlar, onlar vücudu artık necata erdiriyorlar, koruyucu vasıflara tekrar kavuşuyorlar. Allah muhafaza eylesin.

Oruçtan yana tavır koyalım kardeşim.

Binaenaleyh geçen zekât bahsini anlatmıştık yarım yamalak. Gene onu anlatmak istiyorum.

Bir arkadaşımız telefon ediyor: **Efendim benim verdiğim sadakalar kaç tane zekât yapar (çok sadaka veriyorum)**. Kardeşim, zekâtı çok da iyi anlamamışın. Biz şunu söylemiştik orda. Ne söylemiştik? Sadaka ayrı, iane ayrı, zekât ayrı. Şimdi Tire'de - bilmiyorum başka memleketlerde nasıldır- Ramazan, zekâtın başlangıç ayıdır, hesaplaşma ayıdır. Babadan bize öyle kaldı. Babam bize Ramazan'ın 15'i oldu mu bizim elimize bir liste verirdi affedersin. O

listede ölenler kalanlar varsa, onun yerine başkaları ilave olunur. O liste kasanın en müstesna köşesinde saklanır. Bir yıl onlara şu kadar şu kadar yeter. Buğday Dede'ye çıkar herkesin kendi evine bırakırdık. Biz oradan inme olduğumuzdan mütevellit (*Buğday Dede Efendi babanın daha önce yaşadığı, Tire'nin yukarı taraflarında bir yer*) oradaki fakirleri ismen çok iyi biliyorduk. Filanca filanca, oraya dağıtırdık. Altmış, yetmiş sene evvelki bir hadise.

Zekât ayrı bir şey. Niyet edecek kardeşim. Zekâta aidiyet kesp eden neyin varsa mal olarak, onu bir kere tespit edeceksin. Bunu bir kere muhakkak yapacağız. Bunu çok insan yapıyor, yanlış noktalara düşüyor. Kardeşim sadakan geçerlidir, ianen, yardımın geçerlidir. Bir şey demem. Allah isterse ruz-i mahşerde, mahkemeyi Kübra'da senin bütün sadakalarını zekâta mahsup eder. Orda O'nun bileceği iş ama biz burada fetva veremeyiz.

Zekât başka, sadaka başka, iane başka.

Bunlardan mutlaka bir hisse alalım, mutlaka bir hakikat payı çıkaralım kardeşim. Şimdi Ramazan dedik. Ramazan'ın başında ya da on beşinde senin zekât günün ne ise, o gün hanımımızın elinde bilezikleri mi var mı? Zekâta tabi nelerin var hepsini hesaba koy. Dokümanını yap. Senin o seneki hesabını ortaya çıkar. Kırk da bir. Yüzde iki buçuk. Ha benim zekâtım buymuş demek diyeceksin. Bunu böyle yazacaksın ağabeyciğim şöyle. İster Ramazan ister başka bir aya ama yüzde doksan dokuz Ramazan ben bildiğim. Benim çocukluğumdan beri burada Ramazan zekâtın hesaplaşma ayıdır. Onu bir yere koyacaksın ağabeyciğim o rakamı. Mesela Ramazan'dan önce birisine bir para mı verdin zekâtına mahsuben. Bunu başta (*parayı vermeden*) belli edersin tahkir, tezyif etmeden, mahcup etmeden, onu halk yanında müşkül durumda bırakmadan. Gerek Hak yanında gerek halk yanında yavaşça sıkıştırırsın ne veriyorsan ağabeyciğim, o rakamı yazarsın. Niyet edersin Ya Rabbi zekâtıma mahsup diye.

Bunları tasrih edeceksin. Ne demek tasrih? Sarahat vereceksin. Açıklayacaksın. Ayrımını yapacaksın kardeşim. “E benim zekâtımı on defa geçer verdiğim sadaka.” O sadakadır kardeşim, o zekât değildir. Sonra geçen gün ufak bir şey söyledim. Tarla mahsulleri konusunda. Ne

kadar az olursa olsun, bizim okuduğumuz ilmiyelerde, tarla mahsullerinde öşür verilir. Sulanan, bakımı yapılan ve yevmiyeyle insan tutulup çalıştırılan, kazdırılan, sürdürülen herhangi bir suretle onarımı yapılan bahçe mahsulleri, toprak mahsullerinden yüzde on verilir. Ama çok bakımı yapılmayan, her yıl normal bir miktar verim sağlayan, size ağır masraflar getirmeden elde edilen tarla mahsulü için öşür yüzde yirmi. Birisi yüzde on, birisi yüzde yirmi. Bunları mutlaka yapalım kardeşim. Eskiden rakam yoktu. Şimdi Diyanet 650 kilogram diye bir barem koymuş. Öşür düşmesi için mahsulün 650 kilogramı geçmesi şartını koymuş. 650 kg kaydını koysanız da koymasanız da bizce ne kadar az olursa olsun, eskiler hiç değilse benim kayınpederim bunu yapardı. Bahçe işletiyordu orda ağaç mahsullerinin zekatını ayrı veriyor, kendi mahsullerinin zekâtını ayrı veriyor. Toprakta kazarak sulayarak amele tutarak işçiyle müterafık olarak elde edilen kazançları ayrı tutardı.

Kayınpederim, Allah rahmet eylesin, öyle severdim ki, öyle dürüst insandı ki... O vefat ettikten sonra oralara gitmedim ben artık da **ağaç mahsulüne ne yapardı biliyor musunuz kardeşlerim?** Adam meraklıydı. En güzel ağaçları, meyve ağaçları, kayısılar, narlar, ayvalar, elmalar, en çeşitli ağaçlar yetiştirmiş. En güzel meyveleri, bolca bir miktar üzerine bırakır, toplamaz, satmaz, yedirmez. Bol bol yenilir içilir ha. O narlar bitmek bilmez, ayvalar bitmek bilmez. O ağaç üzümleri, parmak üzümleri hususi yetiştirmiş. Fevkalade mahsul. Onların en güzel yerlerini, bakınız; **en güzel yerlerini**, en göz alıcı yerlerini, ağacın başında bırakırdı. Baba derdim neden böyle? Artık bitti bu ağacın mahsulü derdi. Yok Baba daha üstünde dolu. Kuşların, hayvanların hakkı o derdi. Toplattırmaz, yedirmez. Ağacın zekâtı yerine tutardı onu. E şimdi artık, kimse bir incir tanesidir, bir ceviz tanesidir bırakmıyor ağacın başında. Bırakma, zararı yok ama zekâtını öde. Onun adı öşür. Aşar diyorlar, öşür diyorlar. Onu öde.

Sonra bir arkadaş vardı geçen gün, bunlar hep aklımda kalan şeyler de bizim de aklımızda olsun diye söylüyorum. Cemaat mensubu bir kardeşimiz. “Ben ana baba bilmem abi. Ben kendimi öteki aleme hazırlıyorum.” dedi. Nasıl hazırlıyorsun kardeşim? Ana baba hakkını sen gözetmezsen, ana babayı hiçe sayarsan... Başka bir cemaate mensup kardeşimiz bu. “Şeriatı, dini Mübin İslâm’ı sen mi yazdın, Kur’an’ı sen

mi indirdin yahu?” dedim. Diyeceğim daha. Yani demedim, Allah’ın izni keremiyle diyeceğim. İhtimai mevkiî yerinde (*toplum içinde yeri olan*) bir arkadaş bu, başka bir cemaate mensup.

Bakınız, Allah benden sonra ana-baba diyor. Bakınız kardeşim! Benden sonra ana baba. Ana babaya karşı Allah’ın emri o kadar kesin. Allah’ın sevgi emrettiği, evlada sevgi üzerine neler neler, ne mükellefiyetler yüklediği meselenin özü: Ana babaya “Öf” bile demeyeceksin diyor bak. Öf bile demeyeceksin. O ne derse o olur, onun dediği gibi yaşayacaksın, onun emrettiği gibi olacaksın diyor.

“Bayramda bile annemin-babamın elini öpmeye gitmem yahu.” diyor adam. “Ben kendimi öteki aleme hazırlıyorum.” diyor. Bu yanlış bir deyim. Hem öteki aleme hazırlıyorsun hem anayı babayı tahkir tezyif ediyorsun, hiçe sayıyorsun. Dini Mübin İslâm’ı sen yeniden mi yazacaksın yahu? Öyle şeyler yapmayalım kardeşlerim, bunlar hep enaniyet belirtisi. Bunlar cemaat taassubu. Ben hep söylüyorum. Biz bir cemaat miyiz? Evet. Şunlar cemaat mi? Evet. Şunlar bir cemaat mi kardeşim? Evet. Ama evvela din kardeşliği kardeşim. Din kardeşliği hepsinin önünde.

Bak ne diyor abicim? Geçen Buğday Dede’de bize bir şey sordu onu anlatayım. Emster epider. Oturmuş bir misafir gelmiş de. Hacı Adil Efendi getirmiş gelmişte. Size bir سوالim var dedi buyurun dedim Ben. Ben dedi herkesin yanında soracağım sana sorumu dedi. O arkadaş Allah razı olsun. Dışarı çıktık. Kardeşlerim bu bir şey soracakmış, beyefendi dedim, hoş gelmiş. Şimdi, biz bir şey bilmeyiz dedim ben. Onun سوالine muhatap olabilecek kapasitede bir insan değiliz. Bildiğimiz bir şeyi söyleyiveririz, bilmediğimiz bilmiyoruz derim ben özür dilerim dedim ben. Bak o kendisine bir enaniyet göstergesi değil, kendisi öyle söyle dedi, dedim ben. Söyle ona onların huzurunda sormak istiyorum sana سوالimi dedi oda. Buğday Dede’nin orda olan kardeşlerimiz duymuşlardır. 60 sene oturduk da diyor kimin epter, kimin epider derecede diyor falan. Biz ona şunu söyledik, bu münasebet geldi de söylüyorum.

Kitap diyor ki; anneyi, babayı, din kardeşini, mutlaka önde tutacaksın. Abdulkadir Geylani Hz. bak ne diyor; yetmiş iki buçuk

milleti, ayırım yapmadan gönlüne alabiliyor musun, onlara tepeden bakmıyor musun, onları ayıplamıyor musun, onları tahkir tezyif etmiyor musun, işte ancak o zaman imanı kâmil olur diyor. Bırak anayı babayı, bırak din kardeşini. Biz din kardeşliğini savunuyoruz burada. Biz on iki pıran dedik hepsini kabul ettik. Tarikat ehli kim varsa hepsini kabul ettik. Başımızın tacıdır. Hediyeler yolluyoruz, üç ihlas bir Fatiha yolluyoruz, efendim, Yasin-i Şerifler yolluyoruz. Hepsini içine alıyoruz. Bu cemaat taassubu yasak abi. Din kardeşinden evvel saymak, diğer cemaat erbabını, düşman saymak, onu din dışı mütalaa ve telakki etmek... Yok abi böyle bir şey İslâm'da! Biz kardeşiz yahu. Evvela din kardeşiyiz. Tarikatlar, bazı topluluklar, bazı cemaatler, bunun için var kardeşim. O din kardeşliğini kuvvetli tutmak için var. O din kardeşliğini öne almak için var. Evvela din kardeşi. Ha ben bir topluma üye miyim? Ben bir cemaatin azası mıyım? O din kardeşliğimden sonradır. Diğer cemaatleri horlamadan, tepeden bakmadan, ayıplamadan, tahkir tezyif etmeden din kardeşlerimi önde tutarım.

Abi bizi bölmek için hileler hurdalar bunlar. Bunlar yanlışlıklar bunlar. Adam ne diyor bak? Hem bu devrin kuvvetli cemaatlerinden birine mensup bu adam, Tire'de. "Ben annemi babamı bile hiçe sayarım" diyor. "Ben öteki alemi düşünürüm" diyor. "Bayramda seyranda bile elini öpmeye gitmem" diyor. Eh sen bunu övüne övüne söylüyorsan, sen yanlış yoldasın kardeşim. Sana yanlış şeyler anlatılmış. Sen yanlış mütalaa ve telakki etmişsin. Yanlış algılamalara düşmüşsün. İslâm'da böyle bir şey yok kardeşim. Benden sonra ana baba diyor, hatta bak öf bile demeyeceksin diyor.

Hatta bazıları annen baban kiliseye gitse sırtında alıp götür diyorlar. Ama ben onu kabul etmiyorum. Hayır! Ben onu kabul etmiyorum. Ne diyorum? Farz et ki annen baban kiliseye gitti, orda rahatsızlandı ve gelsin beni alsın dedi. Sırtına al getir. Sırtına alıp da kiliseye götüremezsin kardeşim. Sırtına alıp da kiliseye götüremezsin. O yanlışlık. Evvela din kardeşliğimiz. İşte böyle. Böyle bu işler. Yanlışlık yapmayalım. Sevgilerle, coşkularla dolu olalım. Kinlerle, garazlarla, öfkelerle, yanlış yanlış duygularla muttasıf olmayalım kardeşim. Güzellikler taşıyalım kardeşim. Gel anneni babanı kiliseden al. Kiliseden alırım fakat o yanlışlığa düşmesine ben iştirak etmem. Ön ayak olmam.

Hadim olmam. Hizmet etmem. O zaman çanak tutmuş olurum onun yanlışığına.

Burada bir şey var. Dini mübin İslâm'a mugayir (*aykırı*) emirler tutulmayacak. Kur'an'a, hadise, Resûlullah'ın hayatına aykırı haller kabul edilmeyecek orada ancak itiraz edilecek. Orda ayırmadan en ince noktada iltifat ile güler yüz ile itirazımızı dile getireceğiz. Din-i mübin-i İslâm'a muhalefet, muarazat olduğu zaman olmaz kardeşim. Biz dini İslâm ile, İslâm ile bağılıyız yahu. Kur'an bize inmiş, peygamber bize gelmiş, emirler bize yağdırılmış, güzel ahlak bize emrolunmuş. Güzel ahlakın içerisinde olmayan şeyleri hayatımıza sokmayalım kardeşim. Bütün bunları bilginize arz etmek için söyledim haddim olmayarak.

(Kitap açıyor)

Şurada bir iki şey okuruz diye getiriverdim. Yukarıda bir şeyler okuduyduk. Sekizinci makam sır dedik. Hakikatin makamlarını saymış burada. Sekizinci makamı sır dedik. Gene sırrı bir defa daha tekrar edelim.

Sır Allah ile kul arasında harikulade bir incelik, harikulade bir alışveriş, harikulade bir duygusal perde arkası mesajlaşma. Allah ile kul arasında. Bazı kardeşlerime söylüyorum. Bir sır verildiyse bu sırrı aşikâr etmeyelim. Biraz sır kendimize kalsın. Sırrı kendimize saklayalım. Sır, adı üstünde sır. Söyleme sırrını sırdaşına, zira sırdaşının, sırdaşı vardır. O da sırdaşına söyler. Sonra şöyle demiş: “Verdiğin sır elin, vermediğin sır senin.”

Bir sır verdin bir arkadaşına açık ağızlılık ettin. O şimdi senin içinde ukde, yara. Acaba şuna söyledi mi, acaba buna deyiverir mi? Sen sırrın esiri olmuşsun, sır senin esirin olmaktan çıkmış. Sır senin esirindir. Herkese -bakınız herkese- Allah ile arasında bir sır perdesi konmuş. Kimisine o perde kalın konmuş, Kimisine tül gibi konmuş. Bir yaratılış icabı. Bir hikmet gereği. O ince tüller o biraz yaratılış itibariyle biraz daha Hakk'a yakın. Her yaratılışta bir ayrı hikmet vardır.

Mesela Abdulkadir Geylani Hazretleri altı yaşındayken annesini tecavüzden korudu. Altı yaşındayken annesini tecavüzden korudu. Bu bir sırdır. Bir delikanlı annesine dağ başında tecavüz edecekken... Sonra

annesinin çemberini, örtüsünü aldı sakladı. Kaç yıllar sonra bak anne gelen kimdi seni kurtarmak için o hainlerin tecavüzünden seni kurtarmak için gelen kimdi dedi. O çemberi gösterdi. Oluş şekli bunun teferruatlı da ben kısaca kesiyorum, bir sır. Kimisi böyle o sırra uygun yaratılıyor. O sırra yakın yaratılıyor. Hikmetinden sual olunmaz. Ama o sır eğer faş olursa, eğer dillere düşerse, o sırrı neden verdin diye, bu sefer sen ezilir büzülürsün, sen arada kalırsın. O sır sana esir olacağına, sen sırra esir olursun.

Her zaman anlatırım hani Yavuz Sultan Selim Han Hz. bir yere sefere çıkacağı zaman hangi cenaha hareket edeceklerini mutlaka saklamış. Ordunun en üst kademesindeki komutanlar bile bilmezlermiş. Ta ki ne zaman hareket saati geldi, buyurun dermiş Yavuz Sultan Selim, şu cenaba doğru hareket ediyoruz. Çok merak ederlermiş vezirleri, baş vezirler. Bir gün baş vezir çok ısrar etmiş. Yavuz Sultan Selim Hazretlerine

-Aman efendim ne yöne hazırlık yapılıyor?

Baş vezir bile bilmiyor. Orduyu hümayun hazır. Aman Efendim, aman efendim dayanamamış Yavuz sultan Selim Han, çağırmış gel demiş.

-Sen bir sır tutmasını bilir misin?

-Bilirim Efendim, demiş, baş vezir. Öğreneceğim zannetmiş.

-E ben de bilirim demiş. Sen sır tutmasını bilirsin, ben bilmez miyim?

O söyleyecek zannediyor. Ben de bilirim demiş. Söyleme sırrını sırdaşına zira sırdaşın da sırdaşı vardır. Sır çok âli (*yüce*) bir kelime. Sır, bir husus, bir deyim. Amenna ve saddakna. Binaenaleyh, Sır çok başka bir alem. Büyükler öyle diyorlar. Sır, insanı insan yapan hususlardan hasletlerden, meziyetlerden, üstün vasıflardan bir tanesidir diyor.

İnsanlar ne der? “Güvenilir insandır.” Güvenilir insanın içerisinde sır tutan insan gizli. Hangi noktadan ele alırsan al. Güvenilir insanın vasfının içerisinde, tarifinin içerisinde, sır tutan insan demek saklıdır. O manayı mutazammındır. Lütfen bazı noktalarda. Bilhassa şöyle de oluyor. Bazıları ev hayatını çok anlatıyor. Ev hayatını dışarı

vurmamalım, sızdırmamalım. Evin sırrını dışarıya duyurmamalım yahu. Uyanık olalım. Biraz daha şöyle kendimize mâl edelim.

Hani eskiden zembil vardı. Onun adı “sen bil”dir. Babam onu çok methederdi. Bizim kapaklı sepetlerimiz vardı evde. Bağ bozan sepetleri. Onu getirir götürürdük eve. Böyle kapağı açılır kapanır. Bir de zembil dediğimiz şeyde iki tarafında çantalardan tutulur şimdiki o Pazar çantaları gibi hasırdan örmedir, içine ne koysan görünmez. Babam onun adı zembil değil; “sen bil” derdi. İçindekini sen bil, dışarıdaki bilmesin, sen bil.

Bunlar hep böyle bize güzel hususlar olarak intikal etmiş atalarımızdan. Güzellikler manzumesi olarak çağımıza gelmiş. Ama artık adam turfanda bir şey alıyor, fakirin onu almaya gücü yok daha, çocuğuna bir ay sonra yedirecek o fakir. Biz Allah rahmet eylesin Hacı Ali Efendi’yi ziyarete Nazilli’ye gittik. Orda Ödemiş’ten gitme pehlivan diye bir zat vardı, Ödemiş’te her şeyini terk etti oraya gitti, Nazillili Hacı Ali Efendi’nin sağ kolu gibi bir adam, onun hususi hizmetinde, o ailesiyle beraber. Ona hizmet etmek babında. Onun her şeyini yapıveriyor. Böyle karpuz yedik ayıptır söylemesi. Tabii hep beraber yedik, ziyaretçisi çok. Bir tane karpuz kestiler, çok büyük karpuz değil fakat yetti herkese. Birer ikişer dilim yedik. Bizim yanımızda şunu söyledi hacı Ali Efendi, Allah şahit ha.

-Pehlivan dedi buyun Efendim dedi. Karpuzu nerden aldın dedi?

-İstasyondan Efendim dedi. Nazilli’yi bilemem. Nazili istasyonu nasıl oluyor, nasıl olmuyor bilemem.

-İstasyondan Efendim dedi.

-Kaç paraya aldın dedi?

-Bir lira efendim dedi.

-Pehlivan bundan sonra bu eve turfanda karpuz, turfanda meyve girmeyecek, turfanda sebze girmeyecek, bunu mutlak en derin bir köşene yaz. Evin, alışverişini yapan insan sıfatıyla ancak sana söyleyebilirim dedi. Bir daha benim evime turfanda meyve, turfanda sebze, turfanda yiyecek girmesin dedi.

Halbuki Hacı Ali Efendi'nin hali vakti yerindeydi Toptancı bakkal eşyası satıyordu. Zenginler yahu hali vakti yerinde. Pehlivan ne olduğunu bilemedi.

Mevzu “sen bil” den dolayı geldi ya hani. Sen bil kardeşim ama yine Allah biliyor. Şimdi Allah'a sığınırız. Bazen böyle çok değerli yiyecekler oluyor. Herkesin alamadığı yiyecekler. İster taze meyve ister turfanda meyve veya sebze, herkesin alıp yiyemediği şeyler. Bunları biraz gizlice eve götürün kardeşim. Onun bunun dikkatine sunmadan. Onun bunun dikkatini celp etmeden. İçinize sinsin. Göz hakkı diye bir hak var. Adam o göz hakkı ile bakmaz da bak yahu der. O yiyor ben neden yiyemiyorum der. Adam hayıflanır. Adamın cebinde onu alacak parası yok ki. O pahalı bir madde, o götürdüğün şey mesela taze meyve türünden bir şeyse o adam onu ancak bir ay sonra yiyecek. Bollaştığı zaman yiyecek. Sen onu evine götürmek murat ediyorsan, saklı götür kardeşim. Âlemi hayıflandırma. Âlemi iç çektirme. Allah'a sığınırız.

Sır uzadıkça uzar kardeşim. Sır uzadıkça uzar. İşte aile içindeki bazı hususlar da saklı gizli kalsın kardeşim. Her şey açığa vurulmasın. Önüne gelene dert yanma. Önüne gelene hal anlatma. Ya bilir ya bilmez. Ama bak iyilik konusunda ne diyor bak:

“Yap iyiliği at denize, balık bilmeseydi Halık bilir.” Balık bilmez Halık bilir zaten. Balık bilmez “se” yok orda, olmaması lazım. Yap iyiliği at denize, balık bilmez Halık bilir. Sağ elinle verdiğini sol elin görmesin diyor. Neden diyor kardeşim? Kaybımıza medar olmasın diye. Onunla övünür hale gelmeyelim diye.

Adam sadaka veriyor bazen kaygılara düşüyor sonra. Ben mesela aceleye getiriveriyorum. Zaten bir kuruş vereceğim para, benim etim ne budum ne. Orta halli, belki orta halliden aşağı. Bir tencere yemek pişiririz üç gün yeriz biz. Ha onla beraber vereceğim beş kuruş bir para. “Ülen acaba başkası gördü mü?” diyorum kendi kendime. “Acaba başkası görsün mü diye mi hareket ettim?” diye içime kurt düşüyor. Sağ elin verdiğini sol elin bilmesin diyor. Gizli olsun. Hem alan tahkir tezyif görmesin hem sen mutlu ol. Hem de defterine altın harflerle yazılsın.

Bunlardan hep kendimize hisse ayırılım kardeşim. Bunlardan hep bize aidiyet kesp eden hususlar, emirler, yasaklar. Hep bunlar bize

ait kanunlar ve kurallar. Bunları tatbik durumundayız kardeşim. Mutlu yaşamamanın, huzurlu yaşamamanın İslâm'a doğru gidişin, İslâm'ın bütün feyizlerinden, imanla, ihlasla, irfanla bütün ünitelerinden istifade ediyor olmanın zevki, sefası, neşesi, neşvüneması işte burada. Onlara ruhunu Allah katıyor. Neden? Senin o has tutumundan ötürü. Has durumundan ötürü. Allah'tan çok korkmadan, Allah'ı çok sevmenden ötürü. Allah senin huzurunu ilhak ediveriyor. Onu ruhuna işleyiveriyor. Amenna ve saddakna. O öyle bir hal ki anlatılmaz. Ne diyor Arap atasözü:

Men lem yezug lem ya'rif

“Tatmayan bilmez” demek bu. Onu ancak tadan bilir. Onu, o huzuru, bu hali, bu üstünlüğü, bu rahatlığı, bu sağlığı ancak Allah tattırır. Farkına varmazsın nereden geldiğinin. Günahtan çekinen, biraz çekinceli davranan, biraz sakınan günaha karşı, “aman ne yaptım ben, aman ha yapmayayım, ben bu günahtan hemen nazarımı çekeyim” diyenler için... Mesela nazarla (*bakmakla/gözle*) işlenecek günahı misal almış. Günahı işleyecekken tam o anda, anında hemen kendini nazarını çektin, o anda Allah hemen ruhuna genişlik, inşirah verir diyor. Ruhuna o hissi ilka eder (*aşılar*), inşirah tohumu atar diyor.

Anında, hemen kendini, nazarını çektin, “ülen Allah bakıp durur.” dedin, o anda Allah huzura hemen erdirir, daha sonraya bırakmaz lütfunu, ihsanını hidayetini. Hemen sevinçle dolu kılar gönlünü diyor. Huzur ilka eder, tohum atar. O huzurun tohumunu atar. Bunlarla muttasıf olalım kardeşim. Bunlar İslâm ahlakının temel unsurları.

Dokuzuncu makam; **münacat**.

Münacat, büyük bir dua manzumesi kardeşim. Büyük bir sığınma manzumesi, büyük bir iltica manzumesi kardeşim. Allah'a el açtığın zaman, “Allah!” dediğin zaman, bu ihsan kelimesinin tezahürü ve tecellisi gibi telakki ediliyor büyükler tarafından. Hani Allah'ı görüyor gibi olmanın adı. Ona görüyor gibi dua etmenin adına ihsan diyoruz ya. Onun bir kolu gibi ama kapsamlı bir kolu münacat!

Bütün varlığıyla, bütün mevcudatıyla **Allah dediğin zaman, kâinat titrer hale geliyorsa bunun adı münacat**. İhlas ile, bütün kuvvetli vasıflar ile, bütün Allah'ın isimlerinin tecellisi tahakkuku ile, -

99 ismi şerifi dahil- onların hepsinin iştiraki ile vücuda gelmiş, namütenahi bir yakınlık hissi. Bir diyalog. **Allah ile bir sıcak münasebet.** Münacat yahu! Bunun içinde neler var neler. Kitapta, insanı insan yapan, Hakk’a yakın kılan, ona doğru gidişe ışık tutan, nurlu yola sevk eden, amillerden (*etkenlerden/faktörlerden*), hususlardan bir tanesidir diyor. Bunlarla muttasıf olalım.

Münacat bahsi; yalvarış bahsi, yakarış bahsi. Kendini tezellül çukurlarına atış bahsi. Yerlerde sürünme bahsi. Onun yüceliği karşısında kendi küçüklüğünü, kendi zayıflığını, kendi hiçliğini, bağırma bahsi, ilan etme bahsi. Aman deme bahsi. Bunlar ne güzel şeyler. Bunlarla muttasıf olduğumuz zaman, zaten bizim duamız kabul olmaz demeyelim yahu. O zaman o itirazımız ortadan kalkıyor. Böyle haller takındığımız zaman, böyle haller bize hediye edildiği zaman, böyle haller bize ikram edildiği zamanın hep dualarımız geçerlilik kazanıyor kardeşim. Hep dualarımız Cenabı Hak, tarafından müstecap kınıyor. Ama o noktaya gelmek meselesi var. O noktaya gelmenin şartları kolay elde edilmiyor kardeşim. Kolay tahammül sahasına konmuyor kardeşim. O noktaya gelmekler ne köprülerden geçmeye ne barajları aşmaya ne türlü merhaleleri gerilerde bırakmayla ancak mümkün oluyor. Ama biz umutsuzluk dünyasında değiliz. Ne diyor Mevlâna mübareği. Bastığı yerler, bizim için secde mahalleri olsun, öyle bir mübarek:

“Gel, ne türlü günah işlediysen gel, tövbeni yüz defa bozduysan yine gel. Bizim kapımız umutsuzluk kapısı değil”

Umutsuzluk değil. Ben de söylüyorum, haddim olmayarak: Umutsuzluk kapısı değil. Bu teşvik kapısı. Böyle olmaya doğru, öyle olmanın gayreti içinde bulunmaya doğru. Bunlar bizim için zor şeyler değil kardeşim. Mesela elli sene, altmış sene evvelki bir Müslüman bazı dereceleri elde etmek için nelere nelere nelere gayret gösteriyordu. Bizim şimdiki halimiz, fesat devri kardeşim. Bizim merhalelerimiz kısaca tutulmuş. Âlemin on ayda, on adımda gittiği yerlere, şimdiki Müslümanlar eğer kendini çekip çevirebiliyorsa bir adımda gidiyorlar, yarım adımda gidiyorlar.

Biz müjde ümmetiyiz müjde. Bunun kıymetini bilelim. Öyle bir geçerli günde yaşıyoruz ki eğer kendimizi koruyabiliyorsak, yasaklardan

kaçabiliyorsak, emirleri mümkün mertebe tutabiliyorsak cennet bizi bekliyor, cemaal bizi bekliyor, şefaah bizi bekliyor. Bunlar olmazsa tabii bizi Allah ayıplar yahu. Bizi Allah ayıplar yahu. Böyle bir imkân verdim der. Çünkü bu fesat devrinde çok değerli sayılıyor müminler. Hz. Musa adama demiş ya:

-Burada ne arıyorsun?

-Burada Allah'ı ibadetle meşgulüm.

-Ne zamandır buradasın?

-Yedi yüz yıldır buradayım demiş. Hz. Musa hemen yere atmış kendini.

-Aman Ya Rabbi ben senin mürsel peygamberinim, benden değerli ne kulların varmış benim haberim yokmuş. Cenabı Hak;

-Ya Musa kalk diyor, kalkıyor.

-Bak bunun diyor yedi yüzyılda mağaranın içerisinde kazandığını -tabii teferruatı var tekrar etmek istemiyorum- bunun diyor yedi yüz yılda kazandığı ecri, sevabı, makamı, mertebeyi, ahir zaman ümmetinin, ahir zaman peygamberinin ahirindeki fitne devrinde, bak fitne devrinde, fesat devrinde yedi günde kazanacaklar diyor. Öyle bir devirde yaşıyoruz biz.

Biliyorsunuz peygamberimiz geldiği zaman zaten ahir zaman peygamberiydi. O'nun sahabeleri O'nun ahbablarıydı, dostlarıydı kader arkadaşlarıydı. Ondan sonra sahabeyi görenler tabiin oldular. Tabiin dendi. Ondan sonra gelen cemaat-i Müslimine de tebeitâbiin dendi. Tebeitâbiin, tebeitâbiin... Birbirine zincirleme. Şimdi bu tebeitâbiinin ucundayız kardeşim. Büyükler bazı çok şeyler hissediyorlar. Biz bir şey bilmeyiz de çok bazı şeyler hissediyorlar. Bazı şeylerin yakın olduğunu söylüyorlar. Allah bilir. İşte ahir zaman peygamberinin ahirindeki fitne devrinde yedi günde kazanacaklar diyor.

Hakikaten düşünün kardeşim, öyle. Bu konfor, bu safa, bu keyif, bu nefse giden yollar, sayılmayacak kadar çok. Eskiden yirmi beş otuz yaşından evvel adamlar kahveye giremiyorlarmış kardeşim. Şimdi 15 yaşındaki çocuğun eline 50 lira para koy istediği fenalığı yapıyor. Hem

kimse karışmıyor hem yapma salahiyeti (*yetkisi*) var. Yapma imkânı var. Böyle bir devir yaşıyoruz kardeşlerim. Bu devrin kıymetini bilelim.

Genç kardeşlerimiz bilhassa size hitap ediyorum, bilhassa, lütfen biraz hayatınıza çekidüzen verin. Biraz iktifa ettiğiniz (*yetindiğiniz*) o hususlara takvayı ekleyiniz. Allah'tan çok korkunuz, Allah'ı çok seviniz. Kanunlara, dini kanunlara riayet ediniz. Ahlakı hamide ile muttasıf olunuz. Tevazu ehli olunuz. Her türlü güzelliğin sahibi olunuz. Bak oruçta bile, orucun fazilet noktasından da ele alıyoruz konuyu bakınız. Nereden nereye geliyoruz da. Eğer birileri size sataşacak olursa sakın mukabele etmeyiniz, sakın ona kendi söylediği sözlerle mukabele etmeyiniz. Tahkir tezyif etmeyiniz çirkin kelimeler kullanmayınız. Ya ne yapacağız? Ben oruçluyum kardeşim diyeceksin. Sana yol gösteriyor. Tevazuunun, güzel ahlakın yolunu gösteriyor sana. Uymaman lazım gelen bazıları senden irak tutuyor.

O oruç... Her zaman tekrar tekrar söylüyorum. Oruç, sıradan bir oruç olmasın kardeşim

Avam orucu.

Şimdi avam orucu var. Bizim gibiler, sıradan insanlar, sahurda yerler, iftara kadar aç kalırlar ama çok dikkatli bir hayatları var mıdır yok mudur belli olmaz. Orucu zedeleyici haller demiyorum, bakınız. Çok dikkatli durumda olmayan olabilir. Şakalaşırlar, efendim o şakalar “latife latif (*incelik*) gerek” kanunu var ya, latif olmaktan çıkar biraz. Daha mâlâyâni mâsivâ girer işin içine, nazarlar girer işin içine, kelimeler girer işin içine. Onlar o sınıf insanın orucu işte. Bunlar avamın orucu. Avam bizim sınıf. Küçükler sınıfı, sıradan insanlar sınıfı.

Havas orucu.

Orta sınıf. Biraz daha Hakk'a yakın olmuş, havas olmuş, kendini yenmiş, Hakk'a doğru yönelmiş. Nefse her itirazında tokadı vurmuş ve nefsini yenmiş, nefsin yoluna gitmemek için nefsin sırtına binmiş ve onu tahkir tezyif etmiş ve nefse “sen dur bakalım” demiş. “Gün benim günüm” demiş. “Sen bana emir vermeye kalkma, sen benim emrime gir, sen de kazan” demiş. Havas orucu. Bütün üniteleriyle. Bir de ondan sonrası var.

Hass'ül-has orucu

Bunu da anlattım. Bu artık bütün üniteleriyle, bütün değerleriyle Hakk'a teslimiyetin ta kendisi. Hangi şartlar içerisinde olursa olsun evinde, köyünde, yurdunda, aşında, işinde, kasasında, hangi noktada bulunursa bulunsun, o artık orucunun esiri olmuştur. O artık orucuyla hemhal olmuştur. O artık orucunun değerini bilir olmuştur. Orucuyla saadet bulmuştur. Orucuyla Resûlullah'ın şefaatine imkân bulmuştur. Cenabı Hakk'ın rızasına doğru tat alıyor oluşun lezzetini duymuştur, tatmıştır. Hass'ül has... Onlar aynı zamanda akıllarından da bir şey geçiremezler diyor. Fikirlerinden, gönüllerinden, vücudunu kaplayan bütün organlarından, sanki müstağni yaşıyorlar gibidirler diyor. Sanki o vücut onlardan sıyrılmış, ruh ayrı bir husus kesp etmiş, başka yerlerde uçuyor gibidir. Nefis, aman diye diye ayakların dibinde sürünüp durur.

Nefsi açlık, ateş ve zikir yakıyor. Şimdi nerden nereye gittik gene. Açlık, zikir, ateş nefsi yakıyor. Nefis, kendi başına olduğu zaman ihanettir. Abdulkadir Geylani Hz. Bağdat'ta kendi merkez meclisinde zikrederken nefis ufacık, parmak kadar velet oldu ağzından düştü diyor. Aman demiş, nefis, hemen atmış kendini dışarı zikir yaktığı için. Binaenaleyh, bakınız açlık da nefsi yakıyor. İşte o şimdi bizim bahsettiğimiz Hass'ül has, o nefsi yananların orucu. Nefsini yakanların orucu. Nefsine dur diyenlerin orucu. Gönüllerinden, kalplerinden, zihinlerinden, beyinlerinden yanlışlıklar, yanlış şeyler geçirmeyenlerin orucu. Hass'ül hasa gayret edelim kardeşim. Hiç değilse havasa gayret edelim. Bizim oruçlarımız biliyorsunuz avam orucu. Evet oruç yerine gelir. Borcumuz ödenir. Büyük yanlışlar yapmadıktan sonra, orucu bozucu hallerden, davranışlardan, sakındıktan sonra, orucumuz oruçtur. Sahur ile iftar arasında geçen zaman içerisinde orucu bozucu bir halimiz olmadıktan sonra orucumuz oruçtur. Ama orucun çeşitleri var işte. Orucun avam orucu var, havas orucu var... Biz hass'ül has orucuna talip olalım. En güzeline talip olalım yahu. Yapabildiğimiz kadar. Gönül yükseklerde uçar. Allah'ın rızasını ister, Resûlullah'ın şefaatinin ister. Gönül cennet cemel ister. Her şeyi en güzelinden ister. Ama en yüceye doğru, o iyiye doğru, o murat olunan şeylere doğru, yaklaştıracı hususlar acaba bizim hayatımızda makes (*karşılık*) buldu mu? Acaba hayatımıza onları adapte ettik mi? Onları düşünmek lazım. Ama Cenabı Hak isterse, en beğendiğini, en aşağıda tutar, en beğenmediğini yüksekte

tutar. O'nun tasarrufudur. Senin emelin, senin amelin hiç yabana atılabilir mi? O mümkün değil. Cenabı Hakk'ın adaleti tahakkuk tecelli ederse Cenabı Hak hiç yanlışlık yapabilir mi? Ama O'nun tasarrufudur diye antrparantez koyuyoruz. İstedığı gibi yapar. Hani o şeyi bir daha söyleyelim, Ne demiş Necip Fazıl;

“Gözüm, aklım, fikrim var deme hepsini öldür

Sana çöl gibi gelen O göl diyorsa göldür”

Bitti. O, ne derse o. Gözüm, aklım, fikrim var deme hepsini öldür. Sana çöl gibi gelen O göl diyorsa göldür. Kayıtsız, şartsız O'nun dediği olur. Lakin bu bizim aklımız, fikrimiz, gözümüz ve nazarımız hiçbir işe yaramaz manasını tazammun etmez (*o manayı gerektirmez*). Onlar bizim bir noktaya kadar işlerimizi görürler. Ondan sonra o çizgiyi aştıktan sonra işler O'na aittir. Perdenin arkasında O vardır, yöneten O'dur, yönlendiren O'dur. Hikmet O'nundur. Bütün tasarruflar O'nundur. Kâinatta vuku bulacak her türlü hadisat O'nun taht-ı himayesinde, taht-ı malumatındadır, mutlak manada.

Onuncu makam; Hak Teâlâ'ya ulaşmaktır.

İşte bu artık. Hak Teala'ya ulaşmak, artık bunun izahını size bırakıyorum ben. O, Hak Teala'ya ulaşmak, Hak ile olma manasını tazammun eder (*manasına gelir*). Onunla olduktan sonra zaten kâinat bir para (*değersiz*). Kâinat zaten bir para. Zaten bugünkü aklımızla da hareket etsek, Necip Fazıl'ın o sözünü dinlemesek, aklımızla hareket etsek, kâinat zaten bir para.

Bakınız demin dediğim gibi, Anneye babaya tahkir konusuna kadar götürmesin. Anneye babayı hiçe saymak manasına kadar götürmesin bizi. O zaman akıl ihanet oluyor. Akıl, iman ile müterafik olmuyor. Feyiz, iman ve irfan ve ihlas bir noktada sukut ediyor. Bu hiç olur mu? Cenabı hak, benden sonra ana baba diyor. E bu hükmü hiçe sayıyoruz biz. Öyle yapmayalım inşallah. Allah'ın izni keremiyle. O Hakkı bulanlardan olalım inşallah ve Hak Teâlâ'ya ulaşmak nasip ve müyesser eylesin. Cemal, cennet ile müşerref olanlardan eylesin. Onu mutlaka dileyelim.

Gönül yükseklerden uçar. Biz, mutlu bir devrin çocuklarıyız.

Eğer mütalaa ve telakki edersek, eğer inceden inceye araştırırsak, bazı hadisi şerifler, bazı ayeti kerimeler bize büyük müjdelere veriyor kardeşim. Bunları elde etmek lazım. Allah ayıplıyor. Bu kadar imkân içerisinde, bu kadar vaat içerisinde sen ne yaptın? diye. Yapmayalım. Hor hor uyumayalım kardeşim. Uyuma konusu aklıma geldi de. Bak burada bir yer daha var onu okuyalım.

Üç kişiye söz hakkı yoktur.

Üç kişiye söz hakkı yoktur. Bunlardan ilki reşit olmayan çocuk. Onun sözüne riayet olunmaz. Onun sözü geçerlik kazanmaz. Reşit olamayan çocuğun aklı başında değildir. Hisleriyle hareket eder. Daha o mükellefiyet sınıfına girmemiştir. O dereceye varmamıştır. Onun sözü dikkate alınmaz. O çocuktur, küçüktür. Zaten padişaha bile sormuşlar

-Efendim sizin de dünyada korktuğunuz insan var mı? demişler

- İki kişi var demiş.

-Aman demişler, efendim kim bunlar? Hemen zaptiyelere söyleyelim tutsunlar.

-Tutulabilir kişiler değil bunlar.

-Nasıl?

-Sınıf bunlar sınıf.

-Nasıl sınıf?

-Birincisi çocuk sınıfı, ikincisi deli sınıfı demiş. Onlar ipe sapa gelmez, onlardan korkarım demiş Padişah.

Binaenaleyh burada da adı geçiyor. Şimdi üç kişiye söz hakkı yoktur. Bunlardan ilki reşit olmayan çocuk, **ikincisi deli**. Şimdi deli, çeşitli yorumlara açık biri deyim. Burada meczup manasını alıyorlar. Şimdi akil meczup var, akil olmayan meczup var. Akil olan meczup namaz ile abdest ile her türlü mükellefiyet ile suale muhatap olunacak meczuptur.

Akil meczup, Allah'ın cezbesine kapılmış, Allah'ı bulmuş, ister zaman zaman ister bilfiil ister hiç aralıksız Cenabı Hak ile olabilen kişi.

Cezbe ehli. Onlar cezbeye kapılmışlar, Allah'ın izni keremiyle, hep Cenabı Hak ile beraberler. Cenabı Hakk'ın nazarında hiç uzakta değiller. Bazılarına “Benim dilimle söylerler, benim gözümle bakarlar” diyor. İşte onlar akil meczup. Onlar her türlü mükellefiyet üzere olacaklar. Ve alem-i ahirette, o şedit günde, herkesin birbirinden kaçtığı günde, onlar sefa üzere olacaklar. Yine suale muhatap olacaklar. Suale usulen muhatap olacaklar. Yoksa arşın gölgesine ilk girecek olacak olanlar onlar. Akil meczup.

Bir de akil olmayan meczup var. Onlar, araf denilen yerde toplanacaklar. Onlar için hüküm bu. Sabi olarak ölenler, bu akil olmayan meczuplar ve çok cömert olan bir kısım gayrimüslimler arafta toplanacaklar. Bak çok cömert olan, bu sebeple Hakk'a biraz yakın olan ama miftahu'l-cenneyi (*cennetin anahtarını*) elde edemeyen gayrimüslimler. Miftahu'l-Cenne ne? “Lailahe ilallah Muhammeden Resûlullah.” veya “Eşhedü enla ilahe illallah ve eşhedü enla Muhammeden abduhu, habibihü ve rasuluhu” diyemeyenler. Cennetle cehennem arasındaki A'raf denilen bir noktada haşr olunacaklar. Cenabı Hak, onlar için kararı kendi verecek. İşte o akil olmayan meczuplar, çocuk iken vefat edenler ve Hakka yakın olmak üzereyken La ilahe illallah Muhammeden Resûlullah diyemeden darül bekaya göçen ve onları doğrudan cehenneme atmak istemeyen Cenabı Hakk'ın takdiri ile o arafta toplanacak olanlar hakkında kararı Allah kendi verecekmiş.

Üçüncüsü de demin dedim bak. **Uyanıncaya kadar uyuyan insan.** Kardeşlerim, uykuyu kendi haline bırakırsak, uyku bizi avlar. Uyku bizi çukurlara, tuzaklara düşürür. Azıcık ilişkili yatalım yahu. Şu dakikada kalkabilir miyim acaba? diye yatalım.

Ben mesela üçte mi kalkacağım kardeşim, mesela saat iki buçuk diyelim bir abdest bozдум. Bir yarım saat uzanıveriyorum. O yarım saat içerisinde o yirmi dakika içerisinde ben 15 defa uyuyup uyanıyorum kardeşim. O saati kaybediveririm diye, o saatte uyuyuveririm uyku bana galip gelir diye o yarım saat içerisinde ben 15 defa uyuyorum, 15 defa uyanıyorum kardeşim. İlişikliyim çünkü, kaybediveririm diye. O saati uyanık geçirmeliyim diye. Uyku benim gafletimi galip getirir diye ilişkili yatarım kardeşim. Bak ne diyor? Dikkate alınmaya üç sınıf insan diyor. Üç sınıf insan. Ne bunlar;

1. Çocuk
2. Deli
3. Kendi uyanıncaya kadar uyuyan insan.

Uykunun keyfine bırakırsan hoppa... Bacağımı gere gere yat ağabeyciğim yat. Saatler gelsin geçsin. Ezanlar gelsin geçsin... Bu çok yanlış kardeşim. Bazen insan çok gaflet üzere olur, çok ağırlık basar, rahatsızlık vardır, kendini atar. Müstesna hallerdir. Fevkalade hallerdir. Ama ben genel manada konuşuyorum. Genel manada ele alıyorum. **Kendiliğinden uyanıncaya kadar uyuyan insanlar, dikkate alınmazlar, uykunun esiridir.**

Bizim bir kardeşimiz vardı. Onu bilenler biliyorlar kim olduğunu. Darul bekaya göçtü. Çarşamba günü yatmış bu. Öyle gün batımına yakın. Gayet yorgun. İnşaat işçisi. Bir uyanmış bakmış ulen daha sabah olmamış. Ortalık karanlık. Kalkmış, yarım yamalak mutfakta bir şeyler yemiş, bir daha yatmış. Ertesi gün kalkmış gitmiş işine. Arkadaşlar hesap görürken diyorlar ki yahu sen perşembe günü yoktun. Yok yahu vardım. Kardeşlere sor, perşembe günü yoktun. Adam çarşamba günü yatmış. Cuma sabahı uyanmış abi. Bu da olur mu yahu? Allah'tan arkadaşları var şahit. Bir gün noksan alıyor artık yevmiyeyi dizini döve döve.

Böyle olmayalım. Gerçi aşırı yorgunluktandır. Bir de böyle zaten. Bütün günü uykuyla geçirmiş. Çarşamba günü yatmış, perşembe günü akşam olmuş o hala Çarşamba'nın akşamı devam ediyor zannediyor. Bir lokma bir şey yemiş bir daha yatmış. Cuma günü uyanmış o perşembe günü uyandım zannediyor. Bu kadar da böyle olmayalım.

Uyku gaflet ilacı. Gafletin özü. Ne demiş Mevlâna Celalettin mübareği, kurban olayım, sözleri altın. Mutlu mu olmak istiyorsun? Ortanca oğluna vasiyet, nasihat ediyor: “Oğlum az ye, az uyu, az konuş”

Biz konuşuyoruz, tabii görev icabı konuşuyoruz haddimiz olmayarak. Allah rızası için konuşuruz. Mâlâyâni mâsivâ değil konuştuğumuz şey. Allah rızası bir şeyler, bir şeyler... Bak ne diyor

kardeşim? Az ye, az uyu, az konuş. E şimdi sen tıka basa doldurursan, tabii ki uyanamazsın. Tıka basa boğazına kadar, yersen uyanamazsın.

Bazı insanlar yemek için yaşar, bazı insanlar yaşamak için yer. Biz yaşamak için yiyenlerden olalım kardeşim.

Biz lokantacıyız, ben orada görüyorum. Adamlar maşallah, sübhanallah geliyorlar... “Kurt gibi açım hacı abi.” diyor. Evvela şu porsiyonu söylüyor. Bir tane bütün ekmek. Ama maşallah kalıbına bakıyorum, kalıplı kıyafetli. Arkasından bir çift porsiyon daha söylüyor, bir bütün ekmek daha. E biz onu on kişilik aile anca yeriz yani. Adam bir seferde iki ekmekle dört porsiyon köfte yiyor. Tabii bu vücudu zorluyor kardeşim. Bu hazma darlık veriyor, hazma zorluk veriyor.

Hayr'ul-umur evsatuha. İşlerin hayırlısı vasat (*ortada/itidalli*) olandır dedik ya vasat üzere yiyenlerden, vasat üzere olanlardan olalım. İnşallah bu uyku bahsinde uykuyu kendi haline bırakmayalım kardeşim. Azıcık tedirgin yatalım. Şu saate uyanmak istiyorum Ya Rabbi diyelim. O saate yakın gözümüz açtığımız zaman... Baş ucumda saat benim şöyle. Ben ne gün olursa olsun hangi saat yatmış olursam olayım hemen gözüm o saate gider. Pilli bir saat. Oğlum onu yılbaşı hediyesi diye dağıttıydı. O zaman bize de vermiş. Velhasıl, gözüm saatte, karanlık görünmüyor. Koca harflerle yazmış kocaman bir saat. Onu başımın ucumdaki komodinin üstüne koymuştum. İri harfleri azıcık görmeyenler için ne olur ne olmaz diye.

Saatin tıkırtısı da (*tık tık tık sesi*) ninni gibi geliyor insana. İstanbul'dan misafir geldiği bize. Bakın bunu da antrparantez arz edeyim. Biz misafiri orada yatırdık. Sabahleyin dayı, o saati oradan aldırır dedi. Hayırdır oğlum dedim ben. Aman tıkırtısından uyuyamadım dedi. Bakın şimdi ben onun tıkırtısını ne yapıyorum. Allah şahit olsun bak. Allah riya yazmasın. Utanarak söylüyorum, hicap ederek söylüyorum. Ben o tıkırtıya tiryakiyim yahu. Ben o tıkırtıyla tespih sayıyorum yahu. Onunla beraber ben artık o tıkırtının üstüne o tespih uyuyup gidiyorum. Onu rahatsız etmiş. Alışkın değil. Tenkit için söylemiyorum.

Yani bu uykuyu kendi başına bırakmayalım kardeşim. Kendi uyanıncaya kadar uyuyan diyor, bak başka bir şey demiyor. Biz o sınıfa

gitmeyelim yahu. Biz artık uykuyu biraz kendi irademize bağı kılalım inşallah. Kendi ihtiyarımıza, zincirle bağlayalım inşallah, kopamasın. Kendi başına kalmасыn inşallah. Allah cümlemize iman versin inşallah.

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Ey yerlerin, göklerin, bütün mülklerin sahibi, maliki olan Yüce Allah'ım. İki cihan serveri Muhammed Mustafa (s.a.v) Efendimiz Hazretlerinin mübarek hatırları için ve onun sevgili torunları Abdulkadir Geylani, Ahmed-el Rufai, Mevlâna Hazretlerinin sevgili hatırları için Ya Rabbi dünyevi uhrevi bütün işlerimiz kolaylaştır ver, güzelleştiriver ve hibe eyle Allah'ım. Bizi iki cihanda aziz eyleyiver Allah'ım.

Ya Rabbi bize iman-ı kâmil, aşk-ı ilahiye, feyz-i ilahiye, sırr-ı ilahiye ve kalb-i selim ve ihlas ve huzur ve sağılık ve saadet ve selamet ve bereket ve şifalar ve şifalar ve sağılıklar lütfeyle Allah'ım.

Korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan ve dünya fitnelerinden ve kabir azabından bizi koru Ya Rabbi. Bütün azaplardan, ıstıraplardan, elemelerden, kederlerden, dünyevi uhrevi ıstıraplardan bizi beri eyle Allah'ım. Bizi kendi korumana, kendi himayene al Allah'ım. Maddi ve manevi bütün felaketlerden, şerlerden, kazalardan, belalardan, kötülüklerden, hastalıklardan, semavi ve arzı felaketlerden, sıkıntılardan zararlıardan, şerlerden, çirkinliklerden, tasallutlardan, tecavüzlerden, densizliklerden, dinsizliklerden, imansızlıklardan, ahlaksızlıklardan, uğursuzluklardan, huzursuzluklardan, iftiralardan, büyülerden, zinalardan, acılardan, sevmediğin her şeylerden; sana mugayeret kesbeden (*zıt düşen*), sana muhalefet kesbeden her şeylerden, her halimizden sana sığındık Ya Rabbi. Sen bizi koru Ya Rabbi. Sen bizi kendi himayene, vikayene kendi korumana al Allah'ım.

Aman Allah'ım bizi bize bırakma Ya Rabbi. Ben beni bırakmadan sen beni bırakma demiş, biz bizi bırakmadan sen bizi bırakma Ya Rabbim. Hali pürmelale düşeriz Ya Rabbim. Rezil rüsva oluruz Ya Rabbi. Senin nazarından düşmektense Allah'ım başka felaketlere uğramak daha hoş gelir. Ama bu bir şart değil Ya Rabbi. Sen

affetmeyi, lütfetmeyi, hıfz etmeyi seversin Ya Rabbi. Hiç başka felakete düşürmeden senin lütfuna, hıfzına, senin hidayetinde erelim Allah'ım. Senin cemalini bulalım Allah'ım. Senin Resul'ünün şefaatinde bulalım Allah'ım. Senin sevdiğilerinin himmetinde bulalım Allah'ım.

Ordumuza, yurdumuza, vatanımıza, milletimize ve mukaddesatımıza ve güzel saydığımız her şeylerimize sen sahip çık Ya Rabbi. Sen doruklarda eyle Ya Rabbi. Sen tezellül verme Ya Rabbi. Sen yerlerde süründürme Ya Rabbi. Kimsenin bir karış toprağında gözümüz yok Ya Rabbi. Biz Sulh devletiyiz. Biz sulhu sükûn üzere olmak murat ediyoruz Ya Rabbi. Ve bizim güzel vatanımızda şu yedi yüz seksen kilometrekarelik güzel vatanımızda güzel Anadolu'muzda üç tarafı denizlerle çevrili bütün dünyanın dikkati ve gözü üzerinde olan Anadolu'muza toz kondurma Ya Rabbi. Ayak bastırma Ya Rabbi. Düşman ayağı basmasın Allah'ım. Hür olalım, güzellikler üzere olalım ya Rabim, sen ikram eyle, ihsan eyle.

Sen bu kuraklıklara son ver Ya Rabbim. Biz kusurluyuz günahkarız. Kim bilir hangi noksanlarımıza binaen bu kuraklıklar, bu işaretle vaki oluyor vuku buluyor Ya Rabbi. Sen dur deyiver dursun Ya Rabbim. Rahmetinden tez günde, tez zamanda vatanımıza bereketler yağsın Allah'ım. Felaketler olmasın Allah'ım. Ortadoğu'daki din kardeşlerimize de güzellikler sun Ya Rabbim. Onların da bütün mahkûmiyet hallerini kaldırıver Allah'ım. Üzerlerindeki kara bulutları gideriver. Gıdaları yok Ya Rabbim, ışıkları yok, can emniyetleri yok Ya Rabbim. Başka milletlerin, din dışı unsurların tehdidi altında yaşıyorlar. Sen onları da bu vaziyetlerden kurtar, kusurları günahları varsa ki vardır hepimizin vardır onlarla beraber hepimiz affeyle Allah'ım. Sen bizi iki cihanda aziz eyleyiver Allah'ım. Muratlarımıza erdiriver Allah'ım. Sıkıntılarımızı gideriver Allah'ım. Hacetlerimiz yerine getiriver Allah'ım.

Şurada hazır bulunan cemaati müsliminin de meşru olan, helal olan, muratlarımıza erdiriver Allah'ım. Cebimize hanemize, soframıza, Halil İbrahim bereketleri ver Allah'ım. Bize verdiği nimetlere ve rızıklara hamdü senalar olsun. Olmayanlara da bulmayanlara lütfeyle Allah'ım. Şu mübarek ayın öncesinde el açtık yalvarıyoruz Allah'ım. Şu mübarek günlere çok yıllar çok yıllar, daha

sağlıklı, feyizli, imanlı, irfanlı ve ihlaslı olarak kavuşmaklar nasip ve müyesser eyle Allah'ım. Hakkımızda güzel şeyler yazıver Allah'ım. Akıbetimizi hayır eyleyiver Allah'ım. Muratlarımıza erdiriver Allah'ım. Şurada hazır bulunan cemaati müsliminim muratlarına erdiriver Allah'ım. Her türlü kazadan, beladan, kederden, bizi muhafaza eyle Allah'ım.

Sana sığındık, sen bizi himaye eyle Ya Rabbim. Sen bizi vikaye et, sen biz korumana al Allah'ım. Biz korunmaya muhtacız Ya Rabbim, biz zavallıyız, küçüğüz, adiyiz, asiyiz. Sen bizi terk edersen halimiz pürmelal olur Ya Rabbim. Bizi öyle olmaktan sen koru Ya Rabbi. Kusurlarımızı, günahlarımız bağışlayıver lütfen. Güzellikler üzere oluverelim inşallah. Güzellikler üzerimize yağsın. Sıkıntılar bizden ırak olsun Ya Rabbim. Bütün nimetlerine hamdü senalar olsun. Olmayanlara da bulmayanlara da veriver Ya Rabbi.

*Subhâne rabbike rabbi-l'izzeti 'ammâ yasîfûn ve selâmun 'alâ-
lmurselîn, velhamdu lillâhi rabbi-l'âlemîn.*

El Fatiha maassalavat

10) 05.10.2008 tarihli sohbet²⁸

(Orucun fazileti ve çeşitleri, haram-helal ve şüpheli olan şeyler, dilin kullanımına göre en tatlı ve en acı olması, güzel ahlâk ve son nefeste imanlı ölmeye dairdir)

Bismillâhırrahmânırrahîm,

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Cennet, cemal ile hep beraber müşerref olacağız inşallah. Resûlullah'ın sancağı altında toplanacağız. Muradımız var, umudumuz var, Allah yardımcımız olsun inşallah.

Velhasıl tevazu hudutları içinde kalalım inşallah. Allah yardımcımız olsun, dünyevi ve uhrevi saadetler hepimizin olsun.

Bir hususu arz etmek istiyorum. Biliyorsunuz dün 15 askerimiz şehit edildi. Teröristler ne isterler bilmem. Şehitlere üzülmeyiz diye kayıt var, ama şehitlerin ailelerine üzülyorum. Şehitler elbette ki Cenabı Hakk'ın ikramına, ihsanına muhatap olmuşlardır, inşallah. Zannımız odur fakat yasa büründük. Akşam evde misafir olarak çocuklarımız ve torunlarımız vardı. Onlarla görüştük ama onlarla hiç hemhal olmadım. Kendime gelemedim. Çok müteessir oldum. Yerleri yurtları cennet olsun inşallah.

Allah o terör belasından bizi kurtarsın inşallah. Bazıları İslâmî terör diyorlar. Bunu kaç defadır söylüyorum. Hem İslâm hem terör olmaz kardeşim. Ya İslâm ya terör. İslâmî terör olmaz. Kur'an'da kaydı var biliyorsunuz, ayeti kerime ile sabit. Bir kişiyi öldüren, bütün insanları öldürmüş gibi hüküm giyer. Bir insanın hayatını kurtaran da bütün insanlığın hayatını kurtarmış gibi saadete, selamete erer. Binaenaleyh, Allah bizi bağışlasın, ben şehitlerimizin hatırı için üç İhlas bir Fatiha istirham ediyorum. Gelmiş geçmiş bütün şehitlerimize, bilhassa dün vefat eden şehit kardeşlerimize hediye diyorum. Sen haberdar eyle Ya

---

²⁸ Sohbetin videosu şu linkten izlenebilir: https://youtu.be/FKZ4_Ozpreg

Rabbim. Cennet cemal ile müşerref eyle Ya Rabbim. Hepimize de şehit sevabı ver Allah'ım.

Bir de beyanı mütalaa etmek istiyorum haddim olmayarak. Cuma günü yukarıda da (*Hafız Osman Mescidini kastediyor*) söyledim. Şevval ayına girdik kardeşlerim. Şevval bayram demek biliyorsunuz. Bayram ayı. Ay sonuna kadar devam edecek inşallah. Gök ayı bitene kadar devam edecek. Bu altı gün orucunu alimler, abidler, mürşitler, yapılması lazım geliyor diye düşünüyorlar, hep böyle tavsiyede bulunuyorlar. Bu altı gün orucunu mümkün olan, durumu müsait olan mutlaka yapsın kardeşim. Bir arada olma, bitişik tutma mecburiyeti yok. Bir gün tut, iki gün tutma, iki gün tut, üç gün tutma. Fakat bu ay içinde olsun. Şevval orucu bu.

Benim oruç borcum var, Şevval orucunu tutsam onun yerini tutar mı? Kardeşim ne oruç hırsız olalım ne namaz hırsız olalım. Sen Şevval orucuna Şevval orucu diye devam et, tut. Allah zaten öteki alemde noksan oruçlarımızı, nafile oruçlarımızdan takviye edecek. Vaadi ilahiye var.

Adam sünnet yerine kaza kılveriyor... Namaz hırsız olmayınız diyor. Kardeşim kaza gene kıl. Biz buna muarız değiliz (*itiraz etmeyiz*). Kaza gene kıl yahu senin kazana engel olan yok. Neden sünnetin yerine yahu? Bu Vehhabilerin bilhassa, üzerinde durdukları bir konu. Resûlullah buyuruyor (s.a.v): “Ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacak, yetmiş ikisi dalalette bir tanesi saadette, saadette olan kimdir? Fırka-i Naciye'dir.”

Fırka-i Naciye nedir Ya Resûlullah? diye soruyorlar. Ehli sünnet vel cemaat fırkasıdır diyor. Ehli sünnet vel cemaat fırkası. Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem, sünnetimi kılanlar, iman ile, ihlas ile muttasıf olanlar, bu fırkanın içindedirler diyor. Yahu biraz fazla oluversin. Sen sünnetini de kıl kardeşim. Kaza namazını da sabahtan akşama kadar kıl. Seni alıkoyan mı var yahu? Sünnet yalnız namaz değil kardeşim. Sünnet yalnız kaideyi umumiye değil. Sünnet Resûlullah'ın hayatı.

Sünnet sünnet-i müekkede (Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'in devamlı şekilde işlediği fakat nadiren terk etmiş olduğu; vacip ya da farz olmayan ameller), **sünnet-i gayri müekkede** (Hz. Peygamber Efendimiz (asm)'in bazen yapıp bazen de terk ettiği

ameller) diye ayırmış. Sünnet-i **gayri müekkedeler**; ikindinin ve yatsının ilk sünnetleri. **Sünneti müekkede**; öğlenin ilk sünneti, sabahın ilk sünneti, akşamın sünneti gibi. Yatsının ilk sünneti sünnet-i gayri müekkede, yani Resûlullah'ın zaman zaman yapamadığı, ihmal ettiği diyemeyiz, haşa ondan ihmal beklenmez, ama zaman zaman kılamadığı namazlarıdır. Sünneti gayri müekkede. Sünneti müekkede de hiçbir surette, terk etmediği namazlardır. Şimdi mesela müekkede namazının içerisinde, teravih namazı da var. Onu da geçen gün izah ettik haddimiz olmayarak, biz kim oluyoruz?

Teravih namazında her oturuş ve ardından ayağa kalkışta Sübhaneke okunur mu? Kardeşim, her ayağa kalkışta Sübhaneke okuyacaksın. Teravih namazı müstakil namaz. Müstakil sünnet. İsterse iki rekâta selam verirsin, isterse on rekâta selam verirsin, isterse yirmi rekâta verirsin. Ama her ayağa kalkışında, yani her oturuştan kalkışında Sübhanekeyi okursun. Oturduğun zaman da tahiyatın (*ettahiyatü'nün*) arkasından salavat-ı şerifeleri (*salli-barik dualarını*) okursun. Mecburen okursun. Farz namazlarda olmaz ama sünnet namazlarda okursun.

Ben bir yerlerde bir imam arkadaşımıza rastladım. Salavatları (*salli-barik'i*) neden okumadık dedim. İmam arkadaşımız da okumamış. Ne salavatı yahu dedi? İmam ayağa kalkacağı zaman salavat mı okunmuş dedi? O zaman bir şey demedik ama sonra konuşalım kardeş falan dedik, üzüntüye meydan vermemek için. Yani bunlar olması lazım gelen şeyler.

Gelelim sünnet meselesine. Büyükler, farz namaz borcu olan, sünnet yerine kaza namazı kılsınlar demişler, ikame etsinler diye demişler. Bunları biz okuyoruz. Mesela Abdulkadir Geylani Hz. demiş. Abdulkadir Geylani Hz. evvela Şafî mezhebindeydi. Sonra Hanbeli mezhebi zayıfladı. Ona katılmalar zayıfladı, taraftarı az oldu. O da Hanbeli mezhebi biraz daha kuvvet bulsun, onun nüfuzundan istifade edilsin diye Hanbeli mezhebine geçti. Şimdi o mezheplerin imamaları böyle düşünüyor olabilirler. Bunların muvacehesinde Abdulkadir Geylani Hz. böyle konuşmuş olabilir. Farzın önemini anlatmak için böyle konuşmuş olabilir. Ama bizim bir ağabeyimiz vardı. Çok başka, çok büyük bir ağabeyimizdi. Kerameti, feraseti olan bir insan. Ceketini düğmelemeden huzuruna varmazdık. O bize dedi ki;

-Oğlum sünnet, farzdan önemlidir.

-Aman Hacı Emmi, aman Efendim nasıl konuştunuz, nasıl laf?

Tabii, gülümseyerek söylüyor. Cinas yapıyor. Yani bize bir şey söylemek istiyor. Arkasında bir şey gizli yani.

-Oğlum, farz senin vazifen, farz senin borcun.

-Sünnet?

-Sünnet şefaath, oğlum şefaath. Ben senin sünnetini terk ettim, geldim huzuruna ama senden şefaath istiyorum diye hangi yüzle geleceğiz ricada bulunacağız, istirhamda bulunacağız Cenabı Peygamber'den?

Binaenaleyh, bak kitap çok kısa diyor. Oruç hırsız ve namaz hırsız olmayınız diyor. Çalmayın yahu. Onu da kıl, bunu da kıl. Biz bir zaman Çorum'da bir mübareğzi ziyarete gittik. Hacı Mustafa Efendi Hz. vardı. O bizi bir köye zikre yolladı. Köy, Kızılırmak kenarında bir yer, oradan gece dönüldü. Tabii arkadaşlar var. Efendim geç oldu. Gece geç vakitti.

-Efendim, teheccüdü kılalım da mı yatalım, yoksa sonra kalkalım da mı kılalım? Gülümsedi.

-Evlatlarım hem kılın da yatın hem kalkın da kılın. Neden kılmadın diye döverler, neden çok kıldın diye dövmezler, dedi.

Kıl kardeşim yahu. Sabahtan akşama kadar kaza kıl. Ama Resûlullah'ın koyduğu sünneti terk etmeyelim. Bu sünneti müekkedde bu. Resûlullah'ın hiç terk etmediği işler. Ben haddim olmayarak kendim adına bir şey söylemek istemiyorum. Ben kim oluyorum. Bizim ilmimiz yok halimiz yok. Biz Allah rızası için bir göreve geldik, din kardeşlerimize azıcık hizmet edelim, hadim (*hizmetçi*) olalım, hizmet edelim diye. Sünnet fazla olsun varsın kardeşim, bunu diyorum ben. Neden sünnet yerine kaza kılıyorsun diye kimseyi de sorguya çekmiyorum. Suale muhatap kılmıyorum ama diyorum ki "Yahu bir güzellik olsun, sünnetini de kıl, kaza namazını da kıl, bol bol kıl, fazla fazla kıl." Sünneti terk ederek yapmayalım. Ödünç alıyor gibi. Namaz hırsız oluyor gibi yapmayalım kardeşim yahu.

Şimdi o arkadaş da “Benim oruç borçlarım var o yüzden Şevval ayındaki altı günü, o borç oruçlarımla yerine tutuyorum.” diyor. Kızım, evladım ya kadın ya erkek, her neyse... Yahu sen altı günü Şevval orucuna niyet et. Borçların mı var, gene öde. Şevval’de öde Şevval’den sonra öde, daha sonra öde, kışın göbeğinde öde, kısa günlerde öde. Ama onun yerine bunu ikame etme yahu. Bir Şevval yabana gitmesin. Ha neden yabana gitmesin? Şevval için özel hükümler var da ondan. Ne o hükümler? Bakınız Allah “oruç benimdir, oruç bana aittir, onun mükâfatını ben tayin ederim” diyor. Âlimler, abidler, mürşitler, zahidler, diyorlar ki “Allah en azından bire on yazıyor”. Biz asgariden hesap ettik şimdi. Büyüklerin izahı bu, lafı bu. En azından on katını hesap ettik. 30 gün Ramazan 300 yapar kardeşlerim. Şevval orucuna da 6 günü neden koymuş? 5 dememiş, 7 dememiş? 6 gün de Şevval’den ilave ediyorsun onardan 60 yapar. Kitap 360 günü (*yılın tamamını*) oruçlu geçirmiş gibi sevap ve ecir alacaksınız diyor. Ama o 6 gün Şevval’i tutmayan, Şevval’in dışında 100 gün tutsun o hesabın içine dâhil değil. Vaad-i ilahiye böyle.

Ramazan orucu ile bitişik 6 günlük Şevval orucu tutanlar bir yıl aralıksız oruç tutmuş gibi mükâfat alacaklar, ecir alacaklar.

Allah en azından onlara 360 yerine 3600 gün yazar ama bakınız Şevval orucu tasrih edilmiş. Ne demek tasrih edilmiş sarahat verilmiş (*açıkça belirtilmiş*), isim konmuş. Şevval orucu denmiş. Yapalım yahu. Kardeşlerim lütfen, çok önemli. Ben kardeşlerim için bunu hep diliyorum.

Zekât ile sadaka arasında ne fark var?

Ben kısaca şöyle söyledim. İmam-ı Rabbani şöyle buyuruyor kardeşim. Zekât olarak verilen bir lira, zekât olarak verilmeyen bin liradan yeğdir, efdaldir diyor. Bir kere niyet başka. Zekât borcun varsa zekâtı hesap et kardeşim. Bizim Tire’de böyle zekât hesabının yapıldığı ay Ramazandır, adet olmuş. Zenginler, zekât mükellefiyeti olanlar hep Ramazan’da verirler veya Ramazan’da hesabını yaparlar. Ramazan yılbaşısıdır bu manada.

Adam, benim verdiğim sadaka zekâtımı on defa katlar diyor. Ama bir zekât yapmaz. Niyet edeceksin kardeşim niyet. Bak ne diyor

İmam Rabbani. Zekât niyetiyle verilen bir lira zekât niyeti olmadan verilen bin liradan yeğdir, iyidir, efdaldır. Zekâtı zekât olarak verelim kardeşim. Zekâtın kırkta bir hesabını yapalım.

Tabii bir de zirai hesap (*öşür*) var. Zirai hesapta ürün sulanıyorsa, ürüne emek veriliyorsa, yetiştirmek için işçi çalıştırılıyorsa, masraf ediliyorsa yüzde on, eğer doğrudan doğruya hedayinabit gibiye (*insan eliyle ekilmeden doğada kendi kendine yetişen bitkiler gibiye*), bir masrafa duçar olmuyorsa yüze yirmi zekât (*öşür*) veriliyor. Onlar zirai hesaplar. Ama zekât deyince %80-%90 normal hesaplar içerisindeki kırkta bir hesap anlaşılır. Bunu zekât olarak ayırın zekât olarak verin kardeşim. Tekrar ediyorum bakınız. İmam Rabbani böyle diyor. “Zekât niyetiyle verilen bir lira, zekât niyeti olmaksızın verilen bin liradan yeğdir, efdaldır.” Zekât borcumuz varsa muhakkak zekât olarak niyet edelim kardeşim.

Babam, Allah rahmet etsin, liste tutardı. Biz yukarı mahallelerden geldik buraya. Buğday Dede mahallesinden geldik. Oralarda fakirler dolu tabii. Biz Ramazanın on beşinde iki kardeş, ya amcamın kızı ya abimle beraber gideriz o evlere, isimler yazılıdır, babamın bildiği insanlardır, şu kadar şuna bu kadar buna dağıtır geliriz. Ramazanın on beşinde görülürdü hesap.

Sadaka da verin abi. İane, iâşe olarak da verin. Bir kız gelin edin mesela, bir oğlan evlendirin. Bir fakirin elinden tutun. Çok kıymetli, çok değerli bunlar. Ama zekât başlı başına çok değerli, çok ayrı bir şey. O kızı evlendirirken de zekâtından verebilirsin. Bir oğlanı evlendirirken de zekât yardımı yapabilirsin, zekât olarak verebilirsin. Ama niyet edeceksin kardeşim. Niyet edeceksin, sonradan zekât saymak olmaz. Bir insanın borcu varsa mesela sen o adama “*Benim zekâtıma mahsuben senin o borcunu siliverdim*” diyebilirsin. O adam muhtaç ise senin borcunu ödemeyecek durumda ise bunu öngörmüş İslâm. Yani şu bir lira, bin liradan üstün. Bunu böyle kabul edelim inşaallah.

Allah doğruyu ve güzeli bulmak ve yapmak nasip etsin. Allah razı olsun sağlık selametlikler versin. Şuradan bir konu seçelim şimdi. Burada büyüklerin sözleri var. Yukarıda söyledim yine kısaca geçelim.

Üç kişiye söz hakkı yoktur.

Bunlardan **ilki reşit olmayan çocuk**. Çocuğa söz hakkı olmaz. Çocuğun şahitliği geçerli değil çünkü. Daha mükellef değil. İslâmî mükellefiyete ermemiş. Daha küçük. Onun söz hakkı yoktur.

İkincisi deli. Tabii deli de iki türlü biliyorsunuz. Birisi akil meczup, birisi akil olmayan meczup. Akil meczup, bütün şartlara muhatap olacak. Bütün şartlar onun üzerinde de geçerli. Ha akil olmayan meczupsa delidir. O parayı bilmez, yemeği bilmez, kadını bilmez, erkeği bilmez... Onlar akil olmayan meczup. Akil olan meczuplarsa bizimle beraber mükellef. Onlar da suale muhataplar. Onlar da ibadet ile mükellefler. Onlar da Allah'ın koyduğu bütün şartlar ile muvazzaf Allah'ın izni keremiyle.

Üçüncüsü de uyanıncaya kadar uyuyan insan. Bunun ben çok üzerinde duruyorum. Kendi kendine uyanıncaya kadar, hiç gairesiz, hiçbir şey düşünmeden, şöyle hani eskiden derlerdi ki dokuz arşın yat on arşın kalk, öyle gibi, kendi uyanıncaya kadar uyuyan insan. Bak ne diyor kendi uyanıncaya kadar uyuyan insanın söz hakkı yoktur diyor.

Kendi kendine insan nasıl uyanır? Kişi eğer işkilli yattıysa, “Şu saatte kalkmak istiyorum Ya Rabbi dediyse”, “O saatte kalkmanın tedirginliğini yaşıyorsa” o dediği saatte kalkar. Ancak “Ne zaman uyanırsam uyanayım” derse... Bizim işçi bir ağabeyimiz vardı, vefat etti. Daha evvel anlattım ben onu. Adam işçi. Çarşamba günü akşamleyin işten çıkmışlar. Evine varmış. O gün için evinde kimse yokmuş. Adam uyumuş yorgun argın. İşçi inşaat işçisi. En bildiğimiz bir insan. Sonra küçük kardeşi vardı, onunla konuştuk bu konuyu. O da vefat etti, neyse...

Ağabeyciğim adam çarşamba günü yatmış. Bir uyanmış bakmış daha ortalık karanlık. “Sabah olmamış daha” demiş, bir daha yatmış. Ertesi gün işe gidiyor. Hafta başı patron hesap görürken “Sen perşembe günü yoktun.” diyor. Adam yemin billah ediyor vardım, hiçbir gün aksatmadım diye. Arkadaşları patron lehine şahitlik ediyorlar. Çünkü onlar da “falan arkadaş hasta mı sağ mı” diye aralarında konuşmuşlar. “Bugün filanca gelmedi. Acaba rahatsız mı, hasta mı, bir mazereti mi var?” diye konuşmuşlar. Allah'tan hepsi şahitler. Velhasıl Perşembe gününü farkında olmadan uyuyarak geçirmiş abi adam. Fakat bunu kusur

olarak söylemiyorum. Ama ne diyor büyükler? Uyuyup kendi uyanıncaya kadar yatan insanlara söz hakkı verilmiyor.

Mevlâna mübareği ortanca oğluna söylüyor; mutlu olmak istiyorsan eğer şu üç nasihatimi tut diyor. Nedir baba onlar? Az ye, az uyu, az konuş. Bunlar hep bize söylenmiş sözler. Mevlâna Hazretleri bunu söylüyor.

Sen sabahlara kadar bacağını uzat yat, hiç gairesiz, hiç elemsiz, kedersiz, bir abdest yolu bile olmasın... Böyleleri de çok muteber değil. Çok müstecap (*kabule şayan*) değil. Allah'ın gönül koyduğu insanlar bunlar. Mübarek büyük zat üç kişinin sözü dikkate alınmaz diyor; çocuk, deli ve kendi kendine uyanıncaya kadar uyuyan insan.

Kendimizi uykuya vermeyelim kardeşim. Bizim akşam dersimiz vardı eskiden. **Ya Rabbi bizi uyanık eyle, gaflette olanlardan eyleme. Gafletten uyandır Ya Rabbi diye o dualarımızın içine sokardık** o muhassasların içine, duanın içine koyardık akşam dersimize. Binaenaleyh, ne demek bu? Gaflette olmayalım demek. Mezarda zaten çok uyuyacaksınız diye kaide var yahu. Ama ihtiyaç hali vardır, rahatsızlık hali vardır mesela, zaruret hali vardır, yorgunluk hali vardır, kendine hâkim olamama hali vardır... İnsanın kafası düşü düşüveriyor. Ben o kadar rahatsızlanıyorum ki. Mesela bir iki sayfa bir şey okuyacağım, uyuyuveriyorum, kafam düşüveriyor. Yalnız uykusuzluktan değil, kafam düşüveriyor. O vakit bazı bazı rahatsızlıklar üzerinde bulunabiliyor insanın. Bunlar müstesna, onların dışındaki durumları konuşuyoruz biz.

Yani uyku ile muttasıf olmayalım, uykudan zevk almayalım. Adam öyle diyor, “Uyumanın tadına varıyorum” diyor. Öteki de “Ben de uyanıklığın tadına varıyorum” diyor mübarek. Uyku normaldir. Resûlullah da uyudu sallallâhü aleyhi ve sellem. O da normal insanlar gibi yaşadı. Normal aile hayatı yaşadı. Ama hep böyle dikkatli, hassas yaşadı. Kendini örnek alacak olanlara, yetişen İslâm çocuklarına örnek olabilmek için öyle davrandı, öyle yaşadı. Dikkatli en güzel numuneler hep ondan geldi. Zaten bütün ahlakın, bütün güzel ahlakın, güzel umdelerin mebedi, menşei, çıkış noktası odur, Resûlullah'ın hayatıdır. Resûlullah'ın ortaya koyduğu gerçeklerdir, hakikatlerdir.

Çok uyumayalım kardeşim. İnsan kendi kendine uyanabilir. Erken uyanabilir geç uyanabilir. Vücudunun yorgunluğuna göre. Yorgunluğuna göre tatmin olabilir, tatmin olmayabilir. Ama bakınız zevki olmayalım. Gece kalkıyorsun mesela teheccüde, o yatak insanı nasıl çekiyor mıknatıs gibi... Atıver kendini hemen diyor. Tuvalete kalkıyorsun mesela. Gençler kalkmazlar ama biz bir iki defa kalkıyoruz. Bizi nasıl çekiyor o yatak, mıknatıs gibi. Hemen atıveresin geliyor kendini ger, ama atmıyorsan o nefse dur demektir. O teheccüdün faziletine, irfanına ermek demektir. O Allah'ın rızasını aramak demektir.

Uyku, bal börek. Ama uyku gafletin ta kendisi ta nişanesi.

Çok uyuyanlardan olmayalım kardeşlerim, çok uyuyanlardan olmayalım inşallah. Biraz uykumuza tedirginlik verelim. Biz hiç gece saat falan kurmayız. Allah uyarıyor. Biraz idrara kalkıyoruz gibi bir durumda oluyor. Gerçi bundan on sene önce de yine kalkıyorduk, yirmi sene önce yine kalkıyorduk, otuz sene önce yine kalkıyorduk, elhamdülillah. Haddimiz olmayarak. Ama kalkmanın heyecanı var, haddimiz olmayarak. Kafamızı yastığa koyduğumuz zaman kalkmak murat ediyorum Ya Rabbi demek var. Şu saatte beni uyandır, Ya Rabbi demek var. Bunlar bizim için lüzumlu şeyler. Şimdi burada bir ayeti kerime var bak.

İçinizden kimi dünyayı istiyor, kimi de ahireti istiyor. (*Âl-i İmrân Suresi 152. Ayet*)

Eğer bilinirse bu ayetin manası bütün dünyaya yeter. Burada bazı ağır hükümler de var. Ağır ithamlar var. Ağır söylemler var. Kimse alınmasın. Ben alınmam siz de alınmayınız (*elindeki notlardan okuyor*). Eğer bilinirse bu ayetin manası bütün dünyaya yeter. Şimdi aziz kardeşlerim:

Onlar ki dünyayı ister hayvanlar gibidir. Allah korusun. Yalnız dünyayı ister. Ahiret diye bir mefhum yok. Korku yok, elem yok, keder yok. Öteki âlemde şöyle olur, benim başıma şu gelir, dinden imandan çıkarım, Allah mesul kılar, muhatap kılar, aman ben bu işi yapmayayım, İslâm'ı yaşamaya gayret edeyim düşüncelerinden irak, hep dünya, hep dünya, hep dünya... Namaz yok, abdest yok, Allah yok, Peygamber yok... E işte onlara hayvanlar diyor, Allah korusun. Onlardan

olmayalım inşallah. Onlara şimdi bir şeyler söylemeye kalkıyorsunuz, arkasından gülüveriyorlar. Çok yazık. Ama Allah muhafaza siz haklı olacağınıza o haklı oluveriyor. Bu dünya varken öteki âlemi neleyeyim ben diyor. Allah korusun. Dinden imandan çıkar. Allah muhafaza eylesin.

Bazen de olur-olmaz, bilir-bilmez hizaya kaçıyorlar. Bizim eski kahvehanenin, çay ocağının karşısında misafirimizle çay içtik. Dışarıdan misafirlerimiz vardı, çaylar geldi, kahveler geldi sular geldi. Ben çayın üstüne bir bardak su içerim. Bir iki yudum su içeriz. Bir şey zannettiler arkadaşlar. *(Onlar da bizi takliden)* birer yudum, birer yudum *(içtiler)*. Orada başka bir arkadaş da var. Eğlendi bizle, kahveciye şunlara, rezillere bak dedi. Ertesi gün o bizle eğlenen oğlan orda oturuyormuş. Bak çocuğum dedim, bizden ufak çünkü. Bak, çocuğum para kazanmayı siz bizden iyi bilirsiniz. Çünkü siz zenginsiniz. Para kazanmanın ucunu bulmuşsunuz. Fakat bazı şeyleri biz sizden iyi biliriz dedim. Bak kahveci burada, güven dedim, öyle miydi, değil miydi? İmanın yoktu madem, bana geçenlerde iki çocuğunu birden okutmaya neden geldin? Sapsarı kesildi. Yani hem şöyle hem böyle olmayalım. Sonra o çocuk bir meselede ceza gördü. Keşke demeseydim dedi. Keşke demeseydim. Neyse böyle de olmayalım. Yapamıyorsak yapanları bari istihzaya almayalım, yani alaya almayalım, günahlara girmeyelim.

Nasıl olur yahu? O adam iki çocuğunun ikisini de getirmiş gelmiş. İki çocuğunun ikisi de hasta. Bilir bilmez. Biz kim oluyoruz? Ama madem gelmiş. Bir Allah rızası için okuduğumuz Kur'an. E o çocuklara Allah yardım etti, biz kim oluyoruz yahu? İyileştiler gittiler. Sen onu yaşadın yahu. Orda gayri kahveciye yaranacak gayri. Efendim alaya alacak, istihza edecek bizle gayri. Yapmayalım yahu. İkili oynamak. Bunlar hoş şeyler değil. Ya görüdüğün gibi ol ya olduğun gibi görün. Hoş olmayan şeylerle iştigal etmeyelim kardeşim. Hep kendimizi çekip çevirelim.

İşte o nefis. Onu orda hep yalnız bıraktı, ne yaptı, rezil etti. Çünkü ben "Bana inancın yoktu iki çocuğunu bana okutmaya neden geldin?" dedim. İki çocuğun rahata erdi mi? Erdi. Neden geldin dedim? Kendimizi bilelim lütfen. İkili oynamayalım yahu. Yapamıyorsak,

yapanlarla eğlenmeyelim, yapanları alaya almayalım. Onları tenkit cihetine gitmeyelim. Bari haddimizi bilelim. Ben geçenlerde öyle dedim:

İslâm'ın şartı beş altıncısı haddini bilmek!

“Yahu sen İslâm'ın şartını altıya çıkarıyorsun” dediler. Ne münasebet yahu? Biz kim oluyoruz? Haşa sümme haşa! Haşa sümme haşa! Haşa sümme haşa! Biz bir geleneği yaşattık orda. Altıncı şart ne? Altıncı şart olur bu olur biz orda ağzımıza gelivermiş, dilimize gelivermiş altıncısı haddini bilmek demişiz. Haddimiz bilelim yahu. Uygunluk arz edelim. Cemiyet hayatımıza, toplumumuza, mugayeret (*aykırılık*) kesb etmeyelim, parmakla gösterilmeyelim yahu. Bu bize düşman, bu bize yan bakıyor, bu İslâmî kaidelerin dışında bir insan gibi sözler dedirterek kendimize böyle parmakla gösterilmeyelim, Allah'a sığırız.

Binaenaleyh, işte böyle. Kimi dünyayı istiyor kimi ahireti istiyor. Eğer bilinirse bu ayetin manası bütün dünyaya yeter. Şimdi azizim onlar ki dünyayı ister hayvan gibidirler. Ama onlar ki ahireti isterler, korku ve ümit taifesidir... Tabii o bizim taifemiz. Bundan sonrası var çünkü. O bizim taifemiz.

“Hayr'ul-umur evsatuha” İşlerin hayırlısı vasat (ortada/itidalli) olandır. Nedir? Korku ve reca (*ümit*)... Hem çok korkacağız. Hem çok umutlanacağız. Emin olmak yok, umut kesmek de yok. Bakınız emin olmak yok. Hangi türlü başını secdeden kaldırmazsan kaldırma, eğer Allah'ın lütfü, ihsanı, affı, lütfü olmasa biz ne cennet buluruz ne cemel. **Umut üzereyiz umut.** Korku ve umut... Havf ve reca. Bunu yaşayacağız. Bu bizim sınıfımız, biz bunu yaşayacağız. Biz bununla muttasıf (*vasıflanmış*) olacağız kardeşim. Biz orta sınıfız. İslâm... İslâm'ı yaşayanların içerisinde bir ileri bir geri değiliz. Orta sınıfız. Hayr'ul-umur evsatuğa. Biz havf ve reca sınıfıyız. Korku ve umut sınıfıyız. Emin olmak yok. Umud kesmek de yok. Haşa sümme haşa. O zamanda Allah'ın yüceliğine toz kondururuz. Hangi şartlar muvacehesinde olursan ol, Allah'ın kapısı yüce kapı.

Ne diyor Mevlâna hazretleri “Gel, gel, yüz defa, bin defa tövbeni bozdunsa yine gel”. Ama müellif diyor ki; Mevlâna sözünü burada bitiriyor ama Mevlâna'nın kapısına geldikten sonra o mugayeretini (*aykırılığını*) bırak artık, o isyanını bırak artık. Hakk'ın rızasına ermenin

yoluna gir, gelişi güzel her şeyi nefsi noktadan değerlendirme artık. Mevlana, yüz defa tövbeni bozdunsa yine gel diyor ama müellif bak ama oraya geldikten sonra artık bozma kendini diyor. Yüz birinci defa bozma artık yeminini diyor. Orda kal artık. Orası Mevlâna'nın kapısı. O kapı Hakk'ın kapısı. Amenna ve saddakna. O halde ya olduğumuz gibi görünelim. Ya gördüğümüz gibi olalım.

Havf ve recayı yaşayalım kardeşim. En umutsuz günümüzde, en günahkâr halimizde Hakk'a sığınmayı bilelim. Gözyaşları dökelim. Pişman, nadim olalım, hicap duyalım. İşte o İslâmî davranışların en güzeli. Boynumuzu bükelim. Boynunu diken Allah sevmiyor. Dik kafalıları Allah sevmiyor. Hani ben her zaman söylüyorum ya, o siyasi adam ne demiş. “Biz dik dururuz ama diklenmeyiz” demiş. Benim siyasetle alakam yok ama laf hoşuma gitti.

Dik durmak onurlu olmak, şerefli olmak, haysiyetini korumak, dünyevi menfaatler için onun bunun kapısını aşındırmamak, dünyevi menfaatler için aşağılanmamak... Diklenmek ne? Diklenmek küstahlık, ukalalık. Kendini beğenmişlik. Bak “biz dik dururuz ama diklenmeyiz” diyor. İki kelime aynı ama biri diğerinden dünyalar kadar farklı. Dik dururuz ama diklenmeyiz. Amenna ve saddakna.

Dik duralım ama diklenmeyelim. Dik kafa olmayalım. Allah boynunu eğenleri sever kardeşim. Allah tevazu sahibi olanları seviyor kardeşim. Boynumuzu bükelim. Ne kadar olursa olsun. Hep büyükler diyorlar ki. Herkesler yüzlerce talebe yetiştirmişler, yüzlerce konferans vermişler, derslere girmişler, aydınlatmalar yapmışlar, Kur'an'ı çözmüşler, hadisleri iletmişler o büyükler ama “Bütün bunları ben anlattım ama kendimi hiç hesaba katmadım. Benim halim nice olur acaba diye bu konuşmaların hitamında, akabinde hüngür hüngür ağlarım” diyor adam. Mübarekler... Çünkü “ben nasıl, ne haldeyim bildiğim yok. Âleme anlattık, bizim halimiz nasıl bildiğimiz yok” diyor.

Lütfen... Bunlar o kadar kolay şeyler değil kardeşim. Bunlar üzerinde durmamız gereken şeyler. Kaideyi umumiye (*genel kurallar*) bunlar. Hep tevazu ehli olalım. Boynumuzu bükelim kardeşim. Allah'ın rızası burada gizli. Hiçbir şey yapmamış gibi. Bak umutsuzluk manasında değil ama övünmemek manasında, diklenmemek manasında, küstah

olmamak manasında. Ne türlü davranışın içinde olursan ol. Ne türlü hayırlı hizmetin içinde olursan ol, unut diyor unut.

Güzellikleri unut, günahlarını unutma.

Bu yine umutsuzluk manasında değil. Ne kadar güzel bir laf bak. Bütün hayrı, hasenatı, güzellikleri unut; bütün kötülükleri, günahları, mâsivâyı unutma. Nerde ne günah işlediysen, nerde hatalara düştüysen, nerde kusurların içine yuvarlandınsa, onları hiç unutma. Affolunmuş bile olsa, af dilemiş bile olsan yine de gözyaşlarını akıt. Yine de davetini ortaya koy, yine de hicap ehli ol. Bu din bize bunları söylüyor.

Bir şey yapmış gibi “benim namaz borcum yok” diyor adam. Kardeşim, namaz borcun olup olmadığı belli değil. Bu cemaatin çoğunun namaz borcu yoktur. Görünüşte yedi yaşından beri kılanlar var. Kılamadığını kaza yapmış, tamamlamış olan var. Var var var... Ama böyle demek doğru değil. Neden doğru değil? Bakalım kabul olundu mu yahu? Kabul olundu ise bile senin kaybına medar olur. Senin kaybına sebep olur, bu övünmek seni nerelere götürür. Peygamber sallallahü aleyhi ve sellem dememiş böyle. O büyükler, o gözdeler, o yakın kişiler, o Allah’ın sevdiği insanlar... Onlar bile hicap içinde yaşamış gitmişler abi. Neydi başlarının zoru. Nimet yemişler en basitinden, en küçüğünden [o nimetler] bizim şimdi affedersiniz beğenmediğimiz, tenezzül etmediğimiz, nimetler, haşa sümme haşa haşa, onları yemişler, içmişler, avunmuşlar da, bu nimetin hakkını ben nasıl öderim diye hicaplarından (*hayâlarından/utançlarından*) ağlaya ağlaya gözyaşlarıyla secdeleri ıslatmışlar.

Buğday Dede Hazretlerinin tam yanında Ödemişli Hacı Molla Efendi Hazretleri var. Erbain çıkarıyor. Buğday Dede hazretlerinin duvarı üstündeki duvar o erbain çıkarılan evin duvarıdır. Allah’ın izni keremiyle. Orda erbain çıkarıyor. Konya’dan bir misafiri gelmiş. Birkaç misafir yiyor içiyorlar. Tabii Ödemişli Hacı Molla Efendi Hazretleri erbaine de devam ediyor. Orda o geldiği zaman üç erbain birden çıkarmış abi 120 gün. “40+40+40” üç erbain birden çıkarırmış. Mübareklere bakınız kardeşim. Hafıfcik yiyeceklerle, bir zeytinle, bazen çok müstesna olan bir yumurta kaynatması ile öyle günler aylar, yıllarını geçirmişler.

İşte o erbain esnasında yine tabii akşamleyin sofraya oturuyorlar. Hacı Molla Efendi Hazretleri az yiyor. Misafire buyurun diyor misafir de hicap ediyor pek yemiyor ama oruç değil, hicap ediyor yediği kadar yiyor. Yine böyle zar zor dokuz buyur etmekle yiyor lokmasını. En son;

-Ben dayanamayacağım artık ben kaçacağım demiş.

-Neden demişler?

-Yahu yaşanacak yer değil sizin burası, bu ev, bu memleket yaşanacak memleket değil yahu, demiş.

-Amma küstah adam amma nankör adam demişler. Hacı Molla Efendi Hazretleri gülmüş.

-Gelin çocuklar, bakın ne demek istiyor, misafir kardeşim böyle konuştunuz ya buyurun neden böyle söylediniz?

-Efendim size malum demiş. Bu kadar nimetin arasında ben Allah'ı nasıl bulacağım? Ben Allah'a nasıl kul olacağım? Ben Peygamber'e nasıl ümmet olacağım. Ben bunun şükrünü nasıl eda edeceğim. Ben bunun hamdıyla nasıl muttasıf olacağım, yapamam. Biz, köyümüzde tarhana, bulgur, yaparız onla kış geçiririz. Biz öyle yaşadık. Onun bile hamdını eda edemiyoruz. Onun hamdını eda edememenin hicabı içindeyiz. Burada ben yaşayamam demiş.

-Gördünüz mü çocuklar? Neymiş? Beğenmediği veya sizin zannettiğiniz gibi miymiş? O kadar nimeti çok görüyor. O kadar az nimetin içerisinde yaşıyorlar, buna rağmen sınırsızlık yok. Bir kuru zeytin, bir kuru salata, bir şu, bir bu, çok basit, çok basit şeyler. Üç tane erbain çıkarıyor ya 40'ar günlerden yüz yirmi gün.

Bahattin Nakşibendi Hazretleri Buhara'da ilan vermiş. Benimle beraber erbain çıkaracak olan varsa gelsin, onları ben besleyeceğim, her türlü dünya ihtiyaçlarını ben karşılayacağım demiş. Gelen kimse olmamış. Bir daha ilan vermiş. Benle beraber kim gelirse, erbain çıkarmaya gelen adama hem her gün para vereceğim, hem istediği gibi bal, börek yedireceğim demiş. O zaman gelmişler. Çünkü maaşımız, ihtiyacımız var, çocuklarımıza para vereceğiz. Ücret birer altındı diyenler var. Ben gümüştü diye okudum. Neyse gelmişler, herkesi toplamışlar ama nasıl. Buhara'da gezen hamalları toplamışlar affedersin. Tahkir,

tezyif etmek için söylemiyorum da hakikati söylemek için söylüyorum. Hamalları toplamış, kırk tane hamal. Gelin bakalım, gelmişler. Girin bakalım, girmişler, başlayın bakalım, başlamışlar. Oo... Yemekler, içmekler, her gün birer para... İyi bu yahu.

Şimdi o birinci erbain (*kırk gün*) bitmiş. Onlara hep ders veriyor. İman, İslâm açılıyor. Her gün ibadet üzere diken üzerinde. Çocuklar, birinci erbain bitti. Şimdi, para yok, çok ağır yiyecekler yok. Hafif yiyeceklerle bir kırk gün daha icabet eder misiniz erbaine? Aman Efendim hazırız. Aşk düşmüş gönüllerine. Aşk düşmüş yanıyorlar. Kovalasa gene gitmeyecekler. İkinci erbaini çıkarmışlar. Çocuklar demiş. İkinci erbain de bitti. Evet Efendim. Aman bize göz kulak ol.

Biz ne yapacağız, oğlum üçüncü erbaine gireceğiz ama her gün yarım dilim ekmek, bir kuru zeytin. Buna var mısınız? Bazıları kayıtlarda yarım dilim ekmeği, iki lokma ekmeğe diye geçiriyor. Üçüncü erbaini tamamlamışlar öyle. Her biri halife oldu diyor. Erdiler artık. Hakk'ı buldular, ilmi buldular, yakîn oldular. Her biri dünyanın her tarafına muvazzaf (*vazifeli*) halife olarak gönderildiler. Böyle böyle bulunuyor, bir eli yağda, bir eli balda bulunmuyor bu işler. Haddimizi bilelim. İslâm'ın şartı beş, altıncısı haddini bilmek. Haddimizi bilelim.

Bu kadar nimetin arasındayız. Öyle bir devir yaşıyoruz ki nimetler birbirine katlanıyor kardeşim. Ben her zaman bunu söylüyorum, bir daha söyleyeceğim. Evde misafir oluyor. O gün yemek çıkmamış, pişmemiş oluyor. Yahu bugün idare ediverelim diye yumurta pişirmiş, bir tane salata yapıp gelmiş, ya peynir getirmiş, ya zeytin getirmiş... Ne mutlu bunlara yahu? Bunların altından kalkılır mı? Yemeğin olmadığı günlerimiz bunlar. Ama bazılarımız var her gün sofrasında beş çeşit yemek istiyor. Bu şükürün ifadesi değil, bu hamdin ifadesi değil. Biraz kendimizi çekelim çevirelim kardeşim. Hali vakti tamam yerinde de, herkes illaki fakirlikten mi yemiyor kardeşim? Herkes evinde zaman zaman en iyi şeyleri yemek ister. Zaman zaman yer de. Ama her gün evinde lüks bir sofraya istersen artık biraz aşırılık oluyor. Biraz amelinden fareler kemiriyor kardeşim. Yaptığın amelden, güzelliklerden fareler kemiriyor. Biraz nefsinin çek çevir yahu. Biraz hizaya gel bakalım.

Nefis bu! Ne versen de ver doymaz, ne verirsen ver gene doymaz. Dünya metaı olarak aklına ne gelirse, nefis onların hepsine müştak, hepsine âşıktır. Ondan öyle diyor kitap. Ne diyor bak? Allah'tan gayri dünya metaı olarak ne var ise mâlâyânî mâsivâdır. Allah'ın dışında işlerdir. Allah'a karşı işlerdir. Meyil verme, gönül koyma, beynini onlarla meşgul etme.

Adam diyor ki “Çalışmayacak mıyım?” Çalışacaksın kardeşim de gönlüne koymayacaksın. Bugün çok kazandım diye sevinçten harmandalı oynamayacaksın. Yarın az kazandın veya kazanmadın diye üzölmeyeceksin. Şimdi bir sürü zengin insanlar telefon ediyorlar. Memleketin, Tire'nin zenginleri yahu. İşler biraz şey, dua istiyoruz.

-Kardeşim şimdi sen ekmek paranı çıkarıyor musun?

-Aman Efendim tabii ki öyle biz hali vakti yerinde insanlarız.

Dükkânları dolu, sadece kazancı azalmış. Ayda da bir milyar mı kazanıyor, beş milyar mı kazanıyor, on milyar mı kazanıyormuş, işlerin durgunluğundan inmiş bir milyara farzı misal. Ama ekmeksiz kalmamış, işsiz kalmamış, nimetsiz kalmamış. Paranın azalması onu müteellim ediyor (*elemlendiriyor*), müteessir ediyor (*teessür/üzüntü veriyor*). Paranın azalması onu huzursuz, hazımsız ediyor. Bunları yapmayalım kardeşim. Onun onda birini, yüzde birini bulamayan insanları düşünelim.

Ya Rabbi bize verdiği nimetlere, rızıklara, hamdü senalar olsun. Olmayanlara da bulmayanlara da ver Ya Rabbi diyoruz ya, neden diyoruz kardeşim? Olmayanlar, bulmayanlar ekseriyette. On kişi saadette, selamette, bin kişi zorlukta, güçlükte. Hep onları düşüneceğiz. Bak ne diyor?

Senden aşağı olanları örnek al. Senden yukarı olanlardan ibret al. Dünyevi işlerde aşağıları örnek alacağız. Onları nasıl? Biz onlar gibi olmanın nimetlerini yaşayacağız. Dinde, tasavvufta öyle kayıtlar var ki, fakirliği arzu edenler var yahu. Fakirliği arzu etmek demek, çalışmamak, bacak bacak üstüne atıp yatmak, kendi nefsinin üstüne düşmek manasında değil. Zengin haldeyken bu paranın, malın, mülkün hesabını nasıl veririm? diye düşünenler. Düşünecek olanlar. Kümeste yaşayanla, sarayda yaşayan bir değil abi öteki âlemde.

Kümes gibi evlerde yaşayanlar, fakir, fukara olanlar, bir lokma ekmeği zor çıkarırlar, onların hesabı kolay ama nasıl kolay, şükrediyorsa, hamd ediyorsa, namazını kılıyorsa, İslâm'ı yaşıyorsa... Öteki ne kadar zengin olursa olsun, ne kadar yüksek sarf ehli olursa olsun, onun hesabı zor kardeşim. Kaç defadır söylüyorum burada. Geçen sene -daha bir sene bile olmadı- Tire'de bir zat vefat etti. Oğlunun rüyasına giriyor.

-Baba, halin nedir?

-Oğlum önüme bin sayfalık bir defter getirdiler daha ancak birkaç sayfasını hesaba alabildim.

-Aman babam nasıl bin sayfa, neden böyle bin sayfa?

-Oğlum, hayatım boyunca bin kişiyle alışveriş etmişim. Her biri için bir sayfa açmışlar. Onun hesabını veriyorum diyor.

Öyle bir âlem ahiret. Onun hesabını biz buradayken verirsek rahat ederiz. Rahat buluruz, rıza buluruz, ikram ve ihsan buluruz. Bazı öyleleri var ki... Biz bir şey bilmeyiz bir şey görmeyiz de arkadaşlar anlatıyorlar, öyle beş vakit namazını tamamlamış, Allah'ın emirlerini tutmuş, yasaklarından kaçmış insanlar vefat ettiği zaman, o takvayı yaşayanlar vefat ettiği zaman, melekler bağırlarını kabristanın kapısından girdiği zaman, öncü melekler bağırlarını: **“Yol açın Allah'ın dostu geliyor”**

Bu nasıl iş yahu böyle? Bu nasıl güzellik yahu? Bu nasıl mazhariyet. Öncü melekler, açılın Allah'ın dostu geliyor demiş. Böyle olanlardan olalım yahu. İnşallah Allah'a dost olalım yahu. Biz korku ve ümit taifesiyiz dedik. Korku ve umut bizim şiarımızdır. Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya, yarın ölecekmişiz gibi ahiret, bizim taifemiz budur, düsturumuz, şuurumuz budur. Ama onun bir de derin tarafı var. Bu bizim sıradan insanların, orta halli insanların hali.

Hakk'a yakınlık kesb etmiş, Hakla beraber olmuş, Hakk'ın dostu olmuş, Hakk'a mülaki olmuş insanların sınıfı “Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya, yarın ölecekmişiz gibi ahiret” sınıfı değil. Nedir? **“Burada kalacağın kadar burası için, orada kalacağın kadar orası için çalış”** sınıfıdır. Orası nedir? Ebediyettir. Bitmez, tükenmez bir ömürdür. Ya

ıstıraptır, elemdir, kederdir ya ikramdır, ihsandır. Orada kalacağın kadar orası için çalış, burada kalacağın kadar burası için çalış. Burada bin sene yaşasan sonunda mutlaka ölüm var, toprak bizi bekliyor. O toprak içinse ya cennet bahçelerinden bir bahçe ya cehennem çukurlarından bir çukur diyor kitap. Allah bizi öyle akıbetten korusun inşallah. Allah cennetle, cemalle müşerref kılsın inşallah. Öyle bir hayat yaşıyoruz ki bıçağın sırtındayız kardeşim. Ufacık bir hareket bize manayı kazandırır, cennet ve cemali kazandırır. Ufacık bir hareket de bizim neyimiz var, neyimiz yok alır gider. Allah korusun. Allah'ın gözünden düşeriz. Çok dikkatli olmamız lazım. Çok dikkatli olmamız lazım kardeşim.

Bu bize en güzel bir nasihattir: “Yarın ölecekmiş gibi ibadet, hiç ölmeyecekmiş gibi dünya.” Bunu kendimize prensip edinelim inşallah. Bu suyun yüzündekilere ait. Bize ait. Bizim gibi zayıflara, küçüklere. Bizim gibi sıradan insanlara. Derin yaşayanlar için “Burada kalacak kadar burası için, orada kalacağın kadar orası için çalış.” Bir de bu hadisi şerifin devamı var. Çok güzel bir şey;

“Ateşe dayanacağın kadar günah işle.”

İnsanoğlu ateşe dayanır mı yahu? Ateşe dayanacağın kadar günah işle demiş kardeşim. Hani çocuk elini ateşe sokuyormuş. Padişah'ın kızı gelmiş. O hikâyeyi biliyorsunuz. Kıza karşı nefsi kabardıkça, elini ateşe sokarmış. Ateşe dayanacağın kadar günah işle. Ateşe insanoğlu dayanır mı yahu? Mümkün değil.

Nefis üç şeyden çok korkuyor. Ateşten, zikirden, açlıktan.

Abdulkadir Geylani Hazretleri Bağdat'ta büyük bir mecliste zikrederken öyle bir aşka gelmiş, öyle bir galeyana gelmiş. Artık nefsin dayanma gücü bitmiş. Nefsi ufacık bir velet olmuş, ağzından fırlamış çıkmış. Ben senin vücudunda dayanamayacağım artık demiş. Senin vücudunda kalmayacağım artık demiş. Bunu feraseti, kerameti, olan olmayan herkes -bir örnek olsun bunu anlatsınlar diye- görmüş. Allah göstermiş. Zikirden sonra nefis demiş;

-Ya Abdulkadir al beni içeri.

-Almam seni içeri.

Abdulkadir ondan kurtuldum diye seviniyor.

-Ya Abdulkadir al beni içeri.

-Almam seni içeri.

Hava soğukmuş. Nefis artık dışarı çıkınca yanmaktan kurtulmuş. Cenabı Hak Nida ediyor.

-Ya Abdulkadir biz seni onunla yarattık, onunla da severiz. Al onu içeri.

Nitekim ayetle sabit. “Küllü nefsin zai ketül mevt, bütün nefisler ölüm acısı tadacaktır”. Neler? Nefisler. Bütün nefisler ölüm acısı tadacaktır. Ölüm anındaki hadise.

O ölümler de çok değişik şekilde tecelli ediyor. Kimi ölürlen sadeyağdan kıl çeker gibi gidiyor, öldüğünün farkına varmıyor, kimine Azrail kılığında Resûlullah Efendimiz geliyor.

Bu vuku bulmuş bir hadise. Resûlullah geliyor ağabeyciğim. Bunu ben anlattım mı bilmiyorum? Bizim bir tanıdık vardı. Akraba gibi yakınımız. Evinin kapısının önünde yatıyordu. Beyaz bir karyola. Gözümün önünden hiç gitmiyor. Beyaz demirli bir karyola. Ayağının ucunda bir pencere, ufacık, ayakucundan az yüksekte. Adam daha komada yatıyor ağabeyciğim, iki gün, üç gün tıs yok. Yeme yok, içme yok. Nefes girip çıkıyor, o kadar. Efradı ailesi anlatıyor. Bir doğrulmuş bu mübarek. Ama çok sevgili, mütedeyyin, dikkatli, hayâli, dinli, imanlı, ibadetli, sevgili bir insan, özenilecek bir insan... Oradaki ev halkı “Birdenbire doğruldu oğlum.” diyor. Kımıldayamayan insan yatağın içine oturmuş, oturduğunda da pencere karşısına geliyor artık, o pencerenin karşısına;

-Sefa geldin ya Resûlullah, hoş geldin ya Resûlullah, şeref verdin ya Resûlullah, ondan sonra kelimeyi şahadet getiriyor “La ilahe illallah Muhammeden Resûlullah”, “Eşhedü enla ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve Rasuluhu” deyip yatağa yatıyor ve teslim-i ruh ediyor. Güle güle Resûlullah alıp gidiyor. Böyle gidenler de var... Allah bizi bağışlasın inşallah.

Onlar ki ahireti ister, korku ve ümit taifesidirler. Fakat onlar ki Mevla'yı ister müşahede ehlidir.

Yalnız Mevla'yı isterler. Bazıları O'nsuz kâinatı, O'nsuz öteki hayatı neyleyeyim diyor. O'nsuz olduktan sonra beni nereye koyarlarsa koysunlar. Beni nereye atarlarsa atsınlar.

İllallah... Aşk-ı ilahiye bu işte. İşte buna da nefsin sekizinci kademesi diyorlar. Nefs-i emmare, nefs-i levvame, nefs-i mülhime, nefs-i mutmaine, nefs-i radiye, nefs-i mardiye, nefs-i safiye. Ondan sonra nefs-i aşkiye, nefs-i aşkiye...

O artık müstesna bir makam. Müstesna bir mevki, müstesna bir derece. Müşahede ehli bunlar. Daha buradayken onlara bazı haller veriliyor. Onlar bunların farkına varıyorlar. Nerede olduklarını, nerede olmadıklarını biliyorlar. O yüzden hicap ediyorlar. O yüzden çok korkuyorlar. O yüzden çok dikkatli yaşıyorlar.

On kişi cennetle müjdelendi yahu. Cebrail (a.s.) geldi. Filanca falanca... On kişi cennetle müjdelendi. Onlar bu müjdeyi aldıktan sonra ibadetleri bir ise ona çıkardılar diyor. Biz olsak böyle mi yaparız? Müjdeyi aldık keyfimize bakarız. Allah sadık'ul vad'il emin. Allah sözünden haşa dönmez. O aşere-i mübeşşere ne yapmışlar? Biri ona çıkarmışlar. İbadetlerini, hayâlarını ona çıkarmışlar. İstirahati, dünya zevklerini bir tarafa bırakmışlar. Utanmışlar Cenabı Hakk'ın rızası üzerimize olsun diye. Zaten vaadi ilahiye var. Zaten onlar cennet ile müjdelenmişler ama demişler ki; "Aman ha ayağımız kayıverir". Cenabı Hak, onların ayağını kaydırır mı artık? Cebrail (a.s.) özel emirle gelmiş, isimlerini tek tek söylemiş. Ama çok korkmuşlar, çok hicap etmişler, çok utanmışlar. Çok gayret etmişler, aman demişler... Aman diye diye gelmişler gitmişler kardeşim. Yoksa tekrar ediyorum bak. Allah, sadık'ul vad'il emin (*vadinde sadık/emin*). İstedikleri gibi yaşasalar yine cennet onların. Öyle yaşamamışlar ama. Hayâ üzere yaşamışlar. Cenabı Hakk'a biraz daha incelmış bir ruh ile incelmış beden ile incelmış bir hal ile varalım demişler. Nurlar üzere varalım demişler. Herkes cennet ister ama cennet ucuz değil, cehennem lüzumsuz değil.

Bazı arkadaşlar "himmet" soruyorlar.

Kardeşim himmet diye bir şey var. Gene söyledim geçenlerde. Resûlullah'ın izni ile Allah tespit edecek kardeşim. **Himmet edeni de himmet edilecek olanı da Allah tespit edecek.** Ne sen kendin keyfi

himmete girebileceksin ne de himmet eden kendi keyfi himmet edebilecek. Ancak ve ancak Allah'a yalvarır, Allah'tan tasarruf ister salahiyet (*yetki*) ister, himmet hakkı ister. Gelişi güzel bir şey yok kardeşim. Resûlullah'ın şefaati toplayacak. Yine şefaate giden yol. Himmet denen şey; insanların, büyüklerin, âlimlerin, abidlerin, zahitlerin, mürşitlerin, himmet dedikleri şey; şefaate giden yolda hizmet etmek. Şefaate giden yolda yardımcı olmak, o yolu aydınlatmak. Yoksa söz yine Resûlullah'ın.

Allah'ın sözcüsü Resûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem ... Onsuz olabilir miyiz yahu? "Seni yaratmayacak olsaydım kâinatı yaratamayacaktım" diyor Allah. Böyle bir iki cihan serveri... O olmasa bizim halimiz nice olur? Yine O'nun emriyle, yine onun izniyle inşaallah Hakk'ı bulacağız, cemali cenneti bulacağız. Resûlullah'ın sancağı altında toplanacağız inşaallah. Yine onun emriyle. Bakınız O, müsaade edecek. Allah'ın emrini O tebliğ edecek.

Bakın kim himmet edebilecekse, kime himmet edilecekse listeler Resûlullah'ın elinde.

O zat ancak ona (*Resûlullah'a*) giden yolda öncüdür. O himmet edici, Resûlullah ve Hakk'a giden ihsana, ikrama, cennete, cemale giden yolda ancak öncüdür. Allah'ın izni keremiyle. Allah bize güzeli ve doğruyu bulmak ve yapmak nasip etsin inşaallah. Kısa bir dua ediverelim inşaallah.

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Resûlullah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Habiballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya Nebiyallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke ya seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Ey yerlerin, göklerin, bütün mülklerin sahibi, maliki, haliki, olan yüce Allah'ım. İki cihan serveri, Muhammed Mustafa (s.a.v) Efendimiz Hazretlerinin mübarek hatırı için... O senin yüce peygamberin, "Bütün kâinatı senin hatırın için yarattım" dediğin, o yüceler yücesi, Peygamberler Peygamberi, o güzeller güzeli, o nurların nuru Peygamberinin hatırı için Ya Rabbim, dünyevi ve uhrevi bütün işlerimizi güzelleştiriver ve hayırlı eyle ve hibe eyle Allah'ım. Sevdiğin gibi eyle Allah'ım. Sevmediğin şeylerden bizi irak eyle Allah'ım.

Maddi ve manevi bütün felaketlerden, şerlerden, kazalardan, belalardan, kötülüklerden, hastalıklardan, semavi ve arzî felaketlerden, sıkıntılardan, zararlardan, şerlerden, çirkinliklerden, tasallutlardan, tecavüzlerden, densizliklerden, dinsizliklerden, imansızlıklardan, ahlaksızlıklardan, hırsızlıklardan, uğursuzluklardan, huzursuzluklardan, iftiralardan, büyülerden ve sihirlerden ve zinalardan ve acılardan ve bizi bedbaht edecek, bizi umutsuzluklara düşürecek, bizi isyanlara sevk edecek her türlü hallerden sana sığındık Ya Rabbim. Sen bizi koru Ya Rabbim.

Sen bizi himayene al Ya Rabbim. Dünyada darda ve zorda olan bütün din kardeşlerimizi saadetlere ve hürriyetlere erdiriver Allah'ım. Bize iman-ı kâmil, aşk-ı ilahiye, feyz-i ilahiye sırr-ı ilahiye, kalb-i selim, ihlas ve sağlık ve huzur ve saadet ve selamet ve bereketler ver Ya Rabbim. İki cihanda aziz eyle Allah'ım.

Resûlullah'ın duası gibi Ya Rabbim, korkaklıktan, hasislikten, düşkün ihtiyarlıktan, dünya fitnelerinden ve kabir azabından sana sığınırız sen bizi koru Ya Rabbim. Kendi himayene, kendi vikayene, kendi şemsiyene, kendi korumana al Ya Rabbim. Ve o iki cihan serveri, Senden kendi için ve ümmeti için ne murat etti ise, ne dilediyse, hangi kelimeyi kullandıysa, hangi müracaatı yaptıysa bize onların hepsinden ver Ya Rabbi. Bizi de iki cihanda aziz eyle.

Vatanımıza, milletimize, ordumuza, yurdumuza, bayrağımıza, mukaddesatımıza, her şeylerimize, güzel olan her şeylerimize sen sahip çık Ya Rabbim. Yukarlarda doruklarda eyle Allah'ım. Yerlere düşürme Allah'ım. Tezellül verme Allah'ım. Bizim şu güzel vatanımızın üstünde gözü olanlara fırsat verme, kuvvet verme Allah'ım. Onları bizim başımıza hükümferma eyleme Allah'ım. Aman Allah'ım, aman Allah'ım, aman Allah'ım... Bizi koru Ya Rabbim. Dünyevi, uhrevi saadetlere, selametliklere erdir Allah'ım.

Cebimize, hanemize, sofralarımıza, Halil İbrahim bereketleri ver. Bize verdiğin nimetlere ve rızıklara hamdü senalar olsun. Olmayanlara da bulmayanlara lütfeyle Allah'ım. Lütfeyle Allah'ım. Ortadoğu'daki... Bilhassa din kardeşlerimiz karanlıklar içindeler Ya Rabbim. İmkânsızlıklar içindeler Ya Rabbim. Ekmekleri, yemekleri,

azıkları yok Ya Rabbim. İlaçları yok Ya Rabbim. Işıkları yok Ya Rabbim. Çocuklarına yemek yok Ya Rabbim. Onların da üzerindeki o kara bulutları alıver, atıver Allah'ım. Onların üstündeki gayri Müslim musallatları tez saatte üzerlerinden atıver Allah'ım. Saadete, selamete erdiriver Allah'ım. Dünyevi, uhrevi sadetler ver Allah'ım. Cümlemizi affı mağfiret eyle. Dünyamızı ve ahiretimizi mamur eyle Allah'ım. Biz isyan üzere, zavallılıklar üzere, küçüklük üzere olsak da senin kulun olmak dolayısıyla şerefğâh olmayı murat ediyoruz Allah'ım. O şrefi bizden esirgeme Allah'ım. Kulum de yeter Allah'ım. Resûlullah ümmetim desin yeter Allah'ım. Sevdiklerin evladım desinler yeter Allah'ım. Bizi boynu bükük bırakma Allah'ım. Bizi mahcup eyleme, mahrum eyleme, müşkül eyleme Allah'ım. Muzaffer eyle, muktedir eyle, muvaffak eyle Allah'ım.

*Subhâne rabbike rabbi-l'izzeti 'ammâ yasîfûn ve selâmun 'alâ-
lmurselîn, velhamdu lillâhi rabbi-l'âlemîn.*

O şehit kardeşlerimiz için üç İhlas bir Fatiha daha rica edeyim kardeşlerim. O on beş şehit bizi ciğerimizden yaktı. İnşallahu teâlâ Allahu Teâlâ vasıl-ı hissedar eyleyiverir. Allah vasıl eyleyiverir.

El Fatiha maassalavat